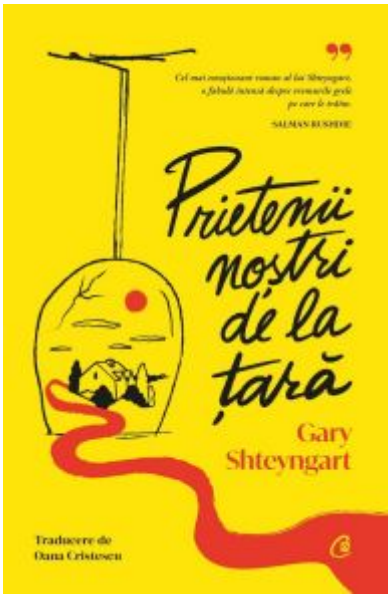
Cel mai complexat roman al lui Shteyngart, o fabulă înțeasă despre romanele grele pe care le scriu.
SALMAN RUSHDIE
Prietenii noștri de la țară
Gary Shteyngart
Traducere de Oana Cristescu

Gary Shteyngart

Prietenii noştri de la ţară

Traducere din limba engleză de

Oana Cristescu

Editura Curtea Veche

Bucureşti , 2023

GARY SHTEYNGART
Our Country Friends
Copyright © 2021

All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form.

This edition is published by arrangement with Random House,
an imprint and division of Penguin Random House LLC.

© CURTEA VECHE PUBLISHING, 2023
pentru prezenta versiune în limba română

CURTEA VECHE PUBLISHING
str. Aurel Vlaicu nr. 35, Bucureşti, 020091
redacție: 0744 55 47 63
distribuție: 021 260 22 87, 021 222 25 36, 0744 36 97 21
fax: 021 223 16 88
redactie@curteaveche.ro
comenzi@curteaveche.ro
curteaveche.ro

ISBN epub: 978-606-44-1493-9
Carte publicată şi în ediție digitală

Redactor: Andreea Florescu
Corector: Silvia Năstasie
Tehnoredactor: Nitsch-Petioky Loránd
Copertă: Gabi Toma
Colecție coordonată de Luana Schidu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
SHTEYNGART, GARY
Prietenii noştri de la ţară / Gary Shteyngart;

trad. din engleză
de Oana Cristescu.

Bucureşti : Curtea Veche Publishing, 2023

ISBN 978-606-44-1479-3
I. Cristescu, Oana (trad.)
821.111

GARY SHTEYNGART, scriitor american, s-a născut în 1972 în Uniunea Sovietică, într-o familie de evrei. Deşi a emigrat în Statele Unite în 1979, nu a scăpat de accentul rusesc puternic până la vârsta de 14 ani. Romanele lui, aproape toate satire, au fost traduse în peste 25 de limbi şi s-au bucurat de aprecierea criticilor, fiind recompensate cu numeroase premii, printre care Stephen Crane Award for First Fiction, National Jewish Book Award for Fiction şi Bollinger Everyman Wodehouse Prize. La Curtea Veche Publishing i-a mai apărut romanul *O super tristă şi adevărată poveste de iubire* (2022).

OANA CRISTESCU a absolvit secția Engleză a Facultății de Limbi şi Literaturi Străine din Bucureşti. Traduce în principal din engleză, dar vorbeşte, de asemenea, franceza şi spaniola. A colaborat de-a lungul anilor cu editurile Humanitas, Litera, Reader's Digest şi Curtea Veche Publishing. Locuieşte de câțiva ani în Spania.

Pentru E.W.

Dramatis Personae

ALEXANDER (SASHA) SENDEROVSKY[1] – *Scriitor şi latifundiar*.
MASHA LEVIN-SENDEROVSKY – *Soţia lui, medic psihiatru.*
NATASHA (NAT) LEVIN-SENDEROVSKY – *Copilul lor.*
KAREN CHO – *Inventatoarea unei aplicaţii mobile de dating şi prietenă din liceu a lui Senderovsky.*
VINOD MEHTA – *Fost profesor cu normă redusă şi bucătar de fast-food, de asemenea prieten din liceu cu Senderovsky şi Karen Cho.*
ED KIM – *Un domn.*
DEE CAMERON – *Scriitoare şi fostă studentă a lui Senderovsky.*
ACTORUL – *Descris de către* Neue Zürcher Zeitung *drept cel mai mare actor al lumii.*
Diverşi SĂTENI AMERICANI.

[1] S-a preferat ca numele de proveniență rusească, în loc să fie transliterate după grafia limbii române (Saşa Senderovski, Maşa, Nataşa etc.), să păstreze ortografia americană, pentru a rămâne fideli spaţiului în care trăiesc aceste personaje. (*N. red.*)

Actul întâi
Colonia

1

Casa de pe Deal era în fierbere.
Pe lunga alee cu pietriş curgeau camionetele muncitorilor. Două echipe de instalatori, de pe ambele maluri ale râului, fuseseră convocate pentru a pregăti de primăvară cele cinci bungalow-uri din spatele casei principale şi nu se agreau deloc între ele. O fereastră spartă a unuia dintre bungalow-uri trebuia înlocuită în cel mai scurt timp, şi o familie de şoareci rosese cablurile electrice care alimentau un alt bungalow. Îngrijitorul, care nu locuia pe proprietate, era atât de copleşit de situaţie, încât se retrăsese pe veranda mare şi acoperită pentru a mânca un sendviş cu brânză, cu muşcături lente şi hotărâte. Stăpâna casei, Masha, coborâse storurile din biroul ei de la parter pentru a scăpa de cacofonia sculelor moderne şi a înjurăturilor rurale sonore. Din când în când, se uita pe furiş afară pentru a lua notă de suprafeţele care vor trebui dezinfectate după plecarea muncitorilor. Natasha (care prefera să i se spună Nat), fiica ei de opt ani, era la etaj, scăldată în lumina unui ecran în întunericul camerei sale, în singurătatea propriei lumi publice.
Singurul fericit din casă era Alexander Borisovich Senderovsky, cunoscut prietenilor drept Sasha. „Fericit”, ar trebui să spunem, cu un asterisc. Era pe cât de agitat, pe atât de emoţionat. O furtună doborâse ramurile grele ale celor doi copaci uscaţi care flancau aleea, împrăştiind pe pajiştea amplă lemnele uscate. Lui Senderovsky îi plăcea să conferenţieze pe larg despre natura „entropică” a domeniului său, despre cum toate felurile de vegetaţie erau lăsate în voia lor, oţetarii dând la o parte speciile mai nobile, iedera otrăvind perimetrul, marmotele distrugând grădina. Însă crengile moarte şi împrăştiate dădeau Casei de pe Deal un aspect apocaliptic, exact lucrul de care oaspeţii lui Senderovsky încercau să fugă venind aici. Îngrijitorul pretindea că are probleme cu spatele şi că nu era destul de dibaci pentru a îndepărta singur toate crengile, iar aşa-zisul specialist în copaci

dispăruse. Senderovsky, în pantaloni de trening şi cu un halat multicolor, încercă de unul singur să mute una dintre ramurile acelea cu aspect preistoric, dar de la prima opintire i se făcu frică de o hernie.

— Ah, la dracu' cu toate astea, spuse el şi se urcă în maşină.

Un cuvânt despre maşină. Mă rog, nu atât despre maşină, cât despre cum era condusă. Senderovsky învățase să conducă cu doar trei ani în urmă, la semnificativa vârstă de patruzeci şi cinci de ani, şi numai în limitele rurale. Autostrada de pe celălalt mal al râului îl neliniştea. Era un şofer fioros de prost. Drumurile locale, pe jumătate goale, îl inspirau să tureze motorul automobilului său suedez, solid, dar lipsit de flexibilitate, iar liniile galbene care împărțeau în două drumurile le privea ca pe nişte sugestii pentru „şoferii mai puțin experimentați", oricare ar fi fost aceia. Cum nu credea în marcajele rutiere sau în anumite aspecte ale relativității, conceptul de curbă fără vizibilitate continua să îi scape. (Soția lui nu mai lăsa copilul în maşină cu el.) Încă şi mai grav, culesese de undeva expresia „a conduce haihui".

Iar acum Senderovsky gonea către treburile sale, atent numai la zonele cu radare, amplasate cu plictisitoare previzibilitate la marginile aşezărilor sau în zonele cu şcoli, unde amenzile se dublau. Mai întâi îşi vizită măcelarii, două foste fotomodele din oraş, acum soț şi soție, care-şi desfăşurau negoțul într-un hambar atât de roşu, încât era de-a dreptul patriotic. Cele două splendide exemplare în vârstă de douăzeci şi cinci de ani, numai dinți şi salopete, îi prezentară un pachet cu două feluri de cârnați italieneşti, chiftele lucioase de hamburgeri şi arma lui secretă: fripturi de miel pe os, atât de proaspete, încât puteau rivaliza numai cu ale unui restaurant din cartierul abatoarelor din Roma pe care Senderovsky îl admira. Simpla vedere a cărnii pentru grătarul de a doua zi inspira în el o bucurie care la un bărbat mai tânăr ar fi putut trece drept dragoste. Nu datorită cărnii în sine, ci pentru conversațiile care aveau să curgă în jurul ei în timp ce era marinată, pusă pe grătar şi servită, în ciuda restricțiilor crescânde în privința unei astfel de apropieri. Până a doua zi la prânz, prietenii lui cei mai buni, cei care fuseseră atât de greu de

strâns laolaltă în verile anterioare, aveau să se reunească în sfârşit, aduşi la un loc de sâmburii unei tragedii incipiente, desigur, cu toate acestea strânşi laolaltă în locul lui preferat de pe pământ, la Casa de pe Deal.

Desigur, mai venea şi altcineva. Cineva care nu era un prieten. Cineva care-l făcea pe Senderovsky, deja băutor, să bea şi mai mult.

Cu acest gând în minte, se grăbi spre magazinul de băuturi din cel mai bogat sat din district, magazin care ocupa clădirea unei foste biserici. Cumpără din transeptul sudic două lăzi de riesling austriac, încă una de rosé din cel de nord, împreună cu patru lăzi de Beaujolais, nicidecum în sezon, dar un vin nostalgic pentru el şi prietenii lui din liceu, Vinod şi Karen. Ed, ca de obicei, avea să fie cel mai greu de mulţumit. În sacristie, Senderovsky alese o sticlă de ceva de optsprezece ani vechime, mult peste mijloacele lui, câte două sticle de coniac şi de whiskey de secară şi, ca să-şi arate latura frivolă, şnaps şi un single malt din Tirol. Proprietarul, un englez lăţos, al cărui nas afectat de rozacee se iţea de sub masca largă, păru foarte mulţumit când bătu pe casa de marcat numeroasele cumpărături cu degetele îmbrăcate în mănuşi negre de unică folosinţă.

— Tocmai am primit un telefon de la autorităţi, îi spuse el lui Senderovsky. Sunt neesenţial, aşa că s-ar putea să mă închidă în orice moment.

Senderovsky oftă şi adăugă la plată încă o ladă de riesling şi două sticle dintr-un gin artizanal de care nu auzise niciodată. Şi-l şi imagina pe Ed lipindu-şi buzele de un pahar şi declarându-l „băubil". Când din maşinărie ieşi nota finală, cu numeroase zvâcnete lungi, notă care urca la puţin peste patru cifre, mâna lui Senderovsky abia putu face slalomul semnăturii. O ocazie specială, se consolă el.

Cu portbagajul plin de sticle şi carne, îşi tură maşina către încă un sat, la vreo douăzeci de kilometri la nord, ca să mai facă niscaiva cumpărături, după care trebuia să lase carnea acasă şi să-l ia pe Ed de la gară. La ieşirea către podul peste râu dădu peste un şir de maşini. Nimic nu-l enerva pe Senderovsky mai tare decât versiunea locală a unui ambuteiaj. Adusese în viaţa de

la țară o nerăbdare tipică oraşului. În zonă era considerat nepoliticos să claxonezi, dar el claxonă. Lăsă geamul jos, îşi scoase afară fața lungă şi osoasă şi apăsă din nou claxonul cu podul palmei, cum văzuse în filme că fac bărbații. Maşina din fața lui nu se mişca. Era foarte lăsată, în portbagajul ei era îndesată o roabă ruginită, drapelul național flutura la geamul şoferului, iar pe bara din spate avea un abțibild parțial rupt care spunea ÎL SUSȚIN PE PREŞ... Senderovsky îşi dădu seama că în ritmul acela nu avea nicio şansă să ajungă la magazin şi să lase şi carnea acasă înainte de sosirea trenului lui Ed. Ignorând marcajele extrem de clare de pe drum, menite să împiedice exact această manevră, smuci de volan şi întoarse maşina, şi în câteva minute gonea pe lunga sa alee de acces, înjurând încă o dată crengile căzute care stricau intrarea la Casa de pe Deal. În timp ce arunca cu zgomot carnea în congelatorul de dimensiuni industriale din vasta bucătărie albă (casa aparținuse cândva unui şef-bucătar), formă numărul băiatului de peste râu care venea să tundă iarba pe pajişte şi-l imploră să îl scape de crengi. Dar băiatul avea alte treburi.

— Ce alte treburi? îl somă Senderovsky, amenințând să plătească dublu.

Afară, pe veranda acoperită, îl înfruntă pe îngrijitorul care asculta muzică veche la un radio roşu foarte frumos, dar tot ce reuşi să scoată de la el fu: „Doamna mea mi-a zis să nu ridic nimic greu din cauza spatelui."

Doamna lui Senderovsky apăru acum pe verandă îmbrăcată într-un caftan, cu mâinile în şolduri şi cu degetele apăsate în moliciunea abdomenului.

— Nu pot să lucrez în zgomotul ăsta, îi spuse Masha soțului ei în rusă, din cauza îngrijitorului. Pentru mine e o zi de lucru. Pacienții abia mă pot auzi şi sunt şi aşa agitați.

— Care zgomot?

— Lângă bungalow-uri se dau găuri, iar tu arunci carne în congelator şi urli la băiatul care tunde iarba.

— Dragă, răspunse Senderovsky, folosind un diminutiv bombastic al termenului: *doroguşka*.

Se ştia cu soţia lui încă din copilărie. Rusa era o limbă construită în jurul emanaţiilor de căldură şi de durere, dar în ultima vreme lui Senderovsky declaraţiile de dragoste către soţie i se păreau afectate, de parcă le-ar fi citit dintr-o piesă de teatru.

— Muncitorii termină la trei, cum fac mereu, spuse el. Iar tot ce mai am eu de făcut e să-l iau pe Ed de la gară şi să cumpăr de mâncare.

Îngrijitorul îi privi ca pe străinii care erau. Când începuse să lucreze pentru ei, cu trei ani în urmă, erau de dimensiuni aproximativ egale, două siluete mărunte, cel mai probabil profesori la colegiu (un colegiu mic, dar foarte activ, ce se găsea la o distanţă fezabilă pentru maşina lui Senderovsky), enervanţi în pretenţii şi frugali în cheltuieli, dar vorbind cu aceeaşi voce de orăşeni, cu un uşor accent. Acum, femeia devenise mai mare, talia şi braţele îi căpătaseră un aspect mai apropiat de cel local, în vreme ce bărbatul făcuse exact pe dos, slăbise şi se scofâlcise şi-şi pierduse aproape tot părul, singurele sale proeminenţe fiind un nas ascuţit şi fruntea ca o cărămidă, schimbarea fiind atât de evidentă, că îngrijitorul îl suspecta că ar fi bolnav. O altă răsturnare era că soţul părea mai fericit în ziua aceea, în ciuda sibilantelor de care era plină limba pe care o vorbeau, pe când femeia căpătase vechea lui agitaţie. Indiferent ce avea să aducă sfârşitul de săptămână, îşi spuse îngrijitorul, bine nu avea să fie. Mai auzise şi că depanatorul pe care-l folosea familia Senderovsky nu mai fusese plătit de luni de zile, deşi frigiderul din casa mare continua să se defecteze în feluri noi şi interesante.

Conversaţia continuă, pe un ton din ce în ce mai ridicat, până când femeia se întoarse către îngrijitor şi spuse:

— Vrei, te rog, să tunzi tufele de la piscină? Tot restul lumii are treabă.

— Nu sunt făcut pentru genul ăla de muncă, spuse îngrijitorul.

În ciuda vremii reci de martie, purta pantaloni scurţi de denim de un albastru demodat, şi unul dintre picioare îi era acoperit de tatuaje într-o iconografie pe care niciunul dintre cei doi Senderovsky nu o putea descifra, vulturi, şerpi şi simboluri criptice, despre care puteau doar spera că nu sunt semne ale unei afilieri violente. În primul an după ce cumpăraseră Casa de pe

Deal, după ce îşi instalaseră pomul de Anul Nou, lipsit de semnificaţie religioasă, îngrijitorul îi spusese soţului: „Nu v-aş fi crezut genul de oameni cu brad de Crăciun.” Zâmbise când rostise remarca, însă amândoi îşi pierduseră somnul în noaptea aceea, întrebându-se ce voise, de fapt, să spună.

— Foarfeca e în garaj, îi spuse soţia îngrijitorului. Ţi-am fi foarte recunoscători.

Aceasta era o altă schimbare pe care îngrijitorul o observase în ultimii ani: în timp ce soţul era nehotărât, soţia vorbea acum decis, ca o bandă de elastic care te plesneşte peste degete.

Senderovsky îşi sărută stângaci soţia pe frunte şi fugi la maşină. Decolă pe alee cu şaizeci de kilometri la oră, lăsând în urma sa o serie de goluri în pietriş, şi ieşi pe şosea fără să verifice dacă vine vreun vehicul din lateral. În timp ce accelera şi mai mult, în dreptul fermei de oi din vecini îşi dădu seama că uitase să scoată lăzile de alcool din portbagaj. Se întrebă ce-ar fi dacă ar transfera o sticlă de whiskey în maşină. La vizitele anterioare, el şi Ed mai trăseseră câte o duşcă în drum spre casă, nerăbdători să-şi reia prietenia. În ziua aceea, fericit de perspectiva sosirii prietenilor săi şi neliniştit de cea a piezei sale rele, Senderovsky ar fi dorit să-şi inunde gura cu alcool, să se amorţească aşa cum o făceau strămoşii săi.

Parcarea din faţa gării era plină de maşini europene care-şi aşteptau pasagerii. Senderovsky îi făcu cu mâna unui profesor de studii calabreze de la colegiul local şi patronului unei surprinzător de înfloritoare cafenele-librărie ce constituia nucleul cartierului la modă din orăşelul de peste râu. Vederea acestor feţe prietenoase îl înveseli pe Senderovsky. Era o figură respectată prin partea locului. „Ai o familie minunată şi o casă minunată”, îi spusese agenta sa din Los Angeles în timpul unei vizite, cu ani în urmă, după ce se prăbuşise încă un proiect de televiziune.

Trenul avea douăzeci de minute întârziere, dar, în cele din urmă, bătrâna sa siluetă cenuşie ajunse la acelaşi nivel cu la fel de cenuşia linie a râului. Orăşenii urcară treptele de la peron către gară, cu răsuflarea tăiată de bătrâneţe. Senderovsky îşi zări primul oaspete, relativ tânăr şi mlădios. Ed Kim avea în mână o geantă de piele, purta ochelari de soare de aviator şi-şi păstra

părul negru. În momentul când se cunoscuseră, amândoi pe la douăzeci de ani, Ed îi amintise lui Senderovsky de un film pe care-l văzuse, despre ultimul împărat al Chinei, mai exact de faza de desfrânare, când eroul purta smoching şi era conducătorul de paie al Manciuriei.
Senderovsky sări din maşină. Încă mai purta halatul, un dar pe care Ed i-l cumpărase dintr-un magazin din Hong Kong numit The Armoury. Cei doi se priviră unul pe celălalt, ca un câine şi o pisică. De obicei, Senderovsky îşi cuprindea prietenul cu braţele sale osoase, în timp ce Ed îl bătea pe spate cu o mână, ca pe un copil după alăptare.
— Ah, ce se presupune că trebuie să facem acum? izbucni Senderovsky.
— M-am săturat de chestia aia cu lovitul coatelor, spuse Ed. Dă-mi voie să mă uit la tine.
Îşi coborî ochelarii de pe nas, cum fac unii unchi când îşi salută tinerele nepoate. Încreţiturile din jurul ochilor arătau de parcă ar fi fost acolo de când se născuse, iar expresia lui era în acelaşi timp distantă şi amuzată. Karen, prietena lui Senderovsky care era vag înrudită cu Ed printr-un strămoş destrăbălat din Seul, avea uneori aceeaşi expresie, dar nu reuşise să o capete decât după recentul ei succes.
Ed reuşi să-şi aprindă o ţigară cu o singură mână, în timp ce deschise portbagajul şi-şi depozită în el geanta *vintage*.
— Deci Masha mi-a zis să le spun tuturor că nu se fumează în maşină, anunţă Senderovsky. De fapt, nu se fumează nicăieri pe proprietate. Zice că agravează şi mai tare virusul, dacă-l iei. Dar, adăugă el, am lăsat o scrumieră sub chiuvetă la tine în bungalow.
— Lasă-mă să trag doar trei fumuri, spuse Ed.
Sasha îl privi cum suge de trei ori, caricatural, din ţigară şi cum eliberează fumul în aerul gri-albăstrui. Când era tânăr, Sasha visase să fie Ed. Încă mai avea fantezii despre un an de călătorii în jurul lumii împreună cu el, imediat ce fiică-sa ar fi absolvit foarte costisitoarea ei şcoală pentru copii sensibili şi complicaţi.
— Şi mi-a mai spus, continuă Senderovsky, şi că nimeni nu trebuie să se aşeze pe locul din faţă. Pentru distanţare socială.

— Oh, la dracu' cu asta, spuse Ed, deschizând portiera din dreapta. Lumea chiar exagerează cu chestia asta. O să mă ghemuiesc la podea când ne apropiem de casă.
Maşina se umplu de aroma tutunului proaspăt, ceea ce-l făcu pe Senderovsky nostalgic după o ţigară. Ed puse mâna pe bord, pregătindu-se pentru demarajul proprietarului.
— Ce s-a întâmplat aici? arătă el către oglinda laterală care atârna.
— Locurile din garaj sunt prea înguste, spuse Senderovsky.
Nu trecuseră decât câteva secunde, dar deja gara era departe în urma lor, iar ei goneau, derapând, pe lângă scheletul a ceea ce, trei luni mai târziu, avea să devină un stand cu produse de fermă.
— Ar trebui să le măresc.
— Cum era proverbul ăla rusesc despre indivizii incompetenţi care încearcă să dea vina pe alţii?
Senderovsky râse.
— „Un dansator prost se încurcă în propriile boaşe."
— Mmm.
— Te deranjează dacă facem nişte cumpărături? Nu am decât carne şi băutură.
— N-am nicio grabă, spuse Ed, şi Senderovsky se gândi imediat la un epitaf potrivit pentru prietenul său: AICI ODIHNEŞTE EDWARD SUNGJOON KIM, CARE NU AVEA NICIO GRABĂ.
Acceleră maşina în direcţia nord, pe un drum statal îngust, care le oferea panorama munţilor violeţi de peste râu, fiecare dintre ei purtând un nume american absolut ridicol. Preferatul fiicei sale era Peekamoose[2]. Între timp, pe când Senderovsky îi dădea înainte despre vreme, ştiri politice, speculaţii despre virus, comparaţii între cârnaţii italieneşti şi cei cu anason, Ed zări la orizont un enorm sistem frontal de plictiseală, de interminabilă trăncăneală în stilul clasei de mijloc-superioare, de negroniuri de ţară prost făcute, de ţigări fumate pe furiş. Ce putea face? Prietenul lui îl implorase să vină, iar oraşul, acum tăcut, ar fi fost chiar şi mai deprimant.

---

[2] Joc de cuvinte între *peekaboo*, care este jocul de cucu-bau, si *moose*, care înseamnă elan. (*N. red.*)

— Şi cine mai vine? întrebă Ed. În afară de Înălţimea Sa.
Se referea la actorul celebru care venea pentru câteva zile ca să lucreze cu Senderovsky la un scenariu de film – sursa anxietăţii prietenului său.
— Karen, ziceai.
— Şi Vinod.
— Nu l-am mai văzut de-o veşnicie. Tot mai e îndrăgostit de Karen?
— Acum câţiva ani şi-a pierdut un plămân din cauza cancerului. Şi apoi şi-a pierdut şi slujba la City College.
— O mulţime de pierderi.
— Masha a vrut să-l aducă aici pentru că s-ar putea ca sistemul lui imunitar să fie compromis.
— Mi-ar plăcea să fiu suficient de tragic ca soţia ta să mă placă.
— Continuă să te străduieşti.
— Cine altcineva?
— O fostă studentă de-a mea. A publicat o colecţie de eseuri anul trecut. *Marea carte a compromisului şi a capitulării*. A făcut furori.
— Mă rog, măcar e tânără. Poate învăţ câte ceva. Ce mai face copilul tău, apropo?
— Înfloreşte, spuse Senderovsky.
Ajunseră într-un orăşel care nu înflorea deloc. Oferta la Rudolph's Market, unica prăvălie, conţinea bunuri de care nici Ed (născut în 1975 la Seul), nici gazda sa (Leningrad, 1972) nu se bucuraseră în anii lor de început, non-americani: dulciuri cu gust de violete, pâine cu atâtea adaosuri, încât putea fi folosită pe post de izolaţie. Pe lângă aceste revoltător de scumpe articole nostalgice mai erau şi unele internaţionale, chiar mai costisitoare, pe care Ed le punea fără grijă într-un coş: sardine proaspete care se puteau pune pe grătar înaintea cărnii, măsline greceşti în formă de dirijabil, brânzeturi atât de pline de ierburi aromatice, încât inspirau (din partea lui Senderovsky) amintiri care nu se întâmplaseră, ingrediente pentru un simplu *vitello tonnato* care cumva ajunseră la peste optzeci de dolari, şi asta fără carnea de viţel.
— Cred că avem de ajuns, a spus Senderovsky, alarmat. Nu vreau să se strice nimic.

Stăteau la o coadă lungă formată din proprietari de locuinţe secundare. Când suma şocantă pe care o datorau apăru pe ecranul tactil, amândoi îşi feriră privirea, până când femeia în vârstă din spatele tejghelei tuşi, informativ, în pumnul înmănuşat. Senderovsky oftă şi scoase cardul.

Foarte curând scrâşneau din roţi pe aleea cea lungă. Era abia ora două, dar muncitorii plecaseră deja, împreună cu camioanele lor inscripţionate cu nume locale.

— Îmi pare rău pentru toate crengile astea uscate, spuse Senderovsky. Am tot încercat să găsesc pe cineva să le cureţe.

— Ce crengi? întrebă Ed, privind absent la noul său cămin, la bungalow-urile care se ridicau din spatele casei principale ca un semicerc de sateliţi pe orbită. Cerul era de culoarea unui ecran de proiecţie de modă veche, tras până la marginile dealurilor îndepărtate, murdărit ici şi colo de mâna mânjită de cerneală a unui copil.

Între timp, în biroul ei, Masha ridicase perdeaua grea din mărgele. Îl văzu pe Ed coborând din maşina soţului ei cu langoarea care-i era atât de firească. Evident, nu se aşezase pe locurile din spate, aşa cum ceruse ea. Scoase o pufnitură pe care o recunoscu instantaneu ca fiind a bunicii sale, o supravieţuitoare a lagărelor de muncă. *Ei, asta e*, ar fi spus bunica. Primul dintre copii era aici. Şi mai mulţi copii de care să se ocupe Masha, pe lângă cel de la etaj, care se uita la videoclipuri cu formaţii de băieţi din Asia, cu gura căscată, cu ochii împăienjeniţi. Curând, întreaga proprietate avea să fie plină de ei, copii-adulţi fără copii. Toţi prietenii ei erau căsătoriţi, spre deosebire de ai soţului ei (şi niciunul nu era suficient de nebun încât să viziteze casa altcuiva în vremuri ca acelea). Masha îşi închise computerul, se gândi să-şi schimbe caftanul pentru Ed, apoi ieşi pe alee exact aşa cum era.

Ed înainta, târându-şi după el geanta de piele Gladstone, care scârţâia. Masha îşi petrecuse o parte din copilărie în New Jersey, unde văzuse bărbaţi puternici târând în acelaşi fel sacii de golf.

— Cum a fost drumul cu trenul? strigă ea, şi i se păru că tonul îi e puţin cam disperat.

— Fermecător, spuse Ed. Am avut un loc cu vedere spre râu. Ştia că trebuie să scape de nişte preparative: Îți mulțumesc că mă primeşti aici în vremurile astea. Apreciez mult.
Se forță să inspire exagerat aerul umed.
— Mmm, făcu el. Exact ce a recomandat medicul. Amândoi arătați minunat. Sasha a slăbit mult.
Comentariul despre greutate, îşi dădu rapid seama, putea fi interpretat greşit de Masha, care era frumoasă, dar care îi amintea acum de portretul unei nobile pe care-l văzuse cu un an în urmă la Galeria Tretiakov. Caftanul cu siguranță nu era de niciun ajutor. Cei doi bărbați urcară în tăcere treptele din lemn de cedru până la veranda acoperită, care era legată de casa principală şi dădea către bungalow-uri, piesa centrală a proprietății şi în acelaşi timp giuvaerul ei, o lume în interiorul altei lumi.
— Dacă nu te superi, o să fiu puțin doctoroasă, spuse Masha, dacă o fi existând cuvântul ăsta.
— Câtuşi de puțin, spuse Ed.
Nu se supără câtuşi de puțin sau „doctoros” nu exista câtuşi de puțin? Masha trebui să se gândească la asta, ceea ce poate că şi fusese intenția.
— Am stabilit nişte reguli, spuse ea. Fiindcă ai venit cu trenul, poate te-ai putea schimba în nişte haine curate înainte de a te aşeza undeva. Dar înainte de asta, aş vrea să curăț nişte suprafețe pe care le-au atins muncitorii în bungalow-ul tău. Sunt foarte multe lucruri pe care nu le ştim despre virusul ăsta.
— Siguranța înainte de toate.
Mashei nu-i plăcu tonul lui. Senderovsky era în picioare lângă ei, într-o poziție cocoşată. Vreme de zeci de ani, fusese nevoit să servească drept mediator între doi părinți învrăjbiți.
— De asemenea, în zonele publice, ca veranda şi sufrageria, continuă Masha, o să încerc să distanțez pe toată lumea, şi să desemnez un loc pentru fiecare. Îmi pare rău dacă par o acriturâ.
— Nu există corect şi greşit aici, spuse Ed. Trebuie să fim noi înşine în criza asta.
De fapt, exista corect şi greşit. Ed îi amintea de părinții soțului ei. O conversație cu ei era ca interacțiunea cu un adversar zâmbitor

care ținea în buzunar un pumn de scobitori otrăvite. De fiecare dată când lăsai garda jos, primeai o înțepătură în coapse.
— Încă o întrebare pe care trebuie să ți-o pun. Şi e de fapt un compliment, pentru că întotdeauna pleci undeva. Poți să-mi spui pe unde ai călătorit din, să zicem, decembrie anul trecut?
— Din decembrie? Hmmm.
Ed privi în sus, la casa principală, îmbrăcată în stuc de un gri neutru, ca cerul. Oamenilor dintr-o anumită clasă socială, imigranților în special, nu le place să agite apele. Palierul de la etaj şi o fereastră alăturată erau luminate gălbui, într-un unghi ciudat, ca o pictură de Mondrian – cel mai probabil camera fiicei. Ed îi uitase numele.
— Păi, am fost la Addis pentru chestia aia cu jazzul, spuse el. Apoi am fost la AD, să-l vizitez pe Jimmy, care predă acolo.
Ed desenă cu degetul în aer o linie de la (probabil) Addis Abeba până la (probabil) Abu Dhabi.
— M-am întors la Seul pentru Crăciun. Nu, stai puțin.
Linia care tăia Marea Arabiei se opri brusc, şi degetul lui Ed se întoarse, golind rezervoarele de combustibil.
— L-am văzut pe Suketu la Bombay, doar pentru un weekend, apoi am continuat spre Seul.
Sasha urmărea linia din aer cu mare interes, imaginându-şi că el este cel care călătoreşte, şi nu Ed, ținând în mână un whiskey la clasa business. Cu multă vreme în urmă, după ce se încheiase relația lui din copilărie cu Masha, dar înainte să înceapă relația lor adultă, fusese colaborator la o revistă de călătorii, cutreierând ambele emisfere înarmat numai cu un carnet şi ceva vocabular. Intervalul acela conținea unii dintre cei mai buni ani ai vieții sale, bugetele de cheltuieli, sudoarea oraşelor tropicale, camaraderia alcoolizată a semenilor lui Ed din întreaga lume.
— Când ai plecat din Seul? întreba Masha.
— Oh, înțeleg încotro bați. Am plecat imediat după Crăciun, înainte ca lucrurile să se înrăutățească. Şi de acolo – degetul arătător al lui Ed era pregătit pentru un salt semnificativ – am plecat pe Insula Mare.
— În onoarea bungalow-ului nostru! exclamă Sasha, vesel.

Bungalow-ul rezervat lui Ed îl imita pe cel de care el şi Masha se bucuraseră în luna de miere de pe Insula Mare din Hawaii şi avea o dotare pe care nicio altă casă nu o mai avea: un duş în aer liber, cu pereţi acoperiţi cu scoici de mare.
— Da, spuse Ed. Prietenul meu Wei are un bungalow la Mauna Kea. Se poate spune că sar din bungalow în bungalow.
— Wei Li? întrebă Senderovsky.
— Wei Ko. Se ocupă cu biotehnologia. Se pare că e momentul lui de glorie.
— Şi apoi ai venit în oraş, spuse Masha.
— Păi, de fapt nu. Fratele meu a cumpărat o vie în Ungaria.
Senderovsky îşi aminti de rieslingul austriac şi de băuturile asortate care încă se mai rostogoleau prin portbagajul lui şi se rugă ca nimic să nu se fi spart pe parcursul atâtor drumuri, în special sticla de optsprezece ani vechime pe care o cumpărase ca s-o bea Ed şi Actorul.
— Am fost la Lacul Balaton, continuă Ed. Aţi mers vreodată cu familiile acolo, pe vremuri? Vacanţe sovietice? Vinul a fost poşircă, dar am mâncat un ficat de viţel înecat în unt şi paprica, tare aş vrea să ştiu cum se face. Şi apoi Londra.
— Vreun motiv anume pentru Londra? întrebă Masha.
Sasha îşi spuse că vorbeşte ca un ofiţer de la imigrări de la Heathrow care chestionează un vizitator dintr-o ţară în curs de dezvoltare.
— Nu, a fost numai... Londra, spuse Ed.
— Ultima întrebare, promit. Vreo călătorie în China sau în nordul Italiei?
— Nup, spuse Ed.
Îşi puse jos geanta Gladstone cu o bufnitură enervată.
— Stai aşa, de fapt am avut o escală la Linate.
— Asta e la Milano, lămuri Sasha.
Amândoi bărbaţii remarcară felul în care Masha se uită la soţul ei în momentul acela. Nu o irita aluzia soţului ei că n-ar fi suficient de sofisticată. Mă forţează să fiu altcineva decât sunt, îşi spuse Masha. Îmi confundă preocuparea cu autoritarismul, şi prin urmare nu am de ales şi trebuie să fiu un Stalin cu fustă. Dar ce

altă opțiune am, dacă vreau să-i împiedic pe cretinii ăştia să se îmbolnăvească?
— A fost o escală foarte scurtă, afirmă Ed despre trecerea sa prin nordul Italiei. Sunt sigur că nu l-am luat.
Când Ed Kim devenea agitat în timpul unei conversații, îşi făcea mâna dreaptă scoică în spatele urechii drepte. Era un tic nervos pe care-l observa toată lumea, şi de care el însuşi era cât se poate de conştient, doar că nu se putea opri în momentele de anxietate socială.
— Sunt sigură că nu, spuse Masha. Chiar îmi pare rău că trebuie să întreb toate astea. O fac pentru Natasha.
Aşa, ăsta era numele fiicei. Sasha, Masha, Natasha. Nici măcar nu se străduiau, ruşii ăştia.
— Niciodată nu poți fi prea atent, adăugă ea. Vreo cerere specială pentru cină?
— Nici să nu te gândeşti, spuse Ed. Eu gătesc în seara asta. Tu odihneşte-te. Am înțeles că părinții au greutăți şi mai mari în perioada asta. Şi sunt convins că Sasha nu e de niciun ajutor.
— Am cumpărat nişte chestii formidabile, spuse Senderovsky. Ştim cât de mult îți plac sardinele proaspete.
Masha zâmbi. Chiar dacă nu era adevărat că se gândiseră la ea, minciuna era amabilă. Se mulțumea cu o minciună. Lui Ed i se păru că zăreşte o strălucire a tinereții când o văzu zâmbind. Nou-căpătata moliciune a bărbiei ei îi amintea de o grecoaică de care se îndrăgostise, cu mai bine de un deceniu în urmă, una dintre ultimele dăți când iubise pe cineva şi când permisese unor părți uitate din sine – interiorul gleznelor, genele – să îl furnice fără niciun motiv. Senderovsky îşi împreună palmele în valea fertilă dintre piept şi gât, fericit că prietenul şi soția sa se înțeleg. Totul era acum într-o perfectă acalmie, cu excepția sunetului unei broaşte surescitate şi a îngrijitorului care tundea foarte sonor tufele de lângă piscina acoperită, în semn de protest.
Printre bungalow-uri trecea o potecă pietruită, într-o manieră despre care Senderovsky sperase că ar crea senzația unui sat european îngrijit, genul de sat în care strămoşii săi nu ar fi fost niciodată bineveniți. Bungalow-urile formau o semilună în jurul casei principale, unele dintre ele dând către o pajişte clasică,

celelalte, către o pădurice năpădită de animale zgomotoase. Erau confortabile iarna, aşa cum ar trebui să fie toate locuinţele mici, şi utilitariste vara, dar le lipsea şicul vizual al hornului fumegând sau al uşilor glisante ale verandei. Elementele de lux se presupuneau a fi cele comune: mâncarea bună şi conversaţia şi mai bună. În copilăria timpurie, Senderovsky suferise de o lipsă a râsului şi a ideilor deştepte, şi deşi în vremurile de acum se ducea la restaurante şi la câte o petrecere literară în oraş, nimic nu-l făcea mai fericit decât să fie capul răutăţilor menajeriei sale de la ţară. Ca să nu mai vorbim despre surpriza de a păşi pe hectarele de teren care-i aparţineau, de pe continentul care-i semnase documentele de adopţie.

Rămas singur, Ed îşi desfăcu bagajul, laptopul (îşi amintea acum că în bungalow nu avea internet), încărcătoarele, pachetele de lenjerie de corp coreeană oferite de menajera mamei sale, tricourile cu guler, sacoul de in (chiar avea să rămână acolo până la vară?), două cravate şi o batistă de buzunar. Se aşează pe patul moale, confortabil, oarecum Art Deco, şi avu ceea ce trebuie să fi fost un atac de panică, cu respiraţii scurte şi rapide, ca şi când ar fi tras aer dintr-un balon sub ameninţarea unei arme.

Unica fereastră dezvăluia un cenuşiu din ce în ce mai întunecat, cam cum şi-ar fi imaginat o inteligenţă artificială trecerea zilelor pe pământ. Era atât de aproape, şi totuşi atât de departe de cerul în mişcare al oraşului. Apăreau vreodată urme de avion deasupra acoperişurilor de cedru? Avioane care urmau cursul râului până la aeroporturi? Auzi în minte vocea severă, ascuţită, a unei însoţitoare de zbor, din ceea ce deja părea o epocă trecută: *Meine Damen und Herren, wir begeben uns jetzt auf den Abstieg nach Berlin-Tegel*.[3] Câţi dintre prietenii săi cu posibilităţi similare erau acum pe undeva prin lume, privind pe o fereastră dublu-izolată sau în sus, la un acoperiş de cedru, încercând să se calmeze cu o incantaţie asemănătoare?

---

[3] Doamnelor şi domnilor, ne începem coborârea spre Berlin-Tegel (germ.). (*N. red.*)

Deasupra patului era o fotografie spectaculoasă, cu lava vulcanului Kīlauea de pe Insula Mare curgând în apa Pacificului. Lui Ed compoziția i se părea prea evidentă, dar frumoasă, chiar interplanetară, însă tot se cocoță în pat şi împinse rama ca să o facă să stea puțin strâmb. Răvăşi cearceafurile atent aranjate ale patului, ca şi când o pereche de amanți tocmai s-ar fi tăvălit în el. Observă două sculpturi din lemn ale unor ananaşi pe biroul modernist (remarcând în minte că numai pe Maui şi Oahu creştea ananas, niciodată pe Insula Mare), şi dărâmă una dintre ele, aducând puțină asimetrie în ordinea spitalicească din jurul său.

Ce ar fi spus mama sa, din coconul ei inamovibil din Gangnam, cu limba arsă de ceaiul de orz fierbinte? Un sfat pe care ea însăşi nu l-ar fi urmat niciodată. Fii puternic pentru prietenii tăi.

O femeie – nu putea fi decât Masha – striga din direcția verandei acoperite. În urechile lui Ed suna ca „Tăun! Tăun! Tăun!”. Trăieşte la țară şi se teme de insecte? Ed se lăsă pe spate în pat, scoase o Gauloise dintr-un pachet mototolit şi se uită urât la becul clipitor al detectorului de fum de deasupra capului. Să fie puternic pentru prietenii săi? Viteza îi era prietenă. Peisajele în mişcare îi erau prietene. Îşi aminti că Sasha îi lăsase o scrumieră sub chiuveta din baie. Țigara rebelă îl înveseli rapid. Încă mai avea timp până la cină, nu? Îşi uitase dopurile pentru urechi, dar reuşi să adoarmă oricum.

2

Karen Cho îşi azvârli maşina închiriată în numeroasele gropi şi curbe fără vizibilitate ale familiarului drum de țară, maniera ei de a şofa fiind doar cu puțin mai rezervată decât a lui Senderovsky. Găsise un post radio care dădea cântece din tinerețea ei şi încerca să-l ia în serios, aşa cum făcea Ed întotdeauna, şi să ofere fiecărei piese, oricât de stupidă, cea mai bună interpretare karaoke. Iar asta nu era o piesă stupidă.

Christine, the strawberry girl.

Christine, banana split lady.

De când se mutase înapoi de pe Coasta de Vest îi lipsise şofatul, dar, spre deosebire de Senderovsky, ea nu reuşise niciodată să identifice frisonul pe care i-l dădea, sentimentul că e un pic mai americancă prin simplul act de a pilota un mastodont de mai multe tone pe un drum, cu viteză excesivă, de a înghesui în portbagaj un pachet enorm de prosoape absorbante, de a apăsa pe metronomul hipnotic al semnalizatorului. Şofatul se potrivea cu recenta ei senzație de putere pe care, dacă era să fie cu totul sinceră cu ea însăşi, încă nu o înțelegea pe de-a-ntregul. „Care e senzația?" o tot întrebase Senderovsky după ce îşi vânduse aşa-zisa companie, de fapt numai o idee, un dezvoltator de software (prietenul şi fostul ei coleg de formație) şi un contract cu doi avocați specializați în proprietate intelectuală. Ea îi spusese că putea acum să țipe la un bărbat alb îmbrăcat într-un trening scump cu certitudinea că nu îşi va pierde banii când avea să termine de urlat la el.

Now she's in purple, now she's the turtle.

Disintegrating.

Karen călcă violent frâna.

— Moamă, făcu ea.

După divorț, începuse să vorbească singură. Un deal înverzit dădea impresia unei spinări de dinozaur. Spinarea era acoperită

cu mici gângănii lânoase. Îşi aminti acum că o parte a proprietăţii lui Sasha se învecina cu o fermă de oi, aşa că trase pe dreapta şi ieşi din maşina care zumzăia şi piuia. Oile erau aliniate în şiruri, de parcă ar fi practicat tocmai distanţarea care le era recomandată proprietarilor lor. Fuseseră tunse de curând, şi acum arătau ca nişte adolescenţi stângaci. Unele aveau boturile pline cu iarbă, dar cele mai multe priveau dincolo de gardul care separa ferma lor de Senderovsky Land. Karen ar fi vrut să scoată telefonul să facă o poză, dar se abţinu. De curând, îşi jurase să nu mai încarce fotografii pe reţelele de socializare care o îmbogăţiseră, să se bucure de momente în loc să le ia prizoniere.

Karen se îndreptă către gard, pe lângă mormane de iarbă proaspăt cosită. De cealaltă parte a drumului, lângă o impozantă casă nouă, zări cai care purtau pulovere. Cai cu pulovere, ce viaţă. Părea aproape imposibil ca proprietarii caselor dărăpănate pe care le văzuse mai devreme pe drum să respire acelaşi aer ca Sasha şi ca unii dintre vecinii lui. Era surprinsă că însăşi atmosfera naţiunii nu fusese încă etichetată de vreun algoritm şi parcelată conform conţinutului acestuia. Unii dintre complicii ei din Valley probabil că lucrau deja la asta. Îşi umplu pe furiş plămânii cu mirosul de forsiţia îmbobocită, şi apoi încă o dată, brusc recunoscătoare ca o fată de oraş ce era. Avea să fie în curând Paştele, dar mama ei tot moartă era.

Un câine ciobănesc patrula perimetrul, lătrând ca nebunul la ceva, cu oile dispuse în spatele lui, privind răbdătoare agitaţia, prezenţa liderului făcându-le să se simtă în siguranţă. Karen putea distinge, de partea cealaltă a gardului, o siluetă mică şi singuratică ce se mişca în amurgul care se apropia, aşa că porni înspre ea, fermecată. De ce venise aici? Versiunea oficială era ca să-şi vadă prietenii, pe care simţea că îi neglijase de când cu succesul ei. Deşi ultima oară când vorbise cu Vinod îi fusese greu să-şi stăpânească tristeţea. Şi furia. Chiar şi după ce-şi pierduse o parte din plămân din cauza cancerului, Vinod tot mai muncea în bucătăria slinoasă a unchiului său. Era ca şi când ar fi dojenit-o prin direcţia în care evoluase viaţa lui. Karen fusese pe punctul de a-i oferi bani sau o sinecură – cu alte cuvinte, de a-i frânge inima. Ei, mai bine inima decât plămânul care-i mai rămăsese.

Inima lui se dovedise destul de rezistentă de-a lungul anilor, în ciuda a ceea ce-i făcuse Karen. Deci, încă o dată: de ce venise aici?

Versiunea pe care şi-o spunea ei înseşi, cea neoficială, era că voia să-l vadă pe Actor. Era adevărat că în noua ei viaţă avusese ocazia să vadă o mulţime de oameni celebri, dar era îndrăgostită de el încă de la acel prim film, de la sfârşitul anilor '90, cel în care dansa gol cu pălăria ridicolă pe cap, idolul instantaneu al generaţiei ei. Ideea de a-l amesteca pe Actor cu farmecul disperat al coloniei de bungalow-uri a lui Sasha o făcuse să închirieze o maşină şi să părăsească oraşul anulat. Chiar şi pe drumul pe autostrada goală şi pitorească se trezise că-şi pune o mână pe interiorul coapsei, cu răsuflarea neaşteptat de caldă, cu primăvara pe buze.

Aşadar exista o motivaţie oficială pentru vizita ei şi una neoficială. Dar, ar fi întrebat Vinod, fost profesor şi actual ajutor de bucătar, care era cea adevărată?

Acum, silueta ţopăitoare deveni clară: era un băiat şi părea să... ce? Vederea îi era din ce în ce mai slabă, în special pe întuneric. Era cu un an mai mare decât Sasha şi decât Vinod, ceea ce însemna că avea să împlinească cincizeci peste câteva luni, nu ani. Dar nu, era limpede ca lumina zilei de ţară că băiatul ţopăia, dansa, bătea din palme, lovea aerul cu mişcări de arte marţiale, în timp ce cânta cu o voce dulce de fată către câinele care îşi lătra avertismentele neluate în seamă şi către oile care priveau fermecate, prea uluite ca să mai behăie.

Când auzi versurile, Karen râse cu voce tare, aşa cum făcuse când de-acum fostul ei soţ, Leon, îi dăduse actele de divorţ, sau când avocatul îi prezentase oferta iniţială pentru companie. Copilăria ei se desfăşurase aproape fără surprize, un pendul în continuu balans între insultele părinteşti şi cultura pop, între ţipetele de la parter şi consolarea de sine de la etaj. (Cel puţin, ar fi subliniat părinţii ei, ei *avuseseră* scări, spre deosebire de rudele sărace din apartamentele lor înghesuite din Elmhurst.) Cuvintele pe care le cânta băiatul erau inconfundabil în limba mamei ei, urmate de refrenul în limba engleză: *I'm so sick of this fake-ah love, fake-ah love, fake-ah love.* Era un hit pop al unei formaţii

de băieți de acum vreo două veri. Își aminti că-l tot auzise în timp ce făcea cumpărături la Lotte World cu rudele ei parazite, pe când se dusese la Seul ca să primească adulația presei timp de o săptămână pentru că era un exemplar valoros al nației sale, o fiică a Daehan Minguk[4] care reușise.

Băiatul proto-coreean purta un frumos cardigan alb, pantaloni bej și ceea ce părea a fi o cravată de adult, care-i atârna până la coapse. O uniformă de școală coreeană sucită. Karen era surprinsă și nu prea. Tot ce se petrecea pe orbita lui Senderovsky era întotdeauna puțin ciudat.

— Hei! strigă Karen către băiat.

Niciun răspuns. Oare nu vorbea engleză (în afară de *fake-ah love*)?

— *Annyonghaseo*! strigă Karen.

Copilul ridică privirea, făcu cu mâna, apoi se întoarse la țopăială și la cântat. Câinele ciobănesc, observând acum doi dușmani, dintre care unul mai mare decât el, începu să mârâie, furia transformându-i-se în amenințare, iar ca răspuns oile începură să behăie, cu toate că unele dintre ele continuau să mestece iarbă în ciuda panicii. Și atunci Karen recunoscu ceva în figura băiatului, ovalul feței, picioarele lungi, dar solide, curba nasului, era același copil care se aflase în brațele lui Senderovsky cu câțiva ani în urmă, pe veranda acoperită, când Senderovsky încerca să explice – într-un fel aproape rasist – cum fiica lui avea toate caracteristicile regiunii Harbin de la granița chino-rusă de unde fusese adoptată.

— Natasha? întrebă Karen.

Copilul continuă să danseze. Câinele ciobănesc și oile purtau acum un dialog furios, atât cu cei pe care-i percepeau ca dușmani, cât și între ei, un neoliberal cuprins de îndoială confruntându-se cu unul convins.

— Natasha!

---

[4] Denumire pentru Coreea de Sud. (*N. red.*)

— Acum îmi spun Nat, răspunse copilul între două versuri ale cântecului, scoțând pieptul în afară şi legănându-şi cast şoldurile, cu mişcări prea exersate ca să fie reale.
Fără să vrea, Karen îşi aminti coloana sonoră a unui serial de televiziune extrem de improbabil numit *Happy Days* şi cât de mult însemnase pentru ea să danseze pe muzica aceea în dormitorul din copilărie, cu aproape jumătate de secol în urmă, cu burta plină de ramyeon gătit de mama ei. *Saturday, what a day, groovin' all week with you.*
— Nat, unde e mami? întrebă Karen. Şi tati? adăugă ea.
Copilul făcu semn în direcția Casei de pe Deal.
— Îmi place noua ta tunsoare, spuse Karen.
Niciun răspuns.
— Hai să mergem acasă şi să mâncăm ceva. Am condus din oraş până aici şi mor de foame.
— Nu, mulțumesc.
Copilul părea să aibă răsuflarea tăiată, dar vorbi ferm. Era posibil să fi făcut acelaşi lucru de ore în şir.
— Părinții tăi sunt probabil îngrijorați, spuse Karen, făcând un pas înainte şi apucând mâna micuță. Insist.
Copilul ridică privirea, cu buzele strânse mânios.
— Hei, sunt mătuşa Karen, spuse ea. Ultima dată când am fost aici ne-am jucat cu telefonul meu pe verandă. Nu-ți aminteşti de mine?
— Suntem rude?
O întrebare atât de adultă. Dar Karen înțelegea de unde vine.
— Sigur, spuse ea. Într-un fel.
— Tati spune că vine unchiul Ed, dar că lui nu-i place să se joace cu copiii.
— Nu, nu-i place.
— Dar de tine nu-mi amintesc deloc.
— Hai să te duc cu maşina.
— Mami spune că nu trebuie să urc niciodată în maşina unui străin.
— Mami are mare dreptate cu asta. Dar eu nu sunt un străin.
— Exact asta ar spune un străin.
Câtă logică.

— Corect. Dar cred că părinții tăi sunt îngrijorați. Se întunecă numaidecât.
— Bine, dar trebuie să-mi iau rămas bun de la câinele ciobănesc şi de la oi.
— Bine. Vreau şi eu să văd.
Copila se apropie de gardul care o separa de animalele lătrătoare şi behăitoare.
— La revedere, oilor. La revedere, Luna, spuse ea.
Apoi se înclină rigid, ca un membru al unei formații de băieți care acceptă un premiu. Animalele părură să se calmeze instantaneu, de parcă ar mai fi văzut spectacolul respectiv. Luna, lătrând mai potolit şi răguşit, le urmă spre maşina puternic luminată, de la radioul căreia răzbăteau voci cu accent de Manchester.
— Nu ştiu cum să pun centura de siguranță unui copil, recunoscu Karen pentru ea însăşi la fel de mult ca pentru Nat. Şi acum îmi dau seama că nici n-ar trebui să stăm prea aproape una de alta.
— Din cauza virusului, spuse Nat.
— Da, până când se termină cu el. Ceea ce o să se întâmple foarte curând.
— Sau nu, spuse fata.
Inteligentă, ca mama ei, îşi spuse Karen, şi la fel de optimistă. O legă cu centura pe bancheta din spate, şi-şi dădu seama că nu mai simțise niciodată mirosul transpirației de copil şi că tot ce se spunea despre asta era adevărat.
— Mulțumesc, mătuşă Karen, spuse copila, politicos.
Ultima oară când îl văzuse pe Senderovsky, acesta se plânsese îndelung de dificultățile fiicei sale şi de taxa pe care o plătea unei şcoli care nu numai că tolera diferențele, ci, conform broşurii tipărite pe hârtie cerată, le şi celebra, până o adusese pe Karen la punctul în care se întorsese către el cu ochii daţi peste cap, o exprimare tipică din vocabularul ei, şi-i spusese:
— Maaamă, poate ar trebui să o trimiți înapoi în China.
Conduse încet pe aleea lungă, uitându-se la pasagera ei în oglinda retrovizoare. În lumina apusului, crengile albe împrăştiate pe pajişte păreau un Gettysburg vegetal. După atâția ani, Senderovsky tot nu era în stare să aibă grijă de el însuşi. Gândul

o făcu să zâmbească. Sasha, acelaşi Sasha. Farurile iluminară o siluetă nefamiliară care alerga către ele dinspre casă, strigând foarte clar:
— Nat! Nat! Nat!
Pasagera lui Karen anunţă:
— Asta e mami.
Karen îşi miji ochii. Avea în minte o imagine a Mashei din zilele de început, când toată lumea îşi făcea griji că nu mănâncă suficient. Masha, în îngrijorarea ei maternă, se repezi în calea maşinii, aşa încât Karen trebui să vireze pe iarbă, strivind sub roată o enormă creangă de stejar.
Masha deschise uşa din spate şi se repezi să desfacă centura fiicei sale, cu degetele tremurând, în timp ce pe jumătate plângea, pe jumătate striga:
— Unde ai fost? Unde ai fost? Unde ai fost?
— Le cânta oilor, spuse calm Karen, care învăţase încă din stadiul ei de formare cum să se poarte cu părinţi nefericiţi, deşi nu era corect faţă de Masha. Era drăguţă.
Ieşiseră deja cu toţii din maşină, iar Masha era în genunchi pe pietriş, ţinând copilul pe după umeri.
— Să nu mai faci asta! strigă ea.
Puse mâna pe cravata lungă, probabil a lui Sasha, şi începu să o desfacă cu degete tremurătoare.
— Nu! strigă Nat. Mami, las-o acolo!
— O să te strangulezi, spuse Masha, smulgând cravata şi băgând-o în buzunarul caftanului.
Fata începu să plângă tare. Karen îl văzu acum pe Sasha coborând din casă în ceea ce refuza să creadă că poate fi un halat. Nu înţelegea spaima Mashei. Chiar crezuse că fiica lor fugise de acasă? Unde s-ar fi putut duce?
— Probabil că ar trebui să parchez maşina, spuse ea.
— Ah! Ah! Ah! strigă Senderovsky. Karen! Nat!
Arăta dezmăţat şi costeliv şi încă de la optsprezece ani se purta ca un bărbat trecut de cincizeci.
— Ai găsit-o! îi spuse lui Karen. Oh, mulţumesc! Am crezut că a fugit de-acasă. Eram gata să-l trezim pe Ed să ne ajute s-o căutăm.

— Ed nu e în stare să se găsească nici pe el însuşi, spuse Karen. Şi a căutat efectiv peste tot.
Senderovsky râse.
— Cât mă bucur să te văd, spuse el. Dacă am putea să ne îmbrăţişăm...
Karen îi trimise o sărutare. Se întoarseră să se uite la soţia şi fiica lui, pe pietriş, cu Masha şoptindu-i ceva în rusă, cuvinte pe care numai Senderovsky le putea înţelege, o mantra liniştitoare pe care nu o lansa decât în cele mai grave situaţii: „Am o familie minunată şi prieteni minunaţi. Pot face orice, atât timp cât muncesc din greu şi sunt bună cu ceilalţi."
Mantra trebuie să fi funcţionat. Fata se aplecă şi îşi sărută mama de mai multe ori pe frunte. I se răspunse la fel. Senderovsky, cu încheieturile pocnind şi cu un *oi* rusesc, se aplecă şi făcu acelaşi lucru, cu halatul acum târât prin noroi.
— Facem asta ca să ne asigurăm că suntem în grupul potrivit de câini de prerie, îi explică fata lui Karen.
— Poftim?
— Câinii de prerie trebuie să se sărute ca să se asigure că sunt înrudiţi, pentru că sunt foarte mulţi, spuse Senderovsky.
— Atunci pot s-o sărut pe mătuşa Karen? întrebă copilul. Cred că suntem rude.
Karen se surprinse făcând un pas înainte, încântată, dar Masha ridică mâna.
— Mătuşa Karen tocmai a venit din oraş, aşa că o să-i acordăm puţin timp, spuse ea. Apoi, către Karen: Îţi mulţumesc din suflet că ai găsit copilul ăsta nebun. Am crezut că-mi pierd minţile.
— Câţi ani are acum? întrebă Karen.
— Am opt ani! ţipă copila. Uită-te la brăţara de ziua mea pe care mi-a luat-o mami, cu opt mărgele, pentru fiecare an. Pe mărgele scrie N-A-T-A-S-H-A, şi semnul exclamării. Natasha! Deşi mie îmi place Nat. Pronumele mele sunt „ea" şi „al ei", dar îmi rezerv dreptul să le schimb mai târziu.
— Are opt ani, merge pe optzeci, îi spuse Senderovsky lui Karen. În orice caz, scuze pentru drama din actul întâi. Îţi promit că de acum încolo o să fie linişte şi pace câmpenească. Masha te ajută să te instalezi; eu trebuie să-l iau pe Vinod de la gară.

— Nu ai de gând să-ţi ajuţi fiica să se calmeze? întrebă Masha, în ceea ce îşi dădu seama că e limba greşită. Ce e cu tine? adăugă în rusă.
— Nu pot să-l las pe Vinod în gară. Nu când sănătatea lui e aşa cum e. Şi Nat e bine acum. Şi-a primit sărutările de câine de prerie.
Karen duse maşina la garaj, cu Senderovsky mergând pe lângă ea ca un vasal ascultător. Maşina futuristă se parcă singură, plină de vervă, într-un spaţiu liber. Senderovsky era trist din cauza tumultului care însoţise sosirea prietenei sale, în vreme ce Karen era încântată că a fost promovată la „mătuşă". Era conştientă că foarte curând avea să fie sufocată de numeroasele probleme ale prietenilor săi. Spre deosebire de sora ei mai mică, şi de mama ei pe vremea când trăia, măcar aceştia doi aveau s-o asculte.

3

Încă o dată, maşina lui Senderovsky atacă nevinovata cutie poştală din curba drumului care ducea la pod, mototolind şi mai mult pictura naivă de pe laterala ei, un iepuraş de Paşti încântat de un câmp de trifoi. Încă o dată, Senderovsky îşi imaginează un copil plângând – „L-a accidentat pe Rilă!" – şi un părinte consolându-l: „Nu intenționat. E doar un şofer nepriceput." Şi încă o dată, senzorul de proximitate al maşinii dădu alarma, dar numai când măcelul era deja în desfăşurare. Senderovsky demară în viteză. Într-o bună zi, avea să-i cumpere proprietarului o cutie poştală nouă, cu un iepure pictat de un artist din oraş, un lucru a cărui valoare să sporească dacă era întreținut corect, dar în ziua aceea se mulțumi să ofere o scuză tăcută sub forma unei autojustificări mormăite: „Am atâtea lucruri pe cap."

Cele douăzeci de minute de absență ale lui Nat fuseseră crunte, vocea panicată a Mashei, la volum maxim (nimic nu-l speria pe Senderovsky mai tare decât un psihiatru în panică) – „Natashenka!" – şi a lui, nesigură, lipsită de autoritate – „Nat?" – răsunând pe întreaga proprietate. Cu toate că niciunul dintre ei nu fusese însărcinat să o păzească pe Nat, despre care Senderovsky fusese convins că este la etaj cu videoclipurile ei, ştia că Masha avea să-l pună sub acuzare pentru dispariția ei.

— E deja dezechilibrată emoțional pentru că şcoala s-a mutat online, şi acum tu aduci cinci persoane care să mişune pe aici şi să facă zgomot şi cine mai ştie ce.

— E bine pentru ea să aibă contact social.

— Cu copii de vârsta ei, nu cu oamenii ăştia.

— Oamenii *ăştia*? Sunt prietenii mei cei mai buni.

— Oh, ştiu. O *ştiu* prea bine.

— Şi ei pot să fie figuri parentale. Îl adori pe Vinod.

— Vinod are nevoie de odihnă, nu să preia îndatoririle paterne de la care ai abdicat tu.

— Deci vrei să spui că a fugit din cauză că vin nişte oameni?
— Feţele noi o îngrijorează. Nu e ca şi când n-ai şti ce înseamnă tulburarea de anxietate generalizată.
— Ah, ce bine ar fi fost dacă mi-aş fi învins deficienţele sociale din copilărie. M-aş descurca mult mai bine decât acum, cu siguranţă.
— Îmi amintesc de tine la colonia de bungalow-uri, când aveai opt ani. Erai al dracului de prietenos. [Dând-o pe rusă]. Nu te puteam face să taci.
— Exact aşa. Iar asta e colonia de bungalow-uri pentru Nat.
— Minus un grup de copii. În timp ce are [dând-o pe engleză] probleme de identitate.
— În timp ce încearcă să-şi dea seama cine este.
— Şi se presupune că Ed Kim o s-o ajute în călătoria asta?
— Pe mine m-a ajutat într-a mea.
Ca să fie clar, conversaţia aceasta n-a avut loc niciodată. Dar ar fi putut avea, până la ultima întorsătură terapeutică de frază. Cât de tare îi invidia Senderovsky pe scriitorii care-şi aleseseră căsnicia ca subiect!
Mai grav încă, se făcuse de râs în faţa lui Karen. Cum contribuţiile lui Karen la civilizaţie le eclipsau pe ale lui, Senderovsky simţea mai mult ca niciodată nevoia de a primi aprobarea ei. Faptul că avea „o familie minunată şi un cămin minunat", ca să o citäm pe agenta sa din Los Angeles, ar fi fost dovada că, spre deosebire de prietena sa divorţată şi fără copii, el „avea totul". Iar acum Karen o văzuse pe fiica lui fugind de acasă, cântându-le oilor. (Deşi poate că o luase drept dovadă a imaginaţiei şi a independenţei copilului. În tinereţe, Karen aşa ar fi făcut). Alte câteva incidente asemănătoare ar fi putut provoca discuţii despre diagnostic, care ar putea duce la şi mai multe menţiuni despre şcoala ei, plină de cei mai perceptivi profesori care mânuiseră vreodată creta şi unde, în ciuda numeroaselor lor intervenţii, Nat tot nu avea niciun prieten.
Şi, în timp ce o căuta pe Nat pe proprietate, primise un mesaj vag de la Actor cum că întârzia, sau poate nu venea în seara aceea, sau poate nu mai venea deloc, ceea ce, dacă ar fi fost adevărat, ar fi însemnat că scenariul n-ar fi progresat deloc, ceea ce ar fi făcut ca jumătatea lui Senderovsky din taxa şcolară de 59 000 de dolari

a lui Nat să se evapore. Ca să nu mai vorbim despre costurile de a-şi hrăni oaspeţii pe perioadă nedefinită şi de a le încălzi sau răci bungalow-urile. Pe de altă parte, Sasha ştia că odată sosit Actorul, atmosfera s-ar fi schimbat de la Vizită la Colonia de - Bungalow-uri de Lux a lui Sasha la O Seară cu Actorul Undeva la Ţară. Avea să se străduiască fie să se facă auzit peste frumoasa tăcere a Actorului, fie să umple fundalul sonor cu hohote de râs, ceea ce până la urmă ar fi însemnat acelaşi lucru.

La intersecţia a două drumuri principale se adunaseră trei maşini. Senderovsky uitase regulile priorităţii într-o asemenea situaţie, presupuse că îi aparţinea, aşa că apăsă pe acceleraţie. Tot aşa, un kilometru mai încolo, trecu pe lângă un semn de cedează trecerea, dar refuză să o cedeze. În apropierea podului, încetinind pentru că era probabil ca o maşină de poliţie să fie staţionată în apropiere (oglinda laterală continua să atârne), călcă frâna şi auzi în portbagaj o mare agitaţie, încheiată cu inconfundabila simfonie a sticlei sparte. Să le ia dracu'. Încă o dată, uitase să descarce cutiile cu alcool. Opri pe marginea drumului spre parcarea Kiss & Ride[5]. Senderovsky, care nu locuise niciodată în apropierea unei gări, nu reuşea să înţeleagă de ce parcarea se numea aşa – un îndemn la prostituţie? Deschise portbagajul, de unde ieşi imediat duhoarea de alcool vărsat. Oftă. Să fie oare sticla de optsprezece ani vechime pe care o cumpărase ca să-i impresioneze pe Ed şi pe Actor (despre care uitase că e, de fapt, nebăutor)? Pipăi prin cutie până se tăie la deget într-un ciob. Încercă să-şi sugă degetul o vreme. În cele din urmă, îndrăzni să se uite în jos. Sticla cea scumpă era în siguranţă, dar două sticle de whiskey de secară se izbiseră una de alta şi se scurseseră în cutie. Senderovsky puse cutia la gură, o aplecă puţin şi bău, oprind cu limba cioburile mici. Acum era în starea sa naturală, moderat de beat, în halatul de casă, cu soţia şi copilul la celălalt capăt al lumii. Dacă legea statală sau federală sau intergalactică i-ar fi permis, ar fi petrecut următoarea oră la Kiss & Ride, bând

[5] Sărută şi pleacă (zonă în care îşi iau rămas-bun cei care i-au condus pe pasageri la gară). (*N. trad.*)

până la tragicomedie înainte de a goni cu maşina către prietenul său. Aruncă resturile de la sticle într-un coş de gunoi din apropiere, apoi rămase în picioare pe marginea drumului, privind maşinile cum trec vâjâind pe pod, şoferii scăldaţi în lumina electronică a bordului părând mici şi nepregătiţi pentru acest moment din istorie.

Oraşul de pe cealaltă parte a râului devenise de curând la modă, dar încă mai era studiat de absolvenţii de planificare urbană drept avertisment. Autostrăzile potrivite pentru metropole mult mai mari fuseseră construite pentru a-i separa cartierele după rasă, şi Senderovsky, ca un cobai nu prea isteţ dintr-un studiu clinic, se pierduse deseori în giratoriile şi intersecţiile în formă de trifoi. Staţia de autobuz, dedicată unei obscure companii de autobuze locale, se rătăcise cumva în partea şic a oraşului, fost cartier de negri, lângă noua cafenea de succes, lângă librărie şi lângă o duzină de restaurante cu interioare întunecoase şi cu preţuri urbane.

Senderovsky îl găsi pe Vinod stând singur lângă clădirea neîngrijită, cu două valize din plastic la picioare, arătând ca o versiune puţin actualizată a tatălui său în momentul când emigrase din India, prea bătrân pentru a reuşi ca proprietar de magazin de computere în Lumea Nouă. Masha insistase să-i plătească prietenului lor lipsit de mijloace un bilet de tren în locul celui de autobuz, crezând că ar fi mai sigur pentru sănătatea lui, dar Vinod îi refuzase ajutorul cu aceeaşi politeţe încăpăţânată cu care-l refuzase şi pe al lui Karen.

Senderovsky frână la un lat de palmă de valizele prietenului său şi sări din maşină. Cei doi se uitară unul la altul. Timp de o secundă, amândoi erau din nou de cincisprezece ani, la sesiunea de orientare de la liceul pentru tineri inteligenţi şi străini. Vinod avea părul des şi grizonant, care-i forma un halo până la umeri, favoriţi cărunţi ce-i coborau până la o barbă încă şi mai cărută, şi undeva printre toate aceste excrescenţe îi erau ochii cândva frenetici, care de curând se stinseseră politicos.

— *Bhai*, spuse Vinod, scoţând cuvântul pe gură ca pe o explozie scurtă şi frumoasă.

— *Bhai*, răspunse Senderovsky.

Cuvântul însemna „frate” în hindusă. În timpul facultății şi după, cei doi locuiseră împreună timp de zece ani într-un cartier în plină dezvoltare, exact ca cel în care se aflau acum (până când cartierul se dezvoltase, în cele din urmă, iar lor li se ceruse să plece), şi în toți aceşti ani Vinod se referise la Senderovsky fie ca *bhai*, fie ca *bhenchod*, care însemna un bărbat care avea relații cu propria soră. (Deşi *bhenchod* se folosea şi într-un mod mai cuprinzător pentru a denumi pe cineva sau ceva regretabil, la fel cum rusa foloseşte *blead*, sau „curvă”, pentru a descrie lumea neiertătoare din jur – „Nu se mai termină curva asta de furtună?”) Senderovsky îşi deschise brațele.

— Nu ne putem îmbrățişa, îi spuse. Şi trebuie să te avertizez, Masha e pe modul epidemiologic.

— E *medic*, făcu Vinod.

— Psihiatru.

Senderovsky îşi putea comunica nemulțumirile către Vinod printr-un singur cuvânt, aşa cum nu o putea face cu prietenii săi mai prosperi şi mai competitivi.

— Mă aşez pe bancheta din spate, spuse Vinod în timp ce Senderovsky îi aranja valizele lucioase printre cutiile cu alcool.

— Eşti sigur? Nu e nevoie. Sunt foarte sănătos. Deşi am slăbit un pic.

— În felul ăsta mă pot preface că sunt într-un taxi şi tu eşti şoferul.

Transformară rapid totul într-o glumă, vorbind cu accentele părinților lor sau, în cazul lui Vinod, cu un accent de care nu scăpase, de fapt, niciodată.

— La ora asta aş lua-o pe Belt Parkway, vorbi Senderovsky cu cel mai aspru accent de Leningrad.

— Domnule, vrei să mă tâlhăreşti? protestă Vinod.

Senderovsky nu observase că, spre deosebire de cei mai mulți dintre pasagerii săi, Vinod nu se sprijinise de spătarul scaunului din față când porni în viteză, nici nu înălțase rugăciuni vreunui zeu, şi nici nu se agățase de mânerul portierei când Senderovsky virase pe pod, abia încetinind pentru a plăti taxa. În schimb, auzi un căscat foarte sonor, cum nu mai auzise înainte ca prietenul său să fi fost diagnosticat cu cancer, cu un deceniu în urmă.

Înainte de a se îmbolnăvi, putea sta treaz toată noaptea, întărit de un cartuş de Marlboro şi de o atitudine prietenoasă care rivaliza cu a lui Senderovsky, dar care pornea din acelaşi izvor de singurătate.

— Ajungem acasă în zece minute, spuse şoferul, dar Vinod ştia exact în ce punct al călătoriei se află, cu maşina suspendată deasupra râului, cu continentul rămas în oglinda retrovizoare.

Privi în urmă ca să prindă ultima sclipire de lumină a zilei. Era ca şi când şi-ar fi pus o pereche de ochelari noi. Iarba verde, cerul cenuşiu care se făcea albastru închis la orizont, ecranul nepătat al munților viorii. Dacă totul era o simulare pe computer, atunci era una foarte reuşită. Cineva, *ceva*, în cine ştie ce versiune interstelară a industriei de înaltă tehnologie din Bangalore îşi dăduse toată silința pentru acest proiect.

În clasa a treia, Vinod memorase Declarația de Independență pentru a le demonstra bătăuşilor naționalişti de la şcoală cât de mult merita să se afle acolo. În ultimele două săptămâni, când oamenii începuseră să moară în număr mare, înțelegând gravitatea a ceea ce era pe cale să se întâmple, lui şi altora, şi când, în cursul evenimentelor umane, devine necesar *să-ți pierzi urma*, Vinod se gândise că putea să facă întocmai. Acceptase invitația prietenului său de a veni la țară ca pe o şansă de a se pierde, nu atât în alcoolul şi drogurile uşoare cu care erau obişnuiți, cât în poveştile pe care le împărtăşea cu ceilalți. Şi, dacă se ajungea la asta, la fundul valizei avea hârtii, documente legalizate la notar, care-l pregăteau pentru orice eventualitate.

Acum, în ciuda manierei smucite de a şofa a lui Senderovsky, adormi şi visă Buickul tatălui său şi toate locurile în care încercase să ajungă. Senderovsky îl privi pe Vinod cum doarme pe bancheta din spate, cu fața lipită de geamul suedez fumuriu, şi nu se putu sustrage forței propriilor sentimente, strălucirii nefumurii a iubirii sale. Deloc tipic pentru el, încetini pentru a savura momentul.

4

Vinod rămase în picioare lângă garaj în timp ce Sasha îi căra valizele. Copil născut la oraş (Ahmedabad, 1972), Vinod nu avea idee ce componente dădeau dulceaţă aerului, nu ştia ce efect are trecerea unei furtuni asupra simţurilor.

— Îmi pare rău pentru toate crengile astea rupte, spuse Senderovsky. Încerc să adun o echipă care să le cureţe.

Vinod nu avea idee la ce se referă. Privi spre casa mare, spre bucătăria luminată, şi văzu două siluete în mişcare, una cu păr arămiu, cealaltă cu păr negru. Ea trebuie să fie. Râse în sinea lui. Toate romanele pe care le citise, plus cel pe care-l scrisese, şi tot nu ştia cum să rezume sentimentul etern al dragostei neîmpărtăşite. „Tu chiar că eşti *bhenchod*", îi spusese Senderovsky în 1991, pe digul hidos şi plin de prezervative din oraş, când îşi mărturisese pentru prima oară iubirea pentru prietena lor comună pe care o priveau ca pe o soră. Dar acum, nevoia de mângâieri-fantomă (sau mai rău) trecuse. Nu voia decât să vorbească cu ea, să o întrebe ce mai face la ora aceasta târzie.

Ocoliră bucătăria, trecură pe lângă veranda acoperită, dar Vinod nu se repezi înăuntru să o salute, nici chiar când îi auzi vocea nazală (ceva despre virtuţile verzei de Napa, comparativ cu cea care le plăcea ruşilor) şi fu mişcat de banala ei lipsă de melodie sau de magie. Voia să-şi savureze încă un pic singurătatea. Stătea în locul lui obişnuit, în căsuţa numită Lullaby[6], cu pereţii decoraţi cu toate cântecele de leagăn pe care prietenii lui Senderovsky şi le amintiseră din copilărie, scrise de mână de un artist britanic notabil (şi notabil de crud), care între timp nu mai era binevenit acolo. Senderovsky îi scrisese introducerea la un catalog al unei expoziţii cu lucrări din plută şi furnici dezmembrate, şi în schimb artistul pictase Lullaby Cottage.

---

[6] Cântec de leagăn. (*N. trad.*)

Vinod se uită la propria contribuție din Gujarat, scrisă deasupra patului, în alfabet Devanagari.
El rătăceşte şi apoi mă duc să-l caut.
Cineva l-a văzut intrând în tufele de flori.
Hai să tundem tufele şi să-l aducem acasă.
Dormi, puiul meu, dormi.
Puiului meu îi place să se legene în pătuţ.
— Cred că poţi să tragi un pui de somn înainte de cină, spuse Senderovsky, deschizând un suport de bagaje şi punând valiza pe el, cu picături de sudoare pe frunte, cu răsuflarea tăiată de micul efort. Mă tem că ai ratat serviciul de seară de la hotelul nostru.
— Dacă ai fi putut să mă ratezi şi pe mine.
— Poftim?
Vinod zâmbi cu dinţii săi galbeni de fost fumător.
— Voiam doar să-ţi mulţumesc pentru şederea aici. Mashei o să-i mulţumesc mai târziu.
— Sunt trist că nu te-am invitat vara trecută.
— Nu ţin evidenţa. Şi sunt onorat să mă aflu printre cei aleşi într-un moment ca ăsta.
— Toată lumea e încântată că eşti aici.
— Toată lumea? Am avut o mică dispută cu sclipitoarea noastră prietenă.
Senderovsky îl observă pe Vinod ferindu-şi privirea când vorbi. Dragostea lui pentru Karen îi aminti latifundiarului de o veche zicală sovietică, apropo de Marele Război Patriotic împotriva friţilor, cum li se spunea germanilor: Nimeni nu este uitat, nimic nu se uită.
— Ei, s-a enervat pe unul dintre noi la telefon, spuse Senderovsky. Ceva nou? Cred că ne-am petrecut anii ’90 ascultând-o cum ţipă la noi. Cel puţin după ce a primit oferta aia cu minute gratuite seara şi în weekend.
— A fost vina mea. Ar fi trebuit să-i accept ajutorul.

— Cred că îi vine greu să fie bogată, spuse Senderovsky. Dacă aş avea atâţia bani, probabil că aş face gută şi aş muri a doua zi.
— Mă aşteptam să spui: „Îşi face griji pentru tine”.
— Ar fi cazul să-şi facă?
Vinod îl privi cu ochii săi stinşi.
— Nu.
Pe Senderovsky îl satisfăcu finalitatea răspunsului.
— Bine, spuse el.
— Bine, bhai, dă-mi voie să mă spăl puţin şi după asta mergem să le salutăm pe doamne.
Senderovsky făcu o plecăciune ca un majordom după întoarcerea stăpânului din capitală.
— Un singur lucru mărunt, spuse Vinod. Mi-e şi teamă să întreb.
— Sunt servitorul tău credincios, cum se spunea pe vremuri.
— E jenant.
— Nu există „jenant” pe aici. Înotul în pielea goală începe pe 20 mai, că veni vorba. Atunci deschidem piscina. Fără scuze.
Spre deosebire de Senderovsky şi în ciuda faptului că era acoperit de păr atât de des, că ar fi putut păcăli o ursoaică, Vinod nu fusese niciodată ruşinat de trupul său.
— Îţi aminteşti de romanul pe care ţi l-am dat acum un milion de ani? Cel pe care m-ai salvat de la a-l trimite unui agent? Lucru pentru care îţi sunt etern recunoscător.
Senderovsky se uita pe fereastra bungalow-ului. În ciuda izolării fonice, îşi imaginã că aude ciocănitoarea rezidentă începându-şi schimbul de noapte, probabil derutată de toate luminile care ardeau pe proprietate.
— Cred că-mi amintesc ceva, spuse el.

— Bine, măcar unul dintre noi, spuse Vinod. Nici măcar titlul nu mi-l amintesc. Sunt sigur că era al dracului de stângaci. Dar aş cam vrea să arunc o privire asupra lui. Nu ca să-l arăt cuiva, doar ca să-mi amintesc starea de spirit în care eram când l-am scris. Acum, că suntem cu toţii aici.
— Sună a rămas-bun, spuse Senderovsky. Eşti conştient că o să ne îngropi pe toţi, nu?
— Deci e vreo şansă să fi păstrat exemplarul pe care ţi l-am dat?
Era mai mult decât o şansă. La aproximativ cincizeci de metri de locul unde stăteau cei doi prieteni de vorbă, în colţul de nord-vest al podului casei principale, între două alte cutii de pantofi conţinând scrisori de dragoste internaţionale pe care diverse femei i le trimiseseră lui Senderovsky în perioada nebună de după publicarea primei sale cărţi, se afla o cutie de sandale Teva Active. Conţinea cele două sute optzeci şi şapte de pagini dactilografiate mărunt ale manuscrisului lui Vinod, împreună cu o dischetă albastră rigidă, printre ultimele din specia sa.
— Nu sunt sigur, spuse Senderovsky. Cred că s-ar putea să fie în magazia din oraş.
— Oh, oftă Vinod. Ei, are logică. Sunt surprins că nu l-ai aruncat.
— N-aş arunca niciodată ceva aparţinând lui Vinod Mehta. O să încerc să mă gândesc unde ar putea fi. Şi acum du-te, pregăteşte-te!
Masha şi Karen, una la aragaz, cealaltă la chiuvetă, purtau amândouă măşti la cererea Mashei. Vinod nu se aşteptase ca prima oară când dădea ochii cu Karen să-i vadă numai jumătate din faţă, dar, chiar şi aşa, căpruiul pestriţ al ochilor şi concentrarea de pe fruntea ei lucioasă avură efect. Îşi dădu permisiunea să se cufunde

în încântare, mai ales când ea strigă, înăbuşit din pricina măştii:
— Vinod! Oh, Doamne, cât aş vrea să te îmbrăţişez!
— Doctorul nu permite, mormăi Senderovsky, mai mult pentru sine.
Era încă pierdut în gândurile despre cutia de sandale Teva Active, despre discheta albastră cu toate cuvintele atent alese ale lui Vinod.
— Drumul cu autobuzul a fost destul de sigur, îl auzi pe Vinod spunând. Fiecare pe rândul lui. Era o persoană în spate care strănuta, dar a spus că are alergii.
— O să te răsfăţăm de o să te ia dracii, spuse Karen.
— Aşa e, spuse Masha. Cât stă aici, Vinod primeşte ce e mai bun din toate.
— Sunt cât se poate de bine, spuse Vinod. O să trec prin asta ca un campion. Dacă faceţi prea mult caz de mine, s-ar putea să mă supăr.
Karen era o persoană vizuală, nu observa prea des limbajul. Dar acum îşi amintea deliciile sonore ale frazării şi ale accentului lui Vinod: Ahmedabad şi Bombay filtrate prin Corona, Queens. Unde w era v. Unde d era un dublu t. Champion, nu american champ. Refuzându-i-se suburbiile, îşi petrecuse copilăria printre prea mulţi unchi şi mătuşi, toţi vorbind tare unii peste alţii despre preţul laptelui şi al mătăsii. Şi chiar şi acum, observă ea, vocea încă i se mai frângea pe alocuri, acolo unde cimentul nu fusese turnat şi unde nu îi fusese îngăduit să se întărească.
Senderovsky îşi dădu seama de ceva.
— Ce dracu' se petrece? întrebă el. Ed şi cu mine trebuia să gătim – sardine şi vitello tonnato şi cârnaţii şi friptura de miel.

— Probabil că Ed e obosit după călătoria de nouăzeci de minute din oraş până aici, spuse Karen. Ştii tu, schimbarea de fus orar.
Vinod râse. Era atât de brutală. Senderovsky zâmbi de râsul lui. Masha îşi ordonă să se bucure de prietenia firească dintre ceilalţi trei din bucătărie. Karen fusese atât de bună cu Nat, iar Vinod era întotdeauna un scump. Şi, după cum ar fi subliniat propriul ei terapeut, soţul ei alesese să-şi petreacă viaţa cu ea.
— Mă duc să-l trezesc pe Maestrul Kim, anunţă Senderovsky.
— Nu te deranja, suntem aproape gata cu pastele, spuse Masha. Şi avem jamón şi măsline ca antreuri. Şi brânză la desert.
— Deci când ajunge invitatul special? întrebă Karen.
— E posibil să nu vină astă seară, declară Senderovsky.
Cele două femei mascate se priviră una pe cealaltă de la respectivele lor staţii de lucru. Puţină lume ştia că Masha era abonată la una dintre cele mai rele reviste despre celebrităţi şi că îi ţinea pagina de net deschisă chiar şi în timpul sesiunilor de terapie online. Lui Senderovsky îi plăcea asta la ea, i se părea chiar sexual, într-un fel ciudat. Toate certurile pe care le avuseseră în legătură cu faptul că Senderovsky voia să aducă oameni din oraşul infectat se încheiaseră când Senderovsky scosese atuul din mânecă.
— Dacă marele tragedian poate veni, ceilalţi de ce nu?
Urmă un moment de agitaţie când Nat, în continuare îmbrăcată în uniforma şcolară coreeană, minus cravata, traversă bucătăria, urlând despre o „form-ah” de iubire, sau cel puţin aşa i se păru lui Vinod, jucând un fel de v-aţi ascunselea cu ea însăşi.
— Bună, Natasha! strigă Vinod în urma ei.
— Îşi spune Nat acum, îl informă Senderovsky.

— Distanţă de şase picioare faţă de oaspeţi, iubito! strigă Masha după ea. Apoi în rusă, şi în sistem metric: Dva metra.
— O să pun masa, spuse Vinod.
— Mănuşi, vă rog, spuse Masha.
Avea o cutie de mănuşi, încă dinainte de a începe calamitatea. Bărbaţii îşi puseră mănuşile fără comentarii şi începură să scoată cutiile de tacâmuri reciclabile pe veranda acoperită.
— Cum ţi se pare reuniunea cu băieţii? o întrebă Masha pe Karen, care amesteca o preţioasă porţie de pasta nel sacco pe care soţii Levin-Senderovsky o cumpăraseră din Urbino, într-una dintre rarele vacanţe în străinătate.
— Cred că amândoi ar trebui să mănânce mai mult, spuse Karen.
Genul acesta de comentariu o enerva pe Masha. Era mult prea familial. Nu se putea imagina pe sine însăşi spunând aşa ceva celorlalţi, nici chiar soţului ei. Îi veni în minte gândul pe care îl avea de obicei în legătură cu Gaşca celor Trei şi copilăriile lor mizerabile, cu mame critice, mereu ţipând, cu taţi violenţi: era oare vina ei că avusese părinţi atât de blânzi, de relaxaţi? În plus, îşi dădu Masha seama, de când propria ei soră murise de aceeaşi boală care-l cruţase pe Vinod (cu toate că Inna fusese nefumătoare, nu că universul ar fi dat doi bani pe asta), era iritată de felul în care Karen făcea pe sora mai mare cu Sasha şi cu prietenul acestuia. În fiecare noiembrie, de exemplu, Senderovsky uita să-l felicite pe Vinod de ziua lui, şi în fiecare noiembrie Karen îi reamintea.
— Cred că încă te mai iubeşte, îi spuse lui Karen, neatentă.
— Să mă iubească? repetă Karen. Nu cred că Vinod e atât de previzibil.

Dar îşi spuse că era în regulă dacă o iubea. Şi trist dacă nu. Ultima flacără constantă din viaţa ei, stinsă.

Vinod aşează opt farfurii, separate la distanța cerută de Masha, pe cele două mese de exterior; şapte din ele cu desene de la Muzeul American de Artă Populară şi una reprezentând şapte băieți asiatici, pentru eternitate îmbrăcați în costumele de la balul de absolvire. Pe aceasta din urmă puse o lingură şi furculiță fosforescente, de copil.

O galerie acoperită se întindea de la casa principală până la verandă, dar era practic integrată în peisajul pădurii şi se învecina cu semicercul de bungalow-uri. Uneori, animalele care alergau prin pădure priveau înăuntru, uimite de apariția bruscă a unei mari structuri luminoase, soba din colțul de nord-vest camuflată de sumac şi viță. Multe dintre vastele proprietăți locale mişunau de vânători, dar în lipsa acestui pericol, cei o sută şi ceva de acri ai proprietății Senderovsky serveau drept şcoală pregătitoare pentru animalele mai tinere din zonă. Coioții îşi perfecționau aici urletele maniacale, vulturii învățau să caute prada de la mari înălțimi capitaliste, marmotele îşi învățau puii să mănânce rădăcinile foarte costisitorilor brazi de Crăciun, care ascundeau ferma de oi de privirile lui Senderovsky atunci când îşi savura sherry-ul *fino* sec aşezat în balansoar. La rândul său, veranda dădea spre un mare şi gălăgios amfiteatru natural. Vinod auzea ceea ce bănuia a fi curcani sălbatici bolborosind pe undeva, deşi era greu de spus pe unde din cauza acusticii, broaştele şi gâştele vagaboande cântau o simfonie apocaliptică, iar de pe proprietatea alăturată răzbătea un rămas-bun ovin adresat zilei, fiecare behăială guturală o notă de protest a unui bătrân dintr-un azil. (Vinod se gândi la veştile triste din statul Washington pe care le citise în autobuz.)

— Ştii ce, îi spuse Senderovsky lui Vinod în timp ce ducea în brațe o cutie cu băutură, pentru că îşi golea în sfârşit portbagajul. Apropo de romanul tău, cred că unul dintre spațiile de depozitare a fost golit din greşeală. Şi romanul tău e posibil să fi fost acolo. Îmi pare atât de rău, *bhai*.

— Au voie să facă asta? întrebă Vinod. Să arunce pur şi simplu totul? Ai uitat să plăteşti?

Tristețea din voce era inconfundabilă.
— Probabil o eroare birocratică, spuse Senderovsky. Țara asta se duce dracului. Îi sun mâine la prima oră.
— Nu e tocmai o prioritate, făcu Vinod.
Cu toate acestea, era rănit. Auzise de o tehnologie la care se lucra în zona de competență a lui Karen şi care ar fi permis să-ți conservi întreaga ființă în nitrogen lichid, astfel încât mai târziu să îți poți dezgheța sinele mai tânăr şi să-ți reiei viața de unde ai lăsat-o. Nu părea mai puțin imposibil decât restul lucrurilor care se petreceau în vremurile astea. Indiferent ce conținea romanul acela, Vinod îşi spuse că i-ar fi putut permite o operațiune similară, poate chiar ar fi rupt unele bariere din sufletul lui.
Uşa verandei se deschise, cei doi prieteni se întoarseră şi dădură cu ochii de Ed. Purta acelaşi sacou albastru de bumbac cu care sosise, pantaloni de bumbac şi pantofi din piele şi avea un aer odihnit.
— Salutare, Vinny, spuse el. Karen a venit? Poți conta pe asiatici că ajung la timp.
Vinod îi făcu cu mâna lui Ed. Cei doi aveau o prietenie curioasă, ca doi câini scăpați din lesă care aleargă în paralel fără să se privească unul pe celălalt.
— Unde dracu' ai fost? îl întrebă Senderovsky pe Ed. N-am gătit nici *vitello*, nici sardinele preferate ale Mashei, nici cârnații sau friptura de miel.
— Oh, fir-ar să fie, spuse Ed, frecându-se la ochi. E prea târziu acum? Ce o să mănânce Magnificul Amberson[7] când ajunge?
— S-ar putea să nu ajungă astă seară, spuse Vinod.
— Lăsându-l pe Senderovsky să rămână cel mai celebru de la masă, spuse Ed. Ce convenabil.
— Masha păstra *pasta nel sacco* pentru o ocazie specială, spuse Senderovsky. Şi zilele astea, Karen e mult mai celebră decât mine.

---

[7] Aluzie la filmul din 1942 *Splendoarea Ambersonilor* (*The Magnificent Ambersons*), în regia lui Orson Welles, considerat a fi unul dintre cele mai bune filme din toate timpurile. (*N. red.*)

— Ah, trufe albe, zâmbi Ed unei amintiri din Le Marche. Ei, atunci mă duc să fac nişte gibsonuri.
— Trebuie să porți mască în bucătărie! strigă Senderovsky în urma lui.
— Îți aminteşti când a dat peste mine cu maşinuța de golf? întrebă Vinod după ce Ed uitase să închidă uşa verandei în urma sa, şi o molie se repezise drept în flacăra lumânării.
— Sper că nu l-ai iertat niciodată.
— Ştii că sunt iertător, făcu Vinod. Uită-te acolo.
Arăta către ceea ce credea a fi un roi de licurici pe pajiştea din fața casei, licărindu-şi luminile de avertizare deasupra ierbii ca şi când ar fi transmis semnale unei inteligențe avansate aflate în înaltul cerului. Dar Vinod avea vederea teribil de slabă, şi până să vină vremea licuricilor mai erau multe luni. Dincolo de vasta pajişte şi de imaginarii licurici se vedea cotul drumului, iar asfaltul crăpat de frigul iernii era măturat de o pereche de faruri cu fază lungă care se apropiau.

5

Dee Cameron conducea ca o fiică a Carolinelor, unde drumurile şi şoselele erau o extensie naturală a picioarelor ei încălţate în sandale. Trecu prin suburbiile din nord-est ca şi când ar fi fost păduri de pin; simţea prezenţa poliţiei mai sus pe drum, aşa că îşi afişă pe faţă zâmbetul de rezervă, pentru orice eventualitate.

La intrarea pe drumul ce ducea la colonia de bungalow-uri a lui Senderovsky, zărise nişte bungalow-uri adevărate, vopsite în culori primare, cu rezervoarele de propan amplasate fără ceremonie chiar lângă uşile de la intrare, cu şiruri de cutii poştale umplute cu reclame şi inscripţionate APARTAMENTUL 1 şi aşa mai departe, ca şi când ar fi aparţinut unor orăşeni, şi nu sărăcimii rurale. Abundau steagurile cu modele obscure în dungi şi cu un număr discutabil de stele, unele dintre ele aparent refuzând statalitatea Alaskăi sau a Hawaii-ului, sau poate chiar a Arizonei. INTRAREA ABSOLUT INTERZISĂ! urla un semn cu furie scrisă de mână. ÎNTOARCE-TE ACUM! Îi aminteau lui Dee de felul aprig în care era apărată proprietatea, oricât de modestă, în copilăria ei petrecută într-un bungalow exact precum cel pe lângă care trecuse, în sărăcia care servise ca rampă de lansare pentru cariera construită de curând, de marea şi abuziva monotonie a acestei sărăcii. Memoriile de imigrant ale lui Senderovsky avuseseră un iz asemănător (cu toate că mai conţineau şi călătorii cu avionul şi bărbaţi mai isterici), motivul pentru care se şi înscrisese la cursul lui, pe când era studentă în oraş, pe vremea când Senderovsky încă mai preda.

— În trei sute de metri, virează la dreapta. Ai ajuns la destinaţia finală, anunţă maşina, uşor grandilocvent. Dar oare chiar ajunsese? În afară de Actor, care bănuia că se va dovedi a fi un caraghios, nu ştia cine mai venea sau la ce să se aştepte. Nu, stai aşa, trebuia să vină tipa care făcuse aplicaţia Tröö Emotions, aparent prietenă din liceu cu Senderovsky.

Era posibil să se vadă nevoită să prezinte o fațadă agresivă, să-şi demonstreze forța. Eseurile ei erau echivalentul unui prizonier nou-venit care se duce la cel mai dur deținut din puşcărie şi-i trage una drept în față. Scria cu dispreț față de sentimentalismul debil, amestecat cu observații afectuoase, dar severe despre clasa socială care o acceptase de curând în casele sale dezordonate. Uneori, proza ei luneca în regionalism. Drept corolar, avea o superbă pereche de cizme roşii de cowboy din anii '70, cu tighele colorate, în formă de raze de soare (nu că vreuna dintre rudele sale ar fi purtat vreodată ceva asemănător). Cum era înaltă şi avea o față angulară, cu ochii de un albastru de pe altă lume, ştia că cizmele şi ceva simplu, cum ar fi o bluză țărănească, aveau să provoace o serie de reacții pavloviene unui eşantion reprezentativ de bărbați educați de pe Coasta de Est. Tot ce avea de făcut era să deschidă gura şi să brambureasc lucrurile. Întotdeauna fusese nebuloasă din punct de vedere politic şi menționa deseori faptul că atunci când Joan Didion era de vârsta ei – Didion era naşa stilistică a lui Dee, minus regionalismul – îl susținea pe Nixon, la începutul anilor '60. „Animozitatea mea față de tine funcționează cu propriul combustibil", îşi avertiza ea cititorii în deschiderea colecției sale de eseuri, „aşa că ai face bine să ai grijă ce preconcepții ai. N-am de gând să mă las limitată la o categorie."

Şi cu toate acestea, era singură. Virusul tocmai începuse să sugrume zona ei de Brooklyn, lăsând-o numai cu vaietele sirenelor de ambulanță şi cu drumuri la bodegă, potențial sinucigaşe. Situația ei neplăcută începea să ia o turnură personală. Avea prieteni, dar aceştia păreau mai interesați în a se contacta unul pe celălalt decât pe ea în aceste momente dificile. Sau poate că nu o consideraseră niciodată de încredere.

În cel mai bun caz, acest sejur avea să se dovedească o prelungire a dezastrului de la seminarul de creație literară al lui Senderovsky. Când studiase în subordinea lui, sau mai degrabă alături de el, Senderovsky se afla la apogeul puterii şi popularității sale. Dar nu fusese niciodată intimidant, cel puțin nu pentru ea. De fiecare dată când se punea o întrebare serioasă despre lucrările unui student, Senderovsky avea o expresie care

părea să întrebe: Ce caut eu aici? La instituția asta prestigioasă? Eu, Senderovsky?
De asemenea, încercase Tröö Emotions la o primă întâlnire cu cineva a cărui companie îşi imaginase că îi place, un jurnalist bărbos care se ocupa de piața ceasurilor de lux, şi nu funcționase pentru niciunul dintre ei. Aşa că, foarte probabil, prietena profesorului ei era încă un escroc din Palo Alto.
— Virează la stânga, îi aminti maşina, demonstrând o personalitate de beagle agitat. Nu era o maşină scumpă, dar era a ei, nu avea rate de plătit la ea, plus că simboliza capacitatea de a avea o maşină în oraş, de a-şi permite ocazionala taxă de parcare. Roti volanul cu mâna dreaptă, de la ora douăsprezece la şapte. În lumina farurilor, iarba înaltă de pe pajiştea din fața casei se apleca în vânt ca evreii din cartierul ei la rugăciune. Pietrişul de pe aleea de la intrare era foarte denivelat, şi peste tot erau împrăştiate ramuri gigantice de copaci, scene tăiate la montaj dintr-un documentar despre recife de corali. Oare toate acestea – iarba netunsă, crengile rupte din copaci – erau menite să evoce atitudinea indiferentă a aristocraților urbani plini de bani, care respingeau deliberat aparențele? Trebuia să înțeleagă chestiile astea, să îşi dea seama cine erau oamenii ăştia, în caz că era nevoită să-i atace.
Vederea casei principale şi a bungalow-urilor care o flancau era mai degrabă năucitoare decât intimidantă. Văzuse o fotografie în secțiunea de imobiliare a ziarului, unde Senderovsky avusese ocazia să-şi numească proprietatea „extravaganță", dar casa principală părea mică şi banală, iar singurul lucru interesant în privința acestor structuri – fiecare dintre ele nu cu mult mai mare decât rudele lor sărace întâlnite în josul drumului – era numărul lor neobişnuit. Dee zări mai multe persoane pe veranda pe jumătate luminată (lumânări?), lucru care îi dădea un aer poetic. Farurile ei scormoniră prin iarba ciufulită, printre insectele care dansau în lumină, totul în jur având un caracter uşor mitic şi primordial sudist. Dee îşi aminti de un sărut în curtea din spate a liceului ei, mâini aspre atingându-i sutienul, gura primejdioasă a unui alcoolic de optsprezece ani, un afiş rupt şi bătut de vânt care

încuraja echipa ale cărei meciuri atât de populare ea le ignorase, HUOOO, CÂINILOR!
Senderovsky coborî scările în fugă ca să o întâmpine. Purta un fel de rochie. Deci ăsta era el acum. Pierduse mult în greutate şi din păr de când îl văzuse ultima oară, la o petrecere literară atât de luxoasă şi de înăbuşitoare, încât amândoi fuseseră invitaţi pentru a oferi diversitate.
— Hei, profu', cântă Dee, îmbrăţişându-se singură pentru a arăta că l-ar fi îmbrăţişat dacă toate astea s-ar fi întâmplat cu numai câteva săptămâni înainte.
— Dee Cameron! Hot dog! intonă şi Senderovsky, îmbrăţişându-se şi el. Ai ajuns! Ura! Şi nu mai sunt prof. Doar un simplu civil. Mi-au frânt spada, ca lui Dreyfus.
Dee avea două licenţe foarte respectabile, dar îi scăpau unele dintre referinţele culturale care le plăceau atât de mult generaţiilor mai în vârstă. Asta n-o deranja. Chiar şi în sala de curs, Senderovsky trăncănea întruna, agitat, îmbătat de propriile cuvinte – uneori fermecător, se simţi ea obligată să adauge un al treilea calificativ – în vreme ce studenţii îşi butonau telefoanele pe sub enorma masă de conferinţe.
— Am adus un Armagnac, spuse ea.
— O la la!
— Îmi amintesc cum dădeai pe gât rahatul ăsta în clasă.
El îi luă bagajele şi le puse imediat jos. Următoarea hernie era la o aruncătură de băţ.
— Scuze, am împachetat prea multe lucruri, spuse ea. Chestii de fete. Stai să te ajut.
— Nu, nu, nu, gemu Senderovsky. Cum îi zicea şcolii ăleia de fete? Miss Porter's. Ei, mie poţi să-mi spui *Mister* Porter.
Încă o dată, Dee nu avea idee despre ce vorbeşte, o chestie cel mai probabil europeană sau nordistă, dar încă o dată râse, în timp ce înconjurau veranda, cu oamenii dinăuntru încă nedesluşiţi, dar cu două perechi de ochi bărbăteşti urmărind-o.
— Aia da femeie surprinzător de frumoasă, făcu Ed.
— Nu văd bine pe întuneric, spuse Vinod.
Fusese cazată în ceea ce articolul din ziar descrisese drept „Casa scriitorului". Banalitatea viziunii lui Senderovsky asupra „vieţii de

scriitor" îi frânse inima. Numără şapte maşini de scris antice şi posibil încă una în baie. Şi-l imaginä pe fostul ei profesor aşezând ultima Underwood pe raftul din lemn, alături de un poster cu Joan Didion tânără – spre lauda lui, fusese primul profesor care-i dăduse un exemplar din *White Album* al lui Didion – şi spunându-şi: Gata, gata. Acum totul e la locul lui.

— E cea mai mică dintre căsuțe, dar şi cea mai confortabilă, spunea Senderovsky.

— E ca o mansardă în pădure, răspunse Dee, amintindu-şi un cuvânt pe care el îl repetase adesea în clasă.

— Exact! exclamă Senderovsky.

Această explozie minoră îi inspiră pe amândoi să se îndepărteze un pas. Senderovsky avea impresia că simte miros de parfum, dar poate că era un şampon floral. Trecuseră aproape două decenii de când nu mai făcuse curte cuiva, şi în timp ce o curta oficial pe Masha nu catalogase niciodată mirosurile viitoarei sale soții. Aceasta mirosise încă de la început a acasă (un început tragic, îşi dădea acum seama).

— Te las să te aranjezi, apoi mergem să faci cunoştință cu gaşca, spuse Senderovsky.

— Vin acum cu tine, replică Dee. Doar să fac pipi.

Senderovsky se aşează pe patul micuț – din câte ştia, niciunul dintre oaspeții lui nu făcuse dragoste în el, scriitorii ăştia monastici – şi ascultă sunetul unui jet înăbuşit, dar sănătos venind dinspre baie. Era încântat de numeroasele capitole ale zilei, dar deja se simțea obosit înainte de evenimentul principal, cina, şi de incertitudinea sosirii Actorului şi, prin urmare, de toate celelalte lucruri din viața sa. Studentă făcând pipi, îşi spuse în gând, nu lasciv, ci reținând informația pentru o posibilă referință ulterioară.

Dee se întrebă dacă să se spele pe mâini înainte *şi* după, dar hotărî să fie lipsită de precauție şi se spălă numai după ce termină. Senderovsky auzi sunetul făcut de o femeie tânără care trage apa şi-şi aminti că acesta avusese cândva semnificația sa. Dee înregistră citatul înrămat de lângă oglinda veche şi ruginită pe care cuplul Senderovsky o cumpărase pe nimica toată din oraşul de peste râu.

DRAGOSTEA SMULGE MĂŞTI FĂRĂ DE CARE NE TEMEM SĂ TRĂIM ŞI FĂRĂ DE CARE ŞTIM CĂ NU PUTEM TRĂI. – JAMES BALDWIN

— Hei, strigă către Senderovsky peste sunetul mâinilor spălate, ai înrămat citatul ăla din Baldwin în ultimele două săptămâni?

— Nu! strigă Senderovsky. Îl avem dintotdeauna. O coincidență fericită!

Când ajunseră pe verandă, toți erau aşezați la o distanță sănătoasă unii de alții, ca şi când ar fi fost mafioți sau demnitari la Liga Națiunilor. Senderovsky cu soția şi fiica erau grupați împreună, Masha tăind o bucată de şuncă pentru Nat, care se foia în brațele ei. Dee numără patru asiatici din şapte persoane, instantaneu majoritari. Femeia asiatică era cea importantă, bărbatul asiatic era îmbrăcat pentru a părea important. Nimeni nu era deosebit de urât sau de atrăgător. Acest recensământ nu avea nicio semnificație anume, îşi spuse Dee, nu făcea decât să proceseze informația.

În dimineața aceea se uitase pe conturile lor de pe rețelele de socializare. Pagina Actorului era ca un templu construit cu munca şi sudoarea fanilor săi. Karen nu avea niciun cont, ceea ce, dat fiind statutul ei controversat în lumea tehnologiei, era surprinzător. Conturile lui Sasha le urmărea deja; de obicei constituiau un strigăt de ajutor noaptea, la beție, şi o pledoarie pentru relevanță ziua, pe trezie. Soția lui nu avea niciun cont, din câte îşi putuse da seama. De Vinod nu auzise niciodată.

Senderovsky o prezentă ca pe studenta lui preferată şi ca pe un mare succes. Toată lumea îi făcea cu mâna de la distanță, chiar şi Vinod, care turna în pahare un vin roşu închis, cu ajutorul profilactic al unei mănuşi de bucătărie. Când se încheie solilocviul fostului profesor, nimeni nu ştiu ce să-i spună noii venite.

— Cu toții păreți atât de confortabili la lumina lumânărilor, spuse Dee, făcând apel la repertoriul său sudist.

Ed îi zâmbi. Sau mai degrabă îşi intensifică zâmbetul, cu mâna dreaptă ezitând în apropierea urechii.

— Lui Vinod o să-i fie frig, spuse Masha. Cineva ar trebui să facă focul.

— Sunt bine, spuse Vinod. Şi nu poți răci de la frig.

— Da, astea sunt vorbe de clacă, spuse Senderovsky. Se mai poate spune aşa?
— Se mai poate, spuse Dee.
— Vin, îţi văd de aici pielea de găină, remarcă Karen.
— „Piele de găină" e o expresie caraghioasă! ţipă Nat.
— Este, scumpo, dar hai s-o spunem încet, spuse Masha. Serios, cineva ar trebui să facă focul. Poate un bărbat adevărat?
— Îl fac eu, se trezi Ed spunând, cu ochii încă pe nou-venită, cu blugii ei strâmţi şi cu jacheta de blană artificială.
Făcuse asta pe atâtea verande, în timpul atâtor apusuri, dar de data asta era diferit. Avea degetele ca de plumb. Abandonase tava de gibsonuri, pe care se dovedise că nu le dorea nimeni şi pe care cel mai probabil avea să trebuiască să le bea singur.
— Serveşte-te cu un gibson, Dee, strigă către tânăra eseistă, simţind silabele umflate în gură.
Se întrebă care e problema cu el.
— Mulţumesc, spuse Dee, lăsând vermutul să-i inunde gura, împreună cu micul pocnet al şalotei ameţite de cocktail. Sunt excelente!
— Cum era Sasha ca profesor? întrebă Karen.
— Noi numeam cursul lui „Spectacolul lui Sasha Senderovsky". Aproape că făceam pipi pe mine de fiecare dată.
— A spus „pipi"! ţipă Nat, scuipând fărâme de şuncă.
— Pune mâna la gură, spuse mama ei.
— Chiar e amuzant, scumpo, recunoscu Dee. Iar către Masha: Avem voie să folosim cuvântul ăsta?
Mama încuviinţă din cap neconvingător.
— Fiica mea e foarte plină de viaţă, spuse Senderovsky. Dar de fapt se poartă foarte frumos în seara asta, pentru că e amuzant să avem oaspeţi, nu-i aşa?
Nat nu spuse nimic, doar chicoti ca pentru sine, cu gura plină de şuncă. În ciuda precocităţii, adora umorul scatologic pe care părinţii ei îl considerau neserios. *Pipi*.
Vinod o observă pe Karen privind-o pe fetiţă, ignorând restul mesenilor. Karen se gândea că Masha o instalase în bungalow-ul de familie, cu două camere, pentru a scoate în evidenţă faptul că nu avea copii şi că probabil nici nu va avea vreodată. (După cum

spusese Leon atât de dramatic la penultima lor ceartă, la bordul unui avion privat de niciunde către nicăieri: „Slavă Domnului pentru micile milostenii. Tu ca mamă...") Sau poate că Senderovsky o instalase acolo pentru că acum era mai importantă şi merita mai mult spațiu. Ultima oară fusese cazată într-o încăpere mică şi ciudată, cu nişte cântece de leagăn sinistre mâzgălite pe toți pereții. Acum, la doi metri de ea, Nat şoptea cuvântul „pipi" monoton şi concentrat, în timp ce construia o casă din bucăți de baghetă. Karen ar fi vrut ca fetița să stea la ea în poală, să-şi poată trece degetele prin părul negru, tuns bob din amintire. Se îndepărtase de sora ei încă dinainte ca Tröö Emotions să se fi lansat şi nici măcar nu ştia unde era Evelyn acum sau dacă era în siguranță.

Îşi aminti că Masha îşi pierduse sora mai mică. Fusese cancer, parcă? O privi cu înțeles, dar fără inflexiune, o privire pe care Masha o interpretă drept furie în loc de tristețe. Ce motiv are *ea* să fie furioasă? se întrebă Masha.

— Ce se aude cu focul ăla? strigă ea la Ed.

— Nimic, deocamdată. Surcelele sunt ude.

Ed aruncă o privire spre Dee, care sugea o măslină grecească.

— Dansatorul prost se încurcă în propriile boaşe, strigă Senderovsky către Ed.

— Hai să-l ajutăm, îi spuse Vinod lui Senderovsky.

— Tu stai jos! îi porunci Karen, dar Vinod se răsculă.

Toți bărbații erau acum la sobă, Ed şi Sasha ignorând regulile de distanțare, dar niciunul dintre ei nu ştia de fapt să o aprindă, nici chiar proprietarul însuşi.

În cele din urmă, Masha oftă şi se ridică.

— Vă rog să vă dați la o parte, spuse ea, luând vătraiul din mâna soțului său.

Când focul fu în sfârşit aprins (trebuia deschisă o uşiță de ventilare pentru asta), Senderovsky îşi dădu seama că Masha îl aşezase pe Vinod acolo unde era cel mai aproape de căldura focului, cu fața pământie scăldată într-o strălucire biblică.

— Masha e formidabilă, îi spuse Ed lui Dee după ce-şi reluă locul în fața paharului de gibson.

— Tu ai pus probabil bazele, i-o întoarse Dee.

Cu mulți ani în urmă, în oraş, Ed şi Senderovsky inventaseră un termen, după un 1 Mai alcoolizat, petrecut pe un acoperiş de pe Fifth Avenue: vreme de rochie de plajă. Aerul era încă fioros de rece, dar, pentru Ed, Dee – înaltă şi suplă – era esența vremii de rochie de plajă. Se întrebă cu câți centimetri era mai înaltă decât el, chiar şi fără tocuri.

— Ăsta nu e *jamón serrano*, spunea Senderovsky la celălalt capăt al mesei, după al doilea pahar de vin, ăsta e *jamón Montaño*.

— Ce îl face diferit, profu'? întrebă Dee.

Diminutivele nu erau deloc stilul ei, dar ruşii păreau să le aprecieze.

— În primul rând, feliile sunt mai groase, îi explică Ed.

Nu-şi dădu seama că mâna dreaptă îi era pâlnie la ureche când îi vorbi, dar restul prietenilor observară.

— Călătoreşti mult? îl întrebă Dee, ridicând vocea, pentru că mâna la ureche părea să indice că îi e greu să o audă.

— Oh, pe ici, pe colo.

— Când se termină chestia asta, am de gând s-o iau şi eu din loc.

Ed îşi imagină ceva foarte precis: o cameră ieftină, răvăşită, în Chania, pe insula Creta, cu unica fereastră ocupată de imaginea moscheii cu multe domuri din port, cu albul ei perfect dezgolit de albastrul mării, aşezată ca un ou de calamar în şirul de taverne creştine atât de colorate. Şi la birou (pentru că, deşi camera lor single avea minimum de mobilier, avea totuşi o masă de scris), femeia aceasta, Dee, îşi punea la gât un colier de argint pe care i-l cumpărase în Atena, în terminalul-satelit al aeroportului, trebuie mărturisit, pentru că deşi încercase să o convingă să renunțe la el – „Dacă nu găseşti nimic mai bun pe insulă, şi jur că o să găseşti, îl putem cumpăra la întoarcere" – ea fusese hotărâtă, şi acum pandantivul de argint lucea pe bronzul pielii ei. „O să te dau cu nişte aloe", îi spunea fantoma lui Ed imaginarei Dee. Se gândise la orice eventualitate.

Cu mâna căuş la ureche, Ed se pregătea să se lanseze într-un monolog stufos şi sincer pe tema călătoriilor, când Senderovsky îşi împinse cu zgomot scaunul rustic şi se ridică în fața mesenilor, în halat şi cu paharul de vin roşu în mână.

— Oh, nu, făcu Karen. Are de gând să vorbească.

— Tati era profesor înainte să mă nasc eu! exclamă Nat.
— Aşa e, iar eu i-am fost studentă, afirmă Dee.
— Cred că o persoană foarte proastă poate să înveţe multe de la tati! spuse Nat.
Toată lumea râse, şi Senderovsky se întrebă dacă remarca o făcea pe fiica sa să pară prea ciudată sau prea inteligentă.
— Chiar dacă suntem practic afară, folosim vocea de interior, o instrui Masha pe Nat. Şi gândim înainte de a vorbi – adăugă în rusă – ca să nu rănim sentimentele oamenilor.
Sasha îşi privi oaspeţii. Ed evita cu multă grijă să se uite la Dee. Dee se uita la Senderovsky de parcă de asta ar fi depins nota ei finală. Masha respira în ritm cu fata din braţele ei, sperând, ca întotdeauna, să-şi contopească mintea cu a ei. Karen scoase limba la Senderovsky, ceea ce o făcu pe Nat să râdă, ceea ce o făcu pe Karen să râdă şi mai tare.
Karen se îmbrăca întotdeauna de parcă tocmai ar fi coborât din maşina timpului, astăzi, cu o bluză marinărească de la Armata Salvării şi pantaloni reiaţi. (Îşi dăduse jos jacheta militară de la Bundeswehr din cauza căldurii sobei, sau poate a lui Vinod.) Părea să arate mai bine de când plecase din oraş, mai calmă. Cu toţii păreau.
— Dragii mei, spuse el. Bun venit la Casa Prieteniei Între Popoare, cum o numeam pe vremuri, în Uniunea Sovietică. Sunt vremuri înspăimântătoare.
Masha arătă către Nat şi puse un deget pe buze, în semn de tăcere. Senderovsky uitase de tulburarea de anxietate generalizată a fiicei sale, deşi aceasta era acum ocupată să se joace cu sâmburii de măsline şi nu-l asculta.
— Vremuri de spaimă, dar şi de *bucurie*, se corectă Senderovsky. Am abandonat oraşul pentru a fi unii în compania celorlalţi şi ne putem simţi vinovaţi pentru că am lăsat în urmă oameni care s-ar putea îmbolnăvi grav.
Din nou, Masha făcu semn către fiica lor şi profilul ei comportamental.
— Dar nu prea vinovaţi şi nu prea grav bolnavi, pentru că suntem cu toţii oameni buni şi o să avem grijă unii de ceilalţi. Acum, vă cunosc pe fiecare dintre voi...

Posibil ca Senderovsky să fi rostit fraze încă şi mai înflăcărate şi posibil să fi simţit cum lacrimile i se adună sub pleoape rostindu-le, dar nimeni nu-i auzi cuvintele şi nici nu fu mişcat de lichidul fierbinte care i se scurgea blând din orbite.
O maşină mică şi roşie făcu pietrişul să scrâşnească. Se opri în dreptul crengilor căzute, de parcă le-ar fi examinat critic, apoi mai merse puţin. Senderovsky îşi spuse că arăta ca vehiculele minuscule care li se dăduseră invalizilor după Marele Război Patriotic. Ed estimă corect că e o Lancia.
— El e, spuse Masha.
— Cine? întrebă Nat.
Dar nu-i răspunse nimeni.

6

Actorul coborî din maşină. Deveni imediat conştient că publicul îşi pregătea lornioanele. Nu avea dispoziție pentru asta.
Drumul fusese interminabil şi petrecuse cea mai mare parte certându-se la telefon cu prietena lui. Aceasta se dovedise neobişnuit de glasgoviană, aşa încât era greu de înțeles ce spunea, de fapt, dar cearta păruse să fie legată de momentul vizitei Actorului la țară, şi acum se stabilise ferm în spațiul de obicei rezervat durerilor de cap. Senderovsky se apropia în viteză, îmbrăcat în ceva ce părea o haină hasidică, cu buzele pătate de vin roşu, cu smocurile care-i mai rămăseseră din părul neîngrijit atârnând ciudat într-o parte, ca un stegozaur care se odihneşte.
— Ai ajuns! îi spuse el ultimului dintre invitații săi. Eram aşa de îngrijorat că n-o să vii! Din cauza nenumăratelor tale mesaje.
Actorul înclină capul şi privi în zare, ca şi când ar fi spus: Mesaje? Ce mesaje?
— Tocmai țineam un toast, dar acum o s-o iau de la capăt. Dar mai întâi, mergem la bungalow-ul tău, nu?
— Tu să-mi spui.
Zâmbetul lui Senderovsky se topi la căldura indiferenței oaspetelui său.
— Ăsta e tot bagajul tău? întrebă proprietarul.
Actorul avea pe umăr un sac de voiaj inscripționat cu numele unei podgorii din California pe care Ed o disprețuia.
— Sunt aici doar pentru câteva zile.
— Desigur, desigur.
Urcară poteca, pe lângă veranda tăcută, plină de ochi numeroşi. Pe Masha trăncăneala obedientă a lui Senderovsky o întristă.
— Ideea din spatele întregii proprietăți, ideea nebunească, ar trebui să-i spun, a fost să creăm bungalow-urile pe picior de egalitate cu casa principală. Bungalow-urile au între patruzeci şi cinci şi şaptezeci şi cinci de metri pătrați fiecare, cel mai mare poate să găzduiască o familie micuță, iar casa principală are

dormitoare de mărime asemănătoare, menite pentru trei persoane, eu, soția şi fiica mea. O să le cunoşti într-un minut, soția mea e mare fan. În plus, mai are o bucătărie, o sufragerie şi o cameră de zi cu un pian de concert, pe care îl pot folosi toți rezidenții. (Cred că te-am văzut cântând pe scenă.) Cât suntem aici, nu există ranguri sociale. Totul e oarecum comunitarist. La numărul de persoane care se află aici în orice moment, adaugă încă o entitate, care este mica noastră societate în întregul ei. Cea mai fericită amintire din copilăria mea este despre o colonie de bungalow-uri de pe celălalt mal al râului, special amenajată pentru imigranții ruşi, camere ieftine, dar curate, oameni minunați, căldură sufletească. Şi am ajuns!

Se aflau la intrarea unui bungalow, ornamentată cu acelaşi stuc cenuşiu precum casa principală. Un senzor de mişcare care-l ignorase dintotdeauna pe Senderovsky se activă imediat ce se apropie Actorul, iar o lampă cu halogen îl lumină pe el şi numai pe el.

— Dar trebuie să mărturisesc, continuă Senderovsky, că, deşi toate bungalow-urile au fost create la fel, ăsta ar putea fi preferatul meu. Şi al soției mele. O să vezi de ce într-un minut.

Deschise uşa şi aprinse lumina. Actorul nu vedea de ce. Poate că nu trecuse un minut. Pereții erau acoperiți de rafturi nefinisate, artizanale, pline cu cărți, unele dintre ele vechi şi străine. Mai erau şi desene şi fotografii înrămate ale unui oraş pe care nu-l recunoştea (să fi fost Copenhaga?), un enorm pod basculant care accepta o navă de croazieră cu aspect carnavalesc, cu o mulțime de homunculi cu şepci de baseball fluturându-şi brațele de pe punte, un castel portocaliu între două canale înghețate, gemând sub o pătură de zăpadă nedorită, o hartă a unui metrou scrisă într-un alfabet nefamiliar, cu intersecțiile liniilor sale verzi, roşii, albastre sau violet formând câte un paralelogram sau un patru inversat.

— Ăsta e Bungalow-ul Petersburg! anunță Senderovsky. Oraşul unde ne-am născut soția mea şi cu mine.

— Hm, făcu Actorul. E vreuna dintre cărțile astea *Crimă şi pedeapsă*?

— Cea de acolo! răspunse Senderovsky, înfigându-şi degetul arătător într-un cotor cu caractere chirilice. Şi o traducere e chiar aici, lângă pat. Evident, poţi că citeşti orice doreşti. Fă un picnic şi citeşte pe pajişte. Nu există nimic mai plăcut.

Actorul zâmbi din ochi. Era pe punctul de a-i da lui Senderovsky nişte veşti neplăcute, şi simţi brusc o înţepătură de compasiune pentru bărbatul a cărui carte o adapta pentru ecran de şase ani încoace. Senderovsky – sau „Returnat expeditorului”[8], cum îl porecliseră el şi Elspeth, după ce-i respinseseră atât de multe proiecte – suna altfel decât în oraş sau la Los Angeles. Actorul nu-şi dădea seama că natura bilingvă a timpului petrecut cu soţia şi fiica inspirau în el o coloană sonoră diferită.

Între timp, Senderovsky se bucura de zâmbetul Actorului şi de cum prezenţa lui umplea cei patruzeci şi cinci de metri pătraţi ai Bungalow-ului Petersburg. Pe vremuri, în şcoala elementară, un loc îngrozitor pentru persoane scunde şi neîndemânatice ca Senderovsky, elevii colecţionau cartonaşe informaţionale lucioase, cu imagini cu animale. Cel mai dorit cartonaş era cel cu imaginea unei pume cu capul pe labe, cu botul alb şi ochii galbeni, exprimând starea maximă de repaus şi de concentrare animală. Dacă întorceai cartonaşul pe dos, vedeai puma lingându-şi botul după o vânătoare încununată de succes, cu limba ajungându-i până la nas, dar şi o serie de statistici care demonstrau cât de rapidă e puma, cât de inteligentă, cât de frumoasă şi de temută. Timpul petrecut alături de Actor, cu ochii săi gânditori şi gura albă, îi amintea întotdeauna de puma aceea lucioasă.

Sacul de voiaj de la podgorie căzu pe podea cu un zgomot surprinzător.

— Ascultă-mă, începu Actorul, am ceva să-ţi spun. Am citit ultimul scenariu. Nu vreau să-ţi mai irosesc timpul. Cred că cel mai bine ar fi să aruncăm tot ce avem şi să o luăm de la capăt.

— De la capăt?

---

[8] În original, *Return to sender*, joc de cuvinte pe baza numelui personajului. (*N. trad.*)

Senderovsky simți cum i se desface halatul, pieptul care-i acoperea cu pudoare inima devenind vizibil pentru Actor, în special sfârcul ca o capsulă mică şi rozalie.
— Dar ai spus că de data asta suntem aproape de ce trebuie.
— Am reuşit în cele din urmă să pun diagnosticul, spuse Actorul. Am demontat totul. Tonul este greşit pentru un episod-pilot. Nu putem începe cu o scenă umoristică. Trebuie să construim umorul pe parcursul primelor trei sezoane.
— Dar rețeaua se aşteaptă...
— Nu mă interesează rețeaua. Ei sunt subordonații noştri. Ei răspund în fața noastră, nu invers.
Asta, îşi spuse Senderovsky, este o neînțelegere profundă a situației.
— Mă duc să mă piş, spuse Actorul.
Pentru a doua oară în seara aceea, Senderovsky auzi zgomotul puternic al unei micțiuni, într-un vas de toaletă ce oferea o acustică de catedrală. Se uită la harta înrămată a metroului dintr-un oraş numit cândva Leningrad. În primii şapte ani de viață trăiți în acel oraş nu o cunoscuse pe Masha şi nici ea nu îl ştiuse în primii ei unsprezece ani petrecuți în oraş, dar erau conectați prin importanta linie albastră, cunoscută oficial ca M2. Stația lui Senderovsky, Elektrosila, însemnând „Energie electrică", se găsea îngropată adânc în partea de sud a oraşului, dură şi lipsită de farmec (unul dintre cartierele sale avea să dea țării actualul ei preşedinte pe viață), pe când stația Mashei era Petrogradskaia, în nordul Art Nouveau al oraşului, genul de loc care ar fi putut inspira pe cineva să spună: „Uite un adevărat intelectual petrogrădean, în papuci şi halat."
Inutil de spus, Masha crescuse cu părinți la care Senderovsky putea doar visa, genul care nu se uitau la televiziunea de stat a țării lor adoptive, cu burtierele sale exclamative, cu prezentatorii blonzi şi cu minciunile sale criminale şi lipsite de imaginație. Masha îşi iubea părinții şi dorea ca Natasha să cunoască „darul" culturii celeilalte țări. Dar Senderovsky, în ciuda afectării sale de Petrograd, rămânea tot băiatul din Elektrosila. Ştia că se născuse într-o țară bolnavă, o țară acum decisă să-şi împrăştie boala printre alte țări prin canalele sale media şi la adăpostul nopții –

adevăratul ei dar în momentul acela. Ştia că, indiferent de intenţiile Mashei, Nat, copilul sălbatic din Harbin care trăia sub acoperişul lor, nu va găsi loc în viaţa sa pentru cvas, caviar şi sendvişuri cu unt, şi pentru poetica lui Iosif Brodski, şi pentru bungalow-uri ca acesta.

Şi ştia acum că episodul-pilot nu avea să se facă niciodată. Şi nu se va scrie niciun cec în Los Angeles. Şi că în câteva luni, cel mult un an, Colonia de Bungalow-uri Sasha Senderovsky îşi va închide porţile, la fel ca zecile de colonii ruseşti de bungalow-uri de peste râu, la fel ca cea unde o întâlnise pe iubita sa, în timpul primului an al Mashei în ţara aceea, proaspăt sosită de pe linia albastră a metroului din Leningrad, cu părul ei arămiu încă strâns la spate, şcolăreşte.

Ce putea face? Cum îl putea mulţumi pe Actor? Cum îşi putea ţine în viaţă visul cel ciudat?

Pe verandă vorbiseră până atunci despre filmele lui, despre prietena actuală şi iubitele din trecut, despre strălucirea ochilor lui, croiala costumelor lui, prezenţa lui la ceremoniile de premiere (Masha ştia chiar şi ce firmă italienească îi furnizase pantofii la ultima), şi apoi tăcuseră brusc când urcase treptele verandei, cu al său Sancho Panza rusesc alături.

— Bună, spuse Actorul, făcând cu mâna ca de pe *Queen Mary* la plecare.

Se făcură prezentările. Timpul începu să se mişte mai încet pentru toată lumea, în afară de Nat. Simţind o schimbare de dispoziţie, importanţa noului oaspete, sări din braţele mamei sale şi începu să alerge pe verandă ţipând:

— A zis că era să facă pipi pe ea! A zis că era să facă pipi pe ea!

— Ce copil drăguţ aveţi, spuse Actorul către Karen şi Ed.

— O, fir-ar! exclamă Dee.

Pe verandă se făcu linişte. Nat se oprise din alergat.

— Nu, ăştia sunt părinţii mei, spuse ea, arătând către mama şi tatăl ei non-asiatici. Îi cheamă Sasha şi Masha.

— Aoleu, făcu Actorul, şi-şi lovi fruntea cu palma atât de sonor, că trebuie să fi fost dureros. Te rog, nu mă reclama, spuse el şi toată lumea râse.

Vinod mimă că scrie pe telefon.

— Actualizare postare... acum!
— În orice caz, se întoarse Actorul către Masha, ai un fiu minunat.
— De fapt, începu Masha, dar Sasha se apropie şi-i puse braţele pe umeri.
— Îţi mulţumim că ai venit, spuse el. Cei mai mulţi dintre noi suntem prieteni vechi, dar prin opera ta avem senzaţia că te cunoaştem deja. Şi, dacă eşti dispus să fii prietenul nostru, vom fi prietenii tăi.
Actorul încuviinţă din cap: suna destul de corect. Se aşeză la capătul uneia dintre mese, cu Dee într-o parte şi Ed ceva mai încolo. Vinod îi oferi un pahar cu vin, dar îi răspunse că nu bea.
— Băutura îmi dă peste cap somnul.
Pe de altă parte, prezenţa lui îi făcu pe toţi ceilalţi să bea cu o agitată lipsă de reţinere. Ed meşteri la radioul roşu până când acesta începu să reverse un jazz etiopian sofisticat. Atmosfera era tensionată şi eroică în acelaşi timp.
De pe proprietatea alăturată, o oaie începu să behăie.
— Nu sunt mare cunoscător de natură, spuse Actorul, dar n-ar trebui să doarmă?
— Le-am trezit cu muzica noastră tare! ţipă Nat.
— Şi poate cu ţipetele tale, spuse Masha.
— Ştiai că sunt din rasa Border Leicester? îl întrebă Nat pe Actor, apropiindu-se mult mai mult decât era permis. El nu se feri, dar mama ei se repezi şi o trase înapoi. Lâna lor e merinos, ca brăţara mea – ridică brăţara ca s-o vadă Actorul –, dar e mai lungă şi mai buclată, aşa că de obicei se toarce.
— Ce copil deştept eşti, îi spuse Karen. Trebuia s-o vedeţi mai devreme, când le cânta oilor muzică pop coreeană.
— Îi iubesc pe BTS! strigă Nat.
Actorul presupuse că e numele unei formaţii muzicale şi că poate băiatul nu era pe de-a-ntregul băiat, cel puţin nu încă.
— Iar eu fac parte din BTS ARMY. Asta înseamnă Adorable Representative MC for Youth.
— Poate mai târziu ne cântă ceva la pian, spuse Masha. Învaţă Metoda Suzuki.

— Suzuki? spuse Ed. Eu n-am învățat nici măcar Sonata Hyundai.
Imigranții râseră.
— Oh, Ed, făcu Karen.
Dee se forță să zâmbească. Îi scăpau chiar şi mai multe referințe decât de obicei. Albii ignoranți ca mine, îşi spuse ea, noi suntem imigranții din ziua de azi. Se uită spre Actor, care ridică şi el din umeri.
— Aşa deci, i se adresă Masha Actorului, înțeleg că eşti pe jumătate irlandez, dar şi un sfert turc?
— Sfertul lipsă trebuie să fie gujarati, spuse Vinod. Altfel cum poate cineva să fie atât de frumos?
— Ştii foarte multe despre mine, îi răspunse Actorul Mashei.
— Doar pentru că avem în cămară nişte carne de vită turcească uscată la aer, spuse Masha. *Basturma*. O mâncăm şi în Rusia, din cauza numeroşilor armeni.
Petrecuse o jumătate de oră încercând să aleagă cu ce să se îmbrace pentru venirea Actorului, o cantitate de timp pe care de la douăzeci de ani nu o mai irosise pe haine, şi în cele din urmă se hotărâse la o rochie albă cât o pânză de corabie, care părea să o nege cât se putea de mult. Actorul îi admiră ochii. Câte decenii petrecuse alături de Senderovsky? Încercă să-şi imagineze cât o costase asta în materie de frumusețe.
— Mi se pare că-mi amintesc ceva de genul ăsta de la bunica. Şi un fel de lipie.
— *Lahmacun*.
El pocni din degete.
— Bingo!
Toată lumea râse.
— Ştiam că suntem o adunare internațională, spuse Ed, dar ultimul sosit conține o multitudine de naționalități. Suge-o, Walt Whitman!
— Suge-o, suge-o, suge-o! răcni Nat, cu un afect mult prea masculin pentru urechile Mashei.
Inițial, fata dorise să fie Nate, dar Masha o convinsese că Nat, o prescurtare a numelui ei real, era mai cool. Deja Ada Horowitz din clasa ei de la şcoală se declarase non-binară, dar tatăl ei era cel

mai bogat manager de fond privat de investiții din oraş. Iar Ada era iubită de toată lumea, perfect adaptată din punct de vedere social, neîmpovărată de vocabularul şi de anxietatea lui Nat, anxietate care avea într-o zi să devină depresie, după cum ştia Masha din experienţă profesională. Masha ştia cât de dificilă fusese copilăria pentru soțul ei. Uneori, se uita la fiica lor, pierdută într-un monolog despre BTS sau într-o discuție spontană despre oile Leicester şi, cu propriile anxietăți şi reziduuri sovietice la cote maxime, se întreba simplu: O să existe cineva care să-mi iubească copilul atât de mult pe cât îl iubesc eu?

— Se pare că eu sunt singura sudistă de-aici, remarcă Dee.

Actorul o observă pentru prima oară. Îi amintea de o asistentă personală pe care o avusese demult, o texană deşirată care vorbea întotdeauna în momente nepotrivite şi care nu rezistase prea mult în industria filmului. Senderovsky dădu o explicație mult prea întortocheată de ce era Dee importantă, menționând un premiu prestigios pe care tocmai îl primise, Tânărul Leu Literar. (Am o pumă şi un leu la masă, îi dădu lui Senderovsky prin minte.)

— Trebuie să o citesc şi eu, spuse Actorul. Întotdeauna sunt în căutare de lucruri interesante pe care să le adaptez. Cel puțin după ce termin cu cartea lui Sasha. Moment în care s-ar putea să nu mai fac decât reclame pentru Asociația Pensionarilor.

Râsul se dovedi mai dificil de data asta, dar îi fu acordat totuşi, Senderovsky însuşi chicotind îndelung, cu pumnul strâns pe sub masă. Actorului îi plăcea să facă haz pe socoteala celorlalți. Senderovsky considera asta un defect. Nu văzuse decât puține filme în care jucase maestrul său. (Nu era un cinefil avid; serialele nuvelistice de televiziune, mai lente, erau mediul său preferat.) Actorul putea emula creaturi imperfecte, darurile sale erau inestimabile, putea plânge la comandă pentru o versiune a lui însuşi care exista doar parțial, dar nu-şi putuse înțelege niciodată propriile defecte. Era, într-un anume sens, complet lipsit de Dumnezeu. Ca un mic şi defect reactor atomic, îşi putea genera propria „varietate" de sentimente, pe care le emitea ca pe o radiație gama de fond. Toată lumea de la masă, în afară de Senderovsky, de fapt toată lumea de pe planetă îşi dorea o doză.

Senderovsky se concentră din nou asupra conversației.
— S-au făcut studii despre prieteniile care se leagă în şcoala gimnazială şi în liceu, mai ales între patru naționalități, spunea Vinod, cu cea mai bună voce a sa de fost profesor. Coreeni, gujarați, africani din vest şi evrei sovietici. Adolescenții din aceste grupuri tind să formeze legături neobişnuite, chiar dacă nu ştim exact din ce motiv.
— O nigeriană cool ar fi fost bună pentru gaşca noastră, spuse Karen. Sau un nigerian.
— Au venit puțin după generația noastră, răspunse Vinod.
— Deci voi trei v-ați cunoscut în liceu? întrebă Actorul.
— În primul an, spuse Vinod.
— Aproape că nu am prieteni albi, spuse Senderovsky.
Şi fiică-mea e probabil *gender fluid*, ar fi vrut să adauge cu mândrie.
— Mulțumesc, prietene *non sequitur*, făcu Ed.
Masha începuse să aducă la masă *pasta nel sacco*, cu mănuşile ei de unică folosință în mâini. Pastele erau gumoase, i se păru lui Senderovsky, cu siguranță nu *al dente*, iar trufele albe, deşi gustoase, se cam terciuiseră. Însă latifundiarul însuşi abia dacă era capabil să fiarbă apă.
— Trebuia să-i fi văzut pe ăştia doi când i-am cunoscut, spunea Karen despre Senderovsky şi Vinod. Ce *haine* purtau. Le țineam tot timpul teorii. „Când vă îmbrăcați cum vreți voi şi vă duceți la o petrecere, lumea crede că sunteți ciudați. Când vă îmbrăcați cum vă spun *eu*, lumea zice că sunteți fermecători. Da, ştiu, e un oraş de superficiali!”
— Cum se îmbrăcau? întrebă Dee, între două înghițituri de paste, care i se păreau delicioase. Dă-ne nişte exemple.
— Da, cum se îmbrăcau? cântă Nat.
— Păi, *tăticul* tău purta scoici puka la gât!
Toată lumea râse, inclusiv Nat, care nu ştia ce sunt scoicile puka. Masha bifă asta drept comportament social adecvat – nevoia de a se integra.
— Îmi pot imagina prea bine, spuse Actorul.
— Iar Vinny avea o pasiune pentru sandalele Teva.

— Oh, făcu Masha, chiar am văzut o cutie de sandale Teva în pod. Poate sunt ale tale.
Senderovsky şi Vinod se priviră unul pe celălalt.
— Credeam că e la depozit, replică Senderovsky.
Aproape că se uită la propriile picioare ca să-şi ascundă expresia, însă îşi spuse că prea ar fi semn de vinovăţie, aşa că se întoarse către un copac dintre bungalow-uri, în care dormea o pasăre misterioasă, cu umeri galbeni.
— Ce depozit? întrebă Masha.
— Am închiriat un depozit în oraş.
Senderovsky nu era un mincinos talentat, dar soţia sa îşi dorea să-l creadă. Vinod, în ciuda faptului că fusese educat de părinţi să fie un imigrant neîncrezător, nu era suspicios din fire.
— De ce să fi făcut asta? întrebă Masha. Când avem atâta spaţiu aici.
— Ar trebui să ne uităm prin vechiturile alea, spuse Karen. Tocmai am găsit nişte poze de-ale noastre în vechiul meu apartament din Crown Heights şi sunt de-*men*-ţi-a-le!
— Karen e arhivarul nostru, lămuri Vinod. Ceea ce e o nebunie, dacă stai să te gândeşti, cu programul ei.
— Cu ce te ocupi? o întrebă Actorul pe Karen.
Era prietenos. Participativ. Nimeni nu l-ar fi putut acuza de dezinteres. Îşi dădu părul pe spate, pentru orice eventualitate.
— Lucrează în tehnologie! ţipă Nat. Compania ei are contract de licenţă cu BTS. În loc de „Fake Love", cântă „Real Love". Tocmai am căutat.
— E adevărat? întrebă Actorul, înviorându-se.
— Anul trecut a fost aplicaţia numărul unu, declară Vinod, mândru ca şi când ar fi fost vorba despre un părinte sau despre un copil de-al său. Ai încercat Tröö Emotions?
— Asta e formidabil!
Actorul o privi pe Karen peste masă cu un zâmbet fals uluit, care părea să spună: „Ce căutăm noi doi în locul ăsta?".
— Prietena mea a vrut să facem asta împreună. A trebuit să o refuz.
— Ţi-a fost prea frică? întrebă Karen.
— Se poate să fim mai îndrăgostiţi de-atât? replică Actorul.

— Ce drăguț, făcu Masha, interpretându-i greşit tonul.
— Nu funcționează întotdeauna, spuse Karen. Ne-au dat în judecată o mulțime de utilizatori nemulțumiți. Cu toate că aplicația se descarcă gratuit.
Omise să menționeze soții şi soțiile care-şi pierduseră partenerii din cauza aplicației şi care acum făceau parte dintr-un alt proces colectiv.
— Trebuie să faci o fotografie privind în ochii altcuiva? întrebă Actorul.
— Şi *bum*! spuse Ed. Sunteți amândoi îndrăgostiți.
— Uneori, spuse Karen.
— Cum îți vine o asemenea idee? se întrebă Actorul, ridicând mâinile în aer a mirare.
— Karen îşi făcea de lucru pe computer, începu Senderovsky.
— Te rog nu spune niciodată „îşi făcea de lucru", îl corectă Karen.
— Pur şi simplu îşi făcea de lucru şi a scornit aplicația asta.
Actorul era în continuare uimit de comeseana sa.
— Dar care este imboldul pentru a-ți imagina aşa ceva? întrebă el. Ai fost distribuită în rolul lui Puck în producția cu *Visul unei nopți de vară* în liceu?
— Să zicem că cineva n-a fost iubit în copilărie, replică Ed, apoi făcu o pauză dramatică. Şi acel copil sunt eu.
Dee râse. Ed îi observă incisivii prea mari. Avusese cândva o iubită cu dinți asemănători, în Italia. Era cu aproape treizeci de centimetri mai înaltă decât el. Îl lua în brațe şi purta un Ed inert pe străzile din Bologna ca parte dintr-o operă de artă interpretativă pe care o numea *La Pietà Mobile*. Asta fusese cu mai bine de treizeci ani în urmă. Cu o generație în urmă, îşi spuse Ed. Mare parte din ciudățenia şi sălbăticia lumii fusese înăbuşită, chiar înainte de virus. Poate o parte dintre ele se puteau întoarce acum.
— Ar trebui să o încercăm, îi spuse Dee Actorului.
— Eu? Cu cine? Sau e „împreună cu cine"?
Se uită către Senderovsky, care ridică din umeri. Gramatica nu era specialitatea lui. Cunoştea limba engleză din vedere, ca un pilot care zboară fără ajutorul instrumentelor.

— Voi doi ar trebui să o încercați, le spuse Vinod lui Dee şi Actorului. Ar fi drăguț.
— Nu putem să avem şi noi măcar o cină fără telefoane? făcu Ed.
Karen remarcă tonul vocii lui şi se uită de la el la Dee şi înapoi, surprinsă. Ed nu avea niciodată sentimente.
— Sau puteți voi doi să o încercați, spuse ea, arătând spre Dee şi Ed. Sunteți deja unul lângă altul.
— Nu cred că putem să facem experimentul ăsta, date fiind regulile de distanțare, spuse Masha.
— Asta e *Tröö*, spuse Ed.
— Cred că te-ai săturat de câte ori ai auzit replica asta, se întoarse Dee către Karen.
— Deşi, dacă Dee e dispusă să rişte, şi eu sunt, adăugă Ed.
— Masha are dreptate cu distanțarea, spuse Karen. Chiar ne pune probleme, acum că se intră în izolare. Am adăugat un avertisment: numai pentru uz domestic.
— Chiar sunt foarte dispus să încerc, spuse Actorul, privind de jur-împrejur. Vreau să zic, totul e aşa de plicticos, zilele astea. Şi avem creatoarea aici, cu noi. Dee, ce spui? Care e cel mai rău lucru care se poate întâmpla?
— Sunt de acord, spuse Dee. De îndrăgostit clar nu mă îndrăgostesc.
— Asta aşa e, spuse Senderovsky. Toți de la curs erau în limbă după Dee, dar ea doar îi amăgea.
Dee îi întinse telefonul lui Karen, apoi se ridică şi se apropie de Actor; cumva, era de neconceput să fie invers.
— Nu fac asta decât o dată şi numai pentru o secundă, îi spuse Masha lui Nat. În rest păstrează distanța.
— Nu şi dacă aplicația funcționează, făcu Ed.
Actorul era cu un cap mai înalt decât Dee. Purta o jachetă din denim care nu părea de firmă, dar era. Cu jacheta ei din flanel şi cu ochii albaştri, cei doi păreau să se potrivească bine, ea cu trăsăturile ei puternice, anglo-saxone, el cu amestecul de etnii, un zâmbet sincer jenat şi o stângăcie atent construită.
— Deci ce facem? întrebă Actorul.
— Nu vă respirați în față! îi avertiză Masha.

— Întoarceți capetele cam treizeci de grade, le indică Karen din fotoliul ei de regizor. Şi apoi priviți unul în ochii celuilalt.
— Ca şi când am fi îndrăgostiți? întrebă Dee.
— Asta e treaba algoritmului.
Dee privi la bărbatul atrăgător de lângă ea. S-ar fi putut întâlni în barul lor preferat de pe Canal Street care, ca veranda, era luminat cu lumânări şi scăldat în jazz etiopian. Ar fi putut fi încă un străin extrem de fermecător, rătăcind printr-o viață întreagă de străini fermecători.
— Bună, spuse ea.
— Salut, răspunse Actorul.
Îi simțea răsuflarea mirosind a unt şi parmezan şi se întrebă dacă asta înseamnă că sunt prea aproape unul de altul, prea virali. Îşi imaginä anunțurile despre moartea sa, multe şi stufoase. Expresia i se umplu de o tristețe pe care Dee o confundă cu dorința.
— Ce se întâmplă acum? întrebă Actorul.
— Se formatează, răspunse Karen. Aşteaptă o secundă.
— Îți aminteşti filmul *Femeia ideală*[9]? îşi întrebă Senderovsky soția, care era aşezată lângă el, cu Nat încălecând scaunul, cocoțată pe el ca un jocheu (incapacitate de a şedea şi de a rămâne liniştită, notă Masha). L-am văzut la proiector, pe vremuri, la vechea colonie de bungalow-uri. Adăugă încet în rusă: *Îți aminteşti?*
Dar Masha se uita în telefonul lui Dee, împreună cu toți ceilalți. Întreaga verandă era acum o pictură în ulei, un tablou de Goya înfățişând o casă de vară de lângă Madrid, plină de curteni şi însoțitori, expresia fiecăruia trădându-i adevărata natură: agitat, frustrat, imperios, optimist, doritor, dorit.
— Poftim, spuse Karen, întinzându-i telefonul înapoi lui Dee.
Dee privi fotografia îmbunătățită. Păreau într-adevăr fericiți în lumina lumânărilor, fericiți ca nişte prieteni vechi care nu s-au văzut de o vreme, fericiți ca trioul Senderovsky, Karen şi tipul

---

9 Titlu original, *Weird Science* (1985), în care doi adolescenți inadaptați creează pe calculator femeia ideală. (*N. trad.*)

indian. Actorul era caraghios, aşa cum bănuise, un caraghios frumos şi adorabil. Dar fotografia nu părea decât un artefact preţios pentru reţelele de socializare. Răsuflă uşurată, simţindu-se în siguranţă. Nimic nu o abătea de la cursul ferm şi singuratic al vieţii sale.

— E dragoste *Tröö*? întrebă Ed, cu palma căuş în jurul urechii.

— O să am nevoie de ceva mai mult timp să procesez, spuse Dee.

— Nu se întâmplă instantaneu, spuse Karen.

— Îm-hm. Sun la Protecţia Consumatorului, spuse Actorul.

— Poate că era deja îndrăgostită de tine, spuse Senderovsky.

Masha se uită la el şi clătină tristă din cap. *Ăsta e traiul meu*, ar fi vrut el să-i spună. Dee făcu înconjurul mesei, păstrând distanţa, dar apropiind telefonul de comeseni ca să-l vadă. Se contura un consens politicos. Erau drăguţi împreună. Arătau ca un cuplu. Arătau ca şi când ar *putea* fi îndrăgostiţi. Aşa arăta tinereţea. (Actorul era cu zece ani mai mare decât Dee, dar oricum mai tânăr decât Senderovsky şi compatrioţii săi.) *Ce drăguţi*.

— Poftim, spuse Dee arătându-i Actorului telefonul.

— Să pregătesc contractul prenupţial? întrebă acesta.

Masha îşi dădu în gând ochii peste cap.

— Uitaţi-vă la ochi, le indică Karen.

Actorul înţelese să se uite la ochii lui Dee, astfel că petrecu câteva secunde examinându-i. Erau provocatori, jucăuşi, posibil să fi ascuns în ei un fel de dispreţ. Actorul îşi spuse că Dee încearcă să se înfrâneze, să păstreze distanţa faţă de farmecul lui, ceea ce în sine era un compliment. Era pe punctul de a spune ceva politicos. Dar apoi se uită la propriii ochi. De la celălalt capăt al mesei, Karen îi urmări expresia cum se schimbă. Ochii din fotografie nu erau ochii lui. Nu erau ochii lui fotogenici. Nu erau ochii lui cu vino-ncoace. Nu erau din stocul Getty Images. Nu îi aparţineau sinelui său neînchipuit. Poate din cauza remarcii de mai devreme a lui Senderovsky, gândul îl duse la filmele din anii ’80, se gândi la atingerea revelatoare a unui extraterestru, la o revărsare de lumină şi înţelegere. Bărbatul zâmbitor din faţa sa era cine trebuia el să fie, versiunea finală, versiunea terminată, iar femeia aceasta care îi ţinea telefonul în faţa ochilor, cu vârtejul ei sfidător de păr şi cu sprâncenele ei nepensate, era cea care îi permitea să

se ridice până la starea aceea. Se concentră asupra propriilor ochi aşa cum se concentra asupra replicilor.
Karen îşi aminti că prezentarea ei pentru Tröö Emotions începuse cu o fotografie a Actorului alături de membra familiei regale norvegiene, care-i era iubită pe vremea aceea. Cu toate că nu fusese niciodată un ambasador al mărcii, Actorul fusese întotdeauna o întruchipare a algoritmului, în liniile sale generale.
— Ei, deci? întrebă cineva.
— Drăguţ, foarte drăguţ, spuse Actorul şi râse.
Ceilalţi râseră alături de el. Dee râse. Dar Karen cunoştea tonul respectiv.
— Ha-ha, făcu ea cu voce scăzută, însă distanţa faţă de ceilalţi lăsă cuvântul să treacă neauzit, cu toate că Ed i-l citi pe buze.
Dee se întoarse la locul ei.
— E o aplicaţie amuzantă, îi spuse ea lui Karen. Fie că funcţionează, fie că nu, te face să te gândeşti la ce vor oamenii unii de la alţii.
— Aşa e, întări Actorul, pierdut încă în visare.
Se uită la Dee de la celălalt capăt al mesei, trupul ei o pată de verde şi portocaliu pe fundalul întunecat al vederii lui de noapte.
— Dacă nu te deranjează, îi spuse, poţi să-mi trimiţi fotografia aia?

7

Alcoolul este darul oricărei narațiuni şi orice scriitor este încântat de pocnetul unui dop de sticlă. Acum urmează să se dezvăluie protagoniştii. Acum urmează râsete şi iubiri dezlănțuite. Acum personajele principale vor flirta şi vor fi respinse cu cruzime, şi cei neiubiți vor ofta în pahare şi vor încerca să-şi amintească cum e să fii dorit.

O oră mai târziu, cu toți adulții în afară de Actor şi de Masha corespunzător de beți, Senderovsky avea încă o sticlă de Primitivo între picioare şi se chinuia să o destupe.

— Asta contravine regulilor de siguranță, striga Vinod, beat.

— Coapsele mele nu au virusul! răspunse Senderovsky, tot țipând.

— Doctore? o întrebă Vinod pe Masha. Opinia ta de profesionist?

— Ar fi o cale de transmitere dificilă. Deşi nu ştim încă ce e posibil.

Observă lemnele trosnind în soba din colț, în aşteptarea unei mâini ferme, care trebuia să fie a ei.

— Am văzut asta pe peronul gării voastre, spuse Ed, ridicând telefonul pentru ca ceilalți să se aplece şi să privească, unul câte unul.

Era o fotografie a unui abțibild în roşu, alb şi albastru, cu o iconografie ciudată, extraterestră, o svastică deconstruită împletindu-se printre segmentele unui şarpe sâsâind şi însoțită de cuvintele PATRIOTIC DEFENSE LEAGUE. SLEGS BLANKES.

Senderovsky şi Masha se gândiră amândoi la numeroasele tatuaje care decorau gleznele îngrijitorului lor.

— Am văzut chestii asemănătoare pe aici şi mă sperie, spuse Masha. Mai jos, la drumul principal, cineva are un steag cu un vultur aşezat pe un glob pământesc. Şi globul e străpuns de o ancoră.

— Am trei unchi în organizația aia, spuse Dee.

— În Liga Patriotică pentru Apărare? întrebă Masha. Ce înspăimântător!
— Nu, în Corpul Infanteriei Marine Americane.
— Oh, făcu Masha.
— Aşa, fato, îi spuse Ed, beat, lui Dee. Zi-le! Jos cu elitele conducătoare!
— Pentru informarea ta, spuse Karen, Ed este vlăstarul unei *chaebol*.
— Moderat *chaebol*, o corectă Ed. Iar eu sunt oaia neagră a familiei. Dar mă ţin din scurt în lesă în ultima vreme.
— Când se foloseşte un cuvânt străin, ar fi frumos să se explice ce înseamnă, altfel unii dintre noi pot părea proşti, interveni Dee.
— Aşa e, o susţinu Actorul, privind-o pe Dee într-o explozie de heterosexualitate.
Definiţia lui *chaebol* îi fu explicată cu răbdare lui Dee de către cei doi coreeni.
— Dar să nu crezi că familia mea deţine Samsung sau aşa ceva, o avertiză Ed.
Era beat de acum; palma nu se mai ridica la ureche. O parte din el ar fi vrut ca Dee să înţeleagă că are mijloace la dispoziţie. Destule pentru o viaţă decentă, destule pentru Chania.
Masha continua să se gândească la mesajul fascist de pe peronul gării, la lumânările ei de Sabat neaprinse (era vineri) şi la fiica ei asiatică.
— Ce înseamnă *slegs blankes*? întrebă ea.
— „Numai pentru albi”, răspunse Ed. E în afrikaans.
— Minunat, spuse Masha. Absolut minunat.
— Mai vreau vin, profu’! ceru Dee.
— Te tai de la porţie, spuse Senderovsky, turnându-i totuşi un pahar plin, în timp ce cu coada ochiului se uita la Actor.
Observase felul în care Actorul se uita la Dee şi voia să vadă încotro se îndreptau lucrurile.
Dee dădu pe gât vinul greu şi fructat. Ed încerca să-i vândă viziunea lui despre o călătorie memorabilă în Creta, dar ea părea să aibă alte lucruri în minte. Se întoarse către Senderovsky.
— Ştii ce, în loc să construieşti toate bungalow-urile astea, sau cum s-or numi, şi să-ţi inviţi prietenii, ai putea să cunoşti nişte

localnici. Vreau să zic, sunt şi ei oameni, nu? Foşti puşcaşi marini, şi aşa mai departe.
— Corect, spuseră Ed şi Actorul.
— De fapt, Sasha nu ştie cum să-şi facă prieteni, spuse Karen şi arătă către adunarea sărbătorească: Asta e o păcăleală.
— Ar trebui să faci o aplicaţie pentru *el*, propuse Dee. Să ajuţi un frate.
— Fir-aaar, făcu Ed.
— Aşa era mereu în clasă, spuse Senderovsky, mai ales după vreo două pahare.
— Am avut ocazia să mă amestec cu nişte nazişti adevăraţi, când mă documentam pentru *München am Hudson*, spuse Actorul.
— Filmul ăla e înfiorător, spuse Masha.
— „Cre'că au sloboz în ei", bătu Dee un ritm de rap pe pahar, „fiin'că nu-s decât nişte puli".
Senderovsky şi prietenii lui recunoscură imediat cântecul rap pe care îl imita Dee şi zâmbiră nostalgic. Pe vremuri, era o piesă de bază la petrecerile pe care le dădeau Senderovsky şi Vinod în studioul lor mic şi cast, după ce absolviseră colegiul din oraş. Actorul o auzise pentru prima oară în liceu. Dee trebuie să fi avut cât, vreo şapte ani, când apăruse? Actorul meditä asupra faptului. Felul ei de a fi, cine era ea cu adevărat, îl lovea în valuri. Se ridica împotriva fostului ei profesor, împotriva plictiselii celor ca el, a timidităţii şi lipsei de spirit de aventură. (Exact problemele pe care le avea el cu nesfârşitele lui scenarii revizuite.) *Uită-te la mine!* strigă Actorul în minte, atât de tare, încât sunetele înconjurătoare dispărură, foşnetul crengilor desfrunzite, schelălăiturile coioţilor care simţeau mirosul de feromoni de la oile trezite din somn. *De ce nu te uiţi la mine?* Dacă întrebi, îţi răspund. Dacă cercetezi, te luminez. Dacă vrei atingerea degetelor mele, zgârietura bărbii mele nerase, răsucirea limbii mele, ţi le ofer. *Dar mai întâi trebuie să te uiţi la mine aşa cum mă uit eu la tine!*
Masha îi acoperi lui Nat urechile cu palmele.
— În regulă, spuse ea, cred că e timpul ca cineva să se ducă la culcare.

— Îmi pare rău, Nat, spuse Dee. Nu trebuia să folosesc cuvinte urâte. „Puli” e un cuvânt urât.
Şi ştie şi când să îşi ceară scuze, îşi zise Actorul. Îşi păstrează controlul chiar şi când e beată.
— E în regulă, spuse Senderovsky. Tot trebuie să învețe despre anatomie cândva, de ce nu în seara asta? Dar fugi la culcare, *sladkaia*.
Dulceață.
Forța urletului fu neaşteptată.
— Nu! răcni Nat, amuțind până şi coioții care supravegheau perimetrul fermei de oi. Nu vreau să mă duc la culcare!
Alerga în jurul verandei, apropiindu-se periculos de mult de ceilalți. Lumea era un vârtej de lucruri drăguțe şi de lucruri nedrepte; capul ei voia să se înfigă în burta lui mami, să ciufulească începutul de barbă al lui tati, să treacă uşor pe lângă pantalonii reiați ai lui Karen, pe care şi-i imagina la fel de moi ca bla bla bla *Llama Llama Red Pijama*, şi de ce mă rog era prea mare ca să mai citească cartea aia? Şi ce se întâmplase cu apartamentul lor cel mic din oraş, şi ce se întâmplase cu Dennis Portarul şi costumul lui şifonat, şi ce se întâmplase cu sala ei de clasă prea luminată şi cu lumile pe care colegii ei le construiau împreună, lumi în care ea nu era invitată, dar pe care le observa şi le cataloga de pe Elba, care era Covoraşul Liniştii pe care stătea ea, şi ce se întâmplase, ce se întâmplase, ce se întâmplase? Senderovsky îşi privi copilul alergând, urlând, scăpând de sub control. Nu ştia care îi sunt gândurile, dar înregistra tulburarea de hiperactivitate şi de deficit de atenție, la limitele autismului, pierderea funcției executive, deficitul de limbaj expresiv – toți terapeuții şi toate şcolile specializate voiau să pună mâna pe ea, cu toții aveau o idee revoluționară despre care era problema, dar singurul diagnostic viabil rămânea al lui şi al Mashei, tulburare de anxietate generalizată. De o magnitudine de neînchipuit. Singurul vis pe care-l avea pentru copilul său: să nu sufere umilințele unui imigrant. Dar, chiar dacă Nat nu făcea parte din bazinul lor genetic incestuos, Senderovsky nu o putea scuti de această suferință.

Masha o prinsese pe fiica lor, care țipa, şi o ținea acum în brațe. Îi vorbi cu autoritate:
— Deci nu vrei să te culci, nu, Nat? (Vocea de terapeut.) Trebuie să fie foarte frustrant pentru tine.
— Este! hâcâi Nat printre lacrimi. E foarte frustrant.
— Ce pot să fac să te simți mai bine?
— BTS!
— Fără ecrane înainte de culcare. Ce zici de un sărut de câine de prerie?
Karen privi melancolic scena. Aproape că simțea buzele uscate ale copilului pe propria frunte.
— Aşa ştiu că sunt cei potriviți, spuse ea cu voce tare.
Vinod îşi dori să întindă mâna peste masă şi să o apuce pe a lui Karen. Plânsese când auzise că divorțează de el, deşi nu ştia pentru cine plânge.
— Ce înseamnă asta? împletici Dee cuvintele. Ce e un sărut de câine de prerie?
Dar Karen nu îi explică. Păstră pentru sine.
După ce Nat şi Masha îşi luară rămas-bun, Dee se ridică şi spuse:
— Ei, o să fiu fată cuminte şi o să mă duc la culcare.
— Nu vrei un ultim pahar? întrebă Ed.
— Care e adresa ta de email, ca să-ți trimit fotografia? îl întrebă Dee pe Actor.
El i-o scrise pe un şervețel de hârtie, ținându-şi o mână cu cealaltă.
O priviră coborând treptele de cedru, ascultară clămpănitul sandalelor ei. (Nu e prea rece pentru sandale? se întrebă Actorul.)
În bungalow-uri nu era semnal, aşa că se duse în camera de zi ca să îi trimită Actorului fotografia de pe Tröö Emotions. Era o încăpere nedefinită, cu excepția pianului Steinway şi a pervazurilor de nuc de la ferestre, identitățile ocupanților fiind difuzate în afară, către bungalow-uri. Mai era o fotografie în ramă de argint, cu Senderovsky şi Masha, copii de doisprezece ani, în colonia rusească de peste râu. Păreau să stea pe o căpiță de fân, şi inocența lor era enormă față de a lui Dee la aceeaşi vârstă. Senderovsky avea destui dinți strâmbi cât să umple o jumătate de zâmbet. Era cu ochii la Masha, la fel cum Actorul fusese cu ochii

la Dee. Iar Masha era o frumusețe suplă, cu un aer nu tocmai european, care ar fi putut fi explicat de volumul rusesc masiv de pe raftul de lângă pian, care schița efectele cuceririi mongole asupra ruşilor kieveni. Dee ieşi afară, trecu pe lângă verandă (încă o dată, două perechi de ochi masculini asupra ei, deşi alții decât prima oară), şi către bungalow-ul ei, scăldat în strălucirea înghețată.

— Ar trebui să mă duc şi eu la culcare, spuse Actorul după ce uşa bungalow-ului lui Dee se închise, căsuța fiind luminată chihlimbariu.

Se ridică şi se strânse în brațe de parcă şi-ar fi împins inima înapoi la locul ei, cameră cu cameră.

— Dar mai avem de mâncat brânza, spuse Senderovsky.

— Avem mult de lucru mâine, îi răspunse Actorul lui Senderovsky, cu o voce care spera că exprimă poziția şi autoritatea, dar care, dată fiind noua sa suferință, nu convinse pe nimeni.

8

— „Fumezi”, cântă Karen şi-i pasă lui Vinod un microfon imaginar.
— „Fumez”, răspunse Vinod tot cântând, şi-i înapoie microfonul.
— „Eu beau”, cântă Karen.
— „Şi eu”, cântă Vinod.
— „Foarte bine”, cântă Karen, „fiin’că-n seara asta ne prăjim”.
Senderovsky şi Ed erau aşezaţi pe canapelele impermeabile cu aspect nautic de pe verandă (fuseseră proiectate pentru o casă pe plajă), privindu-şi prietenii cum dansează la lumina lumânărilor.
— Prima oară când am auzit cântecul ăsta, îi spuse Senderovsky (istoricul de serviciu) lui Ed, a fost în seara când te-am cunoscut. Era în 2001, un an celebru, în casa aia din Fort Greene unde locuiam cu Suj. Ţi-o aminteşti pe fosta mea prietenă, Suj? Mă întreb ce s-a întâmplat cu ea. (Ed ridică din umeri.) Era un tip care alerga prin casă într-o armură, iar unul dintre viceprimari sau un director din primărie trăgea pe nas cocaină în baia de la etaj, cu tine! Aşa ne-am cunoscut, nu? Când am intrat peste tine şi viceprimar.
— N-a fost petrecerea la care te-ai reîntâlnit cu Masha? întrebă Ed.
Terminase o sticlă de vin şi cele patru gibsonuri pe care nu le băuse Dee.
— Foarte multe s-au întâmplat la petrecerea aia, conchise Senderovsky. A fost esenţială.
Karen şi Vinod căzură în tandem pe canapeaua din faţă, cea cu vedere perfectă la ferma de oi şi la multele sale structuri rustice, o colonie de bungalow-uri pentru patrupede. Erau uzi de transpiraţie şi râdeau, mâinile li se întindeau una către cealaltă, flămânde după o atingere. Vinod era pierdut în sunetul caraghios al râsului ei de femeie între două vârste, în sclipirea pometilor ei. Karen simţea cum se scutură de ani. Când întinse mâna după

paharul de pe masă, fu ca şi când s-ar fi întins după o carafă de Beaujolais ieftin la restaurantul lor preferat de pe vremuri, o braserie numită Florent, fortăreaţa cu mese de crom a începutului poveştii lor. Acum se temea de comprimarea timpului, de inocenţa pe care o invoca Vinod. I se tot spunea că, acum şi numai acum, viaţa ei atinsese în sfârşit „posibilităţi nelimitate". Dar toate aceste posibilităţi păreau foarte limitate şi toate aveau asteriscuri, derivate din opţiuni de piaţă neexercitate, dar nu şi din înţelegerea celorlalţi. Traiectoria era limpede: fiecare an care trecea însemna că e mai singură, până când şi oglinda ei din apartamentul luxos de pe White Street ar fi găsit o cale de a o respinge, de a-i arăta faţa altcuiva.

— Voi doi sunteţi adorabili! exclamă Senderovsky. Vinod, îţi aminteşti petrecerea aia din Fort Greene, când l-am cunoscut pe Ed? Şi când m-am reîntâlnit cu Masha, după douăzeci de ani?

Zâmbetul lui Vinod păli. Puse picior peste picior.

— Da, răspunse el, fără expresie. Ce mai petrecere.

În clipa aceea nu voia să se întoarcă în timp, mai ales nu la seara aceea anume. Se gândi din nou la cutia lui de Teva şi la romanul din ea.

— *Noona*, i se adresă Ed lui Karen, cu ochii pe jumătate închişi. Poţi să-mi aduci o farfurie cu brânză? Te rog frumos. Nu sunt în stare să merg.

Karen oftă şi se duse la masă, unde mai multe Cheddar locale, Époisses cremoase şi Greensward moi şi afumate erau adunate în jurul unor ciorchini de struguri. Îşi examină ruda îndepărtată, cu cămaşa descheiată care lăsa la vedere un triunghi de păr de pe piept, batista din buzunar, pantofii cu model perforat. Poate că se credea sofisticat, dar ei îi amintea de un conţopist cu salariu mediu care aleargă să prindă ultimul tren din gara Apgujeongrodeo din Seul, ca să se întoarcă acasă la ipoteca şi la nevasta sa, ambele la fel de nemiloase.

— *Noona*, spuse Ed, după ce i se puse farfuria dinainte. Trebuie să fi încercat şi tu aplicaţia, nu-i aşa? A funcţionat pentru tine? Ai încercat-o cu Leon, înainte să vă despărţiţi?

— E un pic cam personal, *bhai*, spuse Vinod.

— Care personal, nu suntem cu toţii cei mai buni prieteni aici?

— Mă bucur că încă mai ai capacitatea de a te îndrăgosti după atâția ani, interveni Karen, dar Dee nu e femeia potrivită pentru tine.
— Oh, să te fut, *noona*, spuse Ed.
Fraza îl făcu să râdă. Îi plăcea să se refere la ea ca la o „soră mai mare". Senderovsky era bucuros că nu scosese sticla cea scumpă, de optsprezece ani vechime, pe care Ed ar fi dat-o pe gât într-o clipă şi de care ar fi uitat complet până a doua zi.
— Ar trebui să caut o Masha coreeană, drăguță şi echilibrată, nu? Ei bine, nici asta nu e chiar tot ce pare să fie. Nu te supăra, Sasha.
— Eddie, întinse Senderovsky mâna către el, chiar dacă contravenea regulilor de distanțare ale Mashei. Hai să te scoatem din hainele astea şi să te băgăm într-o pijama, ce zici?
Ed pufni şi privi în jur.
— Fețele par urâte când eşti singur, spuse el.
— Hopa sus, Jim Morrison.
În timp ce se împleticeau coborând de pe verandă, Karen scoase din buzunar ceva ce vederea slabă a lui Vinod se chinui să identifice. Să fie oare...?
— Ok, asta ar putea fi o idee foarte proastă, făcu ea. Dar eu zic să aprindem cuiul ăsta. Exact ca în cântec.
— Vrei să zici, noi doi? întrebă Vinod. Ce ar zice Masha? Nu putem să poştim un cui.
Poşteau un cui. Masha era în baia spațioasă de la etaj, privind în jos spre verandă. În mare secret, ca un marran pe vremea Inchiziției, şoptise *Lehadlik ner shel Shabbat* deasupra lumânărilor, ca să n-o trezească pe Nat în camera de alături, le stinsese cu o expirație exersată, iar acum privea un bărbat cu un singur plămân fumând un *cui* care tocmai atinsese buzele altcuiva. Mai mult, soțul ei îl târa pe Ed către bungalow-ul Big Island, cu brațul celui din urmă aruncat peste umărul lui, sudoarea alcoolică lucind pe pielea amândurora.
Idioți afurisiți.
După ce încheie cu Ed, soțul ei se întoarse pe verandă, unde i se pasă şi *lui* cuiul. Muzica de pe verandă era tare, noroc că

fereastra lui Nat dădea în partea opusă a casei, dar acum muzica era acoperită de râsul lor de cretini, karaoke-ul lor de afurisiți.
O jumătate de oră mai târziu, Senderovsky urcă scările şi intră în dormitor, bine dispus, cu ochii roşii. Îşi dădu în fine jos halatul cel ridicol şi rămase în fața ei în pantaloni sport şi şosete albe.
— Spală-te pe mâini! scrâşni Masha.
— Sigur, sigur, spuse Senderovsky. Uite, poți să mă urmăreşti.
Masha rămase lângă el cele douăzeci de secunde cât se spălă pe mâini, cu mirosul de marijuana cotropind baia ca un sac de rufe murdare.
— Deci, începu ea, câți dintre noi trebuie să moară pentru versiunea ta personală de *Marea răceală*[10]?
— Te rog, spuse Senderovsky. Au fost doi ani dificili, cu scenariile de televiziune şi toate cele. Ai văzut cum a râs de mine la cină iubitul tău actor? Sunt singurul pe care-l tratează aşa. Simte slăbiciunea. Lasă-mă să mă bucur de un minut de fericire cu prietenii mei. Haide, Masha. Am nevoie de asta.
— Dar Vinod, are şi el nevoie de asta? Şi tu, ca astmatic? Te-am auzit tuşind în somn azi noapte.
— Reflux gastric.
— Acum eşti şi doctor, ca preşedintele nostru?
— Vinod e în remisie de trei ani deja. A fost doar stadiul doi.
Masha începu să plângă. Drama plânsului era anatema pentru ea, o amintire a copilăriei îndepărtate, şi chiar şi pe-atunci, Inna, sora ei răposată, fusese cea predispusă la lacrimile de soră mai mică. Dar era singurul mod în care se putea arăta soțului ca persoană rănită, ca altceva decât un „Stalin cu şorț”.
— Masha, făcu Senderovsky.
Toate emoțiile lui erau la cote maxime. O întrebase pe Karen despre prognoza pentru Actor vis-à-vis de Dee, şi ea îi spusese că Actorul era probabil într-o stare maleabilă, confuz, dezorganizat, în căutarea unei direcții. Toate acestea s-ar fi putut dovedi valoroase, l-ar fi putut plasa pe Actor într-o situație de

---

[10] Titlu original, *The Big Chill* (1983), unde *chill* are şi sensul de relaxare totală. (*N. red.*)

vulnerabilitate în privința scenariului pentru episodul-pilot. Oare de asta le invitase pe Dee şi pe Karen?
Îşi urmă soția înlăcrimată în dormitor.
— Mashenka, spuse el.
— Nu mă atinge. Mi-ai putea da virusul.
— Dar dormim în acelaşi pat, spuse el în rusă.
— Nici asta nu sunt sigură că e o idee bună, răspunse ea în engleză.
Se întâmpla rar să folosească limba nemelodioasă a țării lor adoptive atât de aproape de miezul nopții. Senderovsky înțelese că a încurcat-o. În pat, se ghemui pe o parte, cu spatele la ea, cu sângele bubuindu-i în cap cu forța unei Elektrosila. Oamenii din clasa lor erau prea bogați şi în acelaşi timp prea săraci pentru a divorța. Unii dintre ei, din precauție, renunțaseră şi la a se mai certa.
— Nu mă iubeşti, spuse ea.
— Ba da, *sladkaia*.
— De fapt, nu iubeşti pe nimeni.
El nu răspunse.
— Ce e în cutia aia de sandale Teva? întrebă ea. Ce ascunzi de aşa-zisul tău prieten? Ce ai mai făcut de data asta?
Senderovsky nu răspunse.

9

Vinod era întins pe pat, sub cântecul de leagăn din Gujarat, în blugi şi tricou.

Ştia că în clipa în care va închide ochii va visa tubul. Cum se trezeşte cu tubul vârât adânc în gât, cum încearcă să-l smulgă cu mâinile, cum se îneacă cu el. Citise despre un bărbat din New Orleans, mult mai tânăr şi mai sănătos, care fusese doborât de virus şi care se trezise încercând să ţipe, încercând să-şi scoată tubul, cu ochii mari de groază, mai neajutorat decât fusese Vinod când i se spusese că arsurile groaznice la stomac – pe care le crezuse urmarea revoltător de iuţilor *shaaks* ale unchiului său – sunt de fapt cancer la plămâni. Numai dacă nu cumva visa acum şi, în realitate, era deja intubat. Dansul cu Karen, cuiul mânjit de ruj pe care-l primise direct de pe buzele ei, grija şi atenţia Mashei şi ale prietenilor săi, munţii viorii şi curaţi din spatele său când traversa râul, prezenţa spectrală a Actorului? Cum puteau toate acestea să nu fie un vis? Şi în orice clipă avea să se trezească şi să dea ochi cu oroarea.

Karen făcea duş. Ştia că întotdeauna apa caldă se termina pe timpul zilei, căci colonia de bungalow-uri a lui Senderovsky nu se lepădase de tot de pedigriul ei sovietic. Îşi simţi mâna dreaptă între picioare. Să fi stat faţă în faţă cu Actorul fără să se mângâie după aceea era ca şi când s-ar fi privat de răsfăţul cu chiftele ieftine când vizita magazinul suedez de mobilă. Cu toate acestea dură mult, ritmul apei curgându-i pe spinare o purtă dincolo de linia de sosire, cu fruntea lipită de linoleumul duşului, simţindu-se vinovată şi măruntă. Mai turnă săpun lichid în palmă. Şi-l imagină pe Vinod râzând, ca un tocilar adorabil din filmele anilor ’80, drogat până-n albul ochilor. Până şi râsul lui avea accent.

Auzi un radiator gâfâind, de parcă s-ar fi plâns de ea. Dintre toţi oaspeţii, numai ea avea două camere. Două camere pentru o persoană. Îi veni brusc o idee. Se repezi în dormitor şi îşi căută

telefonul, imaginându-şi fără motiv că soră-sa îi lăsase un mesaj. Dar nu era semnal în bungalow-uri, şi fără semnal telefonul nu era decât un obelisc întunecat, cu ecranul ca o retină lichidă cu stele înşelătoare.

Şi Dee îşi strecură o mână pe sub elasticul chiloţilor. Hai să facem chestia asta, îşi spuse. Nu se îndrăgostise de el, dar oare nu o făcuse să plângă unul dintre filmele lui? Asta se întâmplase pe vremuri, când încerca să evolueze de la o casă de rahat, sudică şi cvasi-suburbană la un studio trăsnind a tămâie din Brunswick, şi-şi petrecea zilele într-o stare de vulnerabilitate sporită. Actorul era o influenţă dătătoare de inspiraţie, nu-i aşa? Câte tinere femei ca ea nu purtase el pe umeri din liga mică în cea mare? Nu de asta se apucase ea de scris, ca într-o zi să poată întâlni pe cineva ca el? Cu toate acestea, era o caznă, respiraţia ei nu coopera, furia pe care de obicei se baza să o propulseze de data aceasta o ţinea în loc. Portretul unei clase sociale, îşi spuse ea cu amărăciune când lăsă să-i scape o ultimă răsuflare şi pelvisul i se opri din rotire, iar Joan Didion o privi din rama sa cu detaşată compasiune. După aceea se simţi ameţită, ca şi când ar fi câştigat un premiu literar minor sau un război online. „Eşti norocoasă", se auzi pe sine spunând în întunericul încăperii micuţe. De ce spusese asta? Pentru că evadase din oraşul plin de viruşi? Pentru că Actorul aparent o plăcea? Pentru că intrase într-o lume în care şunca spaniolă avea numeroase forme şi nume? Când închise ochii, dinţii pătaţi de vin ai lui Senderovsky îi apărură dinaintea ochilor, paterni. „Hot dog!" spuse el.

Mashei nu-i păsa dacă soţul ei o aude, iar el chiar o auzea. Îşi desfăcu picioarele, şi patul fu inundat de propriul parfum care, dacă soţul ei şi-ar fi amintit, era magnific. Ea era singura care chiar avea o fantezie concretă cu Actorul, el deasupra în cel mai evident mod cu putinţă (Masha compensă prin ardoare ceea ce-i lipsea în imaginaţie), chiar pe patul în care se afla, ea apăsându-i pieptul cu palmele, pentru că nu-l putea accepta pe tot dintr-o dată. Se scrisese atât de mult despre moliciunea părului lui şi despre culoarea ochilor, încât, ca să poată revendica o parte inedită din el, se concentră asupra albului sclerei lui. Albul e culoarea infinitului, proclamase Malevici. După aceea, petrecu

mai bine de o oră privind fix în întuneric, până când reuşi să distingă întreaga încăpere, ornamentele din lemn de castan ale pervazului, jaluzelele ieftine din hârtie, pătratul prozaic al întrerupătorului. Când i se întâmplase ultima oară să se simtă în acelaşi timp atât de bine şi atât de speriată? În aeroportul trăsnind a gogoşi cu scorţişoară oribile, alături de soţul ei agitat, urmărind tabela cu plecări pentru zborul spre Beijing, anticipând transferul spre Harbin, năvala unei ţări noi şi aglomerate, prima oară când îşi văzuse fiica în realitate.

În bungalow-ul său, Ed visa la Chania. Din nefericire, beţia îi şterse toată memoria recentă, aşa că Dee nu era acolo pentru a-i însufleţi jurnalul de călătorie. Visul i se prezentă sub forma unei infinite căutări. Tot încerca să ajungă la hotel, dar se pierdea în rotiseria străzilor estivale greceşti. Trebuia să-i ducă un dar frumos împachetat mamei sale, care-l aştepta în holul hotelului, dar nu ştia ce este în pachet. Tot ce avea de făcut era să i-l înmâneze, şi apoi servitoarea mamei sale avea să-i ofere în schimb un pachet cu lenjerie de corp rulată. Darul nu era decât un detaliu; *lenjeria* era importantă. Aparent, Ed se plimba pe străzile prăfuite fără să aibă nimic pe el de la brâu în jos.

Era aproape dimineaţă când Senderovsky îşi auzi în cele din urmă soţia sforăind. Se strecură încet până sus în pod şi curând ieşi de acolo cu o cutie de sandale Teva, lăsând în urma lui numai pânze de păianjen. În timp ce ieşea pe uşa principală, spre pajiştea din faţa casei, cu crengile ei de copac moarte, Actorul insomniac intra pe uşa din spate cu telefonul în mână, încercând să se conecteze la reţeaua de internet a casei, cu parola notată pe tăbliţa de pe uşa frigiderului în scrisul elegant, post-chirilic al Mashei. Descărcase fotografia de pe Tröö Emotions, împreună cu tot ce mai putuse legat de Dee, inclusiv *Marea carte a compromisului de sine şi a capitulării.* Fusese recenzată de nu mai puţin de patru sute de ori de agenţii de presă din Cleveland până în Catalunya. De fiecare dată când vedea fotografia ei, mereu aceeaşi, o mărea. Nu avea niciodată sprâncenele pensate, iar privirea ei la trezie avea mai multă forţă decât cea ametită. De curând, avusese loc un scandal minor. Dee se asociase cu nişte ticăloşi de dreapta: „Unii dintre aceşti oameni sunt foarte erudiţi

şi nu pot fi daţi la o parte cu uşurinţă. Ei exprimă modul de a gândi al oamenilor săraci, care sunt din întâmplare albi şi despre care ne place să credem că nu au niciun fel de judecată." Contradicţiile ei îl sufocau. Încărcă cea mai atrăgătoare fotografie a ei, una simplă, făcută cu un telefon mobil la o întâlnire cu cititorii: în faţa unui pupitru, într-o rochie cu bretele subţiri, cu bretonul tuns scurt, luminată de un bec cu halogen. Cu răsuflarea tăiată, se grăbi înapoi la bungalow-ul său, la cărţile inutile, la harta metroului din Leningrad şi la patul cel nou şi tare, care tânjea după deliciile trupului lui.

Senderovsky stătea în picioare printre crengile căzute, înconjurat de moarte, cu romanul lui Vinod bine închis în cutia sa, aşa cum era de două decenii încoace. Tomberoanele de gunoi erau la capătul aleii, acoperite de rouă, aşteptând să fie ridicate. Dacă-şi ducea la îndeplinire planul, cuvintele lui Vinod aveau să se piardă pentru totdeauna. Senderovsky reflectă o vreme. Cât îşi detesta halatul în momentul acela şi tot ce reprezenta acesta, sclifoseala, prefăcătoria. Toate, exact opusul romanului lui Vinod, portret al părinţilor săi pe vremea când erau studenţi în India, pe vremea când încă erau îndrăgostiţi. Acel lucru rar, imposibil: romanul unui tânăr despre altceva decât el însuşi.

Senderovsky stătea sub cerul cenuşiu de martie de parcă ar fi aşteptat să fie judecat, un bărbat cu început de chelie care avea nevoie de un tuns. Nu, nu putea s-o facă. Dar nici să înapoieze romanul în pod nu se punea problema, acum că soţia sa ştia despre cutie şi bănuia ce conţine. Privi în jur. Numeroase marmote îşi împărţeau proprietatea, dar cel mai irascibil dintre aceşti chiriaşi era „Steve", după cum îl numise fiica lui. Steve avea un trup blănos şi supraponderal, pătat pe alocuri cu portocaliu şi, ca un american prosper cu mai multe apartamente, îşi săpase mai mult de o vizuină cavernoasă. Îşi petrecea vara în cea de lângă piscină, şi uneori se trântea pe podeaua care înconjura bazinul într-o veselă prostraţie de rozător. În lunile mai sărace, locuia lângă pomii de Crăciun de pe perimetrul de vest al proprietăţii, din ale căror delicioase rădăcini îşi compunea meniul de iarnă. De această gaură se apropia acum Senderovsky, cu cutia de sandale Teva sub braţ.

Îl izbi un gând: oare Steve mânca literatură? Nu cumva paginile erau făcute din aceeaşi substanţă precum copacii? Prin urmare, asta nu putea fi decât o soluţie temporară. În timp ce îndesa romanul lui Vinod în locuinţa subterană a marmotei, Senderovsky văzu o camionetă neagră trecând pe drum, cu farurile aprinse în lumina răsăritului timpuriu. Un colţ al cutiei de Teva încă ieşea din pământ. Senderovsky luă pământ în mâinile sale rafinate de orăşean şi încercă să-l modeleze în jurul cutiei ca pe un castel de nisip.

Din nou auzi zgomotul unui motor. Camioneta neagră părea să se fi întors şi trecea în direcţie opusă. Acum se oprise complet la marginea aleii, în dreptul casei principale. Un geam se lăsă în jos şi apăru o mână cu un telefon. Sasha privi cum fotografiază colonia de bungalow-uri. Geamul se ridică la loc. Sasha se chinui să vadă camioneta care se îndepărta. Avea oare un abţibild pe spate? Rămăşiţele deconstruite ale unei svastici? *Slegs blankes*?

În camera ei de la etaj, Nat întâmpina noua zi. Se frecă la ochi cum fac copiii mici, cu toate că mintea ei funcţiona la o viteză de adult. Pajiştea verde i se întindea înainte, chemând-o să vină să ţopăie pe ea. Închipuirea îi fu întreruptă de un intrus neaşteptat. Tatăl ei era în genunchi, îngropând ceva în palatul de iarnă al lui Steve. Ca şi când ar fi fost Steve însuşi.

Viaţa cu tati era ca o continuă întâlnire cu o margaretă. O iubea, n-o iubea. Dar era, şi mami era întotdeauna de acord cu asta, foarte nostim. Spectacolul Sasha Senderovsky, cum spusese tipa cea nouă şi drăguţă, Dee, aseară la cină. Mami o iubea pe Nat tot timpul, dar Nat nu putea niciodată să fie suficient de bună pentru ea. Exista o Nat în al cărei trup locuia, dar mai era şi o altă Nat (Natasha era numele ei), care trăia într-o altă ţară (Rossia era numele ei), într-un alt oraş (Sankt-Peterburg îl numeau acum), care probabil că arăta ca o versiune mai tânără a lui mami sau a mătuşii Inna, care plecase în rai (rai care, după cum o informase o colegă de clasă a cărei familie avea cai, nu exista).

Dar seara trecută se întâmplase ceva care o impresionase pe Nat, poate cel mai grozav lucru din scurta ei viaţă. Mama ei avea dreptate, lui Nat îi scăpau numeroase semnale sociale, dar unele fapte erau incontestabile. Şi anume, Actorul era important. De o

importanță la nivel de Jin- sau J-Hope. Una dintre colegele ei de clasă avea un tată actor, şi şcoala se transformase într-o instituție cu totul diferită când acesta binevoise să apară la un spectacol şcolar şi cântase „Itsy Bitsy Spider" în stil Calypso. Iar seara trecută, Actorul făcuse aluzie la ceva ce ea ştiuse dintotdeauna. Că părinții ei nu erau cu adevărat părinții ei. Sau că nu erau în întregime părinții ei. Tot aşa cum nici ea nu era în întregime persoana care credea „mama" ei că este. Şi, dacă nu le aparținea lor, atunci poate că nu aparținea nimănui.
De asemenea, Actorul spusese că e „drăguță".
Nat se duse la baie să se spele pe dinți cu periuța ei BTS de import (zâmbetul lui Jin era un mod perfect pentru a-şi începe ziua) şi apoi să o trezească pe mama ca să-i spună despre noua chestie amuzantă pe care o făcea Tati în curte. În timp ce scuipa clăbucul zaharat al pastei de dinți pentru copii, simpla imagine a tatălui ei în genunchi în fața vizuinii lui Steve o făcu să râdă. Se uită la propria reflexie în oglindă, cu pastă de dinți multicoloră pe buza de sus, surprinsă de faptul că noaptea trecuse, dar Nat din oglindă era încă acolo.

Actul doi
Încurcături

1

Toţi cei de pe proprietate dormiseră prost. Şerveţele şi altele - curgeau acum prin canalele sistemului septic, în ciuda afişelor pe care Masha le pusese în băile tuturor bungalow-urilor, cerând oaspeţilor să scuze instalaţiile sanitare de la ţară. După două duşuri (al lui Dee şi al lui Ed), rezerva de apă a întregii zile era pe sfârşite, ceea ce avea să aibă cel puţin o consecinţă dezastruoasă, după cum vom vedea în curând. Diverse păsări se adunară în pădurea deasă din spatele verandei acoperite pentru a ţine o conferinţă publică despre furtuna puternică ce se apropia dinspre Newfoundland. O marmotă mascul care privea din spatele unei tufe de sânger îl văzu pe binefăcătorul şi duşmanul său, proprietarul, cum îi foloseşte vizuina de iarnă ca spaţiu de depozitare, şi nu se simţea deloc pregătit pentru o asemenea schimbare în relaţia lor.

Între timp, rezidenţii bungalow-urilor, mai puţin Vinod, care dormea, se adunară pe panta dealului ca să privească un ritual rural: un bărbat cu un fierăstrău circular, purtând ochelari de protecţie şi o curea lată din piele în jurul şalelor transforma crengile cu aspect preistoric de pe pajiştea din faţa casei în simpli buşteni, care aveau să fie aşezaţi apoi într-un triunghi de-al lui Pascal lângă verandă, gata să fie devoraţi de sobă.

— Acum începe pe bune distracţia! declamă Senderovsky. Acum pot să tund iarba cum trebuie pe pajişte. Şi apoi ştiţi ce facem? Montăm plasa de badminton! E drept, sunt căpuşe ucigaşe în iarbă, dar putem juca dacă purtăm şosete lungi. A auzit cineva de hochei pe gazon?

(Nu exista niciun sport cu acest nume.)

— Hei, Dee, spuse Ed. Vrei să mergi la o plimbare? Să-ţi arăt strada lui Sasha.

— Îi spunem drum, prin părţile astea, spuse Senderovsky.

— Mulţumesc, fermier Sasha, spuse Ed.

— Sigur, răspuse Dee. Vreau să zic, ce altceva am de făcut?

Actorul, neras şi cu câteva urme de somn în jurul ochilor săi otomani, era nefericit. Voise să facă multe lucruri împreună cu Dee, pe o scală de la extatic la lumesc. Oare putea să meargă cu ei la plimbare? Nu, ar fi părut disperat. Şi mai era ceva. Puţin mai devreme, el, Karen, Ed şi Dee îşi prezentaseră unii altora bungalow-urile, şi Actorul constatase nişte lucruri deranjante. Bungalow-ul lui Karen avea două încăperi, e drept că decorate în culorile unui cabinet dentar din suburbii, totuşi dublul numărului de camere pe care le avea bungalow-ul lui. Senderovsky pretinsese că bungalow-ul Actorului era special, dar fie era special numai pentru el, fie era o tentativă de a-l retrograda pe Actor.
Nat ieşise în fugă din casă şi se apropia de ei.
— Mătuşă Karen! Vrei să vizitezi cu mine casa lui Steve Marmota?
— Distanţă! porunci Masha.
Aflase de la Nat că soţul său depozita lucruri în vizuina marmotei, ceea ce părea inacceptabil, chiar şi pentru el. Se întrebă dacă nu cumva era timpul să-şi intre în rolul de clinician.
— Sigur, scumpo, spuse Karen.
Actorul se întoarse către Senderovsky.
— În bungalow-ul meu în douăzeci de minute, îi porunci latifundiarului.
Tipul cu copacii îşi opri fierăstrăul când Dee când trecu pe lângă el, ca să-i facă o inspecţie completă. Ea îi întoarse favoarea. O faţă drăguţă, un zâmbet timid care scotea la iveală câţiva dinţi sparţi, probabil rezultatul câtorva încăierări de bar din tinereţea lui mai agitată. Dar acum îi picta biografia cu o pensulă muiată în culorile de la ţară, exact ceea ce detesta la cititorii ei urbani. Poate că omul pur şi simplu căzuse dintr-un copac şi aşa-şi spărsese dinţii. Ed ar fi vrut să spună ceva despre fierăstrăul tipului cu copacii, dar pentru moment era prins între diferenţa dintre un fierăstrău circular şi unul pendular şi voia să folosească terminologia corectă. Încă mai suferea din cauză că numise drumul „stradă”.
Parcurseră aleea cu stejari şi ulmi desfrunziţi de la intrarea pe proprietate şi cotiră după ferma de oi. Mergeau fiecare pe câte o margine a drumului, păstrând distanţa, cu vocile ridicate ca să

acopere orăcăitul broaştelor din copaci. Ed făcu un gest larg cu mâna spre dealul acoperit de oi şi-i spuse lui Dee:
— Pentru mulţi, asta evocă Anglia rurală.
Îşi dădu seama că părea la fel de afectat ca Senderovsky.
— N-am fost niciodată, spuse ea.
— Păi cartea ta n-a apărut în Regatul Unit?
— Ba da, dar n-am avut decât o întâlnire cu cititorii la Londra.
— Desigur, desigur.
Dee purta pantaloni de trening mulaţi şi aceeaşi jachetă din flanel ca în ziua dinainte, dar îşi schimbase sandalele cu pantofi de sport. Ed rumega toate acestea, încercând să-şi ţină visele în frâu, ridicola lor călătorie la Chania, colierul de argint din jurul gâtului ei ars de soare. Vremea era încă rece, abia se trecuse la ora de vară, dar soarele apăsa cu mâini calde pe claviculele lui. Şi pe ale ei. Un şir de oi, cu cizmele lor naturale, negre, lungi până la genunchi săreau peste un pârâiaş, încordându-şi picioarele dinapoi ca nişte cai. O pereche de cai de pe cealaltă parte a drumului, cu puloverele lor miţoase, le priveau de parcă ar fi fost membrii unui juriu olimpic.
— Ce frumos e totul, spuse Dee, aproape pe ton de concesie.
— Aşa era şi unde ai crescut tu?
— Pe alocuri, spuse ea. Cred că la părţile alea ajungem ceva mai sus pe drum.
— Ruralul englezesc face loc Appalachiei, spuse Ed.
Îşi dădu seama cât de jignitor ar fi putut să sune, dar Dee râse.
— Mă simt ca într-un reality-show, spuse ea. Ca şi când în urma noastră ar merge o maşină cu camere de filmare.
— Sunt obsedat de un reality-show japonez.
— Pun pariu că Sasha nici măcar nu are televizor.
— Şi câştigi pariul.
— De unde eşti? întrebă ea.
Fu rândul ei să se simtă jenată. Întrebarea ar fi putut sugera că nu e american, în ciuda accentului lui perfect. I se întâmplase asta la o lectură publică în Minneapolis, cu o laoţiană (*laoţiano-americancă*, se simţi obligată să-şi reamintească, sau poate hmong-americancă), şi se simţise ruşinată de propria ignoranţă, de felul în care se reprezentase pe sine şi pe cei de-un fel cu ea.

Plânsese în camera de hotel şi mai târziu, la o cină decontată cu bere artizanală şi piept de pui, şi atât lacrimile de vinovăție, cât şi cheltuielile decontate fuseseră o premieră pentru ea. Dar e drept că şi laoțiano-americanca, studentă la un costisitor colegiu de arte liberale din zonă, ar fi putut fi mai amabilă cu ea, ar fi putut să o corecteze în loc s-o admonesteze.

— Vreau să zic, din ce parte a țării? spuse Dee.

— Hm, asta e chiar o întrebare grea, spuse Ed. Am făcut facultatea aici, dar ca să fiu sincer nu am cetățenia.

— Engleza ta e mult mai bună decât a mea, spuse ea, cu accent sudic exagerat.

Treceau pe lângă o proprietate micuță, pe a cărei pajişte povârnită de culoarea acvamarinului se vedea o plăcuță pe care scria URA NU ARE CE CĂUTA AICI în mai multe limbi, inclusiv în cele trei cu care crescuse Ed.

— Dar aseară ai spus că eşti coreean, nu?

— Nu oficial, spuse Ed. Am cetățenie elvețiană, britanică şi canadiană. Probabil că va trebui să-mi găsesc ceva în UE după Brexit. O grămadă de lume alege Malta.

Deci prinții petrolului şi urangutanii ruşi erau acum *lume*. Ce era în neregulă cu el?

— Dar trăieşti aici? În oraş, vreau să spun.

— Sigur. O mare parte de timp. Casa mea departe de casă.

— Şi nu ți-ai dorit niciodată să devii american?

Dee nu ştia de ce insistă pe tema aceasta.

— Asta e pentru oamenii fără opțiuni, spuse Ed. Scuze, am vrut să zic... lăsă el fraza în suspensie.

— Nu, înțeleg. O națiune în cădere liberă. Unde ai făcut facultatea?

— Şcoala de Relații Internaționale din DC. Mama voia să mă fac diplomat. Dar nu s-a prins de mine.

— Păi, nu eşti superdiplomat, spuse Dee.

El privi peste drum, la ea. Dee zâmbea. Din nou amintirea aceea: Bologna, anul de studiu în străinătate, iubita înaltă şi ridicolă, cum îl purta în brațe, *La Pietà*.

— Dar pun pariu că ai mulți prieteni diplomați.

— *Copii* de diplomați.

Îşi dădu seama că era momentul să aibă ceva în comun cu ea:
— Senderovsky e unul dintre puținii mei cunoscuți care au reuşit singuri în viață. El şi prietenii lui din liceu.
Proprietatea liberală continua să se deruleze dinaintea ochilor lor. Într-un lac făcut de o mână grijulie, un rățoi plutitor, cu cap iridescent, se lăuda oricui l-ar fi ascultat. Găini de oameni bogați treceau drumul, cu capul sus. Drumul urca, îndepărtându-se de păşunile ideale, către şoseaua statală. Soarele dispăru în spatele unui şal de rugăciune.
— De ce face Sasha chestia asta? întrebă Dee. Să țină toate cabanele astea? Întreținerea trebuie să coste o avere.
— Ai menționat asta la cină, spuse Ed.
Panta blândă îl lăsa fără răsuflare. Trebuia să se lase de fumat. Dar cât de disperat era după o țigară. Scoase pachetul de Gauloises.
— Aseară eram beată şi nepoliticoasă, spuse Dee. Nu e un motiv de mândrie pentru mine. Pot să-ți cer una?
Se întâlniră la mijlocul drumului, amândoi cu câte un braț întins. Ed îi întinse bricheta, apoi se răzgândi, se apropie de ea, periculos de mult, şi-i aprinse țigara care-i atârna între buze. Toate bungalow-urile erau dotate cu acelaşi şampon ieftin, şi deşi Ed detesta efectul asupra propriului păr (chiar în dimineața aceea comandase un şampon mai bun), mirosul şamponului în părul lui Dee îl făcu să se simtă ca şi când ar fi fost doi tovarăşi de călătorie care se întâlniseră pe drum, pelerini meniți să se găsească unul pe celălalt. Ea suflă fumul în direcția opusă lui, dar Ed îşi dori să-l urmeze, să-l inspire în plămânii săi unşi cu nicotină. Avea nevoie să spună despre Senderovsky ceva care să clădească încredere între el şi Dee. Ştia cât e de curioasă în privința fostului ei profesor, cât de curioşi suntem cu toții în privința mentorilor noştri.
— Nu cred că stă prea bine financiar, se auzi spunând. Cred că e pe cale să ajungă la fundul sacului.
Avu efectul scontat. Dee încuviință din cap, fumând, cu fruntea încruntată de gânduri.
— Soția lui câştigă bine? întrebă ea.
Întrebarea avea ceva din inocența unuia care munceşte din greu.

— Avea un cabinet particular, spuse Ed, dar acum munceşte pentru o organizaţie non-profit, pentru ruşi bătrâni cu probleme mintale. Sora ei a murit acum câţiva ani.
— Ce îngrozitor.
— Atunci şi-a schimbat locul de muncă.
— Mi se pare că Sasha a numit-o odată „conştiinţa morală a familiei noastre". Râseră amândoi. Ce tari sunt ţigările astea.
— Sasha încearcă să compenseze cu lucrul la televiziune, spuse Ed, gustând acum din plin bârfa.
— Deşi nu are televizor.
— *Ding, ding, ding*! Poate ca de-asta serialele lui nu sunt niciodată produse.
— Bietul Sasha.
— Nu e făcut pentru vremurile astea, spuse Ed.
Cumva, pe amândoi îi înveselise conversaţia.
— Dar are intenţii bune.
Treceau acum pe lângă case tip, cu faţade gri-verzui, ruginite, toate egal pătrate, amintind de cartierele mărginaşe ale oraşului, dar fiecare cu câte o jumătate de hectar de teren alocat. Pe o peluză cu iarba tunsă milităreşte, o pancartă roşie proclama TOATE VIEŢILE CONTEAZĂ.
Câteva case mai la vale, o căţea corgi gestantă coborî pajiştea în fugă să latre la Ed şi Dee. Proprietara, o femeie de vârstă mijlocie cu capul plin de bigudiuri, o fugărea strigând:
— Bessie! Nu te duce în drum!
— Înapoi la mami, scumpete, îi spuse Dee cu accentul tărăgănat din sud, şi câinele se opri imediat, hipnotizat, gata să dea din coadă.
Femeia cu bigudiuri se uită la Ed.
— Vino imediat aici! urlă ea, probabil către câine, însă privirea îi era încă la domnul cu trei paşapoarte.
În timp ce câinele se întoarse şi porni legănat înapoi, ştergând iarba cu stomacul, proprietara se întoarse către Dee şi spuse:
— Scuze pentru deranj.
— Nicio problemă, spuse Dee. E o scumpete. Pare gata să plesnească.

Faţa stăpânei câinelui părea arsă de scurta apariţie matinală a soarelui, sau poate că era alcoolică. Continuă să-şi mute privirea între membrii improbabilului cuplu, poate încercând să-şi dea seama cu ce era îmbrăcat bărbatul (o jachetă neagră, cambrată şi elegantă, numită City Hunter).
— Ei bine, dacă vrei un căţeluş..., îi propuse ea lui Dee, apoi se întoarse şi porni cu paşi grei înapoi spre casă, cu căţeaua lingându-i picioarele cu afecţiune, fără să ştie că puii ei tocmai fuseseră oferiţi unei străine.
— Concluzii? spuse Ed în timp ce se îndepărtau.
— A spus: „Nu te duce în drum", spuse Dee. Nu „pe drum". Drumul e ceva în care intri. Străin de proprietatea ta.
Ed încuviinţă din cap.
— Antropologia ta e corectă, spuse el. Ar fi trebuit să vezi cum s-a uitat la *mine*.
— Conaţionalii tăi nu sunt trataţi cu prea multă afecţiune în mass-media în ultima vreme.
— Conaţionalii mei? Sunt anglo-canadiano-elveţian.
Râseră amândoi. Dee remarcă un drapel american în negru, alb şi albastru, ceea ce avea o conotaţie de extremă dreaptă, arborat pe o camionetă neagră parcată. Poate că Masha nu se înşela întru totul în privinţa conţinutului demografic al acestui cartier, cu toate că oamenii de aici nu ar fi făcut niciodată rău familiei ei. Raţiunea unui orăşel din nord nu ar fi permis niciodată să se întâmple aşa ceva, cel puţin nu unui cuplu nominal alb. Pe de altă parte, starea naţiunii se schimba cu repeziciune.
— Poate ar fi bine să ne întoarcem, spuse ea.
Un copil foarte blond sărea pe o trambulină şi făcu un salt spectaculos, de parcă ar fi fost la televizor. Îi zâmbi şi îi făcu cu mâna lui Dee la aterizare.
— Foarte frumos! îi strigă ea.
Ed trase în jos de mânecile jachetei sale City Hunter.
Merseră în tăcere până când ea îi ceru încă o ţigară.
— O să mă faci să mă apuc din nou, îi spuse, şi lui Ed i se păru că aude miere în vocea ei.
Pe când ţigara i se strecura între buze şi ochii i se mijeau ca să accepte doza de nicotină, în timp ce bricheta lui *vintage* scălda în

flăcări vârful ţigării, Ed o cuprinse cu cealaltă mână şi apăsă pe umărul ei osos într-un mod pe care îl voia prietenesc, o dată, de două ori. Poţi face asta – cu alte cuvinte, să aprinzi cuiva o ţigară şi să-i atingi umărul când o faci. Aproape ca şi când ţi-ai căuta echilibrul în timp ce manevrezi bricheta. Pe de altă parte, cu mulţi ani în urmă, într-o gară de ţară din Slovacia, un bărbat atrăgător îi făcuse avansuri lui Ed într-un fel asemănător – brichetă, apăsare pe umăr, apăsare pe umăr – şi, flămând după experienţe, Ed aproape că i le luase în considerare.
Ce mama dracului făcea acum? Emoţiile lui erau ca o căţeluşă corgi gestantă care fugise *în* stradă. Poate că era curgerea vremurilor. Oamenii singuri se temeau că vor muri singuri. Îşi aminti de propria nelinişte când intrase în bungalow-ul Big Island, teama de a constata cât de puţine lucruri îl aşteptau. Poate că nu mai era nimic de pierdut. (Cu toate că de dimineaţă, când se trezise, când se gândise la ea, îndreptase fotografia vulcanului Kīlauea de deasupra patului, pentru cazul în care Dee i-ar fi făcut o vizită mai lungă.) Doi câini mârâiau la ei din spatele unui gard electric. Numai Ed tresări; Dee se mulţumi să fumeze în continuare. Data următoare când aveau să vadă ceva frumos, avea s-o întrebe.
Soarele reveni de îndată ce intrară pe porţiunea de drum cu proprietăţi liberale, unde ura „nu avea ce căuta". Trecură pe lângă un pârâiaş vesel care ar fi putut întruchipa primăvara intrându-şi în drepturi sau doar o conductă spartă ceva mai sus. De-a lungul lui creştea papură, care se legăna în vânt, sclipind ca spicele de grâu. Părea momentul potrivit.
— Am vrut să încerc aplicaţia aia, Tröö Emotions, cu tine, spuse Ed.
Ea ridică privirea, uimită, şi Ed crezu că va spune ceva politicos, aşa încât continuă:
— Numai în scop ştiinţific, evident. Sunt exact ca tine. Nu mă îndrăgostesc. Sau cel puţin nu în ultimele două decenii. Şi e clar că nici la tine nu funcţionează.
Trăncănea ca o moară stricată.
— Deci vrei numai să demonstrezi că nu funcţionează? întrebă Dee.

— Poate că da. Am sentimentul că în ultima vreme viețile noastre sunt prea mult sub vraja tehnologiei.
— Dar cred că pentru unii funcționează, spuse Dee.
Ed presupuse că vorbea despre Actor. Era conştientă de sentimentele lui pentru ea? Părea că toți ceilalți sunt conştienți.
— Las-o baltă, spuse Ed. A fost doar o idee prostească. Cred că sunt plictisit. La urma urmei, nu e decât un joc de salon.
— Nu ştiu ce să zic, continuă Dee. E ceva jignitor în chestia asta. La „vraja tehnologiei", cum ai spus tu. Semnăm că renunțăm la drepturile noastre, şi Karen face o căruță de bani. Şi pentru ce? Mulți dintre noi ne-am străduit atât de mult să ne canalizăm emoțiile în direcția opusă iubirii facile.
— Absolut corect! exclamă Ed.
Semănau foarte mult în unele privințe. Dar se simțea descurajat de faptul că Dee nu voia să încerce aplicația împreună cu el şi că nu căuta „iubire facilă". Stăteau în fața unui hambar ruinat de decenii de declin economic, cu acoperişul lui în două ape suficient de spart, cât să se vadă prin el munții de pe celălalt mal al râului. Norii aruncau umbre pe munți, ca nişte pete întunecate pe o radiografie. Erau la mai puțin de doi metri unul de altul, şi Ed nu-şi dorea nimic de la viață în afară de mirosul şamponului ei floral şi ieftin. Dacă ar apuca-o de mână, îşi imagina că ar fi aspră, bătătorită, nu de la munca câmpului pe care o cunoscuseră strămoşii ei, ci de la continua anxietate urbană care era acum viața ei, constanta frecare a degetului mare de arătător.
O urmări cum priveşte prin acoperişul găurit, fumând, fumând. Ea se gândea că nu mai cunoscuse pe nimeni ca Ed. Era atât de în afara sistemului, încât probabil că era sistemul însuşi. Îi amintea puțin de jurnalistul specializat în ceasuri de lux care încercase să iasă cu ea, cel care-şi rosese partea stângă a mustății până când se ondulase. Amândoi erau *pretențioşi*, cu hainele, cu vorbele, cu manierismele, cu felul în care erau în acelaşi timp drepți-băț, şi cocoşați interior. Trăia vreo ființă cu conținut în cochilia aceea dichisită? Când îi aprinsese țigara, de două ori, emanase atât timiditate, cât şi sex, motiv pentru care îi şi ceruse a doua țigară. Nu era niciun algoritm, doar un bărbat care-şi amesteca pachetul de cărți de joc, în căutarea unui as. Ar

fi putut să se culce cu el, şi apoi să-l îndepărteze? Ar fi fost dificil, dat fiind formatul de reality-show japonez al următoarelor câteva săptămâni, sau luni, pe proprietatea Senderovsky.
Şi care era treaba cu mâna făcută căuş la ureche? Primea instrucţiuni de la stăpânii lui extratereştri?
Dar era mai preocupată de alte probleme. Chiar înainte de virus, nu existaseră suficiente atacuri la adresa cărţii ei. Recent, trebuise să ia lucrurile în propriile mâini şi încercase să aprindă controverse şi să obţină o invitaţie la un matineu, dar situaţia se tot schimba şi nu era suficient loc de manevră. Oare trebuia să îi facă pe plac studentei laoţiano-americance de la colegiul costisitor din Minneapolis sau să o incite?
Se întoarseră către casă, amândoi adânciţi în gânduri.
Când trecură pe lângă ferma de oi, şoferul camionetei negre cu geamuri fumurii, zburând pe drum cu dublul vitezei legale, frână brusc şi se apropie până la câţiva metri de ei, cu motorul duduind sub capotă. O siluetă difuză, presupus masculină, îi făcu cu mâna lui Dee, apoi, neprimind niciun răspuns, călcă acceleraţia şi trecu pe lângă Ed, învăluindu-l în gaze de eşapament.
Ed făcu cu mâna în urma lui, sfidător.

2

— Am recitit Odiseu în dimineața asta, spuse Actorul.

Oh, nu, se gândi Senderovsky.

— Mă gândeam la ce am în comun cu Odiseu. Şi cu Misha.

Misha era numele personajului pe care Actorul trebuia să-l joace în adaptarea unuia dintre primele romane ale lui Senderovsky. Misha era fiul unui bogat oligarh rus, care încerca să fugă în Occident într-o lungă şi întortocheată călătorie care-l purta printr-o fostă republică sovietică sfâşiată de un război civil.

— Eu, Misha şi Odiseu avem multe în comun, continuă Actorul. Suntem sofisticați, abili, suntem şmecheri. Dar ne luptăm în permanență cu propriul hybris. Şi prin hybris vreau să spun vanitate, ceea ce e totuna.

Oare chiar e? se întrebă Senderovsky.

— Da, sunt vanitos, îi dădu înainte Actorul, dar asta e ce m-a atras de la bun-început la rolul ăsta. Este cea mai naturală elucidare a cine sunt eu, ca persoană, în momentul ăsta precis. Este acel rol rar care mă lasă să plonjez în mine însumi.

— Înțeleg, făcu Senderovsky.

— Chiar înțelegi? Pentru că...

Punctele de suspensie de mai sus l-ar putea face pe cititor să creadă că a apărut o pauză în discursul Actorului, când de fapt nu era decât o pauză în percepția lui Senderovsky. Ochii lui îl urmăreau pe Actor învârtindu-se, ca o pumă, aşa cum se ştia că face în momentele de mare emoție, dintr-un capăt în celălalt al micului bungalow, îndepărtându-şi întruna părul care-i cădea ca un văl antic peste unul dintre ochi. Ed îi recomandase lui Senderovsky un reality-show japonez, şi gestul Actorului îi amintea de felul în care tinerele din emisiune îşi dădeau la o parte părul de pe fețele lor frumoase, ca modalitate de a puncta dialogul. De asemenea, îi amintea lui Senderovsky de sala de clasă. Nu de cea în care funcționase în deceniul lui de profesorat,

pentru că aceea n-ar fi putut fi niciodată mânjită cu un epitet ca „didactic”. (Unul dintre studenții săi băuse atât de mult Armagnac în timpul unui seminar, că trebuise să fie transportat la spitalul universității.) Se gândea la primii săi ani în țară, când stătea într-o sală de clasă fără să ştie engleza, încercând să urmărească discursul incoerent al unui profesor speriat şi nepregătit, în vreme ce mintea lui se întorcea acasă, la Leningrad, la metrou, la foşnetul roților îmbrăcate în cauciuc, la mutările de şah ale unui roman de debut pe care-l plănuia deja în mintea lui supraplină. Oare Nat avea vreo amintire de la orfelinatul din Harbin, deşi venise în țara aceasta înainte de a împlini patru ani? Intenționa să o întrebe mult mai târziu, temându-se de ce i-ar putea dezvălui.

— *Eu* mă întorc în Itaca, spunea Actorul, îmi pregătesc arcul şi săgețile ca să-i ucid pe peținorii Penelopei, dar peținorii aceia sunt *eu*. Sau, mai degrabă, sunt părți din mine care trebuie ucise.

Senderovsky avu impresia că începe să priceapă.

— Vrei să-ți ucizi vanitatea, afirmă el.

— Nu! strigă Actorul. Nu m-ai ascultat? Vanitatea este cea care mă alimentează. Este sacul cu vânt pe care cum-îl-cheamă i-l dă lui Odiseu. Îmi permite să fiu şmecherul care-i păcăleşte pe Ciclopi. Ştii ce-i lipseşte scenariului ăstuia, ce le lipseşte tuturor scenariilor tale? Un singur cuvânt: subtext.

— Am predat un curs universitar despre subtext, îi răspunse Senderovsky.

— Asta e scuza ta pentru un scenariu de rahat? Mediul universitar?

Actorul se lansă într-un nou monolog chiar mai pătimaş decât cel de dinainte, uneori ținându-şi o mână în fața ochilor şi vorbind propriei palme, în lipsa unui craniu. Senderovsky îl mai văzuse agitat, dar niciodată în asemenea hal. *Chiar e îndrăgostit de ea*, îşi spuse Senderovsky. Cum ar putea folosi asta în avantajul său? Karen spusese că ar putea fi „confuz, dezorganizat, în căutarea unei direcții”. Dacă ar fi convins-o pe Dee să participe la o minimă rescriere a scenariului? Oare asta ar constitui o direcție? Ar ajuta ca scenariul să ajungă la rețeaua de televiziune?

— În loc să începem cu imaginea lui Misha rupând o langustă cu mâinile goale în timp ce cântă rap despre averea lui, stând pe o rățuşcă gonflabilă, începem cu o secvență dintr-un vis în care se vede răsucind globul pământesc, iar şi iar, Rusia, Europa, Atlanticul, America, Rusia, Europa, Atlanticul, America – Da, îşi spuse Senderovsky, *am priceput* – în timp ce în depărtare pluteşte o pereche de ochi, ca pe coperta cărții *Marele Gatsby*. Şi abia în episodul unsprezece conştientizează spectatorii ceea ce ştiuseră la nivel subconştient în tot acest timp. Că sunt ochii mamei moarte a lui Misha.

— Dar e ridicol!

Cuvintele ieşiseră de capul lor din gura lui Senderovsky. Nu avea nicio posibilitate de a le invita să intre înapoi.

— *Ce-ai spus?*

— Îmi pare rău, spuse Senderovsky. Am vrut doar să spun că e totuşi o comedie. Asta a cumpărat rețeaua TV. Visurile despre mame moarte sunt inerent lipsite de umor. De ce nu putem face publicul să râdă? Mai ales în vremurile pe care le trăim. N-ar fi egoist să le refuzăm asta?

— Cu tine nu se poate lucra, conchise Actorul.

Se duse în baie şi dădu drumul la robinet la maximum. Acest lucru îi oferi lui Senderovsky timp pentru a-şi cântări opțiunile şi a-şi aduna gândurile. Odată gândurile adunate, îşi corectă ținuta şi-şi umflă pieptul. La întoarcerea Actorului, avea să fie pregătit să spună următorul lucru:

— Dacă nu-ți plac scenariile mele, eşti liber să pleci oricând doreşti.

Senderovsky nu se imaginase niciodată capabil să rostească aceste cuvinte – cea mai mare parte a venitului său depindea acum de Actor şi de scenariu –, dar iată-le acolo. De ce le spusese? Pentru că ştia că Actorul n-ar fi părăsit Casa de pe Deal, cu Tröö Emotions după el? Senderovsky se ridică şi porni către uşă.

— Du-te acasă la tine şi gândeşte-te la ce ți-am spus, adăugă Actorul. Gândeşte-te cum îți sabotează proiectul propriile emoții. Şi, în timp ce faci asta, gândeşte-te unde m-ai plasat pe mine, în relație cu ceilalți oaspeți ai tăi.

Senderovsky crezu că vrea să spună în termeni simbolici, dar Actorul făcu un gest cu brațul pentru a indica locuința.
— Ai vrea să-mi strămut unul dintre prieteni ca să ai tu un bungalow mai pe placul tău? întrebă Senderovsky. Aş putea s-o întreb pe Dee. Bungalow-ul ei este gândit pentru un scriitor. Ai putea găsi inspirație acolo. Să o întreb dacă vrea să facă schimb?
Actorul nu spuse nimic, dar ochii pumei scânteiară.

3

Karen alerga în josul dealului, rotindu-şi braţele în jurul ei. Copilul zbură înaintea ei, dincolo de umbrele scurte şi cenuşii ale stejarilor şi ale plopilor, pe fâşia centrală a pajiştii, către un şir de brazi meniţi să ascundă ferma de oi şi interminabilele salve de behăieli ale ocupanţilor săi.

— Uite-o! strigă Nat. Mătuşă Karen, uite!

Căzu în genunchi în faţa unei găuri din pământ. Purta o fustă lungă şi galbenă, banală, peste o pereche de blugi băieţeşti, strânşi în talie cu un elastic urât.

Când Nat se lăsă la pământ, Karen ridică marginile fustei ca să se asigure că nu se murdăresc de iarbă, simţind în braţe mişcările fantomă ale răposatei sale mame.

— Uite! exclamă Nat, după ce dăduse la o parte pământul. E o cutie aici!

Karen se lăsă pe vine lângă ea. Era imposibil să păstreze distanţa prescrisă de Masha, în toate sensurile. Groapa era săpată frumos, o incintă perfect rotundă, care te ducea cu gândul la agitaţia harnică a lăbuţelor de animal.

— Steve Marmota a adus cutia aici? întrebă Karen.

— Nu. Steve nu poate căra cutii. Steve plantează floarea-soarelui pe pajişte.

— Steve grădinăreşte?

— Ia seminţe de floarea-soarelui în gură şi apoi le împrăştie pe pajişte, aşa că o să avem o mulţime de floarea-soarelui, în caz că trebuie să stăm aici mulţi ani şi nu putem să mai mergem niciodată în oraş.

Nat continuă să sporovăiască despre Steve şi apocalipsă, în timp ce Karen băgă mâna în vizuină şi extrase cu grijă o cutie de sandale Teva, zbârcită şi parţial ruptă, într-o nefericită combinaţie de bej, galben şi maro, cu v-ul din „Teva” prezentat ca o pereche de aripi drapate peste literele alăturate. Cine inventase

grafica asta? Şi nu se hârâiseră Masha şi Senderovsky cu o seară în urmă pe tema cutiei dispărute?
— Stai aşa, spuse Karen, dacă Steve nu a adus cutia aici, atunci cine a adus-o?
Nat se uită la Karen cu ochi îngrijorați. Anxietatea se prezenta la ea sub formă de uscăciune în gât. O făcea să izbucnească în cuvinte agitate, ceea ce mama ei numea monolog. Dilema: era corect să-i spună Mătuşii Karen un secret despre tati? La cină, Mătuşa Karen spusese multe lucruri despre tati, genul de lucruri pe care profesorii lui Nat de la Academia Bunătății le-ar fi considerat „în afara limitelor” şi pe care deseori le auzea cu mare interes din pătrățica ei de pe Covoraşul Liniştii. Dar mami îi explicase înainte de sosirea oaspeților că oamenilor mari le place să „facă haz” şi că aşa îşi arată afecțiunea unii față de ceilalți, prin glume care uneori par pline de cruzime – de exemplu, că Tati „se îmbracă prost”. Karen era foarte pricepută la asemenea glume, dar mami îi explicase că pe dinăuntru e o persoană foarte afectuoasă. (Pe dinăuntrul a ce?)
Şi probabil cutia Teva era parte dintr-un joc, o vânătoare de comori pentru oamenii mari. Aşa că era în regulă să dezvăluie adevărul.
— Tati a pus-o în vizuina lui Steve.
— Poftim?
— Şi nici măcar nu i-a cerut voie lui Steve, şopti Nat.
— Ei, asta e foarte interesant, făcu Karen.
Se ridică, trosnind din toate încheieturile.
— Stii ce trebuie să facem?
Nat scutură din cap, încântată să facă parte din joc.
— Hai să ducem cutia în bungalow-ul meu, să ne asigurăm că e în siguranță, şi apoi să ne gândim la paşii următori.
— Iupiii! strigă Nat.
— S-o facem în linişte şi să ne asigurăm că nu ne vede nimeni.
Urcară dealul în fugă, ca nişte spioni care intrau pe teritoriul inamic, aruncând priviri serioase în jur. O, inima mea, îşi spuse Karen privind-o pe Nat cum aleargă în fața ei, alunița de la baza gâtului, brațele care i se mişcau spasmodic, într-un fel pe care trebuie să-l fi deprins de la tatăl ei, în rarele ocazii când acesta

fusese nevoit să se mişte rapid. Karen nu ştia cum să vorbească cu copiii. Nu era ca Masha, cu sărutările ei de câine de prerie. Şi cu toate acestea, copilul o căutase pe ea, primul lucru dis-de-dimineaţă. Karen şi sora ei Evelyn avuseseră şi ele propria versiune de Covoraş al Liniştii când erau de vârsta lui Nat, când engleza îi încleia limba lui Karen ca terciul de ovăz, însă, spre deosebire de Nat, se avuseseră şi una pe cealaltă.

Karen deschise uşa bungalow-ului, iar copilul năvăli înăuntru cu răsuflarea tăiată şi se aruncă pe un fotoliu de puf, care probabil reprezenta tentativa lui Sasha şi a Mashei de a exprima ideea americană de „familie". Mai erau şi câteva postere înrămate cu Dr. Seuss, jucării din lemn nelustruit în fals stil scandinav şi un joc de masă numit „Dragostea înseamnă să renunţi la teamă" – cu alte cuvinte, sala de aşteptare a cabinetului unui psiholog pentru copii.

Şi ce dacă? îşi spuse Karen. Nu era oricum mai bine decât copilăria în Elmhurst, cu propriii părinţi, unde fiecare gest şi cuvânt era o comandă, o notă de nemulţumire, o încălcare a suveranităţii copilăriei? Nu era oricum un progres? Cine era ea să-i critice pe părinţii lui Nat? Cel puţin unul dintre ei se străduia.

Se aşezară turceşte pe covor, una în faţa celeilalte. Karen se pregătea să deschidă cu ceremonie cutia, apoi se gândi mai bine.

— Stai să mă asigur că nu e nimic rău, îi spuse lui Nat.

— Cum adică, „rău"?

— Ceva numai pentru adulţi.

Nat deschise gura, încântată. Mai multe lucruri se adunau în mintea ei: oamenii mari „făcând haz", reşedinţa unei marmote, rechiziţionată în scopuri infame, o cutie „numai pentru adulţi". Şi toate acestea păreau cumva legate de aprobarea acordată de Actor în seara dinainte, toate aceste semne ale unor noi începuturi, alianţe şi responsabilităţi. Nat îşi dorea să crească, dar nu întru totul. Deşi o despărţea un deceniu întreg de mersul la facultate, visa să meargă la cea din satul alăturat, ca să poată rămâne aproape de mami. Auzise că mulţi elevi ai Academiei Bunătăţii ajungeau exact la această facultate. Studenţii conduceau maşini la mâna a doua şi veneau în satul ei, unde mâncau la un

restaurant mexican, şi se mişcau fără grabă între cele două străzi principale, uneori oprindu-se să arate ceva într-o vitrină şi să râdă. Spre deosebire de tinerii colegi de clasă ai lui Nat, aceştia nu păreau să aibă vreodată la ei cărţi sau să citească, niciun fel de *Llama Llama Red Pijama* pentru ei, dar de multe ori îi aruncau lui Nat un zâmbet înceţoşat (erau drogaţi) care părea o invitaţie de a li se alătura într-o bună zi, ca să poarte şi ea ochelari şi să bea horchata cu paiul din pahare înalte.
Karen întredeschise cutia şi-şi miji ochii.
— Oh, spuse ea.
— Pot să văd şi eu?
— Sunt doar nişte hârtii.
Nat se aplecă şi se uită înăuntru înainte să apuce Karen să închidă cutia.
— Ce înseamnă „Hotel Solitaire”? E ca atunci când mami aprinde lumânările de Sabat de una singură?
— Nu, scumpo, e doar numele unei cărţi. Nu ştiu despre ce este.
— „De Vinod Mehta”, citise Nat de pe prima pagină. Vinde şi el o mulţime de cărţi, cum făcea tati odată?
— Cred că e un alt fel de carte. Una personală.
Karen era arhivarul trioului de prieteni, cum spusese Vinod cu o seară înainte, dar acest fragment de amintire îi scăpase de mult printre degete. Îşi aminti un bar umed şi întunecat, în partea ucraineană a oraşului, mâna ei peste a lui Vinod. El plângea, nu? Vinod nu plângea niciodată, nici măcar după ce Karen i-l prezenta pe cel mai recent iubit al ei, de obicei un irlandez înalt cu viză H-1B. Îşi aminti cum şortul din catifea reiată i se lipea de scaunul jegos şi cum îi spune ceva în amurgul perpetuu al barului:
— Dă-l în mă-sa. Ce ştie el? Ar trebui să-l trimită agentului lui, ca să ai parte de o părere cinstită.
Memoria i se poticni. Imaginea lui Vinod îi spunea ceva din penumbra barului, dar era greu de descifrat. Singura angajată a locului era o studentă frumoasă ce părea permanent jignită, dar care-l trata pe Vinod, şi el student la vremea aceea, cu o colegială bunăvoinţă. Karen încercă să aproximeze dialogul.
— Dă-mi voie să-l citesc, Vin.

— Nu pot.
— De ce nu?
— Pentru că e cea mai mare înfrângere a vieţii mele.
— Sasha e mare labagiu când vine vorba de lucrările altora.
— Ce tot spui? Recenzează fiecare nenorocită de carte pe care i-o trimite cineva.
— Şi la fel de bine poate să fie un mic ticălos.
— Nu vrea decât să mă scutească de o situaţie jenantă.
— Nici despre cariera mea nu prea putem spune că ar fi în plin avânt.
— Aici nu e vorba despre carieră. Am crezut că am reuşit ceva.
— Poate că pur şi simplu nu eşti scriitor.
— Nu vreau să fiu „scriitor". E ultimul lucru pe care l-aş vrea. Am crezut că am în mine o singură carte, care ar putea însemna ceva pentru cineva. Pentru cineva tânăr, poate.
— Tu eşti cineva tânăr.
— Am 31 de ani!
— Sunt sigură că e nevoie doar să mai lucrezi puţin la el. Hai să ne întâlnim toţi trei şi să discutăm.
Şi tot aşa, şi tot aşa, cu inima ei frângându-se alături de a lui. În momentele lor cele mai grele, reuşeau întotdeauna să depăşească felul în care-i crescuseră părinţii şi să-şi ofere unul celuilalt mai mult decât li se oferise lor vreodată.
— Deci tati a pus cartea lui Vinod acolo ca să o citească Steve?
Karen se uită la copilă, vizualizând cum se învârtesc rotiţele din mintea ei fragedă.
— Ştii ce, spuse Karen, cred că a vrut să o ţină secret, poate ca o surpriză. Şi ar trebui să păstrăm şi noi secretul.
— Noi putem să citim cartea lui Vinod?
— O s-o citesc eu mai întâi, ca să mă asigur că nu e nimic nepotrivit în ea. Şi apoi poate îţi citesc şi ţie unele părţi.
— Am ajuns deja la nivelul Y[11] la citire, spuse Nat. Asta e cu două clase mai mult decât ar trebui să fiu.

---

[11] Sistem de notare a capacităţii de lecturare care măsoară numărul de cuvinte de care dispune un copil la o vârstă dată, unde A corespunde nivelului de grădiniţă, iar Z, clasei a cincea. (*N. red.*)

— Nu mă miră deloc.
Odată satisfăcut interesul lui Nat față de cutia misterioasă, fata începu să se joace cu tivul fustei, rulându-l în sus şi-n jos.
— Ce e, scumpo? întrebă Karen.
— Mătuşă Karen.
— Hm?
— Ştii coreeana?
— Numai un pic de tot. Nu cum ştiu părinții tăi rusa. Ei doi sunt vorbitori nativi, mai ales mama ta.
— Pot să-ți spun un secret? Dar trebuie să promiți că nu spui la nimeni.
— Avem deja câteva secrete, spuse Karen, arătând către cutia Teva. Bungalow-ul ăsta poate fi clubul nostru secret.
Imediat, îşi puse în minte să-i ceară asistentei ei să-i trimită nişte decorațiuni pentru un „club secret", care naiba or fi alea.
— De fapt nu vreau să învăț rusă, spuse Nat. Vreau să zic, o vorbesc deja destul de bine. Probabil la nivel Y. Dar vreau să învăț coreeană. Vreau să mă duc în Coreea şi să-i cunosc pe Jin, RM – înseamnă Rap Monster – pe Jungkook, Suga, J-Hope şi V. Te uiți la videoclipurile cu ei?
— Sigur, minți Karen.
— Serios? Care e preferatul tău?
— Toți sunt aşa de drăguți. Ție care-ți place cel mai mult?
— Jin?
— Şi mie la fel, spuse Karen.
— Ce cuvinte în coreeană îți spunea mama ta? întrebă Nat. Poți să mă înveți şi pe mine?
Karen îşi imaginează cum ar fi să o ducă pe Nat să-l viziteze pe tatăl ei în Florida, singurul membru în viață al familiei ei de care mai ştia unde se află. Dar nu ți-e rudă de sânge, ar spune el după o examinare amănunțită. Sau poate că ar accepta o nepoată adoptivă, atât de târziu în viață. Broward County părea să fi deschis noi perspective subtropicale în ceea ce-l priveşte pe tatăl ei; acesta urmărea acum canalul liberal la televizor, iar o doamnă albă şi vârstnică din complexul de apartamente în care locuia părea să se apropie foarte tare de el şi de ochelarii lui de soare stil

aviator, dar şi de minibarul lui plin ochi cu *ddeok* de la ultimul An Nou Lunar.
Lui Karen îi trecu prin minte şi un alt gând: oare Nat, obsedată cum era de formaţia de băieţi, o plăcea numai pentru că era coreeancă? La fel ca unii bărbaţi?
O muscă ţinea un concert prin camera de zi a bungalow-ului ei, lipindu-şi ventuzele picioarelor de fiecare suprafaţă violet pe care o găsea, căutând de mâncare cu cei trei ochi ai ei. Procesa informaţia vizuală de şapte ori mai rapid decât oamenii, aşa că percepea apropierea unui om ca fiind cu încetinitorul. Această muscă reuşise deja să păcălească pliciul de muşte al lui Senderovsky cel puţin de trei ori în ultima săptămână, şi-l considera pe îngrijitorul gâfâitor drept o figură comică. Aşa că nimic n-o pregătise pentru capacul din carton al jocului „Dragostea înseamnă să renunţi la teamă", care o izbi de perete şi-i răpi rapid zumzetul dulce al vieţii.
— *Jo-ta*! răcni Karen în timp ce pulveriza insecta. Asta spunea mama de fiecare dată când plesnea o muscă. Înseamnă ceva de genul „bună treabă".
Nat luă cartonul şi-l izbi de perete fără niciun motiv, lăsând încă o urmă lângă cadavrul muştei.
— *Jo-ta*! strigă ea.
— Foarte bine, spuse Karen. Ai o pronunţie foarte bună.
— Ce altceva? Ce altceva? Ce altceva?
Karen se gândi la alte cuvinte care ieşeau zilnic din gura mamei sale. *Jo-ta* şi vâjâitul pliciului de muşte care însoţea exclamaţia erau probabil cele mai amabile dintre ele.
— Mai este *Nuh sook je hae*!
— *Nuh sook je hae*! strigă copilul, pronunţând perfect. Ce înseamnă? întrebă ea, cu braţele întinse într-o poză de arte marţiale.
— „Fă-ţi lecţiile." Mama ta probabil că-ţi spune asta în rusă, când nu-ţi termini lecţiile.
— Nu, mie îmi place să-mi fac lecţiile. Mai spune-mi!
— *Piano chyeo*!
— *Piano chyeo*! strigă Nat, din nou perfect.

— „Exersează la pian”, explică Karen. Ceea ce sunt sigură că faci oricum.
— Pot să când tot *Lacul lebedelor*.
— *Tee-bee kkeoh*!
— *Tee-bee kkeoh*!
Respirația îi ieşea din plămâni cu o precizie care lui Karen nu-i reuşise niciodată. Nu era numai imitație; era o experiență aproape spirituală. Probabil că ascultase K-Pop cu urechi de fanatic.
— Ce înseamnă?
— „Închide televizorul.”
— Noi nu avem televizor.
— Crede-mă, ştiu asta.
— *Nuh sook je hae*! *Piano chyeo*! *Tee-bee kkeoh*!
Nat începu să mărşăluiască prin încăpere, strigând poruncile parentale, ca şi când ar fi filmat propria versiune coreeană de *Sunetul muzicii*. Auzind aceste cuvinte care pe ea şi pe Evelyn le zguduiau profund, Karen le simți micşorate, castrate, transformate în jucării pentru cea de-a doua generație. (Teoretic vorbind, Nat nu se născuse în țară, dar mă rog.) Cuvintele care o chinuiseră pe Karen erau acum cântecul de luptă al unui copil de opt ani care încerca să comunice cu membrii unei formații muzicale coreene cool ce cucerise jumătate din glob (cum ar fi fost să se petreacă *asta* în Elmhurst, în 1979?).
Reveria lui Karen fu întreruptă de un țipăt masculin venit de afară, sau mai corect spus un urlet omenesc combinat cu un mârâit de pumă, suficient de tare cât s-o facă să fugă la fereastră. Privi prin plasă, încercând să identifice sursa agitației.
Doamne sfinte.
Puse mâna pe telefon şi apăsă pe butonul camerei foto, apoi selectă Video.
— Rămâi acolo unde eşti, scumpo, îi ordonă lui Nat.

4

Masha vorbea cu o pacientă când auzi urletul. Pe ecranul ei se vedea un dormitor dintr-un apartament tipic dintr-un bloc din Rego Park, genul de cărămidă tristă şi decolorată în care-şi petrecuse în copilărie nouă luni pe an. (Celelalte trei erau petrecute, mult mai fericit, împreună cu tânărul Senderovsky şi prietenii lor, într-o colonie de bungalow-uri mai sus pe râu.) În locul debaralei, cu care este echipat orice apartament american, chiriaşii aduseseră un şifonier lucios care funcţiona şi ca oglindă de perete, iar Masha îşi putea vedea chipul cu ochelari reflectat în suprafaţa ei, alături de obişnuita colecţie de menorah şi cutii provinciale din lac. Femeia de pe ecran ar fi putut fi o Senderovsky, poate o mătuşă a soţului ei, una din acele rusoaice pe la şaptezeci de ani, călite în luptă, cu părul decolorat cu peroxid, mârâind şi oftând după o viaţă de distimie, dacă nu chiar depresie în toată regula, acum agravată de tulburarea obsesiv-compulsivă pe care virusul nu făcuse decât să o amplifice de trei ori. Poate că de-asta şifonierul sclipea atât de tare în ziua aceea; alături de femeie se zărea o sticlă cu soluţie de curăţat geamuri, care o aştepta ca un căţeluş credincios.

Pacienta, Lara, vorbea cu acelaşi torent de cuvinte rostite pe nerăsuflate pe care-l folosea Nat când era suprastimulată, monologând despre ziua pe care şi-o petrecuse pe platforma de socializare preferată. Aici, Lara aflase, la fel cum mai mulţi dintre pacienţii Mashei aflaseră în dimineaţa aceea, despre microcipul care se insera adânc în cavitatea nazală în timpul testării antivirus, la comanda miliardarului liberal de origine maghiară pe care îl numeau cu maxim dispreţ „Djordj Tsoris”. Virusul, se demonstrase acum fără putinţă de tăgadă, fusese creat în laborator de maleficul fost ungur, ca parte dintr-o tentativă de a cuceri lumea prin intermediul acestui microcip mucos şi de a o readuce sub controlul stăpânilor marxişti din tinereţea lor. Uneori, Masha se uita pe paginile de Facebook ale pacienţilor ei,

un talmeş-balmeş ameţitor de rasism plătit în genul *O istorie onestă a negrilor şi a Partidului Democrat*, teorii conspiraţioniste cu titluri ca „Dacă ai dureri de cap când porţi masca, uită-te la filmarea de mai jos”, şi Vladimir Horowitz în frac cântând Schubert la Carnegie Hall. Faptul că cele trei puteau coexista în atât de strânsă legătură putea fi numit „paradoxul aşkenazi sovietic” şi ar fi fost inutilă orice tentativă de a scoate în evidenţă faptul că propaganda anti-*Tsoris* se concentra pe detaliul că miliardarul era la fel de evreu ca cei mai mulţi dintre pacienţii ei (unele dintre „articolele” postate de aceştia îl arătau pe *Tsoris* cu kippa şi perciuni). Treaba ei, aşa cum o vedea Masha, era să fie o prezenţă liniştitoare; chiar şi numai faţa ei blândă şi pistruiată îi calma pe aceşti imigranţi surescitaţi, împreună cu un şuvoi constant de medicamente antianxietate şi inhibitori ai recaptării serotoninei, pe care le prezenta pacienţilor săi porniţi împotriva psihiatrilor drept „suplimente pentru dormit”. Simplul fapt că vorbeau cu ea – un terapeut, cum îşi spunea în faţa pacienţilor ei, ceea ce denumea orice fel de terapeut, chiar şi un fizioterapeut – sub auspiciile unei organizaţii non-profit evreieşti era un tribut adus talentelor ei. „Sunt aici ca să vă ascult”, îşi începea ea fiecare sesiune, folosind pronumele de politeţe.

În timp ce o privea pe Lara, care avea o lucire maniacală în ochii săi albaştri, dezlănţuindu-se pe tema planului lui *Tsoris* de a o controla nazal şi de a-i pune botniţă, mintea Mashei era în altă parte, la fiica ei şi la oaspeţii nedoriţi. În frigider era un castron de salată de ouă şi pâine cu conţinut ridicat de fibre, dar erau oare capabili să-şi dea seama cum să facă sendvişuri din aceste două ingrediente? Senderovsky susţinea că da. Şi apoi mai era şi interminabila listă a lui Nat, cu propriii ei terapeuţi şi ore virtuale (mă rog, nu în ziua aceea, pentru că era sâmbătă, chiar dacă Masha continua să muncească) şi voluminoasele, dar uşoarele teme centrate pe deprinderi interpersonale şi pe bucuria de a iubi pe toată lumea, care nu numai că o enervau pe copilă, dar mai şi scoteau în evidenţă gama emoţiilor ei subdezvoltate. Era o încântare ciudată să le privească pe Nat şi pe Karen urcând dealul în galop – un prieten adult se punea totuşi ca un prieten, nu? –, dar se temea că fata avea s-o epuizeze pe Karen cu

preocupările ei repetitive, în special cu formația de băieți coreeni, cu ocazionalele izbucniri de temperament şi cu nevoia ei de ordine şi de control.

— Dacă încă ai probleme cu dormitul, îi spuse Masha Larei, „a dormi" fiind aici eufemismul pentru „a funcționa", ți-aş putea mări doza la douăzeci de miligrame. Mulți dintre pacienții mei iau doza asta cu rezultate excelente.

— Nu-mi pasă dacă trăiesc sau mor, spuse Lara, ceea ce în rusă echivala cu „Sunt bine, mulțumesc mult de întrebare." Deşi ştiu că *Tsoris* m-ar vrea moartă, adăugă ea.

— Ăsta e un motiv foarte bun ca să continui să trăieşti, replică Masha.

Lara zâmbi, iar dinții ei ceramici furnizați de asigurările sociale sclipiră în lentila murdară a vechiului laptop al fiicei sale. Conversația zilnică cu Masha era punctul culminant al zilei ei de carantină. Lara trăia singură, soțul ei fusese mai întâi legumă şi acum era complet mort, dar Mashei i se păru că vede un *tapka* de copil, un papuc de casă, reflectat pentru un scurt moment în şifonier, atunci când purtătorul său trecu în goană pe hol, către televizorul din camera de zi, sau către frigiderul plin cu varză, sau către curtea dintre cele două turnuri de cărămidă roşie, unde diversele etnii se îngrămădeau şi se amestecau ca şosetele ude scoase din maşina de spălat. Era un miraj, desigur; copilul nu exista, ci numai – alături de monitor – fotografia înrămată a surorii sale primind în perpetuitate un premiu juridic pe care nu-l dorise, cu ochii ei evreieşti cenuşii şi trişti, cu capul obosit, aplecat către sora sa mai mare, în acelaşi fel în care Senderovsky, în zilele coloniei ruseşti de bungalow-uri, încerca să-şi potrivească capul în locul dintre umărul şi gâtul ei când stăteau, în costume de baie, lângă piscinuța coloniei, şi un torent de sentimente curgea între ei – unidirecțional.

Fuuuuuuuuuuuuuuuuutu-i!

Probabil că, în reveria ei, auzise greşit urletul. Dar nu, iată-l din nou. O pumă de-a locului (sau oare „leu de munte" era termenul corect?) O fiară sfâşiată de alta? Nu. Acum se desluşeau cuvinte. Cuvinte urâte.

— Un moment, Lara Zacharovna, îi spuse ea pacientei, folosind patronimicul.
— Nu, nu, fă ce ai de făcut, răspunse pacienta, de parcă întreaga ei existență nu era decât un şir nesfârşit de refuzuri şi respingeri.
Masha traversă în fugă camera de zi, cu pianul Steinway mut şi cu sofalele pastel lipsite de veselie, prin bucătăria cu enormul aragaz, chiuveta de fermă şi espressorul profesionist, şi ieşi în galeria care lega casa principală de verandă, unde...
Unde descoperi cea mai năucitoare imagine din viața ei.
Actorul era gol, cu părul lui negru acoperit de clăbucul iridiscent al şamponului sau al balsamului, clăbuc care i se scurgea neîntrerupt din bucle.
— Ce mama mă-sii? strigă el, privind printre pleoapele întredeschise ale ochilor acoperiți cu săpun.
Apoi, simțind că se apropie cineva:
— Ajută-mă! Ajută-mă dracului odată!
— Sunt aici, se anunță Masha, ai cărei ochi deja scanaseră trompa şi urechile gemene ale sexului lui, dar care nu avusese încă timp să proceseze părul pubian, tuns şi aranjat, de deasupra lor. S-a oprit apa?
— Da, s-a oprit, futu-i mama ei! Nu pot să trăiesc aşa! Balsamul ăsta conține – un ingredient de care Masha nu auzise niciodată – şi trebuie clătit imediat! Îmi poate afecta retina.
— Uite, spuse Masha, te iau de mână acum, bine?
Privi în jur ca să se asigure că nu-i vede nimeni (din punctul ei de observație din bungalow, Karen înregistra totul cu telefonul), şi îl luă de mână, a cărei căldură umedă şi săpunită pulsa de viață. El o strânse de mână ca un copil speriat. Masha îl conduse în casă, cu balsamul de păr curgând în continuare de pe el în şuvoaie, mânjind podelele de scândură rustică cu clăbuc opalescent.
— Nu pot să trăiesc aşa! gemu Actorul.
După numai optsprezece ore pe proprietatea Senderovsky, viziunea lui despre viață era deja complet rusificată. Masha îl conduse în baia de la parter şi, cu toate că era condus, Actorul anunță, trist şi dramatic, de parcă aceasta ar fi fost de acum starea lui permanentă:
— Nu văd nimic.

Masha deschise apa la duş, dar nu ieşi decât un jet scurt de apă, cu o pufnitură rurală. Mintea îi era ocupată de W-ul sinuos al feselor lui, care le alungaseră pe Nat şi pe Lara Zacharovna şi ratarea reprezentată de soţul ei. Exact deasupra lor era un smoc de păr nelalocul lui, acolo unde ar fi trebuit să se afle coada primordială, aproape ca o imagine în oglindă a formaţiunii tunse de deasupra trompei cu urechi din faţă, şi Masha îşi spuse că trebuie să înceteze să se mai uite mai jos de talia lui.
— Am pus deoparte găleţi cu apă, în caz că se întâmplă aşa ceva, îi spuse ea Actorului.
— În caz că se întâmplă aşa ceva? schelălăi el, orb. S-a mai întâmplat înainte?
Ea îl împinse cu blândeţe în duş, cu palma între omoplaţii lui, şi îi ceru să se aplece.
— Îmi pare rău, sunt scundă, adăugă ea.
El se aplecă puţin în faţă. Masha luă o găleată cu apă, o ridică, jenată de dimensiunile antebraţelor sale, şi începu să toarne conţinutul peste părul lui incredibil de des, masându-l cu ambele mâini, încercând să limpezească clăbucul care începuse deja să se întărească. El o cuprinse de talie cu mâna puternică şi udă, ca să se rezeme, fără să se simtă dator să se scuze pentru bruscheţea atingerii. Cu trupul lui formând un r rusesc dinaintea ei (o calma să gândească în termeni alfabetici), Masha putea acum să vadă contrastul dintre cele două umflături ale pectoralilor lui în cădere liberă şi să le compare cu moliciunea posteriorului şi a şoldurile uşor feminine, lipsite de obişnuitele urme ale unor chiloţi bărbăteşti la preţ rezonabil. (Oare purta vreodată chiloţi, şi dacă da, erau aceştia mătăsoşi ca lenjeria de mormon?) Aerul se umplu de mirosul de mosc a ceea ce trebuie să fi fost balsamul de păr atât de special, amintindu-i Mashei de pielea de căprioară pe care unchiul ei Artiom, „aventurierul”, o adusese acasă din lakuţia sau aşa ceva. Toate acestea se petreceau cu încetinitorul, ca în percepţia unei muşte, ochii ei înregistrând totul cu aceeaşi fidelitate ca telefonul lui Karen.
— S-ar putea să dureze ceva să scot chestia asta din părul tău, spuse ea, simţind cum transpiraţia începe să-i umezească subsuorile, în ciuda ventilatorului care gemea deasupra capului.

— Nu numai din păr, spuse el printre dinți.
— Cum?
— Nu numai din păr.
Mintea lui se ospăta din ea însăşi, şi imaginile se roteau ca într-un carusel. O văzu pe Dee, îşi văzu propriii ochi privind-o pe Dee în fotografia mărită, dar o mirosea pe această femeie, două adieri gemene de lactate matinale şi de transpirație. Da, simțea mirosul acestei femei, soția celui care tocmai îi insultase creația, procesul, educația sa substanțială, dragostea pentru clasicii greci. Stătea în fața ei cocoşat, gol, dar puternic. Oare se înşela crezând că mâinile ei îi mângâiau pielea capului cu ceva mai mult decât o atingere de mamă? Că erau flămânde de el? Se mândrea cu faptul că ştia mai multe persoane cu fizic imperfect, dar că niciodată nu-şi închipuise că o să se găsească, nud, în fața uneia dintre ele. Prin pleoapele mijite îi zări pieptul pendular, brațele groase şi încinse, încrețiturile de pe gât şi, cu toate că ştia că în climatul sociopolitic actual multe lucruri nu erau permise, poate că acesta totuşi i se cuvenea.
— Nu numai părul, repetă el, respirând greu de-acum. Spală-mă cu totul. Ia totul de pe mine.
Se gândi să adauge „dacă vrei” sau „dacă poți”, ceea ce ar fi atenuat lucrurile şi poate că l-ar fi şi pus la adăpost, dar se abținu din mândrie, şi penisul începu să i se ridice din proprie inițiativă.
Ea văzu totul. Auzi tremurul excitat din vocea lui şi simți lipsa de control din vârfurile propriilor degete, din căuşul cald al lenjeriei ei. Ar fi vrut să vorbească acum, să spună o frază după alta, să monologheze în stilul lui Nat sau al Larei Zacharovna, sau să o sune pe răposata ei soră şi să-i povestească tot ce se întâmplase în nesfârşite fraze în engleză, fără să-i pese dacă îi revine accentul sau nu. Dar nu, toate acestea nu erau pentru altcineva, nici chiar pentru sora ei moartă. Se gândi la scena finală din filmul ei preferat, care se petrecea în Germania de Est, unde un fost membru al Stasi cumpăra o carte despre viața sa, şi vânzătorul îl întreba dacă este un cadou. „*Das ist für mich*”, răspundea bătrânul Stasi, fără sentiment, dar cu o vizibilă emoție. „Asta e pentru mine.”

— Unde ai nevoie să te spăl? şopti ea, îndoindu-i între degete cartilagiul urechii, la numai doi centimetri şi cincizeci şi patru de milimetri de buzele ei crăpate.

El întinse mâna şi o apucă pe a ei, nesigur la început unde să o plaseze. Era din nou conştient de contextul vremurilor, dar cumva vârsta şi profesia ei îl calmau. Era medic, venea dintr-o vreme cu alt fel de înțelegere. Îi puse mâna pe pieptul lui, o plimbă în cercuri pe muşchii tari, apoi o lăsă mai jos, să maseze abundența de dedesubt. Iar acum, dacă Masha lărgea cercurile, avea în curând să-l cuprindă în întregime. El ar fi vrut ca ea să nu se grăbească, voia să dețină controlul asupra lui, dar şi să fie provocat. La început, când în bungalow-ul lui se oprise apa, îşi imaginase că joacă rolul unui bărbat care a orbit de puțină vreme, într-o miniserie de pe o nouă rețea de streaming, şi că-şi foloseşte panica şi pierderea controlului pentru a se lansa într-un nou loc întunecat (îi scăpa propriul joc de cuvinte). Dar, aşa cum îi spusese lui Senderovsky, toate rolurile duceau la el însuşi. Iar acum ea îl mângâia, aparent pentru a limpezi clăbucul, dar cu o mişcare exersată. El voia să spună un cuvânt, un nume propriu, dar ar fi putut să nu se termine cu bine pentru el. Şi totuşi: un medic dintr-o epocă cu un alt fel de înțelegere. Se săturase să se abțină tot timpul.

— Dee, spuse cu voce tare, cât putu de aproape de un geamăt. Oh, Dee.

Femeia se opri. Nu ridică ochii să-l privească în față.

— Nu te opri, spuse el. Continuă.

Masha dădu înapoi, îşi slăbi strânsoarea, dar apoi auzi aceleaşi cuvinte, într-o buclă nesfârşită*: Das ist für mich, Das ist für mich, Das ist für mich*!

Era din belşug şi se amesteca cu clăbucul cu miros de piele de căprioară care se rotea în jurul scurgerii, până când deveni greu de spus ce era al lui şi ce provenea din sticla scumpă şi străină. Masha opri apa, iar el rămase în fața ei în perfectă tăcere, un trup înalt şi mediteraneean, cu dublele paranteze ale pieptului, cu abdomenul care îi preceda sexului său, cu parcela de păr bine tuns, visul oricărui pornograf, cu menajeria de animale fremătând de mai jos. Ochii îi erau roşii ca după plâns, în fiecare dintre

filmele lui existând o scenă în care lacrimile îi curgeau pe relieful feței ca un catharsis al națiunii, ca un ritual antic. Toate acestea fuseseră ale ei. Oare ăsta era punctul de vedere corect? La posesiv?

— Dacă vrei, e salată de ouă pentru prânz, spuse ea.

El pufni, apoi întinse mâna şi-i atinse obrazul.

— Bărbatul tău ar trebui să repare instalațiile sanitare, spuse el. Dar până când o face, vreau să ții gălețile astea pregătite.

Zâmbi „nevinovat", crezu el.

— O să vedem, spuse Masha, întinzându-i un prosop.

— Nu vrei să mă usuci? Să termini ce ai început?

Undeva în întrebare se ascundea o glumă. Plus insinuarea: ea începuse.

— Am o pacientă, spuse ea, şi brusca înțelegere a responsabilităților ei față de o persoană în (perpetuă) suferință înmormântă apariția scurtei ei plăceri. Ieşi, trecu pe lângă toate lucrurile familiare, semnele mari şi mici ale culturii care aglomerau micul ei cămin, cu mâinile încă ude întinse înainte, ca o dovadă a conceptului. Conceptul de a fi vie şi puternică şi dorită, chiar dacă nu şi iubită.

5

— „Mă cheamă Luka!” lălăia Senderovsky vesel odată cu radioul în timp ce se hurducăia pe aleea de la intrare cu o viteză enervantă, scrutând pajiştea acum complet eliberată de crengile de copac. „Şi stau la etajul doi!”

Îl cuprinse o senzaţie incontestabilă de masculinitate şi de colonialism. Îl înfruntase pe Actor şi, cu ajutorul Tipului cu Copacii, înfruntase resturile unei furtuni, adică natura însăşi! Restul zilei avea să treacă cu eleganţă.

O ceaţă bruscă se instalase peste proprietate, şi la fereastra băii de la etaj se vedea un teanc de prosoape proaspăt spălate, ceea ce-l cufundă într-un calm profund, familial. Din nou, totul era la locul său. „Ai o familie minunată şi o casă minunată”, după cum spusese agenta lui din Los Angeles. Tuşi minute bune după ce parcă maşina, plămânii opintindu-i-se de efort. Era reflux gastric, mai mult ca sigur. Trebuia să-şi limiteze consumul de alcool şi să evite ciocolata şi mâncărurile acide.

Apropo de asemenea mâncăruri, la cererea lui Ed tocmai fusese la Rudolph’s Market, în satul alăturat, ca să cumpere un portbagaj de articole, inclusiv o misterioasă şi foarte scumpă sticlă de „confit tunisian de ardei iute şi citrice”. Coborând din maşină, dădu cu ochii de Actor, care ieşea din casă cu un prosop înfăşurat în jurul taliei, cu părul negru formându-i un halo în jurul capului, cu gleznele puternice, dar fine, ca ale lui Karen.

— Salut! strigă Senderovsky către bărbatul pe jumătate gol. Iuhuu! Îi veni o idee: S-a oprit apa în bungalow-uri?

— Încă o zi în paradis, spuse Actorul, îmbufnat.

— Te rog, intră înăuntru, spuse Senderovsky. O să-l pun pe îngrijitor să se uite la ţevi. Trebuie să fii complet îngheţat.

— Mă simt absolut perfect, spuse Actorul. Îmi place frigul.

Îi întoarse spatele proprietarului şi-l lăsă în ceea ce îşi imagina că ar fi o stare de perplexitate sumbră. Ieşind din casă dăduse cu

ochii de fotografia supraexpusă a tânărului Senderovsky şi a viitoarei sale soţii, o copilă carismatică cu splendizi obraji orientali, cocoţaţi pe o căpiţă de fân. Îşi aminti mugetul lui Senderovsky la auzul uneia dintre sugestiile sale auctoriale – „Dar e ridicol!" – şi îl contrabalansă cu senzaţia mâinii surprinzător de iscusite a Mashei atingându-l.

— Karen spune că e mai bine să faci duş seara! strigă Senderovsky în urma lui. Ar fi trebuit să anunţ mai devreme.

— Rezolvă! răspunse Actorul, cu aceeaşi voce ridicată.

Acum juca rolul unui dictator într-un balcon, cineva care nu avea nevoie să folosească mai mult de un cuvânt odată. Dar înapoi în Bungalow-ul Petersburg se dezumflă. Se cufundă în scaunul modernist, tare, de lângă biroul modernist şi se cocârjă ca un şcolar prins copiind. În primul rând, existau posibile consecinţe. Rememoră ceea ce se petrecuse cu câteva minute mai devreme. Depăşise măsura? Mulţi dintre colegii săi purtători de cromozomi Y erau acum la pârnaie, metaforic vorbind, după ce decenii la rând pipăiseră femei sau le ceruseră femeilor să îi atingă. Scuzele legate de generaţia ei şi de statura ei profesională păreau subţiri. Ba dimpotrivă, femeia avea resursele şi puterea de a-l eviscera. Cea mai bună scuză pe care o putea găsi era că e „europeană" şi că probabil nu era prima oară când îl înşela pe tristul de bărbatu-său. Cu toate acestea, n-ar fi trebuit să strige numele lui Dee, ca insultă finală. Asta fusese la fel de exagerat ca un scenariu de-al lui Senderovsky.

Ceea ce, desigur, îl aduse la Dee. *Ea era vinovată pentru asta!* Nu, nu era Dee. Era Karen şi algoritmul ei. Nu era cu nimic mai bună decât tipul ăla cu reţeaua de socializare, mucosul ăla mic de la audierile din Congres. Erau cu toţii nişte nemernici, porniţi să-l distrugă, să distrugă ţara. Şi acum, din cauza lui Karen, propria inimă nu-i mai aparţinea. Şi nici propriii ochi.

Ochii lui. Ochii lui din fotografie. Ochii ei privind-o. Ea, privită de ochii lui. Acela fusese momentul punctului culminant din duş, cu Masha doar o simplă manipulantă (o altă glumă?), totul descolăcindu-se din el, atracţia şi dorinţa şi *nevoia*. Avea nevoi. Avea un trecut. Dacă ar fi să încerce să o cucerească pe Dee într-o manieră inteligentă, şi-ar rezerva câteva luni şi şi-ar scrie

memoriile. Poate că acum era momentul să o facă. Atunci i le-ar putea prezenta lui Dee, spunându-i „Totul e aici. Nu e nevoie să mă înalți în slăvi. Nu e nevoie să încerci să ghicești cine sunt. Sunt la fel ca toți ceilalți." Numai că nu era. Nu își dorise pentru sine acest nivel de vanitate; îi fusese impus, ca un blestem, împreună cu talentul și cu sprâncenele ca două *dolma* gemene. Evident că suferise! Nu poți ajunge în categoria în care se afla el fără să fi suferit. Dar detaliile suferinței lui, „firul conductor" al durerii lui, asta era ceea ce trebuia explicat în memorii. „Ăsta sunt, Dee." Un scriitor o putea explica mai precis decât un actor. „Am scris asta pentru tine, Dee." Știa exact al cui nume avea să se afle pe pagina pentru dedicații.

Puse mâna pe tabletă. Ar fi fost amuzant dacă ar fi folosit același stil ca ea pentru memorii. „Am scris asta ca tine, Dee." Un omagiu. *Marea carte a compromisului de sine și a capitulării*, de Dee Cameron. Ăsta da titlu. Trecu de pagina de gardă, cu lumina cenușie intrând pe fereastră foarte poetic, ceea ce-l făcu să-și treacă mâna prin păr, reamintindu-i că, dat fiind contratimpul cu balsamul de păr, trebuia să se pieptene cât de curând. Îi bâzâi telefonul – uneori, rețeaua funcționa câteva secunde în bungalow-uri, ca o mână invizibilă și iscoditoare a turnului celular de pe dealurile din apropiere –, dar nu răspunse, și mai târziu avea să-i spună lui Elspeth din Glasgow că acoperirea era „dubioasă".

Dar dacă lucrarea lui Dee era devastator de bună? Avea să o poată citi atunci? I-ar fi disprețuit talentul sau ar fi învățat să i-l accepte? Trebuie să nu mai fiu atât de competitiv, își spuse. Putea accepta ca femeia cu care voia să rămână pentru totdeauna să aibă puțină celebritate, în loc de o celebritate ratată, ca Elspeth. (Elspeth era fotomodel-activist în retragere.) Se auzi un ciocănit în ușă. Dacă era Dee? Țopăi într-un picior în timp ce trăgea pe el o pereche de chiloți murdari aflați la îndemână și un tricou.

— Imediat!

Îmbrăcă o pereche de blugi și-și dădu părul din ochi. Deschise larg ușa.

Era tipul indian, având sub braț ceva care arăta ca un fel de pătură foarte primitivă (era de fapt un covor țesut de mână pe care Senderovsky îl cumpărase din Paraty, în Brazilia, în timpul

unui foarte agitat festival literar) şi îmbrăcat într-o foarte pragmatică jachetă primită de la un văr bogat.
— Scuzați-mă, domnule ..., spuse paşnicul intrus, invocând frumosul nume de familie al Actorului. Vă deranjează dacă iau o carte din bungalow-ul dumneavoastră?
Actorul încuviință din cap, resemnându-se să fie prietenos.
— Îmi pare rău, am o memorie a numelor groaznică, eşti...?
— Vinod. Caut un exemplar din *Unchiul Vanea*. E acolo.
Bărbatul cu ochi blânzi şi stinşi ştia exact unde se ascundea Vanea în grămada colorată de cărți de pe rafturi. De ce nu i se dăduse lui bungalow-ul ăsta? Actorul se întrebă dacă nu-i putea cere să facă schimb.
— Cred că te-am văzut cândva într-o versiune foarte avangardistă a *Livezii de vişini*, la Berlin, spuse Vinod.
— Da, răspunse Actorul. Când eram mult mai tânăr. Am jucat rolul livezii, dacă-mi amintesc corect. Sau o personificare a ei.
— Un rol foarte dificil, dar l-ai jucat cu aplomb.
Actorul zâmbi şi făcu un gest cu mâna, ca şi când ar fi respins complimentul.
— Sunt doar un receptacul. Cehov era geniul?
Nu intenționase să sune ca o întrebare.
— Trebuie să fie foarte palpitant să colaborezi cu Sasha, continuă Vinod.
— „Palpitant” nu e tocmai primul cuvânt care mi-ar veni în minte.
— E un scriitor minunat. Am avut norocul de a-l vedea cum evoluează de-a lungul anilor. Ba chiar mi-am încercat mâna şi am scris şi eu cândva un roman, iar el a avut bunăvoința de a-l citi şi de a-mi oferi o părere.
Actorul era mişcat de sinceritatea prieteniei lui Vinod. Rareori avea ocazia să vadă asemenea afecțiune printre oamenii din cercul său.
— Şi apropo, ai fi un Unchi Vanea minunat, spuse Vinod.
Actorul se simți alinat de complimentul care părea să vină dintr-o reală lipsă de competitivitate. Spre deosebire de Senderovsky, prietenul lui era generos cu complimentele şi nu simțea nevoia de a dovedi permanent ceva. Îl urmări pe Vinod apropiindu-se de un

raft de lângă harta metroului leningrădean şi luând volumul pomenit mai devreme.
— De fapt, spuse Actorul, întotdeauna mi-am dorit să joc rolul profesorului vanitos care vine să-l viziteze pe Vanea şi familia. Cel care e proprietarul moşiei. Nu reuşesc să-mi amintesc numele în momentul ăsta.
— Serebriakov.
— Da! Sejurul ăsta la Senderovsky m-ar putea ancora în personaj. Conversaţia îl făcea să se simtă foarte erudit.
Vinod nu spuse nimic, se mulţumi să scuture din cap şi să zâmbească. Actorul îi admiră cele cinci sute de gene care împodobeau ochii obosiţi ai lui Vinod, aproape la fel de luxuriante ca ale sale.
— Citeşti ceva interesant zilele astea? întrebă Vinod, îmbrăţişând cu un gest rândurile de cărţi care-i întemniţau.
— Tocmai am descărcat cartea de eseuri a lui Dee.
— Eu am citit-o anul trecut, spuse Vinod.
— Oh. Ce părere ai despre ea?
— Cred că se străduieşte.
— Se străduieşte să ce?
— Să înţeleagă.
— Nu asta facem toţi?
— Nu, nu cred.
Actorul nu reuşea să înţeleagă dacă Vinod lăuda cartea lui Dee sau nu. Fără să ştie de ce, simţea nevoia de a încerca să-l îndepărteze de Senderovsky şi să şi-l apropie pentru a obţine ceea ce biroul de presă al reţelei de televiziune ar fi numit „o durabilă, dar improbabilă prietenie”.
— Sasha mi-a spus că ai pierdut un plămân, spuse el.
— Doar o parte dintr-un plămân, spuse Vinod.
— Exagerează totul, nu-i aşa? exclamă Actorul.
Dar Vinod nu răspunse, dădu doar din cap, neutru şi făcu o mică plecăciune. Actorului i se păru că detectează o răceală. După plecarea lui Vinod, Actorul suferi un acces brusc de singurătate, pe care îl redirecţionă înspre furie.
— Ce vor toţi de la mine? spuse el cu voce tare, fără să ştie exact despre cine e vorba, dar folosindu-şi o mână pentru emfază.

Era conştient că propria companie avea să i se pară insuportabilă până la cină, până când avea să-şi pună cea mai bună cămaşă şi să o vadă din nou pe ea.

Şi atunci ce?

Vinod şi covoraşul lui coborâră panta abruptă până la pajişte, aceeaşi pajişte pe care i-o recomandase Senderovsky Actorului ca loc pentru o lectură liniştită. („Nu cred să existe nimic mai potrivit.") Iarba era înaltă, netunsă, şi Vinod o aplatiză cu palmele, o amintire atavică a Ovalului, cu iarba lui anemică, gălbejită, a sunetului bâtei de crichet, a bărbaţilor şi a băieţilor ţipând unii la ceilalţi, a distracţiei la care nu putea participa. Poate că existase un coş de picnic, o mătuşă frumoasă cu o aluniţă cu un singur fir de păr, *pakora* şi *dhoka* uleioase, calde la atingere. În ultima vreme, aceste amintiri insistente se impuneau neîncetat, dar cum să-ţi dai seama care dintre ele erau reale? La vârsta lui, mintea semăna cu zeama lungă din creier de capră pe care o făceau parşii la Café Military, în Churchgate, unde ventilatoarele din tavan răspândeau aroma grea a mâncării non-vegetariene, zigzagând prin amintirea primei beri care-i atinsese vreodată buzele, cu vărul Gautama, gras şi puber, încurajându-l pe drumul către două decenii de consum serios de alcool.

Îşi aranjă un loc şi cercetă împrejurimile. Pajiştea era la cel puţin zece metri sub nivelul restului proprietăţii, iar ciudata ceaţă din miezul zilei se lăsa de jur-împrejurul lui Vinod. Când ridică privirea, marea verandă din cedru, casa principală (semănând atât de tare cu stucul celei de-a doua tinereţi ale sale, în Jackson Heights), sateliţii staţionari ai bungalow-urilor, toate acestea se ridicau înaintea lui de parcă ar fi apărut de nicăieri, chemate de un nebun din paginile lui Gogol sau ale lui Cervantes. Iar acum, Vinod se minuna de proporţiile proiectului lui Senderovsky, de enorma şi vesela risipă pe care o reprezenta, o întreprindere atât de vastă, încât nu putea să nu-i inspire cuvântul „insolvenţă". Spre deosebire de prietenii săi, Senderovsky nu avea fraţi şi surori, nici o familie nucleară în tradiţia imigranţilor; fiecare bungalow era o încercare de a corecta lipsa de înflăcărare a părinţilor şi strămoşilor săi.

Ceața i se strecură lui Vinod în plămâni (plural) şi apoi se scurse în torente leneşe spre cartierul de locuințe de mai sus, învăluind şi dezvăluind dimensiunile californiene ale verandei de cedru (şervetele individuale fuseseră deja spălate şi aşezate pe masă pentru cină) şi bungalow-urile cu acoperişurile lor țuguiate, astfel încât, aşa cum spun magicienii americani, „Uite-o, nu e".

Broaştele începuseră din nou, mai insistente ca oricând, dar nimeni nu putea identifica sursa agitației lor, cu excepția unui grup de grauri ce se adăposteau într-un ulm uscat: o furtună ce se apropia dinspre Canada. Singur în ceață, Vinod încerca să citească piesa rusească, în timp ce privea luminile aprinzându-se şi stingându-se în casele de sus, ca un cod morse, girueta de pe bungalow-ul dublu al lui Karen învârtindu-se nebuneşte şi, în final, oprindu-şi săgeata în direcția opusă de Newfoundland. Vinod s-ar fi mințit pe sine însuşi dacă ar fi spus că nu-şi doreşte mângâierea ei acolo, în frig şi umezeală. Încă o iubea în întregime, până şi lipsa de eleganță a sufletului ei de imigrant, flămând şi veşnic nemulțumit, chiar şi cruzimea expresiilor ei şi mirosul greu al răsuflării ei după un triplu espresso. Dar trebuia să gândească precum un personaj dintr-o piesă de Cehov, etern chinuit de dorință, dar prins în capcana unei vieți mult prea mărunte pentru a cuprinde o ființă omenească în întregimea sa. De aceea era Cehov etern iubit. În scrierile lui nu existau personaje cutezătoare, galopând către un punct final, ca renumele Actorului sau ca algoritmul lui Karen, ci numai orizonturi care dispar, numai pajişti cu iarba necosită, de pe care puteai privi în sus pentru a vedea peisaje înceţoşate.

Deschise cartea, dar îl cuprinse frica. Nimic din toate acestea nu putea fi real. Din nou, îşi aminti podul peste râu din urmă cu o zi, restul continentului în urma sa, munții violeți puțin cam prea perfecți ca să fie adevărați. Şi chiar acum avusese o conversație fermecătoare cu Actorul, unul dintre cei mai admirați lucrători în slujba culturii de pe întreaga planetă. Iar următoarele săptămâni sau luni, oricâte ar fi fost ele, avea să le petreacă la o aruncătură de băț de Karen, pe care nu o mai văzuse cu adevărat de ani de zile, cu siguranță nu de când Tröö Emotions fusese vândut preşedintelui puhav al unei bănci japoneze.

Deci ce i se întâmpla *de fapt*?
O auzise descrisă drept moarte prin înec. Oameni tineri care se înecă în paturile lor de spital. Se înecă în propriile fluide pulmonare, se înecă în ei înşişi. Îşi atinse gura şi gâtul, căutând tubul ventilatorului, dar nu găsi decât buze uscate şi mărul lui Adam, tare şi jos. (Dar dacă ar avea mâinile legate?) Sări chinuit în picioare şi lovi ceaţa cu pumnii. Ceaţă! Era o metaforă aproape prea facilă pentru medicamentele care probabil că-i circulau prin trup ca să-l menţină moale şi docil şi intubat cum trebuie.
Sau înapoi la ipoteza simulării. Se gândi din nou la programatorii de la Bangalore Interstellar, cei răspunzători pentru acest întreg univers.
— Doamne, spuse el către cel căruia îi fusese repartizată linia de cod cunoscută drept Vinod Mehta.
Dar cuvântul suna prea religios, prea apropiat de invocarea lui Rama ca să fie în regulă.
— Domnule!
Prea colonial, prea plin de deferenţă, prea cerea un semn de exclamare la sfârşit.
— Entitate, spuse el în cele din urmă, ceea ce suna potrivit, chiar dacă birocratic.
— Entitate răspunzătoare pentru asta, sper şi mă rog – dacă aşa îţi place fii abordată prin rugăciuni – că nu eşti sadică. Şi că mă vei scăpa de asta atunci când va veni timpul. Că mă vei lăsa să ajung la punctul final şi la ieşirea din indiferent ce este acest ceva pe care l-ai creat.
Se opri şi privi în jur. Ceaţa tălăzuia acum, ca şi când chiar ar fi atras atenţia unei entităţi imense şi răuvoitoare – sau cel puţin departamentului de producţie. Dar cât de frumos arăta, această violenţă densă a umezelii ce se învârtejea. Cât de bine scotea în evidenţă goliciunea copacilor, fiecare dintre ei un mesteacăn rusesc în imaginaţia lui Vinod, influenţată de Unchiul Vanea (şi numai în imaginaţia lui). Şi nici nu erau cu toţii goi. Arţarii japonezi începeau să înfrunzească roşu. O ramură atârna deasupra lui Vinod, şi pe ea se vedea un pui de ciocănitoare, cu boneta lui roşie, încercând fără succes să înveţe meşteşugul părinţilor. Dar cu fiecare lovitură de cioc, pasărea se dezechilibra

şi cădea de pe ramură, apoi zburătăcea din aripi ca să încerce din nou. Toată această activitate obişnuită se desfăşura în timp ce ceaţa se zvârcolea în jurul lor, ca şi când linia de cod a păsării funcţiona independent de linia de cod a ceţii, de parcă cele două ar fi fost programate separat.

Se gândi să pornească la deal, către siguranţa pe care i-o promitea bungalow-ul Lullaby, către siguranţa documentelor legalizate de pe fundul valizei lui. (Oare „Lullaby”[12] era încă o aluzie la medicamentele care-l ţineau sedat?) Încă o lumină, modernă şi estompată se aprinse în bungalow-ul lui Karen, în ceea ce Vinod nu avea de unde să ştie că e baia. Îl linişti, ca vederea unui far în furtună, şi acum ceaţa i se părea blândă şi mângâietoare, ca un burete ud lipit pe fruntea unui copil pentru a-i calma febra. Nu-şi putea explica brusca schimbare de dispoziţie, lipsa fricii. Nu ştia că ea se aşezase pe toaletă, cu o copie a romanului pe care el îl scrisese cu aproape două decenii în urmă, chinuindu-se să citească literele cu corp zece, frazele complicate care curgeau dintr-una într-alta, dar imitând încet, tonic, circularitatea minţii autorului, pe care Karen o cunoştea şi o iubea.

Puiul de ciocănitoare îşi revendică într-un final dreptul din naştere, şi sunetul sfredelului său minuscul răsuna în întreaga poiană. Vinod se aşează pe covoraşul său brazilian şi deschise din nou *Unchiul Vanea*. Citi:

„O grădină. Se vede o aripă de casă, cu terasă. Pe alee, sub un plop bătrân, o masă pregătită pentru ceai. [...] Ora trei după masă. Cerul înnorat.”[13]

Exact aşa era.

---

[12] În traducere, cântec de leagăn. (*N. red.*)

[13] A.P. Cehov, *Unchiul Vanea*, traducere de Moni Ghelerter şi R. Teculescu, editura Polirom, Bucureşti, 2016. (*N. red.*)

6

Ed folosea o brichetă de cărbune cu ardere lentă, care păstra mâncarea umedă, aşa cum trebuiau să fie sardinele pe care se pregătea să le pună pe grătar. După plimbarea cu Dee îşi petrecuse ziua pregătindu-se pentru cină. Avea să compenseze pentru lenea din ziua precedentă. Avea să le ofere (bine, avea să-i ofere ei) cea mai bună masă de care avusese vreodată parte într-un cadru rural. Rețeta unei variante picante şi neobişnuite de *vitello tonnato* provenea de la unul din cei mai buni bucătari din Torino, şi în clipa aceea lui Ed nu-i păsa că este o mâncare de vară, pentru că vremea schimbătoare se juca cu speranțele şi cu visele lui.

Ceața se ridica în sfârşit, tocmai la timp pentru o cină timpurie. Îl trimisese pe Senderovsky după tot felul de comisioane culinare, iar acum îl vedea pe pajiştea din față, scurmând în ceea ce trebuie să fi fost o gaură în pământ. Oare umbla la puț? Situația duşului era chiar mai rea decât de obicei; după plimbare, Ed abia dacă avusese parte de un fir de apă călâie, cu miros de sulf. Îl privi pe Senderovsky urcând panta, alb la față, cu părul vâlvoi.

— Ai văzut pe cineva pe pajişte azi? întrebă latifundiarul.

— Nu după ce ne-ai amenințat că pui plasa de badminton, spuse Ed.

— Ciudat, foarte ciudat, mormăi Senderovsky.

Inima îi bătea agitat, romanul lui Vinod lipsea din palatul de iarnă al lui Steve. Şi tocmai când găsise locul perfect pentru el, într-un coş pentru compost nefolosit din garaj.

— O să am nevoie de tine şi de Vinod în curând, să dați o mână de ajutor cu cina, spuse Ed.

— Da, să trăiți, spuse Senderovsky, salutând precis. Ăla e un Negroni?

— Am găsit în cămară o sticlă de Campari din 1960, spuse Ed. Te superi? Părea destul de rară.

— Am eu aşa ceva? întrebă Senderovsky, de parcă ar fi vorbit despre un delfin găsit în subsol. Atunci serveşte-te. Mă duc să mă întind un minut.

Tuşi tare în pumn, simţind gust de metal.

Ed îşi promisese să nu bea, pentru ca seara să se desfăşoare cu el pe post de navă de război, lansând remarci deştepte peste prova USS *Dee*. Dar cumva în mâna lui tot apăreau pahare de Negroni, şi limba îi căuta răcoarea cubică a gheţii care clincăia în ele. Cum de nu petrecea Senderovsky într-o prostraţie alcoolică cele şase luni pe an cât locuia aici? Ed îşi amintea vag că noaptea trecută se prăbuşise pe umărul prietenului său în drum spre bungalow, după ce spusese nişte lucruri urâte, dar nu putea niciodată să se ruşineze în faţa lui Senderovsky, care, îşi dădu el seama, îi era mai frate decât fratele adevărat de la Seul.

Petrecu următoarea oră cu pregătirile, în timp ce nivelul Campariului scădea în sticlă. Opărise păstăile de mazăre dulce, unul din ingredientele secrete din reţetă, iar acum le rumenea cu grijă pe grătar. Tonul şi anşoaurile fuseseră pasate şi introduse în maioneză, caperele, sucul de limetă şi – alt ingredient secret – trei ardei iuţi habanero tăiaţi în sferturi, apoi transformaţi într-o pastă mătăsoasă, peste care presărase sare cuşer. Carnea rece de viţel fusese acoperită cu frunze de coriandru şi seminţe de dovleac, puse un strop din confitul de ardei iute şi citrice şi, la urmă, avalanşa cremoasă de *tonnato* în sine. Când termină, degetele îi ardeau de la iuţeala ardeilor şi se întrebă dacă mâncarea nu avea să ofenseze papilele gustative mai timide. Coriandrul era întotdeauna un ingredient controversat, şi acum îşi dorea să fi cercetat ce simte Dee faţă de el.

Senderovsky şi Vinod apărură în faţa lui, unul sumbru, celălalt năuc, ca doi soldaţi luaţi cu arcanul în armata austro-ungară pe cale de a fi înfrântă. Îi puse rapid la treabă, să care lucruri de la bucătărie spre veranda acoperită, să păzească grătarul cât se ducea el la baie şi, cel mai important, să-i ţină companie, să-l facă să fie mai puţin agitat şi astfel să-i modereze consumul de alcool (sau cel puţin asta ar fi fost ideea).

— Reuşit aspect, spuse Karen apropiindu-se, cu faţa marcată de somnul recent.

Ed purta masca sub bărbie (cu alte cuvinte, inutil) şi avea ţigară sigilată ermetic între buze. Pentru prima oară, îşi dori ca vorbele ei să nu fi fost sarcastice.
— Uită-te la tine cum munceşti, adăugă ea, pe când Ed răsfira delicat cărbunii.
Nu-l văzuse niciodată atât de harnic. E complet îndrăgostit de ea, îşi spuse Karen. Pusese sardinele într-un castron şi le unsese cu ulei de măsline.
Restul oaspeţilor începeau acum să apară pe verandă din casele lor, şi Dee trecu pe lângă el fără un cuvânt, îmbrăcată cu un hanorac inscripţionat cu numele unui colegiu şi având un zâmbet şiret pe faţă. O salută din cap, ca un profesionist. Să-i dăm drumul, îşi spuse el, cu o jumătate de pahar de Campari plescăindu-i în gură. *Vitello tonnato* era pe verandă. Fripturile de miel fuseseră decongelate. Aruncă sardinele pe grătar şi privi peştii cum sfârâie, cu ochii mijiţi într-o stare contemplativă, cu şorţul şi jacheta de la City Hunter acoperite de un nou strat de peşte şi funingine. Secretul era să le întorci fără să pierzi prea mult din pielea delicioasă, şi pentru asta era nevoie de graţia unui chirurg. Când sardinele aveau să fie puse pe farfurii, peste un strat de rucola, aceasta avea să se ofilească de la căldură – semn că totul era exact cum trebuie.
Exact atunci apăru Senderovsky, din resturile ceţii, tuşind în pumn, dar aducând o farfurie strategic necesară de lămâi tăiate în sferturi, pe care Ed le stoarse imediat peste peşte, sucul lor făcându-i pielea arsă de ardeii habanero să usture.
— Du astea imediat, îi comandă el proprietarului, în timp ce se repezea la baie să se spele de fum şi să se miruiască cu un puf rapid de colonie neofensatoare.
Când ajunse pe verandă, oaspeţii îl aplaudau în picioare. Aruncă o privire rapidă spre Dee, străduindu-se să separe sunetul palmelor ei de al celorlalţi.
— Nici măcar nu aţi gustat încă, le spuse el.
— Uită-te la tine, ai roşit! spuse Senderovsky.
— Ce prezentare, spuse Dee. Parcă e dintr-un show de televiziune.
Se opri cu greu să-i facă o plecăciune.

— Mâncați, mâncați, spuse el, amintindu-i lui Karen de ceva ce mama ei îi spunea la micul dejun: „Mănâncă, mănâncă, de ce așa grasă?”.
Vinod se gândea la cinele de la Florent pe care le împărțise cu Karen și Senderovsky, trei studenți faliți și famelici, înmuind cartofii prăjiți în castronul mare de sos *aioli*, tăind rotocoale sfărâmicioase de brânză de capră din ruloul enorm, dând peste cap cochiliile de midii și smulgând carnea din ele cu dinții, unica ocazie când se puteau îndopa după placul inimii fără a respecta codul de conduită al lui Karen.
O foame asemănătoare îi cuprinsese și pe comeseni. Conversațiile încetară, și adulții atacară mâncarea, mestecând zgomotos și fără maniere (Senderovsky își aminti de mama sa invocând interdicția rusească de a scoate plescăituri cu gura deschisă, *Saşenka, ne ceavkai!*), cu cuțitele din plastic sfârtecând bucățile subțiri de carne de vițel înecată în *tonnato* sau jupuind cu grijă carnea sardinelor de pe os.
— Oh, doamne, strigă Dee, cu ochii în lacrimi. E atât de iute!
— Prea iute? se îngrijoră Ed.
— Nu, perfect de iute. Și păstăile de mazăre, merg atât de bine cu vițelul și cu sosul!
— Texturile, spuse Senderovsky, reluându-și fără să i se fi cerut rolul de profesor al lui Dee. Moale cu crocant.
— E al dracului de bun! spuse Karen. Când îți pui mintea la ceva, Ed...
— Vai, sardinele astea! remarcă Masha, filetând una pentru Nat. Perfect făcute. Aproape că pot să le inhalez esența.
Era neobișnuit pentru ea să fie așa de lirică, își spuse Senderovsky. Oare ea fusese cea care dezgropase romanul lui Vinod? Masha se plimba uneori pe pajiștea din față, între conversațiile cu pacienții, orele lui Nat și programările la logoped.
— Le-am făcut special pentru tine, îi spuse Ed Mashei, întorcându-se apoi și făcându-i cu ochiul lui Dee, pentru a-i spune că nu era adevărat, că totul era pentru ea.
— Ai putea scrie o carte de bucate, spuse Vinod.
— Lumea are nevoie de încă o carte de bucate cum am eu nevoie de încă un ulcer, spuse Ed.

Numai Actorul rămase tăcut. Deşi în mod normal ar fi încercat să-i afle părerea, oaspeții rămâneau prea vrăjiți de mâncare pentru a-i observa absența. El le resimți în mod patologic lipsa de interes.

— Unde ai învățat să găteşti aşa? întrebă Dee.

— Am trăit o vreme în Italia, spuse Ed. Când eram mai tânăr.

— Îți aminteşti când tu şi contesa v-ați apucat de o revistă bilingvă despre fluviile lumii? întrebă Karen. Cum îi zicea?

— Nu era pur şi simplu *Rivers* bară *Fiumi*? spuse Senderovsky, plescăind acum fără să-i pese, mama lui fiind în carantină în Forest Hills, prea departe ca să-l audă.

— Să nu vorbim despre asta acum, spuse Ed, şi Karen ridică mâinile a capitulare.

Ed se întinse după sticla de Riesling (în curând, ziarul avea să declare strugurii riesling cei mai subapreciați struguri ai verii) şi-şi umplu paharul până sus, dându-şi apoi seama că ar fi trebuit să o întrebe mai întâi pe Dee dacă mai vrea vin. Să aducă vorba despre *Rivers/Fiumi* acum, după victoria lui cu *tonnato* şi sardinele? N-o va ierta niciodată pe Karen pentru asta. Da, îşi irosise tinerețea cu lucruri stupide şi indolente, alimentate cu bani strămoşeşti. Şi ce dacă? Fusese vreunul din cei opt sute de cititori ai revistei iremediabil distrus de tentativa lui de romantism, inspirată de o combinație între pasiunea pentru călătoria pe Mississippi a lui Huck Finn şi unicul voiaj de familie în care tatăl său fusese prea beat ca să-l umilească, la bordul unui vas de lux care-şi croia încet drum pufăind în josul Nilului? Prin contrast, invenția lui Karen distrugea în mod activ viețile oamenilor, inclusiv pe cea a Actorului.

Liniştea se întoarse la masă. Această cină în comun avea să fie diferită de prima. Fiecare comesean, cu excepția lui Senderovsky, aflase ceva nou despre un altul, şi secretele erau la fel de picante ca *tonnato* condimentat cu habanero pe care-l hăpăiau acum, fără nicio considerație pentru instalațiile sanitare rurale. Karen se uita la Senderovsky, ştiind că încercase să înmormânteze romanul lui Vinod în vizuina unei marmote. Nat se uita la Karen, ştiind că avea s-o învețe coreeană şi că într-o zi va fi pregătită să îi cunoască pe Jin şi J-Hope şi Rap Monster la Seul. Dee şi Ed se

uitau unul la celălalt, camarazi după lunga plimbare, ea conştientă de dorința lui, el încercând să-şi evalueze şansele. Actorul privea lateral la Masha, ştiind care este consistența, *textura*, ca să-l citățm pe soțul ei, atingerii acesteia. Iar Masha se uita în farfurie, conştientă de fierbințeala privirii laterale a Actorului, în care se temea că se amestecă mila şi batjocura.
— În regulă, spuse Ed, cine vrea friptură de miel?
Cu toții ridicară mâna în afară de Vinod şi de Nat, amândoi moralişti când venea vorba despre miei.
— Le primiți în sânge, dacă nu cereți altfel.
Curând, fâşiuțele rozalii de carne pe os se adunară morman pe farfurii, şi cuțitele moi din plastic reciclabil se dovediră inutile. Cei şase mâncători de miel îşi duseră la gură prada lipsită de apărare şi sfâşiară carnea ca nişte apucați. Carnea, suculentă, dar tare, cerea o insistență de carnivor devotat, şi fiecare dintre meseni îşi încheie masticația lingându-şi mai întâi degetul arătător, apoi degetul mare. În special Senderovsky era încântat de acest fel de mâncare, o emblemă extrem de potrivită a coloniei sale de bungalow-uri.
— Înainte de a fi înmormântat, vreau să mi se stropească corpul cu ulei de măsline şi sare, spuse el.
— Tati n-o să moară decât peste mult, mult timp, îi spuse Masha lui Nat. Se prosteşte.
— Aş putea să mor eu înaintea lui! cântă Nat.
— De ce spui asta?
— Da, chiar aşa, de ce? interveni şi Karen.
— Din cauza schimbărilor climatice.
Ed, mulțumit de primirea făcută mâncării sale, tocmai terminase încă un gin artizanal şi simți cum limba i se dezleagă corespunzător.
— Generația lui Nat se numeşte Generația L, declară el. De la *last*, „ultima”.
— Ed, ce mama dracului ai? întrebă Karen.
— Nu vreau să spun decât că e dovadă de iresponsabilitate să aduci pe lumea asta un om, spuse Ed.
— Păi n-au făcut asta! spuse Karen. Nimeni de aici n-a adus pe cineva pe lumea asta.

— Încă sunt absolut fertilă, spuse Dee, dar sunt de acord cu Ed. Fără copii.
Oh, îşi spuse Actorul.
— Da, sunt adoptată, îi declară Nat lui Ed.
Actorul se învioră, simţind că rivalul lui era pe punctul de a fi luat la rost. Se aşternu tăcerea, umplută de ciripeala nebună a păsărilor care simţeau prima pală de vânt apropiindu-se de Berkshire. Senderovsky îşi dădu seama că nu a pornit muzica la radioul roşu şi frumos.
— „Adoptată" înseamnă că mami şi tati nu sunt părinţii mei biologici, explică Nat. Înseamnă că n-am ieşit din burta lui mami.
— O, ştiu, scumpete, spuse Ed. N-am vrut să spun nimic rău. Ai părinţi minunaţi. O să trăieşti foarte multă vreme.
Nu mai folosise cuvântul „scumpete" până atunci, nici faţă de un copil, nici faţă de un adult, şi rostirea lui îl făcu să se simtă şi mai vinovat de o nespecificată infracţiune.
— Nu sunt sigură de asta, dar mulţumesc, spuse Nat.
Dee şi Actorul râseră. Mama ei se crispă. Fraza aceea o putea rosti un adult, nu şi un copil. Cu câteva zile înainte spusese „Nu-mi lipseşte oraşul în *întregime*", şi acel ultim cuvânt o întristase pe Masha. Oare Nat avea copilărie? Nu în întregime.
— Hei, spuse Nat. Am învăţat cuvintele de la „Alouette" în engleză, vreţi să le auziţi?
— Nu acum, Nat, spuse Masha.
— „Ciocârlie, frumoasă ciocârlie!", cântă Nat, cu timbru perfect. „Ciocârlie, o să te jumulesc. O să-ţi jumulesc capul! O să-ţi jumulesc capul! O să-ţi smulg ciocul! O să-ţi smulg ochii!"
— Bine, ajunge, te rog, insistă Masha. Nu e un cântec frumos.
— Ba e un cântec frumos! strigă Nat. E din Canada franceză!
— Natasha Levin-Senderovsky! Vrei să te duci singură la tine în cameră?
— Pentru ce, fiindcă am spus că e din Canada franceză?
— Să ne calmăm cu toţii, interveni Senderovsky.
Întreaga cină îi scăpa printre degete. Şi asta după toţi banii pe care-i cheltuise pe miel şi pe viţel şi pe maioneza artizanală făcută de o familie de peste râu.

— Tocmai ai mâncat un miel, spuse Nat. Bine? Şi lui i-au smuls ochii şi i-au jumulit capul. Cineva l-a ucis. Şi el a fost Generația L. Dar de asta nu ți-a păsat, nu?
— Vezi ce ai făcut? îi reproşă Karen lui Ed.
— Ce am făcut? Şi tu ai mâncat miel!
— Nu despre asta vorbeam, spuse Karen. Ai supărat-o cu ce ai spus.
Actorul decise că era momentul să ofere un context moral şi ceva solemnitate.
— Esențialul este, spuse el, că Nat e absolut excepțională. Ca fata aceea suedeză cu Asperger.
— Poftim? făcu Masha.
— *Alouette, gentile alouette*! țipă Nat. *Alouette, je te plumerai*!
— Nat, ți s-a spus să încetezi.
— Cântam în franceză, replică Nat. Aşa nu trebuie să auzi cuvintele urâte.
Karen văzu dinaintea ochilor întreaga viață a copilului, rebeliunea, combativitatea, drogurile, relațiile cu irlandezi înalți veniți cu viză H-1B care caută „ceva diferit”, fuga de părinții care n-au niciun drept să-i controleze viața. Ce-ar fi dacă ea, Karen, ar interveni chiar acum şi ar încerca să-i uşureze adolescența? Ce-ar fi dacă s-ar oferi nu ca substitut de părinte, ci ca soră mult mai mare? Şi de data asta n-ar da greş.
— Hai sus să te uiți la BTS în camera ta, spuse Masha. Oricum ai terminat de mâncat.
— Nu! Vreau să stau cu oamenii mari!
— Vin şi eu cu tine, spuse Karen. Ai spus că vrei să-mi arăți cum cânți la pian.
— *Piano chyeo*! țipă Nat. Asta e în coreeană. *Tee-bee kkeoh*! Nu că am avea *tee-bee*.
Ed se uită la Karen, surprins, şi la fel şi Masha. Pe lângă influența pe care o avea asupra soțului ei (şi a lui Vinod, desigur), Karen o învăța acum pe fiica ei încă o limbă.
Nu era nimic inerent rău în asta, decât poate că ar fi trebuit să o consulte şi pe ea.

— Dacă vreți să cântați la pian înainte de culcare, e în regulă, spuse Masha, cu o voce la fel de aspră ca vântul care începea să bată. Dar un singur cântec, şi apoi la culcare.
O voia pe Karen pierită din ochii ei.
— Daaa! strigă fiica ei şi plecă în camera de zi împreună cu Karen.
— Îmi pare rău, spuse Ed către Masha şi Senderovsky. Nu sunt obişnuit să fiu în preajma copiilor. Cu toate că e aproape prea deşteaptă ca să fie copil.
— Dar *este*, spuse Masha. Un copil.
— Şi mie mi se întâmplă, spuse Dee. Uit cum să vorbesc cu ei. Am nepoate, dar nu sunt nici pe departe la nivelul de inteligență al lui Nat.
Aşa, îşi spuse Masha, mai spuneți cât de diferită e fiica mea de alți copii.
— Sasha ne-a spus întotdeauna că e costisitor să ai un copil, dar îți oferă un obiect de studiu excelent, continuă Dee.
Ed râse.
— O, asta e atât de tipic lui Senderovsky.
— Asta spuneai tu în clasă? întrebă Masha. De asta ai acceptat să adoptăm?
— Păi, începu Senderovsky.
— A mai spus şi să ne căsătorim cu cineva cu o „profesie”, continuă Dee. Că e singura cale de a supraviețui ca artist.
— Mă bucur că şi-a urmat propriul sfat, replică Masha.
— Sasha e un supraviețuitor, conchise Dee.
Continuară cu toții să mestece în tăcere, trecând din mână în mână sticlele de Riesling, cu conținutul lor verzui lucind şi vălurind în lumina lumânării, până când Karen se întoarse pe verandă, părând radioasă şi zâmbitoare, observă Vinod.
— Ați terminat cu *Lacul Lebedelor*? întrebă Masha. Mă duc s-o culc.
— E deja în pijama, spuse Karen. Era foarte obosită şi nu avea nevoie decât să o învelească cineva.
— Are nevoie de un pahar cu apă lângă pat şi de prosopelul ei.
— Ăla cu Llama Llama Red Pijama pe el? întrebă Karen. I l-am pus sub pernă, împreună cu o poză cu Jin.

Cea mai delicată parte a relației cu fiica sa, ritualurile de culcare, în timpul cărora Nat devenea chiar mai mică decât vârsta ei, fusese atât de uşor confiscată de altcineva. Nu era mamă, îşi spuse Masha, cât era îngrijitoare, planificatoare de lecții şi terapeut nedorit. Într-o bună zi, fiica ei avea să facă ritualul câinilor de prerie împreună cu Karen, dacă n-o şi făcuse deja, şi în ziua aceea Mashei nu-i mai rămânea decât să se mute în pod.
Între timp, Actorul îşi apropia încet scaunul de al ei.
— Aşa deci, îi spuse el Mashei, cu o sprânceană ridicată, şi tu ai studiat la New Haven?
— De unde ştii?
Se uită la soțul ei, care sugea un os de miel adus de spate şi cu ochii mijiți.
— Ai vorbit despre mine?
— Absolut deloc, răspunse Senderovsky.
Probabil că m-a căutat pe internet, îşi spuse Masha. S-a deranjat să o facă.
— Da, am absolvit cu mult înaintea ta, spuse Masha.
Timiditatea ei îi puse un nod în gât lui Senderovsky. Se aşteptase ca soția sa să fie puțin îndrăgostită de Actor, dar asta îi reamintea de colonia rusească de bungalow-uri, pe vremea când o Masha de unsprezece ani era îndrăgostită de un bou mare şi prost pe nume Oleg, care era îndrăgostit numai de el însuşi şi de ceva numit LeBaron.
Actorul se lăsă pe spate în scaun şi-şi cercetă publicul şi stânjeneala pe care le-o provoca membrilor acestuia. Era îmbrăcat cu o cămaşă din gabardină cu un aspect fals militar care ar fi părut o afectare pe oricine altcineva – o declarație de intenție în sine, şi o ripostă față de nonşalanța studiată a lui Ed. Putea purta orice şi putea face orice, cu oricine.
— Şi ia zi, Vinod, continuă el, vorbindu-i ca unui vechi prieten, ai fost vreodată îndrăgostit?
Un foşnet se stârni printre cei trei prieteni originari care, mândri absolvenți ai unor colegii din oraş, deja erau iritați de menționarea atât de flagrantă a New Haven. Dar Actorului îi plăcea să pună întrebări incomode. Simțea că i se cuvine acest privilegiu, după ce se dezgolea în fața spectatorilor săi.

— Cine n-a fost îndrăgostit? răspunse Karen, preventiv.
— Îl întreb pe Vinod, spuse Actorul.
Masha îi simți cruzimea, şi se admonestă pentru că nu îi provoca repulsie. Deci Actorul era genul care observă un grup şi-l atacă pe cel mai vulnerabil membru al lui.
— Ce specializare ai avut? îl întrebă ea pe Actor cu voce ridicată. Teatru?
— Am fost îndrăgostit de Karen cea mai mare parte a vieții mele, răspunse Vinod.
O spuse privind în farfurie, la cele trei schelete de sardină perfect curățate, la economia pe care o reprezenta rondăiala aceea atentă. Senderovsky ar fi vrut să se repeadă să-l îmbrățişeze.
— Iar tu ai fost conştientă de iubirea asta, bănuiesc, îi spuse Actorul lui Karen. Întreb asta pentru că-mi pasă.
— Avem o prietenie care e mai puternică decât orice iubire fizică, spuse Karen.
— Asta sună foarte formal, spuse Actorul.
Vinod se îndreptă de spate şi-şi pironi privirea asupra Actorului.
— Iubirea mea pentru Karen, răspunse el, a fost cea mai împlinită parte a vieții mele. Şi da, am iubit şi alte femei, am fost şi cu altele. Nu prea multe, dar am fost. Karen şi cu mine suntem prieteni, dar pur şi simplu suntem mult prea diferiți.
— Ce vrei să spui?
Actorul juca acum rolul unui reporter de televiziune stăruitor. În curând avea să scoată la iveală un adevăr important, spre binele tuturor.
— Am avut ambiții, dar, spre deosebire de ea, eu nu mi le-am putut împlini. Dar dezamăgirile mele au rămas doar ale mele. Suferința mea e intimă, şi aşa am dorit întotdeauna să fie. Cu cât îmbătrânesc, cu atât sunt mai încântat de oamenii care se învârt pe orbita paralelă cu a mea, dar rămân la distanță. Prietenii mei, scriitorii pe care îi admir şi, mai presus de orice, singura mea iubire adevărată.
Ridică paharul către Karen, apoi îl puse jos fără să bea, de parcă ar fi vrut să ilustreze ceea ce tocmai spusese. Prin mintea lui Karen se derulau primele cinci pagini ale romanului lui Vinod. Încă nu ştia ce să creadă despre el, dar ştia că nu va citi decât

cinci pagini pe zi, ca să-l facă să dureze cât mai mult. Afirmația lui veni ca un dar, cel mai sincer pe care-l primise de mulți ani. Nu știa decât o singură cale de a-l răsplăti.

— Scuzați-mă, spuse ea, părăsind masa.

Mesenii se uitară urât la Actor. Îi aminteau de o rară ocazie când jucase un rol negativ, și nu pe cel al tânărului întunecat și neînțeles care se lupta cu propria istorie. Dar asta nu-l deranja. Ura era un material cu care putea lucra.

— Literatură comparată, spuse către Masha. Și mulțumesc pentru mâna de ajutor de mai devreme.

Privirea lui lunecă pe silueta Mashei.

— Mi s-a oprit apa, anunță către ceilalți. Dar nu vă faceți griji! Stăpâna casei are totul sub control.

Acum vorbea cu cadența lui Senderovsky, îi ocupa spațiul.

Latifundiarul începu să tușească în pumn.

— Îmi pare rău, spuse el, cu ochii lăcrimând. Nu-l am. Virusul, vreau să zic. E reflux gastric.

Continuă să tușească, suficient de tare ca Actorul să se îndepărteze de el și să se apropie de Masha. Actorul se gândi cu impertinență să întindă mâna și s-o atingă pe a ei, care i se odihnea în poală ca un colțunaș palid. Simți cum un picior i se întinde spre al ei pe sub masă. Ea îi simți apropierea și nu știu ce să facă. *Inna, ajută-mă*, gândi în rusă. *Inna, mi-am pierdut voința*.

— Poate că sunt de modă veche, spuse Actorul, dar cred că oamenii ar trebui să aibă aventuri.

— Apropo de ce? întrebă Dee.

A, deci îi atrăsese în fine atenția.

— Scuze, spuse el. Apropo de nimic. Viața la țară mă afectează deja. Bat câmpii.

Senderovsky continuă să tușească, ritmic și punctual ca acordurile de chitară ale lui Caetano Veloso pe care uitase să le pună la radio. De fiecare dată când se uita la Actor și la soția sa nu se putea gândi la numeroasele roluri pe care le jucase pe scenă și pe ecran, în timp ce Senderovsky însuși jucase unul singur, cel de clovn. Cu toate că fusese o întreprindere foarte lucrativă pentru o vreme și i se oferise chiar un post permanent la

o universitate din oraş (pe care-l refuzase prosteşte pentru a se ocupa de munca de televiziune).
— Poate ar trebui să te duci la culcare, îi spuse Masha soţului ei.
Ed şi Dee se întrebau amândoi dacă bărbatul slăbănog avea oare febră şi încercau să-şi treacă în revistă interacţiunile cu el. Tusea lui părea seacă, un semn clar. Vinod se ridică să-i aducă un pahar cu apă.
— Nu pot să mă întind, spuse Senderovsky. Face refluxul şi mai rău. Trebuie să rămân ridicat.
Dee îşi amintea unele din cuvintele pe care Senderovsky alegea să le folosească în clasă, pe care apoi ea le diseca voios împreună cu colegii la un bar cu rumeguş pe jos. Cineva chiar produsese un document cu „Zicerile lui Sasha" pe care-l prinsese cu o pioneză pe tabla de plută din sala studenţilor masteranzi şi care, din câte ştia ea, încă se afla acolo, atârnând strâmb.
— Fir-ar să fie, ce mult am mâncat, îi spuse Ed lui Dee, mângâindu-şi burta, în încercarea de a-i aminti de faptul că gătise. Trebuie să mergem la plimbare cât mai mult, altfel o să mă fac cât malul.
Cântărea, în prezent, cincizeci şi opt de kilograme.
— „Dismorfia trupului tău aduce toate fetele în curte"[14], cântă Dee, un cântec de pe vremea când Ed şi Senderovsky aveau puţin peste treizeci de ani şi pe care amândoi îl uitaseră.
Dee nu era la fel de beată ca în seara dinainte, dar era suficient de ameţită cât să i se pară odihnitor vântul din ce în ce mai puternic care lovea plasele de insecte.
— Hei, ai reality-show-ul ăla japonez despre care vorbeai? îl întrebă pe Ed.
— Da, am descărcat cea mai mare parte din el, spuse Ed.
Întinse mâna după paharul de gin şi-l bău dintr-o sorbire.
— Putem merge la bungalow-ul meu să-l vedem, dacă vrei. Făcu o secundă de pauză, dar politeţea învinse: Toată lumea e binevenită.

---

[14] Parafrazare a versului „*My milkshake brings all the girls to the yard*". (*N. red.*)

— Cred că o să mă duc să lucrez la scenariu, spuse Actorul. Cineva trebuie s-o facă.
Masha îl privi cum se ridică, cu mişcări chinuite şi lipsite de vitalitate, apoi simţi absenţa genunchiului lui lângă al ei. E furios pe Dee, îşi spuse ea. Îşi aminti de peştişorii pe care tatăl ei îi folosea pentru a prinde bibani de mare în canalul Long Island, felul cum se zbăteau în cârlig, potriviţi doar pentru a muri între dinţii unui animal mai important.
Apoi o auziră pe Karen urcând treptele cu un tropăit lipsit de eleganţă. Nu spuse nimic, dar se apropie de Vinod. În mână avea un receptacul mic, plin cu o substanţă de culoarea piersicii.
— Trebuie să-ţi dai cu asta pe sub ochi, spuse ea. Cu toţii am avut nopţi albe, dar tu, scumpete, trebuie să scoţi în evidenţă ochii ăia frumoşi.
Deschise containerul, luă un strop de cremă pe vârful degetului şi începu să deseneze semiluni sub ochii lui Vinod. El zâmbi până când buzele uscate îi crăpară la colţurile gurii.
— Nu-i nevoie spuse el. Pe cine să impresionez? În afară de tine.
Mesenii urmăriră desfăşurarea ritualului, pe care numai Senderovsky îl recunoştea ca atare, pentru că făcuse acelaşi lucru pentru el şi pentru Vinod de nenumărate ori în zilele de început ale prieteniei lor, aplicând creme şi balsamuri şi tot felul de alte produse, netezindu-le pielea pentru bătrâneţea de care Karen se temuse atât de tare, singurele reţete de viaţă ale mamei ei: aspect bun, teme corecte, facultate bună, căsătorie bună, sănătate bună. În timp ce îi dădea cu cremă la ochi, remarcară cu toţii grija cu care lucra, de parcă Vinod ar fi fost un obiect sacru, un talisman şi n-ar fi contat nimic altceva decât să-l trimită în lume un pic mai fără pată. Ce ridicol, îşi spuse Masha. Îl duce de nas la fel cum Actorul mă duce pe mine de nas.
— Ei, făcu Actorul, urmărind scena. Mi-am încheiat misiunea aici. Noapte bună.
— Somn uşor, răspunse Ed, cu un ton victorios. Bate la uşă dacă vrei să vezi reality-show-ul japonez împreună cu noi.
Partea cu „bate la uşă” implica faptul că el şi Dee ar putea fi cel puţin pe jumătate dezbrăcaţi.

— Ah, mor de nerăbdare să văd emisiunea aia, spuse Karen. Vin, vrei să vii şi tu?
Ed oftă.

7

Ed îşi instală laptopul pe birou, între cele două sculpturi de ananaşi, iar Dee (împreună cu Vinod şi Karen, intruşii) se aşează pe jos, rezemată de marginea patului, cu paharul de băutură în mână, încântată de perspectiva emisiunii.

— În regulă, făcu Karen. Trebuie să arăt chestia asta cuiva, că mor.

— Ce este? exclamă Dee.

Se întreba cum ar fi să fii prietenă cu Karen, femeia asta importantă care putea cu atâta uşurinţă să se comporte ca un copil (şi să se împrietenească cu unul), opusul tuturor persoanelor serioase pe care le cunoştea în oraş.

— Dar trebuie să semnaţi un fel de acord de confidenţialitate în minte, spuse Karen, scoţând telefonul. Serios, chestia asta rămâne între noi.

Vinod făcu gestul prin care-şi trage fermoarul imaginar la gură. Era fericit s-o vadă fericită. Pe vremuri, Karen începea fiecare seară în oraş cu întrebarea „Bun, care-s bârfele?", iar el şi Senderovsky se întreceau s-o facă să râdă sau să se mire, ca două Şeherezade de facultate.

— Deci, începu Karen, mă jucam cu Nat la mine în bungalow şi aud un ţipăt. Şi... aşa, uitaţi-vă la asta.

Se apropiară atât cât le permitea virusul. Cel puţin trei dintre ei îl văzuseră pe Actor nud în filme, iar unul dintre ei îi văzuse penisul din profil pe o scenă londoneză. Dar aici goliciunea lui era fără poziţionări, fără afectare, furia, ţipetele („Clăteşte-l!", „Parcă am foc în ochi!") erau sincere, era el însuşi, sinele său gol şi brutal şi nu avea niciun control asupra vieţii sale, nici măcar asupra a ceea ce putea vedea cu ochii larg închişi. Drama sinelui său real o depăşea pe cea a sinelui de pe ecran; era în egală măsură mai tristă, dar şi mai amuzantă de privit. (Poate că în definitiv, îşi spuse Ed nemilos, nu e un actor aşa de grozav.) Dar e frumos, îşi spuse Dee. Doamne, cât de frumos, bărbatul ăsta care stă două

bungalow-uri mai încolo. Era ca şi când prin ţipetele lui neajutorate nu s-ar fi surprins numai pe sine, ci şi pe ea, un animal drăgălaş care reuşea să se piardă mereu în tundra necunoscută. Şi fiecare parte a trupului său, inclusiv cele ascunse, era expusă parcă numai pentru ea, chemând-o cu imperfecţiunile sale. Da, îşi răsese pubisul ca un idiot, dar o dâră de păr cobora de la noadă până la testiculele rotunde şi grele şi nu avea ce să-i facă – decât dacă cerea unei asistente sau unei iubite să se ocupe de asta. Dar acum Dee ştia. Şi acum îşi dorea să-l ajute cu algoritmul care-l prinsese în capcană. Sau nu? Ed era la niciun metru distanţă, respirând periculos, cu o expresie iritată. Era atât de minunat să-l aibă alături la cină, să se plimbe cu el prin peisaje virgine, să asculte pe cineva cu jumătate de viaţă mai bătrân, care renunţase la reproducere şi la încurcături şi la multe altele. Buzele lui ar avea gust bun, de friptură de miel şi de gin şi de lămâi tăiate în sferturi, ca ale ei.

Ed îi simţea mirosul respiraţiei alcoolizate.

— Îţi place priveliştea? întrebă el, sperând că i-a reuşit un ton amuzant.

Mâinile încă îi ardeau de la usturimea ardeilor habanero şi îşi dorea să fie singur cu ea, să o îmbrăţişeze, să o facă să-i simtă mângâierea genelor şi forţa braţelor. Dee îl văzuse acum pe Actor gol, dar avea şi el un trup, şi era suplu şi îngrijit.

— Oh, doamne, exclamă Vinod. Nu!

Masha era acum pe verandă, şi privirea ei era fixată foarte evident acolo unde, după legile şi obiceiurile abrahamice, nu ar fi trebuit să fie (deşi cine o putea condamna?). Pentru a contrasta şi mai mult cu bărbatul gol, era îmbrăcată pentru apeluri video cu un sacou modest, dar desculţă. Şi apoi îl luă de mână. Îl răsuci cu grijă, ca o pilotină care conduce un petrolier în port.

— Nu i-aţi auzit pe ăştia doi în seara asta? întrebă Karen. Asistenta mea a făcut facultatea la New Haven. Asta e forma lor de flirt, să întrebe ce ai absolvit. Pun pariu că omul a probat deja produsele.

Vinod râse de expresia ei de negustor newyorkez.

— Poate că nu trebuia să filmezi, spuse Ed. Confidenţialitate, ştii.

Karen ridică din umeri. Ed înțelese că pentru Karen şi cei de teapa ei din Valley tot ce implica pixeli şi degetul mare era întotdeauna permis.
— Să-i spunem lui Sasha? întrebă Vinod. Sunt sigur că doar l-a dus în baie şi...
— Şi l-a ajutat să se spele! strigă Karen.
Dee râse.
— Mda, spuse Ed. Mulțumesc pentru asta. Mai vreți să ne uităm la emisiune? O să vi se pară plictisitor, prin comparație. Nu conține psihiatri ruşi în călduri, nici vedete nude ale scenei şi ale ecranului. Ați fost avertizați.
Emisiunea începu şi o urmăriră aşa cum se cuvenea, ca distracție de fundal, un zgomot calmant şi atenuat. Conform regulilor romanelor ruseşti, fiecare dintre ei se gândea la altcineva. „Noapte bună, Karen-*emo*", îi spusese Nat, cu palmele lipite dinaintea feței fierbinți, în poziția clasică a rugăciunii creştine, cu un băiat coreean frumuşel şi o lamă glumeață sub pernă, cu lumea apărată de viruşi şi de oameni.
Trebuie s-o ducă undeva, îşi spuse Karen. Undeva departe. Două surori care-şi clădesc o viață împreună. Planul se construia în mintea ei ca o furtună. Şi Vinod? Ar putea iubi un bărbat pe care-l compătimea? Dar dacă ar fi încetat să-l mai compătimească?
Vântul lovea în fereastra Actorului, zgâlțâind-o, făcând somnul imposibil. Trebuia să plece de acolo. Cum aveau să arate următoarele săptămâni? Nevasta lui Senderovsky masturbându-l şi Dee ignorându-l la cină? Avea colegi care tânjeau mai mult ca orice să fie umiliți, aşa-numiți eroi de acțiune cărora le plăcea să fie flagelați sau sodomizați, dar nu se număra printre ei. Avea să se urce în Lancia şi să se întoarcă în oraş dis-de-dimineață. Avea să trăiască periculos în pustietatea oraşului. Avea să facă o declarație de solidaritate cu casierii şi vânzătorii care rămăseseră acolo. Dar nu putea! Voia să fugă afară şi să îi cânte o serenadă cu vocea lui impecabilă. Dar dacă se deschidea fereastra şi apărea el? Îşi imagină o batistă în buzunarul unei pijamale cu buline, un zâmbet victorios, ea foşnind în cearceafuri, în spatele lui. Sau poate, în ciuda furtunii, în ciuda frigului, făceau duş împreună afară, exact acelaşi duş care-i fusese refuzat lui în Bungalow-ul

Petersburg. Îşi puse pe el un halat de la podgoria din California pe care Ed o disprețuia şi plecă cu tableta spre casa principală. Afară, vântul sălbatic îl atacă, subestimându-i puterea, aşa cum făceau toți. În liniştea bucătăriei, cu luminile maşinii de cafea clipind ca un semafor, mai făcu clic ici şi colo prin opera ei, oprindu-se nerăbdător la conturile de pe rețelele de socializare. Şi acolo, postată cu numai o oră în urmă, era fotografia cu ei doi. Elspeth avea s-o vadă şi să-i lase un mesaj de o distorsionată intensitate. Publicistul lui avea să spună ceva pe cât de sofisticat, pe atât de îngrijorat. Fanii lui – ah, cui îi păsa de ei? Aveau să se adapteze. Dee postase fotografia lor împreună. Voia ca lumea să-i vadă. Puse tableta jos pe dulap şi simți mirosul de peşte şi carne stricată din gunoi, auzi geamurile zornăind în cercevele. *Vino la mine*, îi spuse el vântului. *Sunt iscusitul Odiseu. Tu o să-mi umfli pânzele.*

Senderovsky rămase în poziție verticală o oră, cum i se recomandase, înainte de a se culca, sperând să-şi calmeze refluxul gastric. Dar continuă să tuşească. Uscat.

— Lasă-mă doar să-ți iau temperatura, spuse Masha.

— O, ia uite ce amabilă e acum, spuse Senderovsky în rusă. Poate mă ajuți să fac şi un duş.

— Nu ştiu ce crezi tu că s-a întâmplat, spuse ea în engleză, în afară de faptul că a trebuit din nou să descurc una dintre încurcăturile tale.

— Pe vremuri mi se părea că accentul tău în engleză e atât de dulce, spuse el. Numai pentru că ai venit aici mai târziu. Voiam să te îndrum. Voiam să te ajut să te adaptezi.

— Continuă să vorbeşti la trecut, spuse ea. Cine ar putea să te învinovățească, la cum arată viitorul nostru?

— Aşa, dă vina pe mine, spuse el, cât de *au courant*.

— Şi acum îmi vorbeşti de parcă ai fi pe o rețea de socializare. Oh, Sashenka. Nu înceta să fii deştept şi expresiv. Mă excită atât de tare.

Stinse lumina, iar Sasha o auzi întorcându-se cu spatele, patul gemând în propria sa limbă îndelung exersată.

Când îl trezi sunetul propriei tuse, vântul biciuia copacii, flămând după frunze, dar mulțumindu-se şi cu ramurile pe care le frângea cu gemete cumplite, ca un torționar din Lubianka.
Fir-ar să fie, *chiar* că sună ca ca un tren de marfă, îşi spuse Senderovsky. Era duşmanul inveterat al clişeelor; singura dată când ridicase vocea la Dee în clasă fusese când o auzise spunând „verde ou de rață" pentru a descrie culoarea unei încăperi care nu existase niciodată în universul ei. Se ridică şi deschise unul dintre obloane. Luna era absentă, dar două dâre fantomatice de lumină luceau pe jumătate din aleea de la intrare, provenind, cel mai probabil, de la o camionetă neagră cu SLEGS BLANKES pe bara din spate. Se săturase de chestia asta. O să cheme poliția. Nu, o să se ducă la camionetă, fie ce-o fi. Îşi puse pantalonii de sport şi halatul, transformând ridicolul lor într-o armură şi luă o căciulă de lână din holul de la intrare.
Afară, vântul amenința să-l ia pe sus şi să-l poarte, cu halatul fluturând, către un cimitir de dădace englezoaice şi umbrele stricate. Dar Senderovsky continuă. Bâldâbâcăi prin ceața care-i mânjea ochelarii speciali pe care-i purta noaptea. (Vederea de noapte i se înrăutățea şi ea cu vârsta.) Când intră în raza farurilor, văzu ce dezastru făcuse vântul – şi noaptea nu era decât la jumătate – pajiştea acoperită acum cu o varietate şi mai mare de crengi albe de copaci, întruparea unui univers indiferent şi lipsit de judecată, încărcat de suferință, presărat din belşug cu boli, ai cărui locuitori nu erau decât fripturi de miel umblătoare.
— Futu-i! strigă el, atipic.
În timp ce se îndrepta hotărât spre intrusul cu față lungă de la capătul aleii, Senderovsky se simțea ofensat de vânt. Tocmai îi plătise tipului cu copacii opt sute de dolari, bani gheață, pe care nu-i avea. Şi pentru ce? Nimic nu se schimbase. Copacii morți continuau să cadă. Nu avea nicio şansă se învingă.
— Cine eşti? strigă către silueta solitară din spatele volanului camionetei.
Nu avea cum să vadă mâna înmănuşată care bătea darabana în volan, literele care compuneau numele unui post de radio cu muzică pop luminând verde bordul. Apropiindu-se, încercă o abordare mai amabilă:

— Te-ai rătăcit? strigă. Apoi, în cea mai bună americană a sa: Domne, te-ai rătăcit?

O pocnitură îi trecu pe la ureche. Un foc de armă? Apoi încă o pocnitură. Îşi acoperi faţa cu halatul şi căzu la pământ, cu burta pe pietriş. Pocnetul reveni, dar de data aceasta nu se mai opri; un obiect gemea torturat de vânt, ignorat, până când un fragment de ulm, ca nişte coarne de animal, începu să se desprindă de trunchiul înalt şi gol, chiar deasupra lui Senderovsky.

Nu vsio, gândi el în rusă. *S-a terminat cu mine*. Dar chiar când închise ochii, simţi cum este rostogolit de pe alee şi aruncat în şanţul moale al pajiştii, beneficiar al unei providenţe invizibile. O trosnitură cumplită îl făcu să se ghemuiască în poziţie fetală. Câteva clipe mai târziu, când deschise ochii, extremitatea unei enorme crengi rupte îl lovea uşor în frunte ca un deget insistent, aşa cum făcea uneori Nat când voia să-l trezească în miez de noapte. Vântul continua, dar acum ploaia rurală care o adormise fără greş pe soţia lui începuse să-i şiroiască pe frunte. Ramura de copac proaspăt frântă emana un miros de piele tânără şi văratică. Era întuneric beznă acum. Curentul se oprise în tot oraşul, aşa cum căzuse în întreaga ţară. Camioneta de pe alee dispăruse.

Actul trei
Vreme bună

1

— Pe marginea drumului sunt trestii foarte frumoase, îl informă Nat pe Senderovsky la micul dejun, la două săptămâni de la ultima noastră întâlnire cu ei.

După părerea terapeuților, avea probleme cu contactul vizual, dar acum îl privea drept în ochi, ca şi când ar fi încercat să-l vrăjească cu nevinovăția ei. Cum de reuşise Karen să se apropie atât de tare de ea? Cum de el însuşi nu era capabil să accepte că este tatăl unui copil remarcabil, care observa totul, procesa altfel decât cei cu mai puține anxietăți, cu minți mai puțin zgomotoase, şi care vorbea cu sinceritate absolută? Încă nu era prea târziu să-i fie părinte complet, dacă reuşea să găsească solventul care să-i decalcifieze dragostea. Mult-iubitul său espresso îi tremură în mână şi zdrobi în dinți cerealele bogate în fibre pe care le avea în gură.

— Să te uiți la ele dacă pleci la plimbare azi, bine, tati? spuse Nat.

— Bine, răspunse Senderovsky.

Dar, ca să parafrazăm ultima replică a unui autor celebru, nu se mişcă din loc. În locul ochilor căprui şi blânzi ai fiicei sale, vedea farurile unei camionete la capătul aleii, scăldându-l în lumina lor răuvoitoare.

În oraş, oamenii mureau. Unii mai mult decât alții. Virusul cutreierase pământul, dar alesese să se stabilească acolo, exact cum părinții Mashei, ai lui Senderovsky, ai lui Karen şi ai lui Vinod îl aleseseră cu patru decenii în urmă ca loc în care să se salveze de reverberațiile nocturne ale lui Stalin şi Hitler, de Împărțire şi divizare, de durerea care radia nu din amintirea îndepărtată, ci care izvora direct din mâinile taților lor.

Prinzând semnal din casa principală, colonişții din bungalow-uri aflară ce se petrecea cu două sute de kilometri mai jos pe râu, şi simțiră tot felul de lucruri, dar mai ales vinovăție. Era neruşinat de frumos unde se aflau. Vremea rămânea schimbătoare, dar

chiar şi nestatornicia ei era frumoasă. Un strat fin de zăpadă, după o zi caniculară. („Nu vă speriaţi, florilor”, le cântă Nat îngrijorată narciselor pe care le plantase împreună cu Karen lângă casă, sub fereastra biroului Mashei.) O zi caldă, întreruptă de un nou praf de zăpadă, ca un zahăr ud pe limba lui Nat. Chiar şi furtunile de noapte, care continuau să distrugă pajiştea lui Senderovsky cu perseverenţă comică, erau în felul lor uimitoare, cu copacii – cărora acum le dădeau primele frunze – legănându-se ca nişte dansatori nocturni.

Vinovăţie. Pentru că ei erau în siguranţă aici, în propria lor comunitate, şi după două săptămâni de semicarantină impusă de Masha nu mai erau nevoiţi să păstreze distanţa unul faţă de celălalt, cu excepţia lui Senderovsky, a cărui tuse se înrăutăţea de la o zi la alta.

— Nu am virusul, anunţa el în fiecare seară la cină, unica lor masă comună, după ce suferise o criză de tuse, cu ochii uzi de lacrimi. Reflux gastric, adăuga, după ce Actorul se depărta demonstrativ de el şi se apropia de Masha, al cărei genunchi era acum gata să-l primească, cald şi pregătit la adăpostul mesei.

Vinovăţie pentru că aveau mâncare copioasă (cu excepţia lui Senderovsky, toată lumea se îngrăşase, chiar şi Vinod), companie educată şi interesantă şi, pentru unii, primii fiori ai dragostei. Nimeni nu era mai afectat decât Vinod de diferenţa dintre oraş şi ţară. Îşi dădu seama că în spatele spitalului din cartierul său erau parcate camioane frigorifice care adunau trupurile morţilor. Le scrise, vinovat, colegilor de la restaurantul unchiului său. De câte ori răspundeau, era fericit că i-au scris. Dar când le citea mesajele lăsa telefonul din mână şi privea pe fereastră baloţii de fân care se adunau în fâneaţa de alături, în timp ce fluturii monarh se împerecheau şi migrau spre nord, într-un vârtej de negru şi portocaliu. De ce era el aici, şi colegii lui acolo? Pentru că părinţii lui intraseră legal în ţară? Pentru că indienii educaţi aveau, în general vorbind, prioritate faţă de mexicanii needucaţi? Chiar dacă, după standardele familiei sale, eşuase – mai întâi ca profesor adjunct în veselul domeniu al „scrisului şi retoricii”, şi apoi ca simplu muncitor – se găsea aici, pe moşia unui coleg de

clasă de la un liceu de elită, adăpostindu-se pe loc, adăpostindu-se în spațiu.
Venise acolo ca să se piardă – cuvintele lui, nu ale noastre –, dar oraşul era cel care se pierdea în urma lui. Dacă ea n-ar fi fost acolo, dacă nu l-ar fi făcut fericit în fiecare zi cu previzibila ei trăncăneală şi cu felul în care-şi băga nasul peste tot, cu neaşteptata ei dragoste pentru fetița lui Senderovsky, îşi spunea că ar fi plecat imediat la Elmhurst.
Dar rămase. Cu toții rămaseră. Chiar dacă indolența vieții la țară îi făcea mai înceți, mai molatici, mai nesiguri pe picioare. Din nou, singura excepție era Senderovsky, a cărui anxietate susura în aceeaşi baie acidă ca refluxul său gastric. Nu putea dormi, şi nu numai din cauza tusei. (Masha purta acum dopuri în urechi.) Luase în considerare să cheme poliția ca să investigheze camioneta neagră, dar îşi făcea griji că sosirea agenților avea să-i sperie pe Masha şi pe colonişti. Îşi păstră teama pentru sine, împreună cu amintirea crengii masive care l-ar fi putut ucide în noaptea aceea, şi a forței benefice care-l împinsese către salvare. Cât avea să-l mai țină norocul? Când încerca să respire după accesul de tuse, auzea scrâşnitul plămânilor şi al esofagului, ca roțile unui ceas ruginit şi scos din uz. În fiecare dimineață îşi mirosea subsuorile, pentru că se spunea că virusul afecta simțul mirosului. Familiarele miresme de hambar erau tot acolo, dar când se uita în oglindă nu reuşea să găsească privirea propriilor ochi, ci doar scobiturile acestora. Cine era la volanul camionetei gata să-i atace colonia? Cine luase romanul lui Vinod? Cine aflase adevărul?

2

Reality-show-ul japonez era ritmul constant al tobei *taiko* din viețile lor izolate. Tempoul acesteia era de secol XIX, în cel mai bun caz, şi uneori Vinod sau Actorul lăsau din mână piesa de teatru sau romanul rusesc pe care-l citeau şi se întrebau dacă nu cumva erau şi ei tot în emisiunea japoneză. Cadrul era cel tipic genului, trei femei şi trei bărbați japonezi, între douăzeci şi treizeci de ani, erau aduşi într-o casă elegantă din Tokyo, Hawaii sau undeva în Japonia. Dar spre deosebire de omologii lor occidentali, participanții japonezi rareori se trădau unii pe alții, izbucneau în obscenități sau cedau poftelor trupeşti. Îşi examinau prieteniile şi relațiile şi prelungitele episoade romantice cu atâta timiditate, cu atâta nesiguranță, încât Ed şi Senderovsky şi Masha, dar mai ales Vinod, aveau impresia că privesc un univers paralel în care renăscuseră ca japonezi tineri şi frumoşi din clasa de mijloc, care abia îşi încep carierele de vânzători şi bucătari şi personalități online.

Se filmaseră aproape cinci sute de episoade, şi Ed le ştia pe toate pe dinafară. Cum putea acest bărbat fără nicio relație să fie atât de fascinat de o emisiune în care un întreg episod era dedicat analizării unui uşor refuz, la un castron de țăiței soba? Cum putea Ed să fugă la baie, în lacrimi, de fiecare dată când o luptătoare pe jumătate indoneziană, naivă şi plină de viață, era respinsă de jucătorul de baschet narcisist şi laconic de care era îndrăgostită?

Şi Senderovsky găsea emisiunea sfâşietoare. Eşecurile tinerilor de pe ecran îi aminteau de ale sale. Îi reaminteau de anii de început, lipsiți de iubire, dinainte de a vinde prima sa carte. Ca şi acum, şi pe atunci finanțele sale erau în cădere liberă. Nota de plată pentru copacii căzuți era de peste patru mii de dolari şi fusese nevoit să îşi facă încă o carte de credit la un creditor cu dobânzi cămătăreşti. Iar acum era imperativ pentru căsnicia sa să rezolve situația apei în bungalow-uri şi în casa principală. Da,

Senderovsky auzise că soția sa şi Actorul erau implicați într-un soi complicat de ritual de curățire. Uneori punea urechea la uşa băii de la parter, unde ştia că Masha ține găleţile cu apă pentru urgențe, dar nu auzea nimic. Mai erau şi zvonurile despre Karen, care filmase ceva indecent. Când Senderovsky se gândea la soția sa într-o manieră sexuală, se întorcea mereu cu gândul la petrecerea nebună de la Fort Greene din 2001 când se reîntâlniseră, la pielea netedă şi bronzată, la felul în care lumina se reflecta de pe umerii ei goi, la felul ei tineresc de a flirta şi la duritatea exagerată de student la medicină. Oare mai păstra ceva din vitalitatea aceea? Şi dacă da, de ce merita Actorul aceste ultimele fărâme de viață, atât de îndelung ținute la păstrare?
Îngrijitorul venise să verifice instalațiile, dar nu reuşise să identifice problema, nici chiar după ce se ghemuise chinuit sub mai multe chiuvete.
— Mda, spuse el, se pare că e timpul să-l chemăm pe general.
Se referea la contractorul general care construise bungalow-urile. În mod normal, Senderovsky ar fi râs la gluma lui şi ar fi trecut-o la capitolul „înțelepciune rurală", dar în ziua aceea era nerăbdător şi enervat.
— Şi pe tine pentru ce te plătim? mugi el.
Omul se ridică în toată înălțimea sa rurală, cu trăsăturile rozalii şi copilăreşti, de o vârstă imposibil de stabilit cu certitudine, dar pufnind de nemulțumire din toată ființa, aburind lentilele ieftine ale ochelarilor. (Dacă *el* era şoferul camionetei negre? Poate că antagonistul său era chiar în fața lui, gata să-l frângă în două, aşa cum ar fi trebuit să facă ramura de ulm în noaptea furtunii.)
— Treaba e că nu m-ai plătit de două săptămâni, răspunse meşterul. Şi nu muncesc pe degeaba. Doamna mea are – menționă numele ştiințific şi cel creştin al unei boli şi unele dintre simptomele ei oribile. Şi noi avem facturi de plătit. Numai că pentru noi e vorba de viață şi de moarte.
Senderovsky se uită după camioneta lui, gri, nu neagră, cum traversă în viteză aleea şi dispăru, cu un viraj dreapta furios. Fu chemat contractorul general, un bărbat slab, cu facultate, care vorbea în fraze iritante şi incomplete şi care factura în multipli de zece mii de dolari. Acesta conducea o camionetă neagră, pe care o

menținea într-un autentic stil rural, cu apărătoarele roților încă acoperite de noroiul primăverii. Să fi fost acesta torționarul lui Senderovsky, posesorul mâinii înmănuşate care bătea darabana pe volan, la capătul aleii? Nu, nu se putea. Senderovsky întotdeauna plătise la timp facturile contractorului. Instalatorii şi electricienii şi tipii cu copacii veneau şi plecau, dar niciodată nu-ți poți lăsa neplătit contractorul de la țară.

— O să trebuiască să bag sonarul la pompă, se pare, spuse generalul.

— Ce înseamnă asta? exclamă Senderovsky, revenind la accentul rusesc. Nu suntem pe un submarin.

Dar sonarul avea să scoată curând la iveală o fisură în pompă, ceea ce însemna că întregul mecanism trebuia înlocuit, la prețul de zece mii de dolari, exclusiv manopera.

— Am înțeles că ai avut dificultăți să-ți plăteşti unii dintre furnizorii de servicii la timp, spuse generalul, apăsându-şi pe nas ochelarii săi urbani şi privind filosofic în jur.

— Unele surse de venit au secat, răspunse Senderovsky. Din cauza virusului, minți el.

— Cum zici tu, i-o întoarse contractorul.

Senderovsky începu să tuşească în pumn, acelaşi acces de tuse uscată, monstruoasă, care-l scutura la cină. Contractorul făcu un pas înapoi şi-şi ridică masca la nas. Acum se purtau măşti în satele mai avute. Cu câteva zile în urmă, Senderovsky văzuse un bătrân cu o mască chirurgicală albastră mergând în urma unei fetițe cu mască pe strada mare dintr-unul dintre orăşelele ca de turtă dulce, şi scena i se păruse ca de începutul sfârşitului lumii.

— Pentru tine o să am întotdeauna bani, spuse Senderovsky. Te rog, începe lucrarea. E imperativ.

Cam în aceste momente de probleme financiare, îl sună agenta sa din Los Angeles, cu vocea mieroasă şi amăgitor de cremoasă, ca un parfé bine răcit.

— Ce mai face romanciero-scenaristul meu rus preferat? răsuflă ea în telefon.

Virusul forțase producția să se oprească, dar acum, când toată clasa mijlocie era în pat, în chiloți, pe întreaga perioadă următoare, nevoia de „conținut” era mai mare ca oricând. După

spusele agentei, un nou serial fusese anulat de către rețea, o dramă medicală despre oameni care mureau de boli contagioase, şi acum se grăbeau să îl înlocuiască cu ceva amuzant şi cât mai îndepărtat de distopia prezentului. Scenariul lui Senderovsky era din nou în grațiile schimbătorului şef al rețelei.
— Eu sunt gata să-i dau drumul, dar nu vrea să aprobe, spuse Senderovsky despre Actor. Nu vrea comedie, vrea *Odiseea*.
— Dă-l în mă-sa, spuse agenta. Spune-i că avem o şansă.
— E producătorul executiv.
— La momentul ăsta, şi pisica mea e. Sau poate ar trebui să spun *koşka* mea.
Agenta studiase rusa în facultate.
— Îl ştii cum e. Se răsteşte la mine. E competitiv. Flirtează cu soția mea.
— Şi ce, acum eşti poliția sentimentelor rănite? Nu te purta ca un copil, Peter Panovici. Avem un serial de făcut.
— Pot să cer un avans?
— Hahaha! Nu ți-ai pierdut umorul. Şi ştiu exact cine trebuie să regizeze episodul-pilot.
Menționă numele unei femei indiene, pe care Senderovsky îl recunoscu din cauza unui serial SF pe care se străduise să-l agreeze.
— I-am vizitat casa de vacanță din Kerala, spuse agenta. Are o familie minunată şi un cămin minunat.
Senderovsky îşi aminti că agenta spusese acelaşi lucru despre casa, soția şi copilul său când îi vizitase, cu câțiva ani în urmă. Ca un prost, purtase cu el cuvintele acelea în punguța pe care şi-o cususe sub inimă, un tezaur în care păstra toate cuvintele americane pe care părinții lui nu le rosteau niciodată. Încă o dată, uitase regula de aur: o persoană care trăieşte sub un cer etern albastru îşi poate găsi alinare în peisajele cenuşii ale celorlalți. Atâta timp cât *undeva* pe lume mai existau detox şi yoga, tot şi toate erau „minunate”.
Şi totuşi, o şansă! Şi discuții adevărate despre un regizor şi un episod-pilot. Acum avea o misiune clară şi un obstacol încă şi mai clar. Întreaga lui viață depindea de capacitatea lui de a-l da la o parte din drum.

Dee şi Senderovsky erau pe sofalele impermeabile de pe verandă, privind pajiştea şi ferma de oi de dincolo de ea. Covorul de iarbă şi orizontul îndepărtat încă o alinau pe Dee, dar nu în aceeaşi măsură ca atunci când sosise. Şi ea începea să se întrebe, deşi fără vreunul dintre gambiturile filosofice ale lui Vinod, dacă era ceva real în toate acestea, dacă nu cumva fusese prinsă şi pusă în insectar ca unul dintre fluturii neajutoraţi ai lui Nabokov, pentru amuzamentul lui Senderovsky sau al altei puteri superioare.

— Am aici, anunţă Senderovsky, prezentându-i lui Dee un teanc de hârtii, episodul-pilot al serialului nostru. Mor de nerăbdare să mi-l citeşti.

— Cum să nu! spuse Dee. Îmi place tot ce scrii. E întotdeauna amuzant.

Un Fokker D de la aerodromul pentru avioane de epocă din apropiere trecuse legănat pe deasupra bungalow-urilor şi se întorcea la fâşia de gazon tuns care-i servea drept pistă de aterizare. Lui Senderovsky i se păru că vede o cruce de fier pe laterala biplanului. Iarăşi *slegs blankes*? Era urmărit şi din aer acum?

— Şi aş vrea să-ţi cer şi o favoare micuţă, spuse el. Dacă îl citeşti şi-ţi place, poate îi spui asta şi amicului nostru actor. Cred că ar fi util să audă şi părerea cuiva pe care chiar îl respectă.

Dee râse. Avea o gură frumoasă, admise Senderovsky, în aceeaşi manieră în care i se părea frumos şi calul palomino, câteva curţi mai la vale.

— Îmi pare rău pentru el, răspunse Dee. Algoritmul ăla e aşa de varză.

— Pun pariu că, şi dacă ai da la o parte algoritmul, tot ar fi îndrăgostit de tine, conchise Senderovsky.

— Rahat, profu', pufni Dee. Înainte să facem fotografia aia abia dacă se uita la mine.

— Se îndrăgosteşte de artişti şi de gânditori.

— Nici măcar nu mi-a citit cartea.

Uşa casei principale se deschise scârţâind, iar în prag apăru Masha cu o găleată mare de apă, purtând o rochie de vară, cu câteva săptămâni înainte de vreme. Se îndrepta către Bungalow-ul Petersburg. Îi văzu pe Dee şi pe soţul său, se întrebă cum să se

calmeze, dacă e cazul să se calmeze, şi în cele din urmă decise că nu e necesară nicio calmare. Zâmbi, le făcu semn cu mâna liberă şi continuă spre căsuţa Actorului, cu apa clipocind în găleată, aplecată spre stânga (piciorul drept îi amorţise peste noapte) şi cu rochia lipită de posterior până când, cu o mână tremurândă, o îndreptă. O priviră cum lasă găleata la uşa Actorului, ciocăneşte de două ori în uşă, apoi se răsuceşte rapid pe călcâie şi porneşte înapoi, cu ochii la blănița papucilor.

Actorul deschise uşa, îmbrăcat demonstrativ numai cu o pereche de chiloți europeni, se uită în jos la găleată şi strigă:

— Masha!

Când ea nu răspunse, strigă ca după un cățel neascultător:

— Ce-i cu tine? Vino înapoi!

Apoi aruncă o privire spre verandă, îl văzu pe Senderovsky, dar mai ales o văzu pe Dee, şi reuşi cumva să deschidă gura şi să închidă uşa, simultan.

Neruşinarea Mashei o afectă pe Dee mai mult decât pe Senderovsky. Se gândi la ce reprezenta găleata aceea cu apă, clipoceala ei. Se gândi la utilizările ei şi la mâna palidă şi grăsuță a Mashei. Se analiză pe sine fără discriminare, îşi văzu numeroasele avantaje şi se hotărî să fie şi ea îndrăzneață.

— O să-ți citesc scenariul şi o să vorbesc cu el, spuse ea. Poate faci tu introducerea. Ca să pară că a fost ideea ta. Alo? Mă asculți?

Senderovsky îşi privea soția, în rochia ei de vară, întorcându-se la pacienți şi la planurile de lecție ale copilului şi se gândi la multele mistere care plutesc între doi parteneri, chiar şi unii fericiți, când se duc la culcare seara. Îşi dori să se poată îndrăgosti de cineva, aşa cum evident făcuse soția sa. O foarte bună parte din viața lui alergase după frumusețe, până când o prinsese din urmă şi descoperise că merită, ca toate celelalte lucruri, cel mult un capitol sau două de proză intensă.

Acum, tot ce conta era proprietatea şi salvarea ei. Pământul acoperit de rouă, foşnetul copacilor muribunzi, tovărăşia prietenilor care soseau în gară şi sunetul cărnii întoarse pe grătar, o dată, de două ori – totul trebuia păstrat până în ziua când avea să-şi dea ultima suflare.

3

— Dacă eşti interesat de soţia mea, aş putea să mă prefac că nu văd.
Senderovsky ţinea găleata cu apă în faţă, surprins de cât era de grea şi de uşurinţa cu care o cărase soţia lui.
— Poţi să laşi găleata jos, spuse Actorul. Şi nu sunt interesat de Masha.
Tocmai se ocupa de sine, sub cearceafuri, când fusese întrerupt de sosirea membrului greşit al familiei Senderovsky.
— Ţi-o spun ca gentleman, spuse Senderovsky. Nu sunt încorsetat de vechile constrângeri.
— Ce mizerie de om eşti.
Actorul se şterse pe mână de chiloţii săi europeni.
— Priveşte lucrurile din perspectiva mea, spuse Senderovsky. Nu am avut avantajele pe care le-ai avut tu în copilărie. Avantaje fizice, financiare, emoţionale. Şi cu toate astea, uite-mă aici, în faţa ta. Oferindu-ţi o găleată cu apă pe care ţi-a adus-o soţia mea. Bănuiesc că ai propriul tău burete. Nu vreau decât să mergem înainte şi să fii fericit.
Actorul zâmbi disprețuitor. Se întreba dacă poate continua săpunelile zilnice cu Masha, acum că soţul era la curent şi încântarea ilicitului dispăruse. Până la urmă, Senderovsky reuşea să strice totul.
— Te crezi mai bun decât mine, nu? întrebă Actorul.
— Nicidecum, răspunse Senderovsky.
— Nu e o competiţie.
Actorul trase pe el un tricou care abia dacă-i ajungea la buric. Nu voia să vorbească despre Masha, dar voia să vorbească.
— Poate că ai dreptate cu avantajele, spuse el. Unii dintre noi sunt agili. Putem să ne adaptăm. Nu ne e frică să învăţăm lucruri noi, în loc să trăim în trecut. Nu am studiat numai „actorie”. Nu

sunt doar un „actor”. Am studiat dansul, muzica, literatura, istoria, teologia, fizica – teoretică şi aplicată.
Făcu un semn cu mâna către bungalow-ul mirosind a cărți şi a şoareci.
— Şi, la urma urmei, chiar sunt mai bun decât tine. Sunt un şofer mai bun decât tine, un ajutor de bucătar mai bun, un mecanic de bord mai bun, un pescar mai bun, un investigator privat mai bun, un astronaut mai bun – şi cu siguranță mai curajos – şi, dacă chiar m-aş strădui să învăț meseria, un scriitor mai bun. În plus, ştiu cum să comunic cu oamenii, cum să le smulg cele mai sincere emoții. Şi ştiu cum să-i fac să aibă orgasm. Aşa că asta e diferența dintre noi doi.
— Cred că am înțeles, spuse Senderovsky.
— Nu sunt sigur că ai înțeles. Nu fac asta pentru bani. Nu fac asta ca să fiu iubit. Nu-mi doresc ca oamenii să râdă sau să plângă cu mine. Dacă sunt aplauze, bine. Dar şi liniştea e la fel de bună. Nu am nevoie de articole drăguțe despre apartamentul meu sau despre săpunul meu preferat. Am respect pentru munca pe care o fac. Din clipa când am dat cu ochii de scenă, am fost cuprins de venerație pentru ea. Ce anume din munca ta te face să simți venerație? Cum te face ea să te simți mic, copleşit?
— Cu toate astea, spuse Senderovsky, permite-mi o stângace apărare. Chiar şi aceia dintre noi fără avantajele tale naturale tot trebuie să se descurce pe lume. Există un termen rusesc, *krutitsea*, care înseamnă „a te învârti”. A te învârti de la un lucru la altul, încercând să te descurci cu cât ai. Pentru cei mai mulți dintre noi, asta e condiția umană. Ne învârtim şi ne învârtim, ca un dreidel în decembrie. Suntem, cum se spunea pe vremuri, „în serviciul” celorlalți. Nu suntem cu toții aici ca să te servim pe tine?
— Spune-i soției tale că poate veni să termine ce a început, spuse Actorul. Pentru că da, ea a început, dacă trebuie să ştii. Ea a pus mâna pe mine prima. Proastă părere are despre tine!
— Dar cum rămâne cu ea? spuse Senderovsky.
— Cum rămâne cu cine?
— Cea pe care o iubeşti de fapt. Dee.

— Du-te dracului, spuse Actorul. Nu sunt eu, e algoritmul. Dee mă vede ca pe un robot, din cauza a ce mi-a făcut prietena ta.
— Dar dacă aş putea face ceva în privinţa asta? întrebă Senderovsky. Dacă v-aş putea aduce împreună într-o manieră firească? Ea e scriitoare, tu eşti scriitor.
— N-am spus niciodată că aş fi scriitor. Numai că aş putea fi, dacă m-aş strădui. De fapt, s-ar putea să încep nişte memorii.
— Vrea să meargă la o plimbare cu tine, spuse Senderovsky.
— A spus ea asta?
Actorul întâlni privirea latifundiarului. Avea faţa roşie, dar chakrele îi pulsau albastru. Senderovsky fu cucerit de vulnerabilitatea lui.
— Şi plimbările ei cu Ed?
— Cred că e capabilă să se plimbe cu mai mult de o singură persoană, spuse Senderovsky, acum cu voce rece şi autoritară. Poate puteţi discuta despre scenariu. Am imprimat o copie pentru ea.
Ah, îşi spuse Actorul. Are de-a face cu scenariul. A înrolat-o pe Dee. Asta i-a fost de la început motivaţia.
— Nu, nu e deloc un quid pro quo, lămuri Senderovsky, anticipând obiecţia Actorului. Am vrut doar să aveţi un subiect de conversaţie.
Se întoarse să plece.
— Când? strigă Actorul.
— Când ce?
— Când pot să merg la plimbare cu ea?
Deci acum cerea permisiunea. Ca un petiţionar. Ca cineva aflat „în serviciul” cuiva.
— Te anunţ, spuse Senderovsky. Dar n-ar trebui să dureze mult.
Ziua trecu între căldură şi frig, dar se îmbrăcă aşa cum n-o mai făcuse de când apăruse virusul, cu blugi strâmţi şi cu un tricou alb, toate menite să-i scoată în evidenţă atractivitatea naturală, chiar cu preţul tremuratului continuu şi al unor sfârcuri nefiresc de întărite. De asemenea, purta o şapcă cu logo-ul unei echipe de baschet defuncte şi ochelari de soare, ca să fie dificil de identificat pentru şoferii care treceau pe lângă el.

La capătul de jos al aleii, conform instrucțiunilor lui Senderovsky, ea îl aştepta în obişnuiții pantaloni de trening şi în jacheta ei de flanel, şi pe Actor îl deprimă faptul că nu se schimbase pentru el.
— Hei, mulțumesc că ai acceptat să faci o plimbare cu mine, spuse el.
Deja suna ridicol: spera la favoruri, în loc să fie el cel care să le distribuie. Trebuia să se poarte ca bărbatul care era. Pe un platou de filmare aglomerat, printre sute de griji, fiecare membru al echipei avea două în plus: *În ce dispoziție e Actorul? Ce pot face ca să-l mulțumesc?*
— Ed şi cu mine mergem întotdeauna în direcția asta, spuse ea. Vrei să încercăm direcția opusă?
— Da, spuse el. Atât de misterios. În direcția asta. Să ne plimbăm.
Ce prostii spunea.
Era după-amiaza târziu, şi strălucirea zilei se estompa în jurul lor.
— Am auzit că săptămâna viitoare o să fie în sfârşit cald, spuse Actorul. Doamne, auzi-mă cum bat câmpii.
— Îmi plac câmpii bine bătuți, spuse Dee cu accent sudic. Cu cât mai tare, cu atât mai bine. Zău că da.
El râse. Era, ca mai toți Actorii importanți, mai scund decât îşi imagina lumea, era de o înălțime foarte medie, de fapt. Practic, asta însemna că nasul ei minuscul era exact la nivelul bărbiei lui pline, acum umbrită de o barbă moale şi curățată cu săpun danez artizanal, comandat special pentru această ocazie. Actorul nu aparținea acestei naționalități, dar îi amintea lui Dee de nişte băieți evrei din cartierul ei, proaspăt ieşiți de la hederul[15] local, cu ochii încă sticloşi de la cititul scripturii şi chinuiți acum de lumina aspră a cartierului creştin. Cum o mai priviseră băieții aceia de la ieşiva, sau mai degrabă cum îşi feriseră privirile de ea, cu toții arzând de cea mai rea şi mai comună formă de dorință, dorința aceea nearticulată, sfrijită, ghemuită pentru totdeauna în piept. Dorința lui nu era prea diferită de a lor, nu? Algoritmul lui

[15] Şcoală elementară evreiască. (*N. trad.*)

Karen lăsa senzația de fundamentalism religios. Ea însăşi era incapabilă să se îndrăgostească, gândi Dee despre inventatoarea Tröö Emotions; nu avea curajul să accepte iubirea lui Vinod, aşa că acum milioane de oameni din toată lumea aveau de purtat o cruce care nu era necesară şi sufereau din cauza acelei dorințe pe care ea refuza să şi-o permită.

Ar trebui să o facă odată şi să termine. Să-l lase să pompeze din greu timp de cinci minute, să o cuprindă cu brațele acelea moi şi nelucrate în vreun luminiş cu iarbă deasă, şi apoi poate să-şi facă un selfie împreună şi să-şi vadă fiecare de drum. În dimineața aceea îi ceruse Mashei o pensetă ca să-şi contureze sprâncenele, şi înainte de a ieşi din bungalow îşi controlase atent dinții în oglindă. Cu toate acestea, refuzase să se îmbrace special pentru el. N-avea decât să înghită flanel.

În timp ce mergeau, începură să apară animale. Un şoim auriu plutea exact deasupra capetelor lor, lăsându-se purtat de un curent ascendent.

— Ce plăcut trebuie să fie, spuse Dee. Să te laşi dus, pur şi simplu.

— Am planat odată, mormăi Actorul, dar nu era sigur dacă era verbul corect pentru a descrie ceea ce făcuse cândva în deşertul Mojave, cu soarele arzându-i spinarea ca un foc.

Trecură pe lângă o altă pajişte cu oi, o versiune mai dărăpănată a celei de lângă moşia lui Senderovsky. O oaie neagră făcea plajă, departe de tovarăşele sale. Ăsta eram eu în copilărie, vru Actorul să o mintă, dar se abținu. Nu dormise şi îşi revizuise biografia toată noaptea, pregătindu-se pentru întâlnirea cu ea. Trecură pe lângă un iepure care se opri speriat când se apropiară şi-şi lungi gâtul subțire, cu codița tremurând îngrozitor. Poate că am fost şi iepure, la un moment dat, îşi spuse Actorul. Dar în care moment?

O căprioară de pe drum se opri, se uită la ei, apoi ridică un picior, foarte încet şi elegant, ca şi când s-ar fi pregătit să cânte la pian.

— O căprioară, spuse Actorul.

Minunat. Acum identifica animale obişnuite.

— Ce frumos, adăugă, ca să sune mai bine.

Trecură pe lângă un bărbat care-şi mângâia calul cu mare tandrețe.

— Hei, Echo, spunea bărbatul, privind adânc în ochii mari care puneau în valoare imensitatea sufletului animalului. (La întoarcere aveau să vadă calul, singur, cum îi priveşte ca şi când ar fi aşteptat ceva de la ei şi lingându-şi buzele sensibile.)
— Ce căluț frumos ai, îi spuse Dee bărbatului, care le făcu un semn prietenos cu mâna.
Trecură pe lângă o familie de localnici cu fețe încruntate şi trase, cu copii purtând bluze de trening bej inscripționate cu numele unor şcoli publice locale. Adulții îi priviră cu ură, presupunând că sunt din oraş, până când Dee spuse:
— Salut, familie. Am auzit că vremea se încălzeşte numaidecât.
După care urmă un schimb de fluturări din mână şi semne minore de umanitate.
— Lui Ed îi place teribil când vorbesc aşa cu lumea, îi spuse Dee Actorului.
— Pun pariu că îl păzeşti de primejdii în plimbările voastre, spuse Actorul.
— Am trecut pe lângă o camionetă cu drapelul confederat, pe care scria TRADIȚIE, NU URĂ. Mamă-doamne, tipii ăia păreau gata să-l omoare pe Ed, până m-au văzut pe mine.
Râseră amândoi.
— Ce-am mai fi mâncat, dacă ne omorau bucătarul? făcu Actorul. A, ia te uită. O broască țestoasă.
— E o țestoasă de apă, spuse Dee, aplecându-se să vadă creatura care-şi începea călătoria lungă şi periculoasă de-a curmezişul drumului. Mă întreb ce are de gând. E prea devreme ca să-şi depună ouăle.
— Biata de ea, o s-o calce vreo maşină, remarcă Actorul.
Se hotărî să apuce creatura preistorică de carapace şi să o ducă de cealaltă parte a drumului, unde o aştepta un iaz de consistența supei de legume.
— Uşurel, Ranger Dick, îl admonestă Dee. N-o apuca aşa. Am văzut unele care erau în stare să-ți taie un deget cu dinții.
Actorul oftă. Îşi dorea să fi avut nivelul acela de apropiere de natură în copilărie şi vocabularul pentru a-l articula. Fetița lui Senderovsky spusese ceva ciudat mai deunăzi (printre multele lucruri ciudate pe care le spunea): „Întotdeauna poți să te încrezi

în natură." Nu ştia dacă e adevărat, dar o invidia pentru copilăria petrecută la țară. El evita de obicei rolurile care se situau în vastele amfiteatre ale Vestului, pentru că tăcerea non-umană îl nedumerea. Dar Dee îi vorbea acum țestoasei.

— Aşa, scumpete, spuse ea. Acum te iau de spatele carapacei, nu-ți ating coada, dulceață. Nu vreau să-ți rănesc coloana. Şi acum te întorc, ca să pot să te trag mai uşor. Aşa încât să te uiți înapoi, dar să mergi înainte.

Actorul privi picioarele de reptilă mişcându-se dezordonat, în timp ce carapacea lăsa o dâră umedă pe drum. Țestoasa clămpăni o dată din fălci, dar cât de curând se lăsă în voia mişcării măsurate a lui Dee.

O camionetă neagră încetini şi nu trecu până când operațiunea nu fu încheiată. Rămase în mijlocul drumului, cu motorul mârâind expectativ. Ochii animalului se răsuceau continuu în orbitele lor solzoase, când complet albi, când complet negri, şi Actorul se întrebă dacă era speriată. Ar fi vrut să liniştească creatura, dar nu ştia cum. Să o mângâie? Carapacea era un impediment evident şi nimic din aspectul animalului nu sugera un schimb facil de afecțiune. Nimeni nu putea face altceva decât ce făcea Dee.

Odată ce târî țestoasa până la iazul murdar de peste drum, Dee o răsuci de carapace în aşa fel, încât să stea cu fața în direcția corectă şi să nu fie derutată. Acest ultim gest îl luă pe Actor pe nepregătite, şi simți cum se înmoaie sub asaltul acelei tristeți inexplicabile, dar deseori utile, pe care o folosea în loc de iubire. Nu ştiuse că, pe lângă amuzantă şi combativă şi sudistă, Dee putea fi şi bună. Dacă ar fi existat emoții şi mai adevărate decât cele pe care le văzuse în fotografie, nu voia câtuşi de puțin să se scufunde în adâncurile lor.

Şoferul camionetei claxonă o dată, poate pentru a saluta fapta bună a lui Dee. Actorul se strădui să-i vadă fața prin geamurile întunecate, dar nu putu să vadă decât propria reflexie.

Îi prinse o ploaie uşoară, şi Dee întrebă dacă Actorului îi era frig în tricou şi dacă voia să se întoarcă. Niciodată nu fusese mai vehement împotriva unei idei. Simțea că, dacă mai mergeau, s-ar fi găsit unul pe celălalt, şi-ar fi întărit legătura dincolo de

întâlnirea cu țestoasa, chiar dacă rămaseră mai mult tăcuți, dar imaginea ei în ochelarii lui de soare era plăcută şi sigură de sine.
Drumul asfaltat se termină şi păşiră pe pământul ud, pe sub bolta răcoroasă a pinilor. Apoi ieşiră într-o poiană stângace plină de structuri, amintind de o versiune apocaliptică a moşiei lui Senderovsky. Bungalow-uri micuțe din şindrilă înconjurau o Casă de pe Deal din stuc, cu propria sa verandă acoperită (cu toate că plasele se rupseseră de mult şi fâlfâiau amenințător în vânt). Pe fiecare dintre clădirile abandonate se vedeau mâzgăliturі cu creta ale unor copii şi adolescenți cu mult mai versați într-ale lumii decât te-ai fi putut aştepta la țară: „Ömercan Güldal a fost aici. Turcia rulz!" „Salut de la viitorul Superstar NBA João Sousa." „Gianni Fusco, cabana 12, îți face bu-bu în cur. *Forza Italia!*"
— Cred că a fost o tabără internațională pentru copii sau aşa ceva, remarcă Actorul.
— Cred că ai dreptate, răspunse Dee, arătând către un indicator rutier pe jumătate ascuns de iederă, pe care scria CAMP INTERNATIONALE, festonat cu desene făcute de copii ale steagurilor din diversele lor țări de proveniență. Ce-ar fi să ne adăpostim de ploaie?
Îl luă de mână şi-l duse către un teatru în aer liber mirosind a muşchi şi a lemn putred. Deasupra scenei era pictat un glob gigantic, în acelaşi stil adolescentin şi neglijent ca restul semnelor, împreună cu sloganul ACTORII NE ARATĂ ADEVĂRATA FAȚĂ A LUMII.
— Hm, făcu el, nu pot contrazice afirmația asta, nu?
Mâna lui era încă într-a ei, aşa că îi apăsă cu degetul mare în palmă într-un mod care – credea el – îi anunța intențiile.
— E excepțional de prost formulat, spuse ea despre semn.
— Cred că engleza a fost intens maltratată prin părțile astea. Împreună cu victimele lui Gianni Fusco. Ai un râs foarte frumos, apropo. Oare asta să fie prima oară când te fac să râzi? Intenționat, vreau să spun.
Nu era momentul să-l sărute. Se aşezară pe scenă, şi Dee se rezemă cu spatele de umărul lui, aşa că fiecare se uita în altă direcție. Tricoul lui era ud, Actorul tremura puternic, iar ea se gândi la iepuraşul pe care-l speriaseră pe drum. Lângă ea zăcea o

cutie goală de prezervative; eticheta portocalie cu prețul îi spunea că sunt la jumătatea prețului la care se vindeau în oraş. Ploaia se auzea din ce în ce mai tare pe acoperişul teatrului în aer liber, dar ca prin minune acesta nu era spart şi amândoi se simțeau în siguranță pentru moment. Dee se gândi că poate trebuie să schimbe asta.

— Îmi pare rău, spuse ea, pentru ce ți-a făcut Karen.

— Dacă ar exista un antidot, nu l-aş dori, spuse el. Cu toate că mi-a oferit să fiu primul care încearcă, gratis.

— De ce nu l-ai lua?

— Până la urmă, nu e altfel decât când te îndrăgosteşti fără algoritm.

— Ce vrei să spui?

— Te îndrăgosteşti mai întâi de tine însuți. De cine ai vrea să fii când interacționezi cu persoana pe care crezi că o iubeşti. Scuze, engleza mea nu prea bună. Sper că tu înțelegi, Viitor Superstar NBA.

Ea nu râse.

— Continuă, îl îmboldi.

— Şi apoi poate, dacă te relaxezi puțin, te îndrăgosteşti de cine e cu adevărat cealaltă persoană, dar în primul rând o iubeşti pentru felul în care te ridică. Numai că acum ai toate aceste motive suplimentare să o iubeşti.

Vorbea foarte repede. Era din nou pe scenă, în starea sa maniacală, care i-ar fi adus aplauze de la oricine în afară de ea.

— Ca mai devreme, când te-am văzut ajutând țestoasa. Mi-am zis: O, deci *asta* e *ea* cu adevărat. Dar proiectul rămâne acelaşi. Împlinire de sine. Ed nu te iubeşte pe tine, cât iubeşte circuitul închis în care-l transformi pe el.

— Există două supoziții aici. Prima, că de fapt n-aş putea fi iubită decât când sunt implicate animale cu carapace mai groasă decât a ta. Şi a doua, că toată lumea e la fel de obsedată de sine ca tine. Că nimeni nu poate aprecia o altă persoană pentru meritele ei.

— Ai enumerat trei supoziții. Şi eşti suficient de iubibilă. Şi n-o să mint spunând că nu sunt obsedat de mine însumi. Nu era aşa pe vremea când eram un necunoscut. Societatea m-a făcut să fiu aşa.

— Deci societatea te-a lovit înainte să o facă algoritmul lui Karen?
— Vezi tu, suntem prinşi în capcana ideii că oamenii care sunt norocoşi, deseori datorită muncii lor asidue, nu au voie să fie nefericiți.
— Cea mai mare parte a literaturii e despre oameni privilegiați care sunt nefericiți. De *Anna Karenina* ai auzit? Adică, ce dracu' de motiv ar avea Uchi frizerul să fie supărat?
Uchi era unul dintre participanții la reality-show-ul japonez, căruia propria iubită şi ceilalți participanți îi mâncaseră fără permisiune carnea de vită primită cadou de la un client recunoscător.
— I-au mâncat carnea! I-au furat o parte din identitate.
— Şi algoritmul lui Karen ți-a furat ție identitatea?
— Nu, asta e identitatea mea.
— „Însăşi identitatea mea provoacă violență."[16]
— Poftim?
— E dintr-un cântec. N.W.A.
— De ce ştii atât de mult rap?
— Pentru că sunt albă. Cum poate fi faptul că umbli după mine parte din identitatea ta?
— Pentru că m-am îndrăgostit...
— Nu mai spune „îndrăgostit" atât de uşor. Te face să pari şi mai programat.
Actorul oftă.
— Nu am cum să te fac să mă priveşti altfel decât ca pe un invalid.
— O să ne futem foarte curând, spuse Dee. Aşa că ai face bine să fii mai seducător, altfel o să fie foarte naşpa.
— Fir-ar să fie, făcu el. De ce trebuie să fii aşa? Eşti atât de belicoasă!
Dee se gândi la mama ei, la felul agresiv în care flirta cu polițiştii şi magistrații şi recuperatorii de datorii. Belicoasă. Dar era prea târziu ca să mai schimbe formula de bază. Cineva ca Ed era

---

[16] În original, *My identity by itself causes violence* din melodia „Fuck Tha Police". (*N. red.*)

alegerea logică pentru ea. Gătea bine; vorbea frumos; ar fi avut grijă de ea, cum se spunea pe vremuri, fără ironie. Atunci de ce, în afară de a „fi în centrul culturii”, după cum îl descrisese cândva Senderovsky, era aici cu bărbatul acesta?
— Te ajut, răspunse ea. Încerc să distrug algoritmul. Te fac să te simți mai puțin special pentru că eşti, între ghilimele, îndrăgostit de mine. Fiindcă, cu sau fără Karen, sentimentele tale nu au nimic deosebit. Lumea e în flăcări, dacă n-ai băgat de seamă. Suntem cu toții Generația L acum.
— Dă-i înainte, citează-l pe prietenul tău. Singurul motiv pentru care-l placi e că nu te simți intimidată de el.
— Cine îşi doreşte să fie intimidat?
— Oamenii ar trebui să fie intimidați. Dragostea ar trebui să fie ceva înspăimântător. Ar trebui să tremurăm în prezența ei. Altfel sfârşeşti ca Sasha şi soția lui.
— Vrei să spui iubita *ta*.
— Te rog. Cu toții încercăm să ne omorâm timpul.
— Incredibil.
— Ştii ce l-am auzit spunându-i odată agentei lui? A spus că sunt „bărbatul cu ochi ca mierea şi suflet clocit”. Şi asta înainte să mă ating de nevastă-sa.
— Şi tu te-ai supărat pentru atâta lucru? Cariera lui Sasha a ajuns la apogeu cu atâta vreme în urmă, că nici nu-mi mai amintesc despre ce a fost toată tevatura. Nu-ştiu-ce despre Rusia.
— Ca şi când nu i-ai fi citit episodul-pilot. Ca şi când nu din cauza lui eşti aici.
— Nu, nu sunt un cățel care face ce i se spune. Deşi, dacă aş fi în locul tău, aş face nenorocitul de serial cu el şi aş termina odată. Că nici cariera ta nu e chiar pe val zilele astea. Am citit cronicile la *München am Hudson* şi *Terabyte*. Isuse!
— Minunat. Mulțumesc. Şi acum vrei să ne-o tragem şi să terminăm odată şi cu asta, nu?
— Asta e viața. Merge înainte. Spre sfârşitul ei logic.
— O să mă fuți fără nicio plăcere.
— Asta depinde întru totul de tine.
El o apucă de umeri şi o răsuci către el.
— Nu, spuse ea. Nici măcar să nu încerci aşa.

— Nu încercam să...
Îi dădu drumul din mâini.
— Ştii ce? spuse el. Se presupune că eu sunt Actorul, dar sunt singurul dintre voi care nu joacă un rol clipă de clipă. Sunt singurul care nu copiază şi nu imită. Pentru că arta mea asta cere acum. Uită-te la voi toţi. Scriitorul rus. Brahmanul sentimental. *Brideshead Revisited*, versiunea asiatică. Şi tu. Sudista beţivă şi plină de energie.
— Dă-ţi jos mizeria aia de tricou ud, spus ea. Ce tâmpenie să te îmbraci aşa într-o zi friguroasă. Când mai bântuie şi un virus. Vrei să mă impresionezi pe mine? Crezi că nu ştiu cum arăţi? Cu toţii ştim cum arăţi. Ura, ai un corp frumos.
El începu să-şi scoată tricoul, dar reuşi să-l rupă la subraţ.
— Ne poate vedea lumea, spuse Actorul, arătând din cap către drumul care cotea înainte de locul unde era teatrul.
— Şi asta te deranjează? întrebă ea. Întreaga lume e o scenă.
— „Actorii ne arată adevărata faţă a lumii", spuse el.
— Ce?
El arătă către semnul de deasupra capului.
— Scoate-ţi blugii, spuse ea.
— Nu.
— Nu?
Îi evită privirea de băieţel, tremurul din ochi.
— Bine, spuse ea.
Îi desfăcu nasturii blugilor, unul câte unul. Cu lenjeria în vine, părea prins în capcana momentului. Dar era şi în erecţie, iar triunghiul pubisului avea o culoare întunecată. Dacă-i ignora expresia feţei, Dee îşi putea imagina că e cu un bărbat.
După ce-şi dădu jos jacheta de flanel, Actorul îi observă perfecţiunea trupului, pielea încă tânără şi fermă, sutienul roz închis care părea cu o măsură prea mare. Ieşi din pantalonii de trening ca dintr-o teacă. Chiloţii erau diferiţi de sutien, filigranaţi, şi acum îşi dorea căldura ei mai mult ca orice altceva. Ce putea să ia şi ce trebuia să aştepte să i se dea?
— Sex oral? întrebă el. Sau...?
Ea se întoarse pe o parte, cu spatele la el. O îmbrăţişă, cu mâinile pe sutienul ei, masându-i stângaci sânii. Asta e cea mai bună

parte. Piele pe piele. Nu îl privi în ochi, nu încercă să înțeleagă mirosul părului lui, balsamul oribil pe care-l folosea pe buclele de Samson. Mâinile lui pe sutienul ei erau de o singurătate delicioasă, cum nu îndrăzneau să intre pe sub bretele, dar şi trupul masculin cald şi gâfâitor din spatele ei, cu răsuflarea profesional de bine mirositoare în urechea ei. Îşi dădu la o parte chiloții – *Chiloți*, îşi spuse el, înregistrând miracolul lor, şi miracolul absenței lor –, apoi îl ghidă înăuntru, iar el zâmbi când auzi familiarul sunet al penetrării.

Dee nu-şi dăduse seama cât de tari aveau să fie sub şoldul ei scândurile de lemn ale podelei acoperite cu polen (avea să capete o vânătaie, cu siguranță, o reminiscență de examinat mai târziu la duş, dacă mai rămânea vreun pic de apă în seara aceea), şi acum ochii i se opriră pe o minge veche de fotbal, de mult abandonată de alde Ömercan Güldal şi João Sousa, cu urmele dinților unui oposum local încă vizibile pe pielea moale. Şi grafitti peste tot, copiii aceştia care se vesteau în fața noii generații a taberei, o generație care nu avea să mai vină. Era totul parte din momentul acela pe care-l ocupa, laolaltă cu miliardele de momente care compuneau nebunia cotidiană a planetei. Se împinse mai tare în el, îşi simți fesele lipite de coapsele lui moi şi lipsite de păr, îşi dori să-i ofere ceva în plus din ea însăşi, poate chiar să arate că dragostea era încă posibilă. Respirația ei era o ceață în aerul plin de semnificații.

Mişcarea ei îl făcu să-şi piardă ritmul. Acum era suspendat înăuntrul ei şi nimic mai mult. Cu toții se folosesc de mine, îşi spuse în gând. Ca de o resursă naturală. Elspeth, Masha, femeia asta. Şi eu le dau voie. Îmi face plăcere. De ce nu pot să fiu ca iepurele de pe drum? Ca oaia separată de suratele ei, stând în fund, singură? De ce trebuie să mă străduiesc atâta ca să fiu vulnerabil? Cine m-a făcut ca şoimul, suspendat pe vecie în curentul ascendent de aer?

Când cauciucurile ude ale unui camion se auziră scrâşnind pe drumul de pământ, când farurile măturară încet, foarte încet forma compactă pe care o făceau trupurile lor, într-o izbucnire de lumină aurie, extraterestră, Actorul îşi ascunse fața, dar ejaculă imediat.

— Nu vreau să te mai învârți pe lângă baba aia, spuse Dee în timp ce se îmbrăcau.
— N-o s-o mai fac, spuse el.
Spera că Dee nu-i putea vedea zâmbetul, în întunericul care se lăsa. Îl voia numai pentru ea acum! Ce ciudat, în orice alte condiții şi-ar fi pierdut interesul pentru ea cam pe acum. Şi apoi, un instinct de demult îl făcu să întrebe, ca un idiot:
— Eşti pe anticoncepționale?
— Din toate puterile, răspunse ea.
Pe drumul înapoi, amândoi adânciți în gânduri, trecură pe lângă mai multe animale lovite de maşină, împrăştiate pe asfaltul ud. Actorul se feri cu oroare de fiecare dintre ele, dar Dee le înțelegea. Ciudat era însă că toate creaturile sângerau deasupra nivelului ochilor, de parcă ar fi fost împuşcate de un lunetist cu un glonte de calibru 22. Ce fel de oameni locuiau pe drumul ăsta? Bine măcar că țestoasa era în siguranță, în iazul ei ca o supă.
Dee se uită spre silueta întunecată a Actorului, cu albul tricoului sfâşiat la subraț, cu mâinile întinse în față, amintindu-şi cum o apucase de fese pe scena rece şi goală.

4

— *Geh* face *meong-meong*, *meong-meong*! răcni Nat.

Karen bătu din palme şi întinse mâna să o gâdile sub braţele slăbănoage. Copiii schelălăie când îi gâdili – e un fapt cunoscut. Oare Nat avea să-şi amintească momentele acestea când va fi mai mare? Karen nu şi le amintea pe ale ei. Era totul o amestecătură de ore furate în faţa televizorului, casete puse în walkman, ore de programare pe care tatăl ei o obliga să le facă (cine s-ar fi gândit că o să dea roade atât de bogate?) şi limbajul „Mangusta" pe care-l inventase împreună cu Evelyn, pufnituri şi mârâieli şi plescăituri din limbă pe care părinţii lor nu le puteau înţelege, dar a căror logică era pentru ele la fel de intuitivă ca BASIC sau C++. Dar o gâdilase cineva vreodată? Îşi încrucişă braţele şi încercă să se gâdile singură la subraţ. Poate că nu funcţiona decât când o făcea altcineva. Copila se trezea mai devreme decât părinţii ei, aşa că apucau să facă o lecţie de coreeană înainte ca Masha să o târască în sarabanda complet lipsită de bucurie a limbii ruse şi a matematicii de clasa a treia şi a orelor de terapie practică. („Mami, cât durează azi sesiunea cu Dr. Sandra?") Timp de o oră întreagă, Nat şi Karen trăiau într-o lume în care purceii scoteau un sunet corect, *ggul-ggul-ggul*, pentru că în ce univers un *dwaegi* gras şi cu urechi roz putea scoate un sunet atât de politicos ca *guiţ*? Se concentraseră mai întâi asupra animalelor, pentru că erau înconjurate de ele. *Aegh* era atât câinele, cât şi crabul. *Neoguri* era un câine-raton, un straniu cetăţean al Asiei de est, mai degrabă înrudit cu vulpea. Steve, pe de altă parte, era în mod clar un *mamo*. (Orice limbă ar fi trebuit să aibă măcar atâtea vocale câte consoane, zece la şaisprezece în alfabetul hangul.)

Nu era nici pe departe calificată să predea coreeana, şi Karen ştia asta, căci crescuse în amestecul jenant, tipic imigranţilor, în care părinţii îi vorbeau în limba adevărată iar ea răspundea în ruşinoasa limbă de adopţie. Numai Vinod şi Senderovsky îşi

păstraseră respectivele limbi cu talent, deşi Karen fusese întotdeauna de părere că le îngreunase adaptarea, îi împiedicase să accepte că erau pe de-a-ntregul aici, nu acolo (ca dovadă accentul persistent al lui Vinod şi nebunia lui Senderovsky cu bungalow-urile).

Dar lui Karen îi făcea plăcere să audă sunetul propriului melanj de jumătate engleză, jumătate coreeană şi era greu să o împiedice pe Nat să-l repete la masa de seară, unde amândouă vedeau surpriza şi neplăcerea Mashei.

— Mulți scriitori mari vorbeau rusa, ca tatăl tău, spusese odată Karen, în timp ce mânca cod *livornese* făcut de Ed.

Dar nu exista niciun echivalent rusesc pentru BTS, niciun J-Hope cu gentuța lui ciudată şi *aegyo* perfect (farmec scenic) şi clar niciun Jin fermecător, cu glumele lui banale şi buzele lui sculpturale. Pe Karen o fascina să observe cum țara ei de origine era acum deschisă către lume, în vreme ce Senderovsky nu făcea decât să submineze puținele părți bune ale țării lui. Nu era de mirare că Nat o voia pe una şi o respingea pe cealaltă.

Pereții bungalow-ului ei erau acum transformați. Vorbea zilnic la telefon cu asistenta ei, păstorind o interminabilă paradă de livrări, şi Masha privea cum pachetele erau descărcate la punctul terminus al aleii şi purtate spre bungalow-ul lui Karen. În mintea Mashei, cuvintele „O pierd" se luptau corp la corp, silabă cu silabă, cu „Dar e atât de fericită". La baia de seară, Masha încerca să murmure cântece ruseşti despre crocodili care cântă la acordeon în timp ce încerca să o gâdile pe Nat, să o facă să râdă, dar copilul se mişca fără emoție între mâinile ei, cu pielea încă păstrând căldura zilei şi bucuriile acesteia. Măcar timpul petrecut în fața ecranului scăzuse, înlocuit de jocuri ale imaginației. Vorbirea îi era mai puțin rigidă, mai pragmatică. Nu era exact ce doreau să obțină de la Academia Bunătății? O prietenă? Karen avea aproape 50 de ani, dar, după estimările Mashei, era întârziată în toate privințele potrivite.

Camera de zi a lui Karen avea pereții acoperiți de hangul şi de bilețele cu toate consoanele şi vocalele. Nat făcea combinații între ele, cu diftongii ondulând prin întreaga încăpere, în timp ce camera cealaltă era tapetată cu postere cu BTS din turneul *Love*

Yourself şi cu un aşternut de pat aspru (presupus a fi din microfibră) cu BTS, pe care Karen îl schimba imediat ce se întorcea acasă, după ce se uitase la reality-show-ul japonez în bungalow-ul lui Ed sau după ce dansase cu Vinod pe veranda acoperită. În imaginaţia lui Nat, toţi membrii BTS trăiau în secret în bungalow-ul lui Karen când nu erau în turneu şi deveniseră prietenii ei. Ea şi Karen priveau videoclipuri despre ce le plăcea să mănânce, cu J-Hope alegând previzibil *haembeogeo* (diftongi, adunarea!) şi orez prăjit cu kimchi, în timp ce Jin era mai delicat, preferând homar şi tăiţei de hrişcă reci cu carne de vită şi oţet de mere.

— Haide, Ed, îi spuse Karen, fă *naengmyeon* pentru Nat. Moare de nerăbdare să-l încerce. Mai ia o pauză de la rahaturile mediteraneene. Atâta *chee-juh* îmi dă gaze. Nu mai fi aşa urâcios.

Puneau masa pe verandă, ora de aur se transforma încet în crepuscul, Vinod citea deja pe covoraşul pus pe pajiştea proaspăt cosită, sprijinit într-un cot, cu picioarele prea ţepene ca să stea turceşte.

— Nu gătesc mâncare coreeană, spuse Ed. E o bucătărie complet diferită. Plus că e încă prea frig pentru *naengmyeon*. Şi, oricum, familia noastră nu e din nord.

— Fă măcar orez prăjit cu kimchi. L-aş face eu, dar ard totul. Nu am răbdare. Ultimul lucru pe care l-a spus mama înainte de a muri a fost că o să am o căsnicie scurtă.

Ed scoase ţigara din gură şi expiră un fuior subţire de fum.

— Ce se întâmplă cu tine, *noona*? spuse el. Sunt îngrijorat.

— De ce?

— Din cauza copilului. Virusul o să se termine într-o bună zi, şi atunci o să trebuiască să-ţi iei rămas-bun de la ea. Nu e fiica ta, ştii bine.

— Mersi, Ed, spuse Karen. Ce m-aş face fără sinceritatea ta usturătoare?

— Dacă vrei brusc să fii coreeană, atunci vorbeşte ca o coreeană.

— De ce mă urăşti? întrebă ea.

— Tu de ce crezi că te urăsc?

— Din cauza lui Dee.

— Aş avea o şansă cu ea, dacă n-ar fi fost produsul tău nenorocit. Şi nu-mi spune că nu e potrivită pentru mine, că nu eşti expertă în ce e potrivit.
Karen se uită la Ed. Încă avea cea mai mare parte din păr, linia bărbiei îi rămăsese fermă, dar vârsta începea să i se arate în jurul ochilor. Karen se gândi la lecția cu Nat de a doua zi. Cum se spune „pânză de păianjen”? Păianjenul era *geomi*, deci...
— Şi încă ceva, spuse Ed, folosindu-şi țigara aprinsă ca instrument didactic, nu te preface că Nat nu are probleme. Am văzut-o urlând ca apucata din nimic.
— Are numai opt ani.
— Şi repetă lucrurile la nesfârşit şi nu are nicio logică. Masha e psihiatru. O poate ajuta.
— În caz că n-ai observat, Masha e varză.
— De ce nu rămâi la ce te pricepi să faci? spuse Ed. De ce nu continui să manipulezi oamenii până ajung la disperare?
— Oh, Ed, spuse ea. Ce vrei să-ți spun? N-am vrut nicio clipă să te rănesc.
Ed nu răspunse. Fumul continuă să iasă în norişorii mici şi albaştri care formaseră cea mai mare parte a vocabularului tatălui ei. Era atât de greu să îl vadă pe Ed ca pe un romantic, când încă de la facultate arătase ca un *ajeoshi* de cincizeci de ani, expirând fumul printr-un colț al gurii şi inhalând alcool prin celălalt, cu hainele lui scumpe şi convenționale, cu ochelarii lui de soare.
— *Joesong hamnida*, spuse Karen.
Chiar cu o zi înainte, ea şi Nat exersaseră scuzele formale în coreeană, pentru cazul în care Nat l-ar fi călcat din greşeală pe picior pe J-Hope sau în care ar fi împins vreun bătrân în metroul din Seul, atunci când în sfârşit ar fi putut să-l viziteze.
— Ai un accent atroce, făcu Ed.
Zilele trecură, şi în curând avea să fie vremea de *naengmyeon*, chiar dacă Ed refuza să gătească mâncarea de vară. Aerul mirosea a umed, la prânz pajiştile din vecini sclipeau, iar locuitorii mai puțin avuți de pe drum îşi spălau maşinile. Înfloriseră merii, şi Senderovsky îşi parcă nasul pe o creangă mai de jos. Aaah! Rigolele de la marginea drumului se uscaseră şi

gâştele învăţaseră să se descurce cu mai puţin. Marmota Steve apăru lângă piscină, alergând de colo-colo ameţit de soare şi nestăpânit ca un şofer de taxi londonez în cele două săptămâni de vacanţă pe Costa del Sol. Albinele şi furnicile, muncitorii sindicalişti ai lumii animale, începură să-şi desfăşoare proiectele de construcţii paralele. Bujorii, rododendronii şi cornii înfloriră rând pe rând, bombardând proprietatea cu polenul lor, şi numai Ed, cu ochelarii lui de soare, refuza să strănute, frecându-şi nasul cu pumnul când îl apuca dorinţa să o facă. În Lullaby Cottage, Vinod se îmbrăcă în kurta şi părea mai elegant şi mai natural pe căldură decât tovarăşii săi de colonie. Printre rezidenţii mai blonzi, palmele asprite de vânt deveniră moi şi rozalii. Iar când în cele din urmă sosiră bluzele de rugby unisex pe care le comandase Karen pentru Nat, era prea cald ca să le poarte (dar le purtă, oricum, pentru că îşi luase şi Karen-*emo* unele la fel). Piscina era gata să fie deschisă şi scoasă din hibernare imediat ce Senderovsky găsea fondurile pentru a plăti o restanţă la compania care asigura întreţinerea. Între timp, plasa de badminton promisă fusese instalată pe pajiştea din faţă şi constatară că Vinod, îmbrăcat în tribou şi dhoti, şi chiar şi cu capacitatea sa pulmonară redusă, juca tare şi murdar, prefăcându-se că se chinuie stângaci cu fluturaşul şi oferind un serviciu slab, în cel mai bun caz, pentru ca apoi să-l lovească puternic peste fileu cu mare încântare. Chiar îşi dezvoltase şi un râs malefic care să se asorteze cu serviciul, o aproximare a demonului de pe sticla de Hawaban, puternicul laxativ cunoscut în întreaga Indie, care spune: „Mi-e foame" după ce s-a uşurat copios. Vinod şi fraţii săi încercau să-i imite presupusul râs în timp ce se înghesuiau şi se îmbrânceau pe canapeaua de vinilin rămasă de la foştii chiriaşi, strigând întruna: „Mi-e foame!"

— Au, Vin! strigă Karen când fluturaşul lovit cu forţă o izbi în frunte. Ce mama...?

— Optsprezece la opt, Vinod, anunţă Nat solemn, tratându-şi sarcina de a ţine scorul ca pe un ritual sacru.

În zâmbetul victorios al lui Vinod, Karen zărea uneori un element pe care nu-l mai întâlnise de la boala lui, cu un deceniu în urmă: micul fior al dorinţei, căldura suplimentară din zâmbetul lui şi

modul jenat în care-şi strângea braţele pe lângă trup după un serviciu reuşit, ca să ascundă şiroaiele de sudoare care-i curgeau până la încheietura pumnului. Ca să le ascundă de ea.
Cartea fu cea care o făcu să se răzgândească. Citise pe ici, pe colo eseurile şi povestirile lui Vinod – unele dintre ele fuseseră bine primite şi îi obţinuseră prietenului ei statutul trist de profesor suplinitor în mai multe universităţi suburbane. Ea şi Senderovsky deseori oftaseră în secret din cauza lipsei de ambiţie a lui Vinod. Când erau mai tineri şi se luptau pentru a-şi clădi o reputaţie, blândeţea lui Vinod li se părea un antidot necesar pentru propria ferocitate.
— Ce-i cu omul nostru, întreba Senderovsky la micul său telefon finlandez, simbolul epocii.
— Nu şi-a depus dosarul la timp, răspundea Karen, aşa că a ieşit din cărţi pentru poziţia aia permanentă.
— Poţi, te rog, să-i bagi minţile în cap?
— Eu?
— Da, te iubeşte. Eu nu sunt decât un frate de la o mamă pistruiată.
— E prea târziu acum.
Era întotdeauna prea târziu. Cu toate că şi lui Karen îi luase ceva timp pentru a-şi face cariera să strălucească. În ciuda copilăriei ei C++ şi a liceului de matematică plin de imigranţi pe care-l absolvise împreună cu Vinod şi Senderovsky, se dusese la institutul de modă din oraş şi nu se mutase de la modă (cu marginea ei de profit imposibilă) la tehnologie decât pe la 35 de ani. („În unele privinţe, e acelaşi rahat”, mărturisise, puţin cam prea adevărat, în primul ei interviu de după succesul Tröö Emotions. „Încerci să convingi o masă de oameni să se ia drept cine nu sunt.”) La început, fusese ignorată de găştile de bărbaţi din start-upurile unde lucra în chip de hipsteriţă rezidentă, fata asiatică cool care cânta la ukulele într-un bar cât un vagon de metrou din Brunswick şi desena logouri uluitoare, dar Karen luase notiţe în tot acest timp, asimilând informaţii aşa cum făcuse toată viaţa ei. Arma ei secretă: nu avea de impresionat pe nimeni, nici contingentul de megalomani cu Asperger din birou, mulţi dintre ei absolvenţi ai liceului ei de matematică, nici măcar

pe mama sau pe tatăl ei, care nu aveau nicio idee cine e sau ce face şi care nu voiau decât să producă doi copii sclipitori, măcar unul dintre ei băiat.
În anii grei dinainte de succesul ei, lipsa de progres a lui Vinod i se părea un balsam.
— Am de gând să devin Vin, îi spusese ea lui Senderovsky după un eşec.
— Nu ştiu cum ar fi posibil, pufnise el.
— Nu, o să ne mutăm împreună. Întotdeauna mi-am dorit să locuiesc deasupra unei bodegi.
— Gândeşte-te cât de convenabil ar fi!
Dar acum exista cartea. Karen citea destul de mult, dar cu siguranţă nu se considera un cititor devotat, precum cei doi prieteni ai ei. Era un scriitor japonez care-i plăcea, pentru că proza lui limpede şi aerisită o calma. (Reality-show-ul pe care-l urmărea în bungalow-ul lui Ed îi dădea uneori aceeaşi senzaţie de pace şi saţietate.) Cartea lui Vinod venea dintr-o direcţie cu totul diferită.
Dacă acţiunea s-ar fi desfăşurat în Queens – cartierul ei, cartierul lor – ar fi recunoscut reperele şi ar fi parcurs paginile râzând de asemănările dintre educaţia ei de imigrant şi a lui, aşa cum râdea la romanele lui Senderovsky. Dar cartea aceasta era plasată în India, la o universitate dintr-un oraş mare, care presupunea că nu este Bombay. (În primul rând, era în interiorul subcontinentului şi erau multe aluzii la provincialitatea lui.) Citea câte cinci pagini pe zi de una singură, şi apoi îi cita lui Nat câte ceva de-acolo, doar ca să audă limbajul lui din propria gură. Şi apoi se strecurau în casa mare ca să caute termenii pe care nu-i înţelegea, cu Nat încântată să facă parte dintr-un proiect secret alături de Karen-*emo*.
Partidul Congresului. Divizarea. Sikhismul. Jammu şi Kashmit. Pukka Sahib. Indosarazin. Lakh şi crore. Un *aarti*. Textul era plin de viaţa unei ţări, cu argumente şi contraargumente, cu maşinaţiuni politice şi obiceiurile post-coloniale ale unei elite occidentalizate. Încă nu înţelegea totul, nu-şi dădea seama care părţi erau comedie şi care nu (Senderovsky avea obiceiul de a oferi cu largheţe semne de exclamare pentru a-şi ghida cititorii),

dar densitatea textului îi dădea impresia că autorul încerca să reproducă trecutul care-l formase ca Vinod Mehta, şi dacă exista frumuseţe sau umor printre rândurile scrise mărunt, foarte bine; iar dacă nu, atunci nimeni nu-l putea acuza de înşelătorie sau minciună.
Dar, mai important ca orice, era de asemenea o poveste de iubire între doi oameni şi o societate care ar fi vrut să-i ţină la distanţă. Era, desigur, convenţional, mai ales pentru o poveste care se petrecea în India, cu frecventele aluzii la situaţia familială, la albeţea pielii şi la brutalele constrângeri de castă. Dar protagoniştii îi erau cunoscuţi. Erau mama şi tatăl lui Vinod, iubirea lor era tratată aproape ca un obiect sacru, unicul drept din naştere al lui Vinod. Aceasta era ieşirea părinţilor lui din epoca inocenţei, anii zbuciumaţi, până la o educaţie decentă, de clasă de mijloc, petrecuţi într-o ţară săracă, înainte de chinurile imigrării într-una bogată.
Aici, tânărul care era tatăl lui Vinod nu-l lovea peste cap, nu striga zilnic *bhenchod* ca să acopere vibraţia propriei neputinţe, iar tânăra femeie care era mama sa nu-l umilea, nu-l compara cu cei doi fraţi mai mari ale căror zâmbete largi şi lăcomie mercantilă elementară erau practic o invitaţie la succesul american. Pentru că aceasta era o „căsătorie din dragoste", rară în vremea şi locul acelea, şi protagoniştii trebuiau să se îndrăgostească. Şi pentru că trebuiau să se îndrăgostească, Vinod trebuise să sondeze tot ce avuseseră părinţii săi mai bun de oferit unul celuilalt în tinereţe, ignorând zgura vieţii lor de mai târziu, inevitabilele dezamăgiri din Queens, ura absolută dintre familiile lor.
Şi, în ultimul rând, cartea era despre ei. Despre Karen şi Vinod. Despre un bărbat care pledează pentru sine în faţa unei femei, chiar dacă e clar că nu este încă apt pentru rigorile vârstei adulte sau pentru a fi tată.
O îndoială: dacă ar fi început o relaţie când erau tineri şi ar fi avut un copil, oare Vinod ar fi devenit o versiune a tatălui său? Era imposibil de crezut aşa ceva acum, dar oare atunci aşa crezuse? Că sub blândeţe pândeşte o mână ridicată? Fusese acesta unul dintre motivele pentru care îl respinsese? Când erau încă în liceu, în primul an al prieteniei lor, toţi trei juraseră să nu

aibă copii, şi numai Senderovsky rupsese pactul, în ciuda faptului că fusese cândva cel mai înfocat susţinător al lui.
Pe la jumătatea cărţii, Karen se întrebă dacă n-ar trebui să-i spună că o citeşte. Se duseseră la bungalow-ul lui într-o seară, după ce fumaseră un soi nou de marijuana, foarte înţepător, pe care i-l trimisese din oraş asistenta ei – producea un fel de paralizie blândă, astfel încât totul părea să se întâmple un minut mai târziu decât se petrecea de fapt – şi Karen se imagină fugind înapoi la bungalow-ul ei, căutând sub pat şi scoţând cutia de sandale Teva. „De ce?" l-ar fi întrebat, ţinând cutia în mâinile ridicate. „De ce nu mi-ai dat asta mai demult? De ce nu ai avut puterea să-i ţii piept lui Sasha? Ai fi putut avea o cu totul altă viaţă."
Îi dădea cu cremă de ochi pe cearcănele întunecate, fără grabă, masând în cercuri largi amintirile de demult, şi în liniştea de ţară amândoi auzeau valurile respiraţiei celuilalt, înălţându-se şi spărgându-se. Uite ce bătrâni suntem, gândeau amândoi. Îşi petrecuseră o foarte bună parte din viaţă urcând în autobuze şi privind silueta celuilalt îndepărtându-se în praf.
Dacă era să se întâmple, el trebuia să facă primul pas. Vinod îşi spusese că se adăposteşte la Senderovsky din alte motive, ca să închidă nişte conturi. Dar *Nimeni nu e uitat, nimic nu e uitat*. Dacă nu era un personaj cehovian, prins în capcana unei vieţi prea mărunte pentru a încăpea în ea o fiinţă omenească în întregime? Dacă era...
Dacă ar fi întins mâna spre borcănel şi ar fi băgat degetul în unsoarea de culoarea îngheţatei de cafea? Era rece la atingere, dar degetul lui ar fi încălzit-o. Şi apoi, după ceea ce părea un minut – din cauza întârzierii induse de marijuana – ar fi apropiat degetul de ochiul ei, ochiul opus celui pe care-l atingea ea cu degetul, şi ar fi întins „doar un pic," cum spunea ea mereu, pe ridul închis la culoare de sub ochi.
— Ce faci? râse ea.
— Tu ai grijă de noi de atâta vreme, m-am gândit să te răsplătesc, spuse el.
— Pot s-o fac şi singură, spuse ea, imediat înţepată de propria mândrie.

Pot s-o fac şi singură! Mantra zilnică din copilărie şi dincolo de aceasta, anunțată oricui voia să asculte.
— Dar n-ar trebui să fii nevoită, spuse el.
Îi dădu mâna la o parte, se aplecă şi o sărută pe buze. Şocul îi făcu ochii să rămână deschişi, chiar şi când ai lui se închiseră cu un sentiment religios. Îşi mişcă vag buzele peste ale lui, privindu-i înflăcărarea. Cum era? Era ca un sărut al lui Vinod, mustața lui moale mirosind a turmeric. Asta fusese întotdeauna problema: că ştiuse cum avea să decurgă fiecare secundă a iubirii lor, că acesta era cel mai aşteptat moment al vieții ei, şi totuşi, dacă continua să respire în loc să hiperventileze, se putea bucura de treaba pe care o făceau buzele acelea nesurprinzătoare.
Ochii ei rămaseră deschişi, şi văzură „un domn bine şi mai în vârstă", cum ar fi spus răposata ei mamă în engleză, repetând o expresie de la radio sau televizor. Nasurile li se atinseră, întotdeauna un interludiu comic, dar apoi simți mâna lui masându-i ceafa. Când era vorba despre apropieri fizice, care existaseră din belşug în tinerețea ei, în mod normal nu avea nicio problemă să se ducă direct în pat – în definitiv, pentru asta exista –, dar acum se înfrână.
— O, pentru numele lui Dumnezeu, spuse ea.
Între pereții verzi ai euforiei induse de marijuana, între culorile primare din bungalow-ul Lullaby, înregistra acum pe de-a-ntregul unde şi cine erau. Bungalow-ul părea ca un cămin al unei facultăți de arte, în genul la care nu fusese niciunul dintre ei, cu toate că Vinod fusese acceptat la toate facultățile unde trimisese cereri, inclusiv la New Haven.
— Ce facem aici? întrebă ea.
Îi puse o palmă pe piept. Oare era ca să-l țină la distanță? Timp de o clipă, niciunul dintre ei nu ştiu, dar era atât de plăcut să-i atingă pieptul, să-i simtă deplinătatea, după toate câte le îndurase.
— Mă pregăteam să spun că-mi pare rău, răspunse Vinod în cele din urmă. Că-mi pare rău că te-am sărutat. Dar m-am săturat de toate scuzele.
— Foarte bine, spuse ea. Ducă-se dracului toate scuzele tale.
Se priviră, la lumina lămpii studențeşti de pe birou.

— Poți să faci ceva pentru mine acum? întrebă ea.
— Ce vrei să fac?
Ridică brațele. Sub ele avea colăcei de grăsime, ceea ce lui i se păru înduioşător.
— Poți să mă gâdili?
— Serios?
— Îhî.
El întinse mâna, simțindu-i transpirația caldă şi apoi barajul foşnitor al părului scurt de la subraț.
— Ha, spuse ea, cu titlu de încercare dorindu-şi să se poată abandona hohotelor nebune de râs ale lui Nat. Ha! spuse din nou. Şi apoi începu să râdă, lungi momente de chicoteli fericite. *Ggul-ggul-ggul.* Asta era ce-şi dorise de la bun început? Cât era de greu să fii fericit în nenorocita asta de țară?
— Vrei să mă opresc? întrebă Vinod.
— Nuuu!
I se tăiase răsuflarea acum, gâfâia, şi toate cântecele de leagăn de pe pereți îi cântau în alfabetele lor îndepărtate.
— Bine, spuse ea, cu ochii umezi, cu nasul curgând. Bine, opreşte-te.
El îşi îndepărtă degetele, tăcu o clipă, apoi îi ridică mânecile tricoului şi-i mângâie umerii.
— Nu m-a gâdilat nimeni niciodată, spuse ea, oftând de cât de bine era cu mâinile lui pe umeri, întrebându-se dacă bătăturile de pe degete erau rezultatul muncii lui în restaurantul unchiului. Nu, fuseseră dintotdeauna acolo, nu-i aşa? Se născuse cu bătături.
— Doamne, cât sunt de fumată, spuse ea.
— Eşti o fată nebună, nebună rău, şopti el, bucurându-se de gustul cuvintelor simple.
Ea îşi încolăci brațele în jurul lui şi se trezi că-i sărută părul care, deşi presărat cu alb, era încă absurd de bogat. El o lipi de piept şi-i sărută gâtul, încă şi mai moale decât şi-l imaginase.
— Ce faci? continuă ea să murmure, în timp ce buzele îi coborau către părul de pe ceafă, păr pe care îl îndemnase mereu să şi-l

radă, dar pe care acum îl simțea fin, sau, mai precis, bun de sărutat. Oh, Vin.
Îl întristă să-şi audă numele, sau fracțiunea lui americană, dar nu ştia de ce. Era ca şi când pentru un moment ar fi uitat cine este. Ca şi când ar fi intrat în trupul unui alt Vinod, şi acela ar fi fost trupul de care avea ea nevoie. Se opri din a-i săruta gâtul, deşi îl duru s-o facă. Şuieratul din plămânul afectat reveni, şi-şi aminti că venise la colonia lui Senderovsky pentru a se face să dispară şi că în momentul acela făcea exact opusul, devenea mai prezent şi mai solid, provocându-i pe inginerii din Bangalore Interstellar să producă noi linii de cod. Dacă nu putea ține pasul cu iubirea ei? Sau cu a lui?
O simți zguduindu-se la pieptul lui într-o serie de spasme şi, prin ceața de marijuana, înțelese în cele din urmă că plângea.
— E-n regulă, *baby*, spuse el, încercând pentru prima oară gustul cuvântului american „baby", pe care nu-l folosise niciodată cu singura lui prietenă adevărată, o profesoară tot coreeană, înaltă şi aproape uluitor de tristă.
O sărută pe părul rărit din creştetul capului şi simți cum amețeala drogului dispare.
— E-n regulă, repetă.
Ce făcuse? N-ar fi trebuit să o sărute. Se desprinseră unul de celălalt, şi el îi memoră fața – nasul cărnos, în contrast cu pometii, care cu vârsta se ascuțeau – ca şi când nu avea să o mai vadă niciodată.
— Îmi pare rău, spuse ea. Îmi pare rău pentru ce ți-a făcut.
— Ce vrei să spui? Cine ce a făcut?
Ea îl luă de mână şi-l duse afară. Aranjamentul părea familiar. Pe vremea când lumea era în nuanțe de Kodachrome, Karen îi dusese de mână, pe el şi pe Senderovsky în toate locurile din oraş unde trebuiau să treacă de un cordon de catifea, locuri unde se simțeau ca nişte impostori cu sandale Teva şi coliere de scoici.
— Uite, spuse el, licurici pe pajişte. Cred că au venit în sfârşit!
— Nu, dulceață, răspunse ea. E încă prea devreme. Trebuie să fie iunie.
— E aproape iunie.
— Sfârşit de iunie.

— Prefă-te că sunt aici şi sărută-mă.
— Unde ne poate vedea toată lumea?
— Unde ne poate vedea toată lumea.
De pe veranda cufundată în întuneric, Ed şi Senderovsky priviră sărutul derulându-se în timp real, amândoi aplecându-se înainte ca şi când ar fi observat dintr-o lojă de teatru.
(Oh, doamne! spuse Ed. Ce mă-sa se petrece acum?)
Karen îl duse în bungalow-ul ei. Becul cu halogen se aprinse în întuneric. Fu coborât un transperant, pentru ca proprietarul şi gentlemanul să nu poată vedea nimic mai mult.
Karen se aplecă şi băgă mâna sub pat, simțind pe frunte asprimea de nailon a cearceafurilor BTS *Love Yourself*. Vinod rămase în picioare în spatele ei, drept smirnă, ca şi când rolul de iubit ar fi necesitat precizie militară. Ea remarcă acest lucru şi i se păru frumos. Oare era corect să-i facă asta acum, după primul lor sărut? Când erau drogați?
Se ridică în picioare, împinse cutia Teva mai adânc sub pat, se întoarse şi-şi puse palmele pe obrajii lui aspri.
— Stai să ghicesc, spuse ea, doar ce te-ai bărbierit de dimineață? Era ceva din trecut, faptul că râdea de cât de hirsut era.
El observă cât de atent măturase Karen podelele – nu se putea abține, nici chiar la țară.
— Îți aduci aminte, întrebă el, în Queens, cum ne uitam la *Familia Simpson* împreună şi vorbeam la telefon? Vorbeam despre serial în timp ce ne uitam la el. Părinții mei încă aveau un telefon cu disc.
Ea îi puse mâinile pe fese şi strânse.
— Tu erai în Elmhurst şi eu eram în Jackson Heights, continuă el, scăldat în amintire, incapabil să se oprească din vorbit chiar şi când îşi puse mâinile pe pieptul ei, trecând de o barieră mintală într-o lume în care îi era în sfârşit permis să o atingă astfel. Şi-o imagină ieşind din piscina lui Senderovsky în timp ce-i admira trupul plin. Când aveau să se culce împreună, avea să-i poată încă simți mirosul de clor pe gât, ca o imagine olfactivă remanentă.
— Nu eram decât la distanță de un cântec de la Metallica, spuse ea.

— Da, da, aşa e, aprobă el. Erai metalistă, nu ştiu de ce. Sunt aşa de bucuros că n-a durat decât un an.
Ea se lăsă să cadă pe spate în pat, trântindu-l şi pe el. Cântărea atât de puţin (prea puţin, spuse vechea ei versiune). Erecţia pe care o simţea pe şold nu mai era un sacrilegiu. Nu erau rude, indiferent ce şi-ar fi spus, indiferent cât de mult ar fi avut nevoie de o familie.
În depărtare se auzi sunetul unei împuşcături. Karen se întrebă vag dacă era sezon de vânătoare, în timp ce Vinod îi scoase tricoul, agăţat de închizătoarea sutienului ei ca un şcolar. Senderovsky şi Ed auziră şi ei împuşcătura. Soba ieşise din funcţiune până anul următor, şi numai o lumânare solitară proiecta umbre funerare asupra celor doi prieteni. Senderovsky ascultă ecoul lovind dealurile îndepărtate de la răsărit, unde albeaţa lunii noi moţăia pe un cer negru-albăstrui, închipuind drapelul unei mici ţări baltice. Sezonul de vânătoare nu începea până la toamnă. Ce putea însemna, dacă trăgeau deja cu armele? Şi iată-i acolo, în vitrina verandei din partea de sus a pajiştii, două umbre vorbăreţe scăldate în lumina lumânării.
— E din cauză că era pe jumătate indoneziană, spunea Ed.
În fine, descoperise care e utilizarea corectă a batistei de buzunar, şi-şi sufla nasul fără reţinere, cu un sunet înfundat şi elefantin. Era şocat de propriile lacrimi, cu toate că se simţea surprinzător de în largul său plângând în faţa emotivului rus.
— Fanii postau chestii rasiste tot timpul. I-au zis maimuţă. Personajul său preferat din reality-show-ul japonez, o luptătoare în devenire de douăzeci şi doi de ani, se sinucisese după ce fusese hărţuită online. Filmările la show se opriseră din cauza virusului, şi acum era puţin probabil să mai revină.
— Era cea mai de treabă dintre toţi, continuă Ed, ştergându-şi lacrimile. Când s-a îndrăgostit de baschetbalist, a fost atât de sinceră şi de timidă. Şi când a refuzat-o, nu şi-a pierdut speranţa. Nu voia decât să o iubească cineva. Şi pentru că era luptătoare, şi *hãfu*, şi pentru că era şi feminină şi băieţoasă, pentru că nu bifa toate căsuţele pe care voiau ei să le bifeze într-o societate conformistă, au hărţuit-o până la sinucidere.

Senderovsky se gândi la Nat. Masha o căuta de semne de bullying în fiecare zi după şcoală, aşa cum la ţară o căutau de căpuşe, dar tot ce puteau scoate de la Nat era că e în siguranţă pe Covoraşul Liniştii, inventându-şi propria lume fantastică, uneori vorbindu-şi în şoaptă pe toată durata lecţiei, ceea ce spre nemulţumirea Mashei profesorii nu o descurajau şi nu „redirecţionau", pentru că voiau să „onoreze partea respectivă a personalităţii ei".
Plânsese o singură dată, când încercase să convingă întreaga clasă să se îmbrace ca membrii BTS, şi copiilor li se păruse că e autoritară, cu toate că nu dorise decât să împărtăşească cu ei singurul lucru la care ţinea.
Băură în tăcere, ascultând radioul, încercând să-şi dea seama dacă încă le mai plăcea Brian Eno. Senderovsky decise că e momentul să îndrepte discuţia către chestiunea importantă de pe ordinea de zi.
— Nu cred că ar trebui să pleci, îi spuse el lui Ed, care deja îşi împachetase geanta Gladstone. Dee nu-l iubeşte. Doar se joacă cu el.
— Am auzit că marele actor ţi-a aprobat în sfârşit scenariul, spuse Ed. Bravo ţie.
— Şi nici nu mai face duşuri asistate cu Masha, spuse Senderovsky. Acum că a obţinut ce voia.
— Zilele trecute m-a întrebat dacă nu l-aş putea învăţa să facă miel la grătar, spuse Ed. Pun pariu că şi-n liceu copia după vreun coleg asiatic.
Ed aprinse o ţigară, iar Senderovsky îi oferi prompt o scrumieră furată dintr-un hotel mediocru din Bogotá, din vremurile când călătorea.
— Karen spune că sunt aproape să găsească antidotul, spuse el, remarcând că Ed avea rara capacitate de a fuma şi de a plânge în acelaşi timp (o deprindere învăţată de la mama sa). Atunci o să ai o nouă şansă la Dee. Că tot vorbim de şanse.
Îi turnă lui Ed încă un pahar din băutura revoltător de scumpă pe care o scosese în cele din urmă pentru această ocazie şi-şi turnă şi lui o înghiţitură. (Era împotriva naturii sale să bea ceva atât de scump.) După ce băutura atinse toate punctele sensibile ale

esofagului său, ca o minge de pinball care aprinde toți centrii plăcerii mașinăriei sale, începu să tușească tare.
— Și unde se presupune că ar trebui să plec, în definitiv? spuse Ed. La Londra? La Seul? La podgoria fratelui meu din Ungaria? Și ce să fac acolo? Atâtea părți din mine sunt acum închise pentru reparații. Mai bine s-o văd în persoană decât într-o amintire furioasă.
— Personal, te invidiez că poți simți ceva pentru cineva, spuse Senderovsky. Când am încetat să mă mai îndrăgostesc, a murit și arta mea. Nici măcar nu-mi amintesc cum e dragostea.
— E ca și când ai avea nasul înfundat tot timpul.
— Hm.
— E ca și când ți-ai turna o sticlă de șampanie pe gât și apoi ai uita cum să înghiți.
— Bine.
— E ca și când ai aprinde un trabuc Romeo y Julieta cu propriul deget.
— M-am prins.
În bungalow-ul lui Karen se stinseseră luminile și amândoi știau ce înseamnă asta.
— Sper că Vinod își amintește cum să-și folosească chestia, spuse Senderovsky într-un târziu.
— Se zice că e ca mersul pe monociclu.
— Imaginează-ți cum e să dorești pe cineva toată viața ta, și apoi te culci cu ea și să descoperi că e exact cum e cu oricine altcineva. Sau că e mai rău. Poate că îți displace ceva neînsemnat la ea. Odată m-am despărțit de o femeie pentru că i se aduna saliva în colțul gurii. Ce idiot eram.
— Lucrurile mărunte or să-mi lipsească din emisiunea aia, făcu Ed. (Deseori cei doi erau mulțumiți să vorbească unul pe lângă celălalt.) Felul în care încheie sezonul, cum se adună toți să facă curățenie în casă. Imaginează-ți așa ceva oriunde în altă parte decât Japonia.
— Când locuiam cu Vinod, în apartamentul ăla de la etajul cinci fără lift de pe strada Washington, întotdeauna ne certam cine să ducă gunoiul. După o vreme, l-am ținut pur și simplu în frigider,

ca să nu atragă gândacii. Aşa ne prezenta Karen iubiţilor ei uneori. Tipii care ţin gunoiul în frigider.
Ed căscă.
— Uite care-i treaba, spuse Senderovsky, ştii că nu-ţi cer niciodată nimic. Ar fi posibil să-mi împrumuţi o sumă mică de bani pentru o lună sau două, doar ca să plătesc firma de întreţinere a piscinei şi să refac stocul de alcool? Trebuie să vină o tranşă imensă de bani de la reţeaua de televiziune, acum că lucrurile s-au pus în mişcare.
— Nu înţeleg de ce nu mi-ai cerut mai devreme, spuse Ed. Practic dai de mâncat şi de băut la cinci oameni în plus de două luni încoace.
— Provin dintr-una dintre culturile alea proto-arabe unde oaspetele e sacru. În plus, nu te-ai oferit niciodată.
— Noii avocaţi ai mamei mă ţin din scurt. Dar fac eu rost de ceva. Zece mii te-ar ajuta?
Senderovsky încuviinţă din cap. Mândria lui sângera.
În bungalow-ul lui Karen se aprinseră din nou luminile.
— Cât a durat, un sfert de oră? întrebă Ed. Nu-i rău, pentru cineva de vârsta lui Vinny.
Se oprise din plâns şi brusc părea în toane bune. Senderovsky se întrebă dacă era cumva din cauză că-i ceruse bani.
Acum se auzeau ţipete, nu numai glasul pătrunzător de soprană al lui Karen, ci şi basul profund, nefolosit al lui Vinod. Cea mai mare parte a vieţii sale vorbise atât de încet, atât de temător că va fi ironizat pentru accent, că de multe ori profesorii îi ceruseră să repete.
— Pare a fi dragoste, spuse Senderovsky, dar era îngrijorat de orice potenţială neînţelegere între prietenii săi.
Tocmai acum, când am bani să deschid piscina, se gândi el.
Uşa lui Karen se izbi de perete şi o serie de lumini automate se aprinseră pentru a scoate la iveală un Vinod cu răsuflarea tăiată, alergând spre verandă îmbrăcat numai cu pantalonii de pijama, cu pielea pământie în lumina artificială. Într-o mână îi fâlfâia ceva care se dovedi a fi un carton colorat şi alerga cu o furie care-i făcea paşii prea lungi, ca un beţiv care crede că poate depăşi

orizontul. Karen ieşi în urma lui, trăgând un tricou peste luciul abdomenului gol.
— Vin! strigă ea. Vino înapoi!
— Ceva îmi spune că o să dureze săptămâni să descurcăm pozna asta, făcu Ed.
Vinod nu reacționă la instrucțiunile strigate de Karen. În sine, asta era înspăimântător. Când smuci uşa verandei, aproape smulgând-o din balamale, Ed şi Senderovsky îi văzură amândoi furia arzând în ochi.
Iar acum Senderovsky identifică cu certitudine obiectul din mâna lui Vinod şi simți cum se ridică pentru a se apăra, exact când o auzi pe Karen apropiindu-se de verandă, strigând cuvinte care nu făceau parte din limbajul lor comun.
Vinod era lângă Senderovsky, un bărbat scund depăşind unul şi mai scund, cu un pumn strâns pe lângă trup, ca şi când ar fi fost tatăl său când intra în bucătăria ca un ring de box din Jackson Heights.
— M-ai mințit? strigă la Senderovsky.
— Bine, bine, spuse Ed, băgând o mână nesemnificativă între cei doi antagonişti. Calmați-vă. Nu e stilul vostru.
— Era bun? urlă Vinod. Era? Şi apoi m-ai mințit? Pentru că – pentru că – eşti un – un nenorocit de...
Nu era sigur că poate încălca regulile relației lor, ordinea lucrurilor stabilită de trei decenii: Karen în vârf, Senderovsky alături de ea, Vinod orbitând în jurul celui care se întâmpla să aibă cea mai puternică forță gravitațională.
— Un escroc nenorocit! urlă el în cele din urmă.
Privindu-şi prietenul în ochi, Senderovsky îşi spuse: *Isuse, a devenit adult.*
Şi: *Ăsta e sfârşitul familiei noastre.*
— Îmi pare rău, spuse Senderovsky, tocmai când Karen apărea pe slab luminata scenă a verandei, tocmai când Vinod, folosind mâna care nu ținea rămăşițele cutiei Teva, îl plesni pe Senderovsky cu furie şi cu precizie peste obrazul stâng.
Latifundiarul, beat şi nesigur pe picioare, primi această insultă familiară în copilărie exact aşa cum intenționase Vinod. Gâtul şi falca îi trosniră sonor, gleznele luară contact cu masa de cafea pe

care era sticla de băutură scumpă, şi greutatea lui le răsturnă pe amândouă, sticlă şi lemn şi carne se amestecară pentru o clipă, apoi fiecare sucombă în fața gravitației în felul său, strigătele celor doi martori acoperind zgomotul sfărâmăturii.

5

La două zile după ce Vinod îl pălmuise pe Senderovsky pe verandă, o ştire începu să-şi croiască drum dinspre centrul ţării şi să capete importanţă din ce în ce mai mare. Toţi adulţii fură oripilaţi în mai mare sau mai mică măsură şi luară poziţii care variau de la „Este un record al josniciei pentru ţara asta” până la „La ce te aşteptai?”. Unii erau speriaţi de marşuri şi de ploaia de sticlă spartă din oraş („Nu sunt huliganisme, sunt revolte”, îşi corectase Senderovsky soţia în public), în vreme ce alţii şi-ar fi dorit să alerge şi ei pe străzi, luminaţi de cazanele de gunoi incendiate, ca în vremea de glorie a oraşului.
În orice caz, tot ce vedeau şi auzeau când descărcau ştirile zilei pe tablete întărea faptul că erau rezidenţii unui semicerc de case ce înconjurau o aşa-numită Casă de pe Deal şi flancau o verandă acoperită şi o piscină ce era readusă la viaţă de un trio de tehnicieni în uniformă, mânuitori de clor. Nici că puteau fi mai departe de revolte. Urmăreau un dublu dezastru cu ochelari lipiţi de un binoclu, la rândul său lipit de un telescop.
Ştirile îl afectară pe Senderovsky mai mult decât pe ceilalţi. Aşezat pe toaletă, încuiat în baia de la etaj, se uită iar şi iar la videoclipul cu poliţistul ucigaş din vestul mijlociu al ţării. Memoră scena. Pantofii instituţionali urâţi, pantalonii instituţionali urâţi, bastonul şi staţia de emisie-recepţie, ochelarii de soare ridicaţi în creştetul capului tuns periuţă, şi sub toate această forţă instituţională brută, un bărbat muribund care striga ultimul său cuvânt, care fusese cel mai probabil şi primul, cele două silabe repetate, *Ma* şi *Ma*.
Şi apoi nu mai era un bărbat, ci doar o halcă fără viaţă urcată pe o targă instituţională, urmat de zgomot de fond şi instrucţiuni şi coduri de dispecerat. Toate absolut banale, ca o comandă de brânză Gruyère cu ridicare personală de la băcănia locală.
În faza ascendentă a carierei sale, un serviciu specializat îl trimisese pe Senderovsky să ţină prelegeri motivaţionale despre

cum venise dintr-o țară ratată şi se transformase dintr-un imigrant supus hărțuirii într-un latifundiar de succes, proprietar al unui hectar de teren. La vremea respectivă, publicase deja o carte de amintiri în care descria relația dificilă pe care o avusese cu Mama şi Tata Senderovsky, dar îşi încheia discursurile – în general comice – pe o notă serioasă, mulțumindu-le părinților pentru că făcuseră măcar un lucru bun în viața lor, fiindcă se supuseseră umilinței de a fi refugiat pentru a-l aduce pe el aici, pe acest pământ şi în această climă, departe de opresiunea din țara lor aflată în dezintegrare.

Dar dacă totul fusese o greşeală? Să fi fost oare o coincidență că cele două țări interesate în a-i adăposti şi apoi a-i pune la muncă pe toți membrii familiei Senderovsky, care fugeau de sovietici, cu tablele lor de şah magnetice şi colecția lor de linguri populare, erau Africa de Sud în epoca apartheidului şi *această* țară?

În toți aceşti ani, Senderovsky văzuse, dar în acelaşi timp nu văzuse, sau se prefăcuse că nu vede. (Sau refuzase să vadă.) Când îşi decora Bungalow-ul Petersburg, când vorbea cu soția şi fiica în rusa claselor de sus, când scria în notă comică despre lumea din care evadase sau despre oligarhi graşi care o luau razna, când îşi punea *shapka* şi epoleții metaforici pentru agenta sa din Los Angeles, îşi îndepărta privirea de la țara pe care o locuia. La urma urmei, fugise de toate pământurile pe care nu le poseda. Făcuse din sine însuşi un protectorat. (Şi în cele din urmă, cine să-l protejeze dacă nu şerifii locali?)

Fusese un refugiat în această țară, iar acum, la țară, era într-un refugiu suplimentar. După o copilărie pe bază de caşă şi lovituri, atinsese o statură care le permitea lui şi prietenilor lui, adică cei aleşi de el, să învingă virusul şi orice altceva le-ar fi pregătit economia în colaps. N-avea decât să depună asta, împreună cu trei dovezi ale privilegiului şi cu taxa aferentă, la biroul local de înregistrare pentru Visul American.

Ca imigrant, misiunea lui fusese simplă. Fusese adus acolo de părinți ca să scoată bani din ceea ce un important scriitor evreu numise cândva „strechea americană”. Ajungi acolo, râd de accentul tău pe terenul de joacă din oraş, apoi ți se dau diplomele şi eşti trimis în luptă. Moment în care nu mai eşti decât un

spărgător de grevă trimis să susțină ordinea stabilită. În filmare, în timp ce polițistul alb scotea cu genunchiul aerul din plămânii victimei sale negre, un alt polițist, un imigrant hmong, stătea în fața lui, cu picioarele depărtate, provocând pe cineva să vină în apărarea omului care se stingea. Ar fi putut fi rus, coreean, gujarat. Noi toți, își spuse Senderovsky, suntem în serviciul unei ordini cu mult premergătoare nouă. Noi toți am venit să ne îndestulăm pe acest pământ al servituții. Cu toții suntem utili și dispensabili, rând pe rând.

La intrarea pe autostrada statală, departe de proprietățile liberale, se ridicau steaguri albastre în semn de sprijin pentru poliție. Senderovsky le văzu în timpul unei plimbări și se cutremură de felul în care fluturau, noi și țepene, ca și când ar fi fost nesigure de ele însele și de capacitatea lor de a inspira teamă. Și, pentru cazul când înțelesul steagurilor nu era suficient de subtil, câini musculoși coborau în fugă panta proprietății ca să mârâie la trecători. (Karen și Nat evitau casa respectivă, căci câinii dezlegați le înspăimântau.) Să ni-l imaginăm pe Senderovsky, proprietarul celei mai mari (după suprafață) proprietăți de pe drum, sunând la ușă (după ce reușea să evite câinii) și cerând (implorând?) să fie dat jos steagul. Ce ar putea spune? „Domnule, mă insultă"? „Domnule, sunt speriat." Tocmai asta era ideea, să-l insulte. Ideea era să-l sperie.

Își dorea să plece. Să se urce într-un avion. Să fugă de ei toți. Dar unde să se ducă? Peste ocean, pământul era plin de strămoșii *lui* sfâșiați de câini. Nu acolo îi era locul? Pentru că altfel nu era oare, așa cum îl numise Vinod, după treizeci și trei de ani de observare atentă, *un escroc nenorocit*?

— De ce nu ai arătat și altora manuscrisul? întrebă Senderovsky.

El și Vinod erau în picioare lângă espressor, privindu-l cum își face abluțiunile matinale înainte de a prepara prima ceașcă de cafea. Trecuseră mai multe zile de când Vinod își lovise prietenul.

— Cunoști oameni din industria editorială. De ce te-ai bazat numai pe părerea mea?

— Mi-ai spus să nu-l trimit, ripostă Vinod. Mi-ai spus că mi-ar distruge cariera încă înainte să înceapă. Mi-ai spus să lucrez la altceva. La un roman amuzant despre cum e să crești în Queens.

— De ce ai avut încredere în mine?
— Pentru că eşti din familie.
— Şi cine dracu' are încredere în familie? Ai avea încredere în fraţii tăi să te trateze corect?
— O să împrumut nişte bani de la Karen, spuse Vinod, şi o să-ţi cumpăr o altă sticlă de whiskey şi o să-ţi repar măsuţa.
Oferta pecuniară îl îndureră pe Senderovsky şi mai tare. Presupunea că tot ceea ce pierduse Vinod din cauza geloziei lui era nemăsurat. Eu ţi-am distrus măsuţa, tu mi-ai distrus viaţa.
— Sunt câteva rânduri în cartea ta, începu Senderovsky. Imediat după ce părinţii tăi se sărută pentru prima oară în Grădinile Parimal. Şi tatăl e furios a doua zi. E îndrăgostit, dar e furios pentru că – Senderovsky închise ochii pentru a cita – „Ea îi răpise ceea ce crezuse că-l va sprijini toată viaţa. Caracterul bărbatului singuratic, singurătatea sa apropiată de sfinţenie. Oriunde s-ar fi dus, orice ţară bogată le-ar fi dat o viză, orice i-ar mai fi dat ea din fiinţa ei, aşa cum cu o clipă înainte îi dăduse buzele umede, nu avea să o ierte niciodată."
Vinod era uluit de memoria lui Senderovsky, cum îşi amintise până şi numele parcului total nesemnificativ unde părinţii săi se sărutaseră în Ahmedabad. Citise manuscrisul de mai multe ori de când îl primise? De asta păstrase cutia Teva? Pentru inspiraţie?
— Şi mai erau multe rânduri ca astea, continuă Senderovsky. Multe alte rânduri, pe fiecare pagină. Ai spus adevărul fără să faci pe deşteptul. Tu ţi-ai dezvăluit părinţii, pe când eu i-am ascuns pe ai mei în umbră. Tot ce am putut a fost să fac pe deşteptul. Să fac pe deşteptul a rentat o vreme.
— Vreau să plec de aici, spuse Vinod.
Luă ceşcuţa de espresso, învârti lichidul roşcat din ea şi sorbi dintr-o înghiţitură conţinutul fierbinte.
— Toate astea sunt otrăvite pentru mine acum. Mă simt mai singur cu tine aici decât m-aş simţi în studioul meu.
— Nu te întorci la Elmhurst, spuse Senderovsky. Şi, cu permisiunea ta, mâine îi trimit agentului meu literar *Hotel Solitaire*.
— Am petrecut împreună atâţia ani de prietenie, spuse Vinod, fără să se spunem un „futu-te" cum trebuie. Aşa că dă-mi voie să

fiu eu primul care-l spune. Futu-te, Sasha Borisovich Senderovsky. Futu-te pe tine şi romanele tale comice idioate şi viaţa ta comică idioată. Îmi găsesc singur un agent.
Cum era de aşteptat, nu se simţi mai bine folosind aceste cuvinte. Nu făcea decât să le împrumute de la altcineva, de la un vorbitor nativ care avea dreptul să le folosească fără nicio urmă de accent.
— Nu, spuse Senderovsky. Nu pleci. Rămâi aici cu ea. Aici eşti în siguranţă. Şi e mai uşor să te îndrăgosteşti. Şi putem să reparăm chestia asta, tu şi cu mine. Dacă te deranjează să-mi vezi faţa la masa de seară, poţi să mănânci în bungalow-ul ei sau mănânc eu singur în bucătărie.
Vinod îşi spălă ceaşca de espresso în chiuvetă fără să spună un cuvânt. Dar continuară să se adune la cină, toţi cei opt locuitori, de parcă aceasta ar fi fost unica cerinţă a şederii lor acolo: urcatul zilnic al treptelor de cedru, aşezarea familiară în jurul mesei (Ed şi Actorul schimbaseră de curând locurile, ca acesta din urmă să poată şedea lângă Dee), înclinarea capetelor în semn de apreciere culinară când Ed folosea cele mai recente ingrediente locale apărute la taraba fermei locale, cireşe şi dovleac. Dar, aşa cum spuneam, domnea o nouă linişte, un semafor al iubirii dintre Karen şi Vinod şi Dee şi Actor, dar mai ales o tăcere sumbră în care locuitorii bungalow-urilor absorbeau ceea ce gazda lor îi făcuse celui mai cumsecade dintre ei.
Numai Nat vorbea continuu, despre BTS şi marmote care fac plajă şi desenele animate în coreeană la care se uita cu Karen (şi acum şi cu Vinod), de parcă i-ar fi provocat pe ceilalţi să reînceapă conversaţia. Încerca să-i apere onoarea tatălui ei, să le amintească tuturor că nu exista nimic care să-i facă mai multă plăcere decât vocile iubiţilor săi oaspeţi, chiar şi atunci când mâna cu care toasta i se odihnea pe şervet şi când ochii îi lunecau peste sosul de cireşe cu care Ed acoperise cotletele de porc.
— *Mal* i-a spus lui *ori* „mersul tău e caraghios”! *Mal* înseamnă cal, şi *ori* e raţă. Dar *mal* mai înseamnă şi „cuvinte urâte”. De-asta calul spune mereu tot felul de chestii rele. Şi de-asta i-a spus lui *hama* hipopotamul „ce gras eşti” şi *hama* a început să plângă. Mda, spuse Nat când înţelese că nimeni nu avea să o răsplătească

pentru lecția de coreeană. Nu e ușor să fii copil în vremea virusului.
După cină, când Actorul le sugeră Mashei și lui Senderovsky că el și Dee ar trebui să se mute în casa mare (pretinzând că avea nevoie de semnal, acum că intrau în preproducție), iar Senderovsky, Masha și Nat să se mute în Bungalow-ul Petersburg, Senderovsky nu putu decât să mormăie un consimțământ.
— Trebuie să avem grijă să fie fericit acum, îi șopti Senderovsky Mashei în rusă. Aproape că am ajuns unde voiam.
În biroul Mashei, pacienții ruși se bucurau de încleștările zilnice dintre protestatari și poliție de pe tot cuprinsul țării. Niciodată nu ținuseră la țara aceea, imigranții aceștia bătrâni care se delectau cu întregul meniu al ajutorului guvernamental. Fuseseră îngrețoșați de diversitatea ei promiscuă, aproape distruși de primul ei președinte negru, dar acum aveau să și-o ia în sfârșit înapoi.
Pe paginile lor din rețelele de socializare apăreau fotografii ale unor bărbați negri care rânjeau în obiectiv, împreună cu texte agramate în engleză: „Bărbatul acesta... a intrat în cartierul privat Windmere ca să fure o mașină. La omorât în bătaie pe proprietar cu o bâtă, apoi a intrat în casă și la omorât și pe fiu în bătaie cu o bâtă. Asta e tot aia ca să pui genunchi pe gâtul la un om nevinovat... Întreabă-te... de ce ți-e frică să postezi asta!!!"
Și oriunde s-ar fi întors, un bărbat numit Beel Gates îi aștepta cu monstruos de lungul lui ac de vaccinare. Sub pretextul virusului fals împrăștiat de prietenul lui Djordj Tsoris, ochelaristul Beel voia să-i pună cu fundul în sus și să-i „vaccineze" drept în *popka*, transformându-i în zombie marxiști, fericiți să trăiască într-o societate fără „BĂRBAȚI PUTERNICI ȘI MASCULINI".
O formă specială de ură era rezervată primăriței orașului Chicago, o lesbiană neagră și scundă, măritată cu o femeie albă de un metru optzeci și doi, aceste două „ciudate" socialiste care conduceau „orașul cu cea mai mare criminalitate a negrilor asupra negrilor din America". Oare ce ar fi gândit pacienții despre familia ei? se întreba Masha. Ce ar fi crezut despre Nat? De ce îi ajuta, îi vindeca, le asculta monologurile întortocheate, când ea și

sora ei nu cunoscuseră niciodată atâta urâțenie, când nu existase nimeni în familia lor de sfătuit sau de salvat?
În ziua când Actorul îi spuse că nu trebuia să-l mai spele, confirmând că Dee îi răspundea acum la afecțiune, auzise un țiuit în urechi. Suna ca clopotele de biserică din Rusia, anunțând începutul unui viscol. În ziua anterioară, Masha avusese o inițiativă la duş, îşi descheiase bluza şi-şi pusese una dintre mâinile lui ude şi clăbucite pe sân, pe care el îl strânse o vreme, poate trimițând către publicistul său un semnal de alarmă în codul Morse, şi apoi Masha îi luase cealaltă mână şi i-o pusese sub fustă, moment în care el se ferise şi spusese, cât se poate de prosteşte, „Dar nu porți niciun fel de lenjerie".
După duşul acela, în timp ce ea se spăla pe mâini, Actorul spusese:
— Vreau să nu mai fiu îndrăgostit. Poți să-mi recomanzi o terapie antidependență?
Masha îi răspunsese că are colegi care l-ar putea ajuta, deşi încă se făceau studii asupra efectelor Tröö Emotions, în încercarea de a înțelege în ce categorie de maladii se încadrau efectele algoritmului. El se apropiase de ea cât încă era la chiuvetă, vorbind cu vocea ei calmă şi terapeutică, şi-şi lipise trupul ud şi masiv de fusta ei, frecându-se de fesele ei cu mişcări circulare largi, de parcă încă ar fi avut şi mai multe de oferit.
— Mulțumesc, Mashenka, spusese el. (Îl învățase diminutivul numelui său.) Eşti singura căreia-i pasă de mine.
Şi apoi ea se întorsese la casa mare, la biroul ei cu monitorul plin de ruşi furioşi şi vociferanți, se aşezase şi simțise udătura lui pe fustă, şi-i venise să țipe de bucurie în fața tuturor Liubelor şi Larelor, fie şi numai ca să le arate ce înseamnă să poți simți şi altceva în afară de ură.
Şi apoi totul se terminase. Soțul ei era implicat, evident, o îndemnase pe Dee să răspundă interesului Actorului, pentru ca scenariul lui să fie acceptat, ştiind ce avea să însemne asta pentru soția lui şi, dacă ne gândim bine, şi pentru unul din cei mai buni prieteni ai lui, Ed. Până la urmă, era el cu ceva mai bun decât Larele de pe ecranul ei, mai predispus să empatizeze cu suferința altora?

Actorul o respinsese într-o vineri; asta îşi amintea bine, pentru că în timpul ritualului ei marrano secret din noaptea aceea, în baia spaţioasă de la etaj, îşi pusese palma deasupra celor două lumânări în timpul *lehadlik ner shel Shabbat* – palma ei spălătoare de Actor, desigur – şi se înfuriase pe flăcări pentru că se stinseseră atât de repede, pentru că nici n-o curăţaseră, nici nu refuzaseră s-o lase să simtă durere în altă parte decât în cele patru camere al celui mai problematic muşchi al ei. *Deci ne-am folosit unul pe celălalt*, spunea insistent vocea ei rusească într-o manieră neterapeutică, pragmatică, în stil Lara. Ne-am folosit unul pe celălalt, şi apoi a trebuit să se încheie. Doi oameni care au nevoi, şi nevoile au fost satisfăcute. Ce alte fantezii mai avusese? Că o să fugă împreună? Că avea să însemne totul pentru el? Că atunci când totul se va termina, vor lua împreună micul dejun la pat într-un hotel din Los Angeles? Toate relaţiile sunt tranzacţionale şi nimeni niciodată nu oferă mai mult decât e nevoit.

Şi acum soţul ei fusese dezvăluit drept trădătorul gelos al celui mai bun prieten al său.

— De ce a vrut tati să ascundă manuscrisul lui Vinod în palatul de iarnă al lui Steve, când toată lumea spune că e aşa de bun?

— Nu toată lumea, scumpo. Eu una, de exemplu, nu l-am citit.

— Dar Karen-*emo* zice...

— Ajunge. Tati nu e perfect, dar nu e *atât* de rău.

(Grozav, acum îi lua apărarea.)

Deci acum şi ea, şi soţul ei erau amândoi abandonaţi şi disprețuiți, cel insultat şi cel rănit, condamnaţi la o cabană de patruzeci şi cinci de metri pătraţi de pe proprietatea lor, singuri printre rahaţii de şoarece de câmp şi urlete de coioţi şi armele din vecini care se descărcau în afara sezonului de vânătoare, pocnetul acestora apropiindu-se din ce în ce mai mult, până când într-o zi cineva avea să-şi recapete curajul şi va ţinti spre cele două capete cărunte aplecate deasupra samovarului. Da, revoluţia avea să ajungă şi la ei. Câte revoluţii mai trebuiau să trăiască în timpul interminabilei istoricităţi a vieţilor lor nenorocite?

Dar lumea coloniştilor era pe punctul de a se schimba irevocabil.

Şi, de data aceasta, nu va avea nimic de-a face cu ruşii.

6

Se întâmplă trei zile mai târziu. Dee se trezi în patul Mashei şi al lui Senderovsky, ascultând foşnetul copacilor care erau suficient de aproape ca să-i poată atinge de la etajul întâi al casei mari. Exact sub ea, Actorul ajusta butoanele futuriste ale espressorului aşa cum îi plăcea lui. Casa principală era o plăcere, mai ales datorită semnalului puternic de internet pentru laptopul ei, dar erau şi lucruri din relaţia lor care lui Dee îi plăceau mai mult pe vremea când fiecare avea bungalow-ul său. Actorul era atunci ameţit şi frenetic, şi scornea tot felul de noi moduri de a-şi exprima dragostea. Sugerase să facă schimb de lenjerie murdară, pe care fiecare să o ţină pe birou cât timp lucrează. Îngrijitorul, plătit în sfârşit de Senderovsky şi încântat să-şi vadă angajatorul străin redus la un simplu locuitor într-o cabană, cărase cu plăcere birourile din bungalow-ul fiecăruia şi organizase camere de lucru confortabile în dormitoarele acum goale ale casei mari. („Ce pereche frumoasă faceţi *voi* doi!" spusese el.) Dee îi spusese Actorului că ideea lui cu lenjeria era dezgustătoare – „Dar eşti aşa de Dee-licioasă!" exclamase el –, însă apoi se certaseră cu mare farmec pe tema propunerii lui şi, în cele din urmă, pe biroul ei îşi găsise locul o chestie mătăsoasă şi moscată, drapată peste una dintre maşinile de scris Underwood din fostul ei bungalow.

Cum era relaţia cu Actorul? Era atotmistuitoare, ca şi când l-ar fi privit din primul rând al sălii de cinema, cu volumul vocii sale muzicale la maxim, cu faţa în prim-plan, descoperind lucruri noi cu neînfrânat entuziasm, luminându-se de plăcere în faţa altor lucruri, pe care cu siguranţă le mai întâlnise înainte, dar pe care le reinventa ca fiind noi şi exclusiv ale lor. („Asta e prima oară când am văzut cu adevărat o caisă.")

— Te iubesc, îi spunea el de cum se trezea dimineaţa.

— Respect asta, răspundea ea.

E în regulă, gândea el. Respectul nu e decât un indicator rutier pe drumul către iubire. Tot ce trebuia să facă era să fie mai iubibil.

Acum, că avea semnal din belşug peste tot în jurul ei, Dee se bucura în fiecare dimineaţă de privilegiul de care se bucurase Senderovsky, posibilitatea de a intra pe reţelele de socializare înainte chiar de a se spăla pe dinţi. Se surprinse pe sine cu cât de mult îi plăcea vitriolul pe care i-l adresau fanii Actorului, dintre care unii postau poze ale lui Dee alături de ale predecesoarei ei, Elspeth din Glasgow, pentru a scoate în evidenţă deficienţele celei dintâi. Fotografia lui Dee era de obicei cea mai puţin atrăgătoare pe care o puteau găsi, cu ochii mijiţi din cauza blitzului la vreun festival literar, cu o expresie care trăda lipsa de familiaritate chiar şi cu această formă minoră de celebritate.

Ce importanţă avea? Erau acum încoronaţi ca primul cuplu din epoca virusului. Cartea ei se bucura de o foarte modestă creştere a vânzărilor, şi publicistul o sunase să o felicite pentru noua relaţie. În această dimineaţă anume, avusese mare succes o fotografie postată pe pagina lui, ei doi ţinând în mână un dovleac micuţ, ea cu capul lăsat pe umărul lui, cu un zâmbet jucăuş, amândoi cu plete încurcate, sub care el scrisese „Învăţăm să facem copii!" de parcă ar fi cultivat dovleacul ei înşişi, nu că l-ar fi cumpărat de la taraba unei ferme. În plus, sugera şi faptul că în curând ar putea deveni o familie, ceea ce era exact genul de declaraţie revoltătoare pe care Actorul o putea face fără repercusiuni.

Dee era întinsă pe un vraf de perne, cu feţele doar de curând scăpate de mirosul de scrobeală al foştilor proprietari. Uitaseră să facă sex în dimineaţa aceea, o omisiune care nu o deranja (ar fi fost imprudent să se obişnuiască prea tare cu orice fel de rutină), şi creanga unui ulm descărnat izbea continuu în fereastră în timp ce Dee derula prin numeroasele postări care o menţionau, până când îşi spuse: Fir-ar să fie, ar trebui să-l punem pe tipul cu copacii să toaleteze copacii ăştia! Cu câteva zile înainte, *după* ce tocmai făcuseră sex imediat după trezire, în timp ce trupul lui era întins lângă al ei, părând cam dezumflat şi suburbanizat în patul fals-rustic, Actorul ridicase capul plin de bucle negre şi dese, privise în jur şi spusese:

— Ştii ceva, nu sunt deloc încântat de casa asta. Nu are nimic special.

— Ornamentele de nuc de la ferestre se zice că nu s-ar mai găsi nicăieri, sau aşa ceva, răspunsese Dee.
— Mi-ar fi plăcut să fie în plan deschis, continuase Actorul. Ar fi mai în ton cu natura din jurul ei, cum e veranda.
— Le putem cere permisiunea să reamenajăm, propusese ea.
Iar el râsese:
— Permisiune acordată.
Dee şi Actorul nu ştiau, dar mobila aceasta – şi de fapt întreaga casă – fusese aleasă de Masha şi de Senderovsky pentru că era luminoasă şi fericită, exact opusul şifonierelor întunecate şi al perdelelor grele, est-europene ale părinţilor lor.
Dar acum, întinsă în pat, singură, cu ochii clipind în lumina austeră a dimineţii, gura generoasă a lui Dee („Exact cât trebuie de cabalină pentru gustul meu" – Actorul) începu să se caşte, respiraţia îi deveni neregulată, panicată („Îmi place să te aud gâfâind, *baby*"), iar mâinile i se încleştară cu o putere aproape distrugătoare pe laptopul nevinovat („Se vede că mergeai la sală înainte de toată povestea asta").
Ce mama dracului se întâmpla?
În peisajul alb-albastru al canalului ei de socializare favorit se contura o nouă şi diferită linie de atac şi nu erau bazaconiile sexiste despre felul cum arăta ea în comparaţie cu Elspeth. Nu, aceste comentarii, care se multiplicau în timp real, erau despre un eseu pe care Dee îl scrisese despre filmul american rasist *Pe aripile vântului*, care se bucura de un nou moment de celebritate după ce o reţea de streaming hotărâse să-l scoată din oferta sa, în lumina recentelor revolte.
Eseul fusese scris exact când entuziasmul iniţial pentru *Marea carte a compromisului de sine şi a capitulării* începuse să se stingă în rândurile publicului cititor din ţară, mic, dar uşor de plictisit, şi o altă carte despre cum e să creşti alb şi sărac începuse să o depăşească în topuri.
La momentul respectiv, Dee hotărâse să îi dea o tentă provocatoare, păstrându-se totuşi în bula de siguranţă a stângii. Eseul – nici pe departe cea mai bună lucrare a ei, era prima care să recunoască – se centra pe obsesia ei din copilărie pentru *Pe aripile vântului*, care începuse cu o călătorie la Atlanta împreună

cu mama şi cu iubitul abuziv al acesteia – care constatase de curând cum cheia de la maşina sa defectă poate fi folosită mai bine ca armă –, călătorie care se dovedise o cheltuială financiară şi psihologică majoră pentru familia ei (locuiseră la un motel dărăpănat de la marginea capitalei Georgiei şi rămăseseră fără bani de benzină pe drumul de întoarcere), dar care devenise de asemenea şi un punct de cotitură, pentru că o inspirase pe tânăra Dee să cumpere romanul pe care se baza filmul, ceea ce o făcuse să ţină primul ei jurnal, pe care-l scrisese pe dosul unui teanc de formulare de service de la Agway căzut dintr-un camion (poate că aşa se întâmplase, poate că nu, dar aşa hotărâse ea să spună povestea), ceea ce culminase, două decenii mai târziu, cu un curs de masterat cu beţivul de Senderovsky şi apoi tot restul.

La prima vedere, eseul nu era nici pe departe un chibrit aprins aruncat într-un cuptor cu gazul pornit. Începea prin a enumera toate lucrurile care erau evident în neregulă cu filmul, în primul rând portretele servile ale personajelor negre. Dar apoi eseul pivota către sărăcia spectatorilor săi (inclusiv familia Cameron) şi tânjea după un trecut ficţional, romantic, din care fuseseră obligaţi să se hrănească aceşti scoţiano-irlandezi după ce tot restul (slujbe, speranţe) le fusese luat.

Eseul baleta pe aceste idei, împingându-şi blând cititorii într-o direcţie şi apoi surprinzându-i cu o răsucire spre cea opusă. Pe tot parcursul lui, obişnuitul ton neiertător al lui Dee era îndreptat către cititorii cu bani. Cum îndrăznea acest cititor să nu se gândească la sursele sărăciei lui Dee şi la propria lui complicitate cu sistemul capitalist rentier? Cum îndrăznea acest cititor să o trateze de sus pe tânăra Dee pentru dragostea faţă de unica naraţiune din viaţa ei care nu era un gunoi cumpărat de la raionul de îngrijire facială de la Piggly Wiggly?

În mai multe momente, Dee făcuse referire la compatrioţii săi săraci ca la „ai mei”, inclusiv o dată într-o lungă listă descriptivă a neamurilor sale. (După cum spunea Senderovsky la cursul său: „Când rămâi în pană de idei, scrie o listă. Cititorii adoră listele.”)

Lista lui Dee cuprindea „...jupuitori de coioţi cu juma’ de normă, soldaţi daţi afară de la Fort Bragg, doamne de la şcoala de duminică pline de psoriazis, profitori ai sistemului de protecţie

socială, poliţişti rasişti care abia aşteaptă să tragă pe dreapta şoferul potrivit...” Şi se încheia cu: „Oricât i-aţi detesta, oricât v-ar displăcea să trebuiască să împărţiţi spaţiul din hipermarket cu ei (oricum preferaţi magazinele micuţe şi parfumate din fostele cartiere ale negrilor) şi cu copiii lor urlători şi needucaţi (nepoţii şi nepoatele mele), *toţi oamenii ăştia sunt de-ai mei*.”
O captură de ecran cu acest pasaj apărea în menţiune după menţiune pe pagina ei, cu cuvintele „poliţişti rasişti” subliniate, alături de titlul „oamenideaimei”.
Ca să agraveze şi mai tare lucrurile, în *Marea carte a compromisului de sine şi a capitulării* inclusese în două rânduri un epitet rasist folosit de un unchi („Am vrut să explodeze pe pagină”, spusese ea într-un interviu anterior), care acum făcea parte din captura de ecran intitulată „oamenideaimei” şi „CăcaturiSpuseDeDee”.
Şi apoi mai erau şi fotografiile cu ea alături de nenorociţi discutabili din extrema dreaptă, din timpul fazei ei cu „O să apăr până la moarte dreptul tău de a spune asta”. Şi apoi citate din aceiaşi indivizi de extremă dreaptă, îmbrăcaţi paramilitar şi tunşi periuţă, comentând în cele mai dezgustătoare moduri ceea ce se petrecea pe străzi după uciderile şi revoltele recente, urmate de cuvintele „încă un citat aprobat de Dee Cameron” şi de, evident, „oamenideaimei, oamenideaimei, oamenideaimei”.
I se tăie răsuflarea, iar când îi reveni, simţi mirosul de dinţi nespălaţi şi transpiraţie. Se simţea disociată de propriul ei trup, un picior era rece ca de cadavru, lipit de celălalt. Rămase acolo, cu laptopul sprijinit pe burtă, cu ochiul drept (victimă frecventă a oboselii) şi cursorul de pe ecran clipind la fel.
Din nou, ce mama dracului se petrecea?
Fusese descoperită, demascată. Dar făcând ce? Cu doar câteva săptămâni în urmă, toate acestea fuseseră permise. Tot ce scrisese venise cu nuanţele potrivite. Fusese testat în laborator şi aprobat de publicist.
Era ca atunci când laoţiano-americanca o corectase în timpul turneului de lansare a cărţii, dar acela fusese un moment privat. Asta era pe reţelele de socializare, ceea ce însemna că e scris pe faţa lui Dumnezeu.

Unele din noile comentarii aveau ataşat numele contului *lui* cu trei milioane de urmăritori. „Ai mai citit de curând ce scrie prietena ta?” „Nu e o imagine care te avantajează, scumpule.” „Bagă-i dovleacul ăla în cur prietenei tale.” Continuă să rămână acolo, paralizată. Curând, paşii lui aveau să se audă pe scări, şi vor începe încă o zi de cutreierat pe la ferme şi pozat pentru fotografii. Oare avea să râdă şi să ignore toate astea? Avea să insiste că nimic nu i se poate întâmpla Primului Cuplu al Carantinei? Că sunt prea frumoşi ca să dea greş?
Dar nu mai era aşa. Tocmai fusese îmbrâncită în afara cordonului sanitar, şi acum era îngropată de partea greşită a istoriei.
Nu, nu se putea!
Nu avea să permită asta!
Nu ştia cum ajunsese acolo, cum de picioarele ei căpătaseră voinţă proprie, dar acum era în picioare, goală, în faţa oglinzii de la baie, spălându-se pe dinţi. Deschise uşa dulăpiorului cu medicamente ca să nu trebuiască să-şi privească faţa, pasta de dinţi albă făcând spume la colţurile gurii ca efectele finale ale cucutei. Senderovsky luase cu el cea mai mare parte a medicaţiei sale voluminoase, dar încă mai rămăsese un raft cu laxative şi anti-diareice numite ExitPro, respectiv Carpathium Plus. Dacă înghiţea toate pastilele alea dintr-o dată, avea să facă implozie?
Se clăti şi folosi aţa dentară, totul ca la carte. Acum avea să intre la duş să se spele, spele, spele, cu apa clocotită a duşului nou reparat înroşindu-i pielea, orice numai albă să nu fie. Nu-l auzi intrând şi îi înregistră prezenţa numai după ce îi cuprinsese talia cu braţele, cu respiraţia mirosind a cofeină şi a inegalabilii covrigi cu susan pe care agenţia lui îi trimisese de la Montreal.
— Pleacă de lângă mine! urlă ea.
— Poftim?
Îşi luă expresia lui jignită, de copil uimit.
— Îmi pare rău, spuse ea. Trebuie să fac un duş mai întâi. Sunt scârboasă.
— Şi când ne-a oprit pe noi asta? spuse el, aplecându-se pentru un sărut, care fu respins. Apoi, cu voce mică, drăgălaş, ca un băieţel care vrea ca părinţii să-l iubească din nou: Dar, Deee... îmi placi când puţi.

— Minunat, spuse ea. Lasă-mă un moment. Bine? Bi-*ne*?
— Bine, spuse el, cu mâinile împreunate în față, capitulând, cu ochi nevinovați.
Dee încercă să se calmeze, dar în loc de asta se prăbuşi pe podea, plângând în hohote, iar el rămase în picioare, cu o expresie îngrozită, care lăsă curând loc instinctului, şi instinctul îl ghidă cum o făcuse întotdeauna în trecut. Căzu la podea alături de ea, îşi puse capul în poala ei, şi începu să plângă împreună cu ea, cu lacrimile, tremurăturile şi sughițurile depăşindu-le treptat pe ale ei, până când deveniră mult mai sincere decât ale ei, până când ea încetă cu totul să mai plângă şi rămase ca în transă, ascultând sunetele suferinței lui nejustificate.

7

În ziua aceea, pe când Dee Cameron era oferită lumii într-o nouă şi deloc prietenoasă lumină, Karen şi Nat ieşiseră la una din plimbările lor de dimineaţă, amândouă cântând „Fake Love”, „Boy in Luv”, „War of Hormone” şi alte hituri ale BTS, dar şi cântece dintr-un desen animat educativ despre un tigru coreean prostuţ care-şi doreşte ca mama lui să îl recunoască drept *hyo-ja*, sau fiu bun. De obicei nu mergeau mai departe de casa cu steagul negru cu albastru, pro-poliţie, unde câinii goneau lătrând până la marginea proprietăţii. Era vremea polenului de pir, secară şi ovăz, care acoperise peluzele din nord-est ca blana unui terier bine îngrijit şi care îi provocase lui Nat un atac de alergie; pentru a-i tempera strănuturile, Karen îi pusese copilului o mască cu filtru de calitate şi purta şi ea una la fel.

Treceau acum pe lângă ferma de oi, soarele de dimineaţă era prea slab ca să le bronzeze pielea, iar Nat sărea într-un picior sau sărea şotronul, sau alerga în felul ei dezarticulat, sau se întorcea şi se juca „de-a taurul”, ceea ce însemna să se repeadă cu toată viteza în stomacul lui Karen, tăindu-i puţin răsuflarea, dar totul în felul acela jucăuş şi copilăresc, şi Karen striga unul din cele mai fericite refrene ale răposatei sale mame, *Ohmama-ohmama-ohmama!*

Chiar atunci, o camionetă (culoarea ei avea să rămână subiect de dispută) luă curba proprietăţii lui Senderovsky şi, apropiindu-se de Karen şi de copil, păru să accelereze şi să se îndrepte chiar spre ele.

Totul se întâmplă în jumătate de secundă. De obicei, lui Nat îi plăcea să facă cu mâna maşinilor care treceau pe lângă (şi ce creatură lipsită de afecţiune ar fi refuzat să răspundă unui copil care-i face cu mâna?), dar de data aceasta Karen abia avu timp să o apuce pe Nat şi să o smucească la o parte din calea maşinii.

După Karen, camioneta trecu la cincisprezece centimetri de copil, cel mult, şi vâjâitul aerului în urma vehiculului păru o insultă suplimentară.
— Futu-i! răcni Karen.
Puse mâna la gură când Nat ridică ochii spre ea.
— Îmi pare rău, scumpo, îmi pare rău.
— Ce s-a întâmplat, Karen-*emo*?
— Maşina aia, a trecut atât de aproape de noi. Dar e totul în regulă.
— Şi tati e un şofer prost, spuse Nat. Mami chiar a scos scaunul de copil din maşina lui, ca să nu mai pot să merg cu el nici până la magazin.
Nat se scufundă rapid în „logoreea nervoasă" obişnuită, acum oile behăiau de parcă ar fi fost şi ele martore la accidentul care fusese cât pe ce să se întâmple (sau „accident" nu era termenul corect?), iar doi cai albi de pe cealaltă parte a drumului – tată şi fiu – înclinară din cap când Karen şi Nat trecură pe lângă ei. Un biplan de la aerodromul din apropiere zbură exact pe deasupra lor, despicând norii joşi ca o maşină aeriană de tuns iarba, iar Karen se uită la crucea neagră de pe partea de jos a aripii cu suspiciune. Nimic nu i se mai părea sigur.
O mută pe Nat pe marginea cu iarbă a drumului şi merse pe lângă ea, cu un braţ întins înainte, ca şi când asta ar fi apărat-o de ceea ce venea de după curba drumului.
Acesta fu primul ei gând: nu am fost în stare să protejez copilul.
Al doilea gând: de cine să o protejez? Îi trecu acum prin minte ce văzuse şoferul camionetei: o femeie asiatică plimbându-se cu un copil asiatic, amândouă purtând măşti, într-o vreme când oamenii care arborau steaguri negru-albastre în onoarea poliției erau înclinați să disprețuiască astfel de persoane.
Deci, ca purtători asiatici de mască, ea şi Nat constituiau acum o dublă ameninţare în ochii şoferului ucigaş. Încercă să deruleze înapoi şi să-şi amintească ce văzuse sub strălucirea parbrizului camionetei. Păr tuns scurt, în stil militar, i se păruse, o urmă vagă de mustață şi de barbă, ochelari de soare, un rânjet? Nu era însă sigură. De fapt, era foarte posibil să fi avut în minte filmările cu polițistul din vestul mijlociu al țării care ținea piciorul pe gâtul

bărbatului nevinovat. Poate că de fapt nu exista decât un *singur* bărbat alb care privea lumea de sus, de la înălțimea cizmelor lui oficiale şi a vehiculului lui oficial şi a ochelarilor lui oficiali atârnați deasupra rânjetului lui oficial. Şi rezultatul tuturor acestor chestii oficiale? Un camion de o tonă trecând la cincisprezece centimetri de un copil de opt ani.

Karen o lăsă pe Nat cu Vinod, care stătea în bungalow-ul ei, şi bătu la uşa Bungalow-ului Petersburg. Latifundiarul apăru, într-o dispoziție veselă şi cofeinizată, cu foile episodului doi din serial fluturându-i în mâini (HAREMUL ELVEȚIAN AL OLIGARHULUI INT. – NOAPTEA). După recenta ruşine cu Vinod, era fericit să primească orice fel de vizitator.

— Hai să fumăm nişte iarbă de dimineață, cum făceam pe vremuri! exclamă el.

Karen îi relată incidentul cu fiica lui şi camioneta, cu o nuanță critică în voce, ca şi când ar fi fost cumva vina lui, de parcă el ar fi ales intenționat acest loc periculos pentru dacea sa.

Senderovsky se gândi la farurile de la capătul aleii, la creanga de ulm care căzuse şi aproape că pusese capăt timpului lui pe acest pământ.

— Ce culoare avea camioneta?

— Cum? Ce importanță are asta?

El ieşi în fugă pe uşă ca să prindă cea mai bună recepție şi, o oră mai târziu, un Ford enorm răscolea pietrişul de pe alee sub caroseria sa ca de barcă, iar din vârful dealului Karen şi Senderovsky văzură pălăria Stetson cafenie de pe capul şoferului.

Burns, polițist statal, purta o mască chirurgicală albastră care nu-i ascundea în niciun fel bărbia pătrată. Date fiind toate câte se petrecuseră recent cu poliția din țară, Karen era iritată de cât de bine arăta polițistul.

— Doar o clipă, să-mi pun o mască, spuse Karen.

— Nu-i nevoie, doamnă, spuse polițistul, amical.

Fusese suficient de amabil să-şi scoată ochelarii de soare, sau poate că era o simplă formalitate. Ochii lui erau albaştri până aproape de caricatură.

Trecură în revistă natura incidentului.

— Şi sunteţi sigură că a încercat să vă lovească? întrebă ofiţerul Burns. Aţi spus că încerca să ia curba.
— Încerca să ne sperie. Nu e şi asta o infracţiune? Suntem două persoane asiatice care purtau măşti.
— Nu prea înţeleg.
— Nu prea înţelegeţi?
Senderovsky îi puse mâna pe braţ.
— Vorbeşte din punct de vedere politic, lămuri el.
Karen îşi scutură braţul.
— Spun că ar putea fi un atac provocat de prejudecăţi, reluă ea.
Îi displăcea supunerea din propria-i voce. Dacă acasă, în Valley, era capabilă să ţipe la bărbaţii albi cu hanorace cu glugă, de ce nu era în stare să-şi menţină poziţia în faţa unui poliţist de pe Coasta de Est?
Poliţistul notă ceva. Sosirea maşinii de poliţie pe culmea dealului începu să-i trezească pe colonişti din obişnuita toropeală de după-amiază. Vinod ieşise din bungalow, şi Masha cobora treptele de cedru ale biroului ei din casa principală. (Numai Dee şi Actorul rămaseră la etaj, pierduţi în noile lor probleme.) Se adunară de jur-împrejur, încercând să prindă crâmpeie de informaţie. O camionetă scăpată de sub control încercase să le ucidă pe Karen şi pe Nat? Masha se repezi imediat în bungalow-ul lui Karen, unde fusese depozitată Nat, să vadă dacă fiica ei e bine şi o găsi cufundată într-unul dintre obişnuitele ei monologuri (cu Vinod ca ascultător răbdător), dar nu mai anxioasă decât de obicei.
— Şi ce culoare avea camioneta? întrebă ofiţerul Burns, cu ochii fixaţi pe lungi[17] purtat de Vinod, care semăna cu o fustă.
— Gri, cred, spuse Karen. Nu sunt sigură.
— Credeţi că o putem întreba pe fiica dumneavoastră? întrebă Burns.
— Încă o dată, nu este fiica mea, răspunse Karen.
— Este fiica mea, spuse Senderovsky. Vinod, vrei te rog să o aduci?

---

[17] Tip de sarong purtat de bărbaţi pe subcontinentul indian, un fel de fustă multicoloră înnodată în jurul taliei. (*N. trad.*)

Nat, Masha şi Vinod apărură în scurt timp pe poteca pietruită.
— Eu sunt mama, spuse Masha, preventiv. Nat, scumpo, când te plimbai cu mătuşa Karen, o camionetă a încălcat regulile de circulație...
— Exact cum face tati! strigă Nat.
— În orice caz, a trecut prea aproape, spuse Masha. Îți aminteşti vreun detaliu despre camionetă, Nat?
— Nu. A trecut prea repede.
— Îți aminteşti culoarea? întrebă ofițerul.
— Cred că era gri, spuse Karen.
— Cred că era verde, spuse Nat. Aşa, un verde închis, ca de pădure.
— Eşti sigură că nu era neagră? întrebă Senderovsky. Avea nişte abțibilduri ciudate pe spate?
— Ce? interveni Karen. Nu. Nu era neagră. De unde ai scos negrul? Nici măcar n-ai fost acolo. Şi ce abțibilduri?
Senderovsky privi în jur, la coloniştii adunați, şi oftă.
— Nat, spuse el, vrei te rog să te duci la mami în birou şi să te uiți un pic la videoclipuri?
— Nu, vreau să stau aici! strigă Nat. E interesant aici!
— Scumpo, spuseră în acelaşi timp Masha şi Karen, dar Karen deja se lăsase într-un genunchi, o apucase pe Nat de amândouă mâinile şi o privea în ochi.
— Bine.
Copilul vorbi atât de liniştit, cu o înțelegere şi o supunere atât de rare, încât Masha îşi mută privirea de la ea şi Karen către bungalow-ul scund pe care-l împărțea cu soțul ei, către o masă frontală de cenuşiu care se apropia de ei, promițând încă o furtună de vară, împreună cu costisitorul dezastru al altor crengi de copac rupte şi posibilul deliciu al unui dublu curcubeu de după.
— N-am vrut să alarmez pe nimeni, spuse Senderovsky după ce plecase fiica sa, dar de o vreme au tot fost tulburări, despre care am crezut că poate sunt întâmplătoare. Dar acum cred că nu sunt.
Ofițerul luă notă de felul în care vorbea şi se întrebă dacă era străin, bolnav mintal, sau amândouă.

Şi apoi Senderovsky povesti despre camioneta neagră cu abţibilduri ciudate pe partea din spate care trecea cu regularitate prin faţa peluzei şi despre cum aceeaşi camionetă parcase la capătul aleii, cu faza lungă aprinsă sfidător în timpul furtunii de luna trecută. Şi apoi vorbi despre împuşcăturile care răsunau din ce în ce mai aproape de proprietate, în ciuda faptului că era sezonul când vânătorii ofereau un armistiţiu căprioarelor care se împerecheau şi pumelor nou-născute. (Masha confirmă exerciţiile militare pe care le auzise noaptea.)
Ofiţerul notă totul, minunându-se de rolul pe care camionetele de diverse culori îl jucau în imaginaţia urbană a acestor persoane. Dar auzise despre un număr sporit de tulburări în zona aceea, despre tineri care hoinăreau fără ţintă pe proprietăţi private, marcate clar ca atare, despre camionete care umblau fără scop, despre persoane care făceau sex chiar mai mult decât de obicei în tabăra de copii abandonată.
— În vremuri ca acestea, le spuse el colonişti lor, cu toţii trebuie să fim atenţi. Sunteţi foarte izolaţi aici, pe deal. Dacă nişte răufăcători hotărăsc să vă viziteze, vecinii nu au cum să-i vadă. Aţi fi pe cont propriu.
Afirmaţia îi şocă pe colonişti. Erau izolaţi şi expuşi. Erau pe cont propriu.
— Dar aţi spus că aţi văzut o camionetă neagră? îl întrebă Burns pe Senderovsky. Nu gri sau verde, cum au spus tinerele domnişoare.
— Da, confirmă Senderovsky. Nu. Nu ştiu.
— Credeţi că cineva ar vrea să vă facă rău? întrebă ofiţerul, uitându-se în jur, la numeroasele structuri de pe proprietate. Poate cineva care a făcut vreo lucrare pentru dumneavoastră.
— Pe proprietatea asta lucrează multă lume, dar sunt cu toţii foarte bine plătiţi, spuse latifundiarul. Nu, trebuie să fiu de acord cu Karen. Pare a fi vorba de prejudecăţi. Oh, şi de asemenea, unii dintre oaspeţi sunt celebri.
Menţionă prezenţa Actorului şi ocupaţia lui Karen. Ofiţerul dădu din cap şi-i oferi lui Senderovsky o carte de vizită cu una dintre mâinile sale înmănuşate.

În timp ce maşina de poliție cobora aleea, cu pietrişul gâdilându-i burta, Masha se întoarse către soțul ei şi spuse:
— Ei, mulțumesc că ne-ai spus că suntem urmăriți de trei luni încoace.
Întorcându-se la biroul ei, observă că amorezii de la etaj țipă unul la altul, dar şi faptul că o doare fix în cot de problemele lor.

8

Era încuiat în baie, în teleconferinţă cu publicistul, agenta şi managerul lui. Îl luau la rost pe rând. Universul electronic vuise întreaga zi, cu câte o nouă descoperire în fiecare minut, pentru că zeci de mii de fani ai Actorului îşi începuseră propriile investigaţii neplătite. Un detectiv de pe o reţea de socializare descoperise că Actorul stătea la neobişnuita proprietate a lui Senderovsky şi, folosind reţelele de socializare, dedusese şi identităţile celorlalţi colonişti notabili. Articolul de ziar despre colonia de bungalow-uri a lui Senderovsky fusese dezgropat, repostat şi ridiculizat în masă. Lumea întreba pe reţelele de socializare: „Eşti un Sasha, o Dee sau o Karen?" Fotografia originală a lui Dee de pe Tröö Emotions fusese reînviată cumva (Dee o ştersese la scurtă vreme după ce o postase), ceea ce îi făcu pe agentă, manager şi publicist să pună o nouă serie de întrebări. Fusese Actorul constrâns să se îndrăgostească de Dee? Erau toate astea numai din vina lui Karen? Îl ţinea Karen ostatic cu aplicaţia? Avea Actorul nevoie să fie extras de acolo în timpul nopţii? Pentru că era imposibil, presupuneau ei, să fi renunţat la Elspeth pentru „cineva ca ea".

— Te cunosc ca pe un frate, spuse managerul, şi nu ai niciun strop de rasism în tine.

— Nici *ea* nu are vreun strop de rasism.

— Aş vrea să o aduc în discuţie pe bunica ta turcoaică, spuse publicistul. Ai rădăcini musulmane, e un fapt cunoscut.

— Nu vreau ca lumea să insiste pe tema asta, replică Actorul.

— Ce vrei să spui? Ai menţionat asta în zeci de interviuri.

— Să lăsăm asta deoparte pentru moment, răspunse Actorul, criptic.

Trebuia să o sune pe Elspeth imediat, îl îmboldi agenta. (Îi reprezenta acum şi pe Actor, şi pe activista-fotomodel.) Fereastra de oportunitate pentru iertarea ei era pe punctul de a se închide. Dat fiind faptul că acţionase sub constrângerea aplicaţiei, fosta iubită era dispusă la o întâlnire faţă în faţă. Era furioasă şi rănită,

avea să-i spună cuvinte pe care nu le mai auzise de mult de la cineva, dar acum era singura lui cale de ieşire. Trebuiau să se bazeze pe „tehnologia a luat-o razna” ca scuză pentru faptul că se îndrăgostise de o rasistă. Agenția deținea acțiuni într-un avion care se afla parcat la aproximativ o oră şi douăzeci de minute la sud de Actor. Din cauza virusului, toate drumurile erau libere de trafic. Tot ce avea de făcut era să se urce în Lancia lui roşie şi să conducă un pic.

— Sau, spuse managerul, să încercăm asta. Nu ați fost niciodată iubiți, numai prieteni.

— Ți-ai făcut o prietenă şi te-a trădat, dezvoltă publicistul.

Da, căzură cu toții de acord, suna bine. Îşi făcuse o prietenă nepotrivită, constrâns de situație.

Cineva bătu la uşă.

— Trebuie să închid, spuse Actorul.

— Un ultim lucru, spuse agenta.

Într-o viață anterioară, mult mai prost plătită, fusese consultantă la un teatru şi rămăsese fan al expresiilor solemne.

— Ce? întrebă Actorul.

— Trebuie să ții minte că nu eşti un simplu om. Nu eşti doar o „persoană”.

Agenta făcu o pauză dramatică.

— Ai o răspundere față de lumea asta.

Când se aşezară la cina compusă din peşte-spadă şi fenicul, tunetul, cunoscut ca având reacții exagerate, nu se putu abține şi izbucni într-o succesiune de explozii monstruoase, speriind-o pe Nat şi derutându-i pe proaspăt îngroziții meseni, care confundară unele dintre tunete cu focurile de armă. Karen şi Vinod, care erau aşezați cu fața către alee, se uitau din când în când să vadă dacă nu se apropie vreo camionetă.

După zece minute de mestecat în tăcere, Dee începu să vorbească. Îşi puse palmele sub bărbie, aşa cum apărea în poza de pe coperta cărții şi vorbi calm şi relaxat, ca şi când ar fi vorbit unor britanici.

— M-am uitat azi la Nat şi Karen care aşezau masa, spuse ea, şi m-a pus pe gânduri. Ne prefacem că suntem atât de diverşi aici. Aşa cum a anunțat Sasha cu atâta mândrie la prima noastră

cină, „Aproape că nu am prieteni albi!” Şi totuşi. Trebuie să întreb: unde sunt negrii la masa asta? Unde sunt homosexualii şi lesbienele? Sau persoanele non-cisgen?
— Unde sunt persoanele latinx? spuse Nat, pe acelaşi ton cu Dee, cu bărbia sprijinită la fel pe palme.
Făcuseră de curând la şcoală un „modul” despre Cinco de Mayo.
— Şi unde sunt oamenii săraci? spuse Dee, ignorând copilul, dându-şi seama cât de mult îi displăcea precocitatea în rândul elitelor şi întrebându-se cum ar putea aduce asta în discuție ca un mod de a-i critica pe părinții lui Nat, dar nu şi pe copil.
— Există oricând opțiunea întoarcerii în oraş, îi replică Masha lui Dee. (Urmărise necazurile lui Dee pe rețelele de socializare, la fel ca toți cei de la masă.) Virusul e în descreştere acolo şi există suficientă diversitate economică, dacă ştii unde să o cauți.
— Cred că Dee are o zi grea şi ar trebui să încercăm să o ajutăm într-un fel lipsit de ostilitate, spuse Vinod.
— Oh, sunt de acord, spuse Dee. Să fim lipsiți de ostilitate. Şi vă rog să nu mai mințim.
Aruncă o privire scurtă şi plină de semnificație către Senderovsky, mincinosul dovedit.
— Aş zice să facem un mic exercițiu. Ne ducem înapoi în camerele noastre, punem mâna pe calculatoare şi ne întoarcem aici cu o dezvăluire completă a averii noastre nete. În felul ăsta vom şti exact unde anume ne situăm în sistem. De asemenea, aş detalia venitul impozitat la o rată nejustificat de mică, câştigurile de capital, de exemplu, şi aş sublinia averea moştenită. Dacă aveți nevoie să vă sunați administratorii financiari, ne puteți aduce rezultatele la cina de mâine seară.
Se auzi un tunet şi apoi behăieli neîntrerupte de pe pajiştea oilor, un memento al lumii ovine de dincolo de ei. Coloniştii rămaseră tăcuți.
— Cum văd cât de tare vă sperie ideea, încep eu, continuă Dee, scoțând o bucată de hârtie şi despăturind-o. Averea mea netă totală este de două sute treizeci şi opt de mii trei sute patruzeci şi cinci de dolari şi douăzeci şi trei de cenți. Cam nouă mii de dolari din suma asta este valoarea maşinii după amortizare, şi vreo

douăzeci de mii sunt într-un cont de pensie, adică investiți în piață şi impozitați ca atare. Nu dețin nicio proprietate.
Nimeni nu vorbi. Nu se auzea decât clinchetul tacâmurilor în farfurii.
— Stai aşa, spuse Karen, asta se presupune că e mult sau puțin?
— Este ce este, spuse Dee. Scopul meu era transparența.
Râsul care se auzi era al Mashei. Era bogat şi teatral (şi istoric) şi îi aminti brusc lui Senderovsky de ce o iubise cândva.
— Îmi pare rău, spuse ea. Cred că Dee încearcă să ne spună că e săracă în comparație cu noi ceilalți. Că a suferit. Că acțiunile ei trebuie scuzate din cauza asta.
— Nu e deloc asta! exclamă Dee.
— Câți ani ai, treizeci şi unu? spuse Masha. La vârsta aia, după colegiu şi facultatea de medicină, valoram două sute de mii de dolari cu *minus*.
— Când aveam vârsta aia, eram dependent de tranchilizante pentru cai, spuse Senderovsky.
În jurul mesei se auziră râsete. Masha îi puse lui Nat mâinile la urechi.
— Am poate vreo trei sute de dolari în bancă, spuse Vinod. Tata zice că îmi lasă moştenire Buick-ul lui.
— Scumpo, îi spuse Karen lui Dee, asta înseamnă o mulțime de bani pentru cineva la treizeci şi un pic de ani.
Nu era niciun pic de răutate în vocea ei.
Îi pare rău pentru ea, îşi spuse Ed.
— Zice Karen de pe Strada *Albă*! făcu Dee.
Numele Karen devenise de curând un peiorativ pentru o anumită clasă de femei albe.
— Nu sunt genul ăla de Karen, spuse Karen. Sunt genul care aproape că este lovită cu maşina pentru că arată aşa cum arată. Şi de unde ştii unde locuiesc? Mi-am cumpărat locuința pe firmă.
Dee îi zâmbi. Îşi dădu seama că nu are aliați printre femei. Ce previzibil.
— Nu îți asumi nicio răspundere pentru ce s-a întâmplat cu noi, nu-i aşa? spuse ea.
— Ai belit-o, spuse Karen, şi mâinile Mashei se întoarseră la urechile fiicei sale. Şi eu la fel. De mai multe ori. Țara asta e plină

de beliți de succes. Nimeni nu-şi aminteşte nimic. Fă curățenie şi ia-o de la capăt.
— Poate că *tu* poți să te ascunzi în spatele milioanelor tale, spuse Dee.
— Iar tu poți să te ascunzi în spatele celor două sute treizeci şi opt de mii.
Lui Ed îi părea îngrozitor de rău pentru Dee. Nu e rea prin natura sa şi nici deosebit de rasistă, îşi spuse el, dar calculase îngrozitor de greşit.
— Sunt mândru că ai câştigat fiecare cent din banii ăia, îi spuse el. Într-un fel în care eu n-aş putea.
Dee evită contactul vizual cu Ed, temându-se că dacă ar vedea bunăvoința din ochii lui ar începe să plângă, în ciuda ei însăşi.
După câteva secunde de tăcere, Vinod îi spuse lui Dee:
— Ți-am citit cartea.
Ea clipi, surprinsă.
— Ai citit-o?
— Da, spuse Vinod. Cred că am fost prea timid să vorbesc cu tine despre ea, cum nu sunt un autor publicat.
Dee, Ed şi Actorul se uitară acuzator la Senderovsky.
— E foarte bine scrisă.
— Mulțumesc.
— Cred că este despre negocierea dintre țara asta şi supremația albă. Încerci să înțelegi multe contradicții, contradicții care au venit la pachet cu dreptul tău din naştere.
— N-au fost prea multe drepturi, spuse Dee.
— Dar, în ultimă instanță...
Vinod se opri o secundă. Tunetul încercă să intervină, dar nimeni nu-l auzi.
— În ultimă instanță, continuă el, e greu de înțeles de care parte eşti.
— Sunt de partea oamenilor, spuse Dee. Nu e evident?
— De partea oamenilor tăi, răspunse Vinod. Adică de partea ta însăți.
Oameniimei. Actorul înțelese ceea ce nu înțelesese înainte, când citise mențiunile de pe rețelele de socializare. Imposibilitatea poziției ei. Şi a lui. Dee era prinsă în capcană. El însuşi era prins

în capcană. Dacă se uita în ochii ei şi nu-şi mai putea vedea sinele neimaginar, bărbatul care avea nevoie să fie? Realitatea îl izbi, îi evisceră emoţiile, îl umplu de o anxietate de nivel de Nat.
Dacă dragostea pentru ea făcea imposibilă dragostea pentru sine însuşi?
Dee era aşezată lângă Actor, pe partea vestică a mesei, astfel încât, în circumstanţe normale, cei care priveau frumuseţea soarelui apunând vedeau şi frumuseţea lor. Dar, în seara aceea, soarele ieşise din cursă, şi în locul lui pe cer apăruseră nori de forma unor ţări, cu vântul separându-le Alsaciile de Timorurile de Est. Iar cei doi iubiţi erau şi ei separaţi unul de altul.
Ed se uită la ea. Ar fi putut întinde mâna să o apuce pe a ei. Putea internaliza sordidul zbaterii ei, neajutorarea ei şi o putea ajuta să le depăşească. De curând, se dovedise că participanţii la reality-show-ul japonez fuseseră dirijaţi de la bun început. Simpli actori într-o piesă. Jucării. Şi la fel era şi ea, la urma urmei, cu contul ei bancar ordonat, de clasă de mijloc, şi cu sufletul ei de clasă de mijloc, chiar dacă avusese îndrăzneala să creadă că poate deveni cineva original prin scris şi vorbă. Pentru o clipă, privirile li se întâlniră. Dee refuza să-şi descreţească gura pentru el, gura aceea care era ancorată în catalogul jignirilor de demult şi care contrabalansa inteligenţa şi sclipirea ochilor, dar Ed o putea accepta aşa cum era. Dacă i-ar fi dar cel mai mic semn, ar fi luat-o pe sus în faldurile unei dileme lungi şi complicate, către o greşeală pe care o puteau face împreună.

9

Masha şi Senderovsky erau întinşi în pat în Bungalow-ul Petersburg, ascultând torentele de ploaie cum băteau darabana în acoperişul nou şi scump. Ploaie de ţară. Încă mai însemna ceva pentru Masha. Instinctiv, de parcă ar fi fost 1983, întinse mâna şi o apucă pe a lui Senderovsky. Pe vremuri, la colonia rusească de bungalow-uri de peste râu, îl ţinea tot timpul de mână. Îşi spunea că e platonic pentru ea, ştia că pentru el nu e, şi totuşi continua să o facă. Încă de pe atunci era o sursă de amuzament pentru ea, o trupă de comedie într-un singur om, întotdeauna gata să spună o glumă tâmpită despre o babuşca sau despre supă de varză şi băşini. Şi cu toate acestea, tot se măritase cu el. Şi tot îl iubea.

— Televiziunea virează săptămâna asta prima tranşă de bani, spuse Senderovsky. Deşi îi datorez zece mii lui Ed şi încă douăzeci contractorului general şi muncitorilor. Aşa că nu mai rămâne mare lucru.

— Trebuie să fie înspăimântător pentru tine, spuse ea. Să rămâi fără bani.

Vorbeau, terapeutic, în engleză.

— Au comandat deja următoarele două episoade, aşa că suntem în regulă.

Lăsă nespus faptul că, dacă Actorul se despărţea de Dee, dacă începea din nou să privească critic scenariile, sau dacă cumva pleca cu totul, ca să se distanţeze de Senderovsky şi de casa lui blestemată, banii se opreau la prima tranşă. Masha simţi cum o strânge de mână şi-şi dădu seama că e îngrijorat. Mai urmară şi alte strângeri de mână până când adormi în cele din urmă, tuşind tot timpul.

Masha rămase trează încă o oră, până când cineva încercă clanţa uşii de la intrare a bungalow-ului. Masha sări ca arsă. Îi pusese pe toţi locatarii să-şi încuie uşile noaptea, după ce-l ascultase pe poliţist vorbind despre cât de lipsită de apărare le e proprietatea.

Se gândi să-şi trezească soţul, dar în loc de asta se repezi ea singură la uşă, trăgând cu ochiul printre obloane.
Era Nat, sub o umbrelă colorată cu Wanna One (o formaţie de băieţi, rivală cu BTS; Nat nu suporta ideea de a uda umbrela cu idolii ei adevăraţi), încă îmbrăcată cu rochia cu buline. Masha o pofti înăuntru.
— Ce s-a întâmplat? şopti ea.
— Vreau să dorm cu tine şi cu tati, răspunse Nat, tot în şoaptă.
Masha o atinse pe ceafă şi i se păru că are pielea lipicioasă. Karen probabil că uitase să-i facă baie. Masha îşi dădu seama că e îngrijorată că pe Karen ar putea-o speria lipsa copilului, dacă cumva s-ar trezi în miez de noapte. De ce era brusc atât de preocupată de sentimentele lui Karen?
— I-am scris lui Karen-*emo* un bileţel, şopti Nat, citindu-i gândurile.
Se căţără rapid în pat şi găsi un spaţiu între părinţii ei în care se ghemui, cu braţele în jurul genunchilor. Masha îşi îngropă nasul în părul murdar al fiicei sale şi începu să inspire. Senderovsky puse un braţ în jurul lui Nat, dar, în lipsa luminii lunii, soţia şi fiica lui nu-i putură vedea zâmbetul visător. În cele din urmă, Masha văzu că mâna lui mare o găsise pe cea micuţă a copilului, şi se strădui să uite că, atunci când copii de la Academia Bunătăţii făceau perechi pentru a merge la masă sau în pauză (erau multe pauze), de multe ori nu se găsea nimeni care să o ţină de mână pe Nat în afară de profesoară.
— Ar trebui să cauţi o aplicaţie ca să monitorizezi tusea lui tati, şopti Nat.
Aflase o grămadă de lucruri despre aplicaţii de la Karen.
— Şşşt, răspunse Masha. Numără înapoi de la zece, în orice limbă vrei tu, şi o să adormi.
— *Desiat*, începu Nat. *Deviat*, *vosem*, *sem*, *şest, piat, cetîre*, *tri*, *dva*, *odin.*
— *Tak derjat,* şopti Senderovsky în somn.
Lauda atât de rar oferită de tatăl lui avea gust dulce pe limbă.
Karen şi Vinod sforăiau fără griji, cu braţele disperat de strânse în jurul celuilalt, ca şi când ultima fărâmă din Titanic ar fi dispărut în valuri în urma lor.

Ed luase două pastile de somn, mai întâi una şi după o oră a doua, un croşeu de stânga în falcă, apoi unul de dreapta, şi acum zăcea inconştient pe marginea patului. În subsolul subconştientului său cânta înfundat un flaut, iar el plutea, dematerializat, către acest sunet minunat.

Dee avea faţa îngropată adânc în pernă, şi uneori trebuia să se mişte ca să respire. Sexul o ajutase să se calmeze. El dăduse tot ce avea, şi ce avea el era minunat. Dee chiar îi muşcase buza, într-un avânt de ceea ce suspecta a fi pasiune. Râseseră când îşi dăduseră seama că a dat sângele, dar continuaseră. Mă iubeşte, idiotul, îşi spusese ea. Toate comentariile de pe reţeaua de socializare erau greşite. Merita să fie iubită.

El nu putea dormi. Tuna şi fulgera şi ventilatorul (mai mult ornamental) de deasupra capului lui se învârtea. *Apocalypse Now*. A doua scenă a filmului. Willard uitându-se la un ventilator dintr-un hotel din Saigon. Se aflau în mijlocul războiului, îşi spuse el. Bombele cădeau ca în romanul lui Graham Greene despre viaţa din timpul războiului. Se atinse şi-şi duse degetele la nas, ca să simtă mirosul amândurora. Dă-mi putere, îşi spuse. Dar putere ca să facă ce?

Voia să cânte un cântec pe care şi-l amintea din copilărie, de la *Sesame Street*. (Copil cu cheia de gât, îşi spuse, cu autocompătimire alinătoare.) Era o adaptare a unui cântecel englezesc pentru copii, cântat în canon de o familie de ţestoase animate. Îl auzise odată cântat pe scenă în canon pe patru voci. Se aşeză la fereastră şi începu să mimeze cuvintele, mai întâi cu vocea sa naturală de bas, apoi trecând mintal la tenor, alto şi soprano.

Vino cu mine, cu mine, cu mine, cu mine, cu mine, cu mine.
Unde să vin, să vin, să vin?
Unde să vin cu tine?
Vin! La copacul, la copacul, la copacul,
Copacul din pădure!

Deschise fereastra, încet ca să n-o trezească, şi se aplecă în afară, în ploaie, ca să cânte cu vocea sa anchilozată dar competentă. *Unde să vin, să vin, să vin...?* Accentuă semnul întrebării la fiecare vers, chiar şi la cel final, care cerea un semn de exclamare.

Simțea cum răguşeşte sub loviturile ploii, în timp ce aerul se condensa în ceață. Voia să fie pe scenă, să cânte, să plângă, să dăruiască. Asta era sortit să facă. *Ai o răspundere față de lumea asta*.

La ora patru dimineața, era încă treaz la parter, uitându-se la fotografia Mashei cu Senderovsky pe căpița de fân, el cu dinții strâmbi, ea cu gropița în bărbie, ca şi când şi-ar fi anunțat viitorul comun. *La copacul, la copacul, la copacul/Copacul din pădure?* Telefonul îi ciripi din buzunarul halatului. Echipa lui de pe Coasta de Vest era trează. Citi mesaje pline de litere mari, disperate. Se părea că acum apăruse şi un videoclip. Adică: TREBUIE SĂ TE UIȚI LA FILMAREA ASTA! Şi: NU EŞTI TU ĂSTA, NU? Şi: S-AR PUTEA SĂ TREBUIASCĂ SĂ SCHIMBĂM STRATEGIA CU „DOAR PRIETENI". Dar era el. El şi ea, pe o scenă dărăpănată, înconjurată de iarbă. Filmarea era în mare parte întunecată şi cu purici, iarbă verde cu fulgerări ocazionale de violet şi albastru, dar din când în când scena era iluminată de faza lungă a unor faruri care luau curba, astfel încât privitorul putea prinde ritmul lui care se împingea în ea dintr-o parte, cu pneumatică fervoare. Cel care filma se furişa prin iarba înaltă până la brâu a taberei abandonate, din ce în ce mai aproape de scenă, capturându-i în pixeli pe el şi pe ea. Nu exista sonor.

Nat se trezea întotdeauna devreme şi-şi făcea de lucru singură până când se trezeau adulții. De la fereastra Bungalow-ului Petersburg văzu o siluetă familiară, mergând către garaj cu un sac de voiaj în mână. Nu-şi găsi imediat sandalele, aşa că îşi puse *tapki* ale mamei sale şi porni târşâit în încălțările enorme. Micuța Lancia roşie ieşea încet de pe locul ei de parcare, sub acoperirea ceții.

— Aşteaptă! strigă Nat. Aşteaptă!

Se împiedică de o *tapka* şi alunecă pe pietriş, julindu-şi genunchiul. Maşina ca o țestoasă continuă să coboare încet aleea, pe lângă buturugile de copaci lăsate în urmă de furtunile violente din trecut, apoi, cu lucirea inutilă a unui semnal reverberând pe strada cenuşie şi goală, coti la stânga către şoseaua statală.

Nat privi în jos, la genunchiul julit şi însângerat, mai mult expus şi înspăimântător decât pulsând de durere şi, până să-şi dea

seama ce se declanşase în interiorul ei, începu să plângă liniştit şi fără teatru, cu lacrimile adunându-i-se în barbă, apoi căzându-i pe rochia cu buline cu plescăitul greoi al picăturilor de ploaie musonică. Când termină de plâns, se aşeză pe pietriş, secătuită de voinţa de a se mişca, aşteptând ca un adult să vină şi să o ducă acasă.

Actul patru

Moartea lui Alexander Borisovich

1

Razgar leta. Cuvintele ruseşti preferate ale lui Senderovsky. Miezul verii. Sau, ca să fim literali, „arsura verii”. Chelia latifundiarului era arsă într-un cerc perfect – adora soarele şi nu înțelegea de ce trebuia să te „protejezi” împotriva lui – şi Masha îl îngrijea zilnic, ca un fermier care se ocupă de un animal necooperant. *Nu, vot*, îi spunea ea („Ei, acum ai făcut-o lată”), aplicând o combinație de creme pe scalpul lui înroşit şi oftând mulțumită.

Nat privea această nou-descoperită intimitate publică între părinții ei cu obişnuita sa anxietate. Nu era vorba numai despre ei. După plecarea Actorului, toată lumea se purta altfel, mai amabil, mai puțin afectat, de parcă ar fi fost o vară obişnuită, dar cu măşti chirurgicale albastre şi sticle goale de dezinfectant de mâini pe marginea drumului. Doar că, fără Actor, unicitatea dispăruse, la fel şi senzația inițială că părinții ei nu erau de fapt părinții ei, că i s-a acordat permisiunea de a-şi alege destinul, că acest personaj celebru, la fel de celebru ca Jin, o numise „minunată”, şi că poate chiar era. Deşi legăturile cu Karen-*emo* (şi Unchiul Vinod) se păstraseră, acum era fără îndoială şi parte din mica unitate Levin-Senderovsky, care se împleticea prin viață, cu dietele şi amintirile lor ciudate. Îi iubea şi pe ei, chiar şi atunci când ceea ce trecea drept dragostea lor părea mai degrabă un laț în jurul gâtului ei subțire şi bronzat. Simțea că e datoria ei să-i facă fericiți, chiar dacă în acest schimb se pierdea ceva din propria fericire.

În timp ce mercurul atingea vârful de sus al termometrului, națiunea îşi sărbători ziua de naştere cu un inexorabil sentiment de şoc. În alte părți ale țării, cadavrele se adunau stivă. Camioanele frigorifice se îndreptau către sud şi către vest. Devenea evidentă posibilitatea ca preşedintele țării să nu renunțe niciodată de bunăvoie la putere, şi asistenta lui Karen demară procedurile pentru a-i recăpăta cetățenia coreeană.

Romancieri eşuaţi din susul şi-n josul râului fotografiau silitori flori greu de identificat şi luau notiţe despre aspectul fronturilor atmosferice şi despre aspectul norilor de furtună. Nu puţini puteau fi observaţi privind în sus la vreo bufniţă adormită sau la o pajişte arsă de soare, implorând puterile divine *să îi ajute să scoată ceva din toată nemişcarea asta*.

Între timp, proprietatea Senderovsky zumzăia de activitate animală şi uman-animală. Steve Marmota îşi decorase vizuina de lângă piscină cu liliac, sau cel puţin aşa i se părea lui Nat (de fapt, Unchiul Vinod decorase bârlogul şi o convinsese că e opera marmotei). Păsări călătoare – pitulice? – invadau câte un copac, îl ameţeau cu ciripitul lor, apoi îl abandonau la fel de rapid şi fără vreun motiv vizibil, ca nişte turişti americani plictisiţi la un monument istoric. Karen şi Vinod se strecurau în duşul exterior al lui Ed şi făceau sex monumental, cu cele patru palme lipite de zidurile acoperite cu scoici în timp ce se aduceau unul pe celălalt la apogeu, chiar dacă uneori Vinod mai ducea mâna la gură ca să se asigure că nu e intubat şi că toate acestea se întâmplau cu adevărat. Îşi transferase bagajul în bungalow-ul lui Karen şi despachetase totul, în afară de nişte lenjerie pentru urgenţe şi documentele legalizate de la fundul valizei. Nu avea să aibă nevoie de ele acum. Era puternic şi sănătos şi îndrăgostit. Karen îl ajuta să pregătească scrisori către agenţi literari. Putea în sfârşit să abandoneze personajul pe care-l scrisese pentru tatăl său, „bărbatul singuratic, atât de singur că se apropia de sfinţenie”.

Cu Actorul plecat, era ca şi când proprietarul fabricii şi muncitorii se plimbau năuci pe lângă benzile transportoare amuţite. Cum trebuiau să se poarte unul cu altul? Toate astea erau ale lor acum? Ce făceau fără numele inscripţionat deasupra porţilor de la intrare? Oarecum ciudat, cei şapte colonişti deveniră mai apropiaţi. Cu toţii aveau păcatele lor şi certuri trecute (să ne amintim ieşirea lui Dee de la cină), dar în adâncul sufletului cu toţii se plăceau şi erau de acum la fel de familiarizaţi între ei ca nişte fraţi sau ca exploratorii polari. Acum luau şi prânzul împreună, nu numai cina, şi se adunau cu promptitudine la 12:30 ca să întindă salata cu ou a Mashei pe pâinea ţărănească. La ora 3 în cursul săptămânii, când Nat avea şedinţa cu logopezii,

cei de peste patruzeci de ani dădeau fuga la piscină pentru o scurtă baie în pielea goală, amestecând vesela lor nuditate cu iuțeala marijuanei lui Karen.
Mai rămânea Dee.
Când un iubit pleacă, mai întâi ne lipseşte căldura atingerii lui, contactul dintre epiderme la care râvnesc nou-născuții şi pe care Nat nu-l cunoscuse niciodată. (O fotografie de la orfelinat o arată la începutul vieții, cu gene negre, zvârcolindu-se, cu încheieturile mâinilor pline de pliuri şi cute, dar fără nimeni care să i le spele sau să o țină în brațe noaptea, când plângea.) Aşa şi Dee simțise abandonul la nivelul dermei. Încercă să se reajusteze, dar fiecare centimetru pătrat din teritoriul senderovian pe care călca în decursul unei zile cerea atingerea unui bărbat frumos, cerea contactul acela între epiderme. *Şi nici n-am vrut să-l iubesc!* îşi spunea ea în gând. Dar pielea ei spunea o altă poveste, şi când soarele începea să apună, îşi atingea ceafa, doar ca să dovedească că atingerea era încă posibilă. În viitor, îşi spunea ea, vreo Karen Cho avea să creeze vreun golem ce putea fi făcut să apară ca prin minune din atomi împrăştiați, care să ne îmbrățişeze şi să ne aline peste noapte, numai pentru a se dizolva odată cu răsăritul soarelui, şi atunci nu va mai fi nevoie de toată cruzimea asta. (Sau de umanitate, de fapt.) Dar până atunci? Până atunci, suferea.
Cum colonia îi amintea acum de unica ei relație eşuată pe care o avusese în ultimul deceniu, dat fiind filmarea traumatică cu ei doi făcând sex, care-i distrusese intimitatea (în filmare, cele mai intime părți ale ei fuseseră acoperite de trupul lui, dar asta nu ajuta prea mult), primul ei impuls fu să fugă. Dar unde să se ducă? Jură să nu se uite la conturile lui de pe rețelele de socializare, dar o făcu, şi era clar că echipa lui încerca să-l poziționeze ca şi când ar fi redescoperit racilele rasismului (fără a o menționa pe ea, desigur), şi acum se implica într-o serie de inițiative complet lipsite de subtilitate, tabere de actorie pentru copiii negri pe o proprietate de douăzeci de hectare din California centrală (anti-colonia-de-bungalow-uri-Senderovsky), unde participanții aveau parte şi de o experiență agricolă completă (acum vindeau produse la piață în Los Angeles) şi chiar de o

repunere în scenă, păstrând distanța socială, a filmului *Pe aripile vântului*, dar cu rasele personajelor inversate. (Ceea ce foarte curând avea să ducă la o nouă serie de probleme pentru Actor şi echipa sa.) Dee îi văzu apelurile înlăcrimate către donatori şi sponsori şi nu se putu abține să gândească cum această superatrăgătoare tristețe pe care o imprima interpretărilor sale nu era numai proaspăt descoperita înțelegere a rasismului structural, ci faptul că încă o iubea şi-i era dor de ea.

Ei bine, la dracu' cu toate astea! Situația ei se îmbunătățea treptat. Un grup de intelectuali serioşi, cu cămăşi cu guler, scriseseră unei reviste importante o scrisoare în apărarea ei. Se folosise cuvântul „cenzură". Se insinua că urma să fie concediată dintr-un post de profesor, ceea ce nu era adevărat. La început, Dee luă în calcul să scrie un răspuns furios, în care să anunțe lumea că nu are nevoie de ajutorul lor, că încă o dată o înțelegeau greşit, toți aceşti bărbați bogați şi educați. Dar, în final, primi cu bucurie intervenția, de fapt orice punct de vedere care afirma că nu e un monstru bigot. Aşa că, înarmată cu scrisoarea, se putea întoarce în oraş pentru a se arunca în noi şi superioare bătălii cu combatanții obişnuiți, pentru a-şi surprinde acuzatorii şi a redefini termenii exilului său. Era aproape pregătită să se urce în vehiculul ei de nouă mii de dolari şi să pornească la drum, dar altcineva o ținea lipită de podeaua de scânduri a bungalow-ului ei (în care se repatriase din casa principală după ce proprietarii de drept o revendicaseră). Cititorul are dreptate când presupune identitatea acestui individ.

Nu încetase niciodată să facă plimbări cu Ed, nici în timpul celor trei săptămâni de amor cu Actorul şi nici după. În mod remarcabil, relația ei cu actorul apărea rareori ca subiect de conversație între ei, şi în loc de asta vorbeau despre toate lucrurile prosteşti despre care vorbea tineretul (nu că Ed ar fi fost deosebit de tânăr) urban al momentului: capriciile rețelelor de socializare, delicioasele *mee krop* şi *tom kha gai* pe care le gustaseră ultima oară în februarie, drumul lor prin mărăcinişul înaltei societăți, împreună cu bârfe despre cum fuseseră alții doborâți, obligați să se recalibreze, să reformuleze, să retracteze.

După cina cu Actorul şi cuvintele aspre ale lui Vinod despre cum Dee era de partea alor ei, Ed începu să vorbească despre membrii familiei lui şi despre cât de îngrozitori erau. Dacă îi căutai pe internet în coreeană, descopereai ce rol jucaseră în distrugerea sindicatelor şi numeroasele monopoluri pe care le deţinuseră încă din vremea ocupaţiei japoneze. Puteai afla de ceşti cu ceai fierbinte aruncate în faţa subordonaţilor, chiar şi despre biciuirea unui şofer în vârstă, un veteran decorat, care parfumase o limuzină a companiei cu odorizantul greşit. Pentru că bogaţii erau scutiţi de suferinţele lumii, trebuiau să-şi inventeze propriile forme de suferinţă, mai elaborate şi personalizate, şi apoi să-i supună pe ceilalţi unor versiuni baroce ale acestei subiectivităţi bolnave. Şi asta era doar ce se făcuse public. Mai erau căsătorii aranjate cu schizofrenici violenţi, divorţuri corupte, copii răpiţi, mame sinucigaşe, copii exilaţi la şcoli de artă din Rhode Island şi Londra. Niciunul, dar *niciunul*, nu era fericit, ci doar umblau cu toţii prin clinici de chirurgie cosmetică şi magazine de ceasuri, îndopaţi cu Valium.

— Şi totuşi, spuse Ed, cum pot pretinde că sunt total diferit de rudele mele? Cum pot pretinde că m-am separat de toţi anii ăştia de feudalism? Se presupune că ar trebui să scutur de unul singur jugul istoriei? Ăsta e genul american de idee stupidă, că cineva poate pur şi simplu – pocni sonor din degete – să se schimbe. Am pielea prea groasă ca să mi-o schimb. Pot să aleg să nu molestez un şofer, dar nu-mi pot schimba mersul când mă îndrept împleticit către maşina care mă aşteaptă. Caracterul meu tiranic e inclus în preţ.

— Mai bine să fiu considerată rea, spuse Dee, decât să fiu falsă. Tot ce scriu poartă amprenta unui moment din istorie. Totul, oricât ar fi de oribil şi de autoincriminator este, jur în faţa lui Dumnezeu, onest. Pot fi eu învinovăţită dacă portretul care se conturează nu respectă cerinţele momentului?

Trebuia să admită că asta era şi reţeta artei în viziunea despre artă a intelectualilor cu cămăşi cu guler – că trebuie să fie reflexivă, nu revoluţionară. Artistul, după părerea lor şi în conformitate cu experienţele lor la New Haven, se afla în vecinătatea istoriei şi procesa natura brută a acesteia prin filtrul

propriilor experienţe imperfecte, trecând observaţiile rezultate în aplicaţia de Notiţe a telefonului. Asta era fişa postului. Dar dacă acest post devenise brusc irelevant? Şi dacă irelevanţa, şi nu surditatea faţă de tonul cultural, era adevăratul spectru care bântuia colonia de bungalow-uri, care îi bântuia pe ea şi pe Senderovsky şi pe Actor? Trecuse momentul pentru cronica situaţiei; era timpul să ocupe telegraful şi să aresteze guvernul provizoriu. Poate că asta o atrăsese pe Dee la Ed de la bun început: acesta se poziţionase în afara jocului. Nu-şi exprima public nicio părere despre nimic şi nicio putere nu-l putea trage la răspundere pentru acţiunile sau vorbele sale. Dacă societatea se prăbuşea, avea să-şi pună o cravată şi să pornească în pas de vals către cea mai apropiată societate încă funcţională. (Avea cetăţenie canadiană.) Nici măcar nu avea un cont pe vreo reţea de socializare.

Trecu o camionetă, iar Ed îi făcu cu mâna unicului ei ocupant, care răspunse politicos făcându-i înapoi cu mâna din domul însorit al vehiculului său. De când Actorul părăsise colonia, nu mai existaseră incidente cu camionete ucigaşe (cauză şi efect?), dar Ed îşi asumase sarcina de a face cu mâna fiecărei maşini care duduia pe drumul lui Senderovsky. Chiar căpătase o oarecare reputaţie printre localnici în sensul ăsta. Să nu-i răspunzi la fluturarea mâinii devenise un *faux pas* local, indiferent de culoarea drapelului arborat. Dee îşi imagina că înţelege unele dintre motivele falsei lui veselii. Mai demult, Senderovsky definise umorul ruso-evreiesc autoironic drept un imperativ demografic, nevoia de a râde de sine înainte ca grupul dominant (slavii creştini) să apuce să o facă, palma pe care şi-o trăgea singur înainte de a primi pumnul care să-l doboare. Fluturarea din mână a lui Ed avea ceva din asta, împreună cu un zâmbet exagerat de „minoritate model", care dispărea odată cu trecerea maşinii sau care devenea autentic când se întorcea să se uite la Dee. Asta o făcea fericită. Cu Ed se întâmplau multe lucruri, dar numai ea vedea întregul lor. Plimbările zilnice cu Ed îi dădeau un scop şi-i făceau plăcere. O salvau de inutilele întâlniri cu reţelele de socializare, ceea ce însemna că o salvau şi de ea însăşi.

Într-unul din fermecătoarele şi progresistele orăşele din apropiere, cândva centrul industriei procesatoare de balene din secolul al XIX-lea, se afla un restaurant cunoscut pentru dezinfectantul său de mâini. Restaurantul era specializat în mâncare sud-est asiatică, o bucătărie pe care Ed pretindea că nu o poate replica cu succes din lipsa ingredientelor potrivite, oferind mâncarea şi încasând plata fără niciun fel de contact uman, cu excepţia unei încuviinţări din cap sterilizate la ieşire, odată ce informaţiile de pe cartea de credit fuseseră acceptate cu succes. După ce-şi ridicau tava, clienţii se aşezau la o masă dintr-o fostă parcare, acum acoperită de o structură ca un cort vast, unde mesele erau separate între ele de cel puţin trei metri.

Ed şi Dee porniră cu maşina către oraşul învecinat într-un acces de entuziasm. Erau sătui de antropologia rurală şi disperaţi după un condiment nou. La colonie era aproape ora cinei, în ziua aceea coloniştii având să fie lipsiţi de bucătarul lor. (Faptul că atât el, cât şi Dee aveau să lipsească ridică una dintre considerabilele sprâncene ale lui Senderovsky, precum şi pe cea a soţiei sale, o omidă lânoasă de dimensiuni mai mici.)

Ed se minună de modul privilegiat, atât de senderovskian, în care Dee îşi conducea maşina neremarcabilă printre câmpurile pestriţe, ca şi când moartea n-ar fi fost o opţiune pentru ea, nici chiar când liniile marcajelor de pe drum erau în mod evident încălcate şi când instrumentele de la bord piuiau şi bâzâiau în semn de protest.

— Sper că n-o să mă biciuieşti! glumi Dee după ce forţase un tractor să iasă de pe carosabil cu obrăznicia ei. Ştiu cât de exigenţi sunteţi cu şoferii voi, familia Kim.

El râse în spatele ochelarilor de aviator şi se întrebă dacă erau la o întâlnire. În iubitul (şi acum dezminţitul) său reality-show japonez, un păpălău invitase o frumuseţe la o întâlnire, şi ea sugerase să meargă la Costco împreună cu restul grupului, ca metodă de a-l refuza. Faptul rămăsese cunoscut sub numele de Incidentul Costco. Nu se considera un păpălău, însă toată viaţa evitase cu grijă genul acela de incident, numeroasele jurnale neîncepute constituind dovada acestui lucru.

Îşi aşteptară mâncarea pe o alee mărginită de afişe amuzante despre purtarea măştii şi distanţare, pe care nu e necesar să le reproducem aici, apoi îşi ridicară tăvile şi se aşezară la o masă din mijlocul cortului mare şi aglomerat al restaurantului, unde curând începu să-i deranjeze o viespe.

— E inofensivă, îşi educă Dee tovarăşul, când încercară în zadar să gonească insecta mare şi stângace. E o ucigaşă de cicade. Nu înţeapă.

— Hm, făcu Ed.

Îşi suflecă mânecile de bumbac ale cămăşii în dungulițe şi îşi încheie nasturii de sidef din dreptul bicepşilor formaţi pe braţele lui bronzate.

— N-ar trebui să te îmbraci atât de elegant, spuse Dee, observându-i ritualul. Poartă lucruri mai simple. Ai un corp atât de frumos. Lasă-ne să-l zărim.

Ed nu ştiu cum să răspundă. „Oh", făcu în sinea lui, îmbujorându-se. Deschise caserolele din carton conţinând curry de cartofi dulci, aripioare cu piper negru în sos de peşte vietnamez şi *larb* cu romanesco, presărat cu lăptuci miniaturale şi ardei iuţi muraţi, şi începu să distribuie mâncarea. Ea turnă două pahare dintr-o găleată de lichior răcoritor din mezcal şi grepfrut. În timp ce toastau în tăcere, se priviră în ochi timp de un lung şi timid moment. El goli paharul şi se şterse la gură cu dosul palmei. Nu-i mai păsa. Dacă lucrurile nu ieşeau bine şi era nevoit să se ducă singur la Chania, pur şi simplu avea să se închidă într-un hotel şi să-şi golească trupul de viaţă, într-un fel sau altul.

— Dee, spuse el, te iubesc.

— Ştiu, spuse ea imediat.

Şi aproape la fel de imediat:

— Cred că şi eu te iubesc.

El dădu gânditor din cap şi împunse cu beţişoarele produse în masă porţia sa de *larb*, conştient că nu mai putea mânca nicio înghiţitură, oricât ar fi fost de delicios. Cu toate că mesele erau foarte distanţate, simţurile lui erau acum atât de acute, încât era capabil să audă toate conversaţiile din jur (cele mai multe despre proprietăţi imobiliare), şi biata lui vezică era acum cuprinsă de

panica aceea dulce şi fermecătoare care însoţeşte dragostea împărtăşită.
— Alte opinii despre ce tocmai ne-am spus unul altuia sau vrei să vorbim despre politică? îndrăzni Dee
Un băieţel de vreo cinci ani, blond şi cu masca prost pusă pe faţă, purtând un tricou cu I AM A FEMINIST se apropiase foarte mult de masa lor, iar curând i se alătură şi geamănul său, identic îmbrăcat.
— Kent! Lorimer! ţipă de la o masă alăturată o mamă pistruiată. Nu vă apropiaţi!
— E-n regulă, strigă Dee, în timp ce-şi punea propria mască pentru a se apăra de invadatori.
Copiii feminişti se retraseră, răscolind pietrişul în urma lor. Ed îşi cheltuise atât de mult din capital pe declaraţia de dragoste, că nu mai ştia ce alte cuvinte mai are încă în posesie. Decise să rişte şi să spună ceva prostesc.
— Ce frumoasă eşti cu mască.
Ea râse.
— Vrei să spui că gura şi bărbia mea sunt urâte?
— Nu, voiam doar... Materialul se potriveşte la culoare cu ochii tăi.
— Oh, Doamne, fă să se termine anul ăsta.
În Ed se petreceau atâtea, aproape că dădeau pe dinafară, că se întreba cum să le ţină pe toate înăuntrul său, cum să le împiedice să ţâşnească afară ca o arteziană de lacrimi sau ca un râgâit sonor de romanesco sau ca două fuioare de fum negru pe urechi. Se uitau din nou unul la altul, cu mâinile întinzându-se mecanic după cocktailuri, cu gurile înghiţind nervos.
— Să-mi ţin masca pe faţă între înghiţituri? întrebă ea. Te excită?
— Mă cunoşti mai bine de-atât, răspunse el. Ştii tot ce gândesc. Întotdeauna.
— Mă gândesc acum că ai vrea să-mi atingi genunchiul cu al tău pe sub masă.
— Vezi? E absolut corect!
— Şi acum, spuse ea în timp ce el îşi freca genunchiul de al ei, îţi vine să-ţi dai palme că nu porţi pantaloni scurţi, ca să poţi simţi cât de moale-mi e pielea. Corecţie, îţi vine să-ţi dai palme că nu

deții o pereche de pantaloni scurți. Ceea ce trebuie să remediem pe loc.
— Citeşti în mine ca într-o carte, răspunse el. Mintea aia de scriitor îți oferă un avantaj.
— Bine, atunci spune-mi ce gândesc eu.
— Prefer să nu spun.
— Ei, haide! Nu-i cinstit!
Vocea ei era ascuțită şi neobişnuit de feminină. Cunoştea foarte bine rudimentele flirtului, îşi spuse el.
— Te gândeşti că nu te-a mai sărutat niciodată un bărbat asiatic.
Ea puse mâna la gură şocată, imitând fără să-şi dea seama toate femeile din reality-show.
— Oh, Doamne, spuse ea. Tocmai ai dat o tentă rasială întregii chestii.
— Greşesc?
— Hm.
— Atunci tu ai fost prima care a dat tenta rasială.
— Bine, bine. Şi unde trebuie să aibă loc sărutul ăsta? Aici, în fața tuturor?
Amândoi îşi dădură seama că, după recentul *contretemps* public al lui Dee, era posibil să fie recunoscută de unii dintre clienții restaurantului-cort, cu toții utilizatori avizi ai rețelelor de socializare, chiar şi Kent şi Lorimer, gemenii de cinci ani. Dee nu dorea să-şi compromită şi mai mult intimitatea, chiar dacă un sărut în public cu un bărbat asiatic, aşa cum corect îi intuise el gândurile, nu putea decât să o ajute în momentul respectiv. (O celebră personalitate TV, neo-nazistă, se vedea acum cu un bărbat negru, nu că Dee s-ar fi comparat cu ea.)
— Să mergem în altă parte, spuse ea.
Corectitudinea cămăşii de bumbac a lui Ed şi felul în care o ajută să se ridice de pe bancheta de lemn însemnau că nu pot pur şi simplu să dea fuga la maşină şi să pornească cu viteză dublă față de cea legală spre unul dintre bungalow-urile lor. (Care dintre ele ar fi mai bun pentru o primă tăvăleală?) În loc de asta, trebuiau să facă ceva potrivit unei prime întâlniri înainte de a ceda impulsurilor animalice. Porniră pe jos spre strada principală a oraşului, care cobora de la o înălțime considerabilă către o

promenadă cu vedere la râu. Poate acolo să găsească un spațiu potrivit pentru primul lor sărut pe îndelete.
Oraşul era plin de galerii de artă şi de magazine de antichități cu prețuri revoltătoare. Toate articolele aveau acum inscripții împotriva rasismului alături de eticheta cu prețul. Spre râu, un cartier de locuințe sociale adăpostea mulți dintre locuitorii non-caucazieni ai oraşului, iar o micuță comunitate de bengalezi îşi stabilise în apropiere reşedințele şi magazinele. Ritmul molcom îi amintea lui Ed de o vizită recentă în Trinidad şi, într-adevăr, un magazin oferea cu veselie localnicilor mâncare din insule. Îi comunică toate acestea în mare viteză lui Dee, care, când compară trăncăneala Actorului cu a lui, le găsi asemănătoare în unele privințe, numai că croncăneala lui Ed era mai puțin intensă, mai puțin absorbită de sine, era ciripitul unui observator, nu al unui participant. Încă o dată, constată că se armoniza cu noua ei viziune, un călător care trece printr-o serie de fermecătoare peisaje apocaliptice în drumul său către uitare, şi felul în care Ed transpira în cămaşa sa exagerat de formală îi conferea toată personalitatea pe care o putea suporta la un bărbat.
Pe când se plimbau prin secțiunea albă a oraşului, Dee atrase privirile unor trecători, care evident o recunoscuseră din cauza recentelor ei neplăceri. Privirile conțineau mai mult surpriză decât dezgust, în timp ce mințile ascuțite făceau rapid calculele sociale: Păi da, colonia lui Senderovsky era la numai vreo douăzeci de kilometri mai la sud, aşa că de ce să nu fie acolo? Şi cine era tipul ăsta nou? Era şi el o celebritate negativă?
În cartierele negrilor şi bengalezilor, ocheadele dispărură; aici nu mai era o celebritate sezonieră, ci o simplă turistă. Când traversară strada care separa rasele, Dee şi Ed se luară de mână, ca şi când ar fi făcut propria lor declarație stângace. El încă mai vorbea despre Caraibe – despre Cuba, desigur (frecvente referiri la Raúl şi Fidel şi „magazine de stat") şi vorbele erau la fel de ambientale ca o maşină de zgomote sau ca un aparat de aer condiționat, căci amândoi pluteau într-un abur de mezcal cu suc de fructe şi de încântarea a două mâini care se strângeau una pe alta, semnale care făceau contrapunct cu indiferent ce spunea el.

Cui îi păsa de nopţile pe care le petrecuse în stil homosexual pe *malecón*? spunea strânsoarea mâinii. Cui îi păsa de oraşul ăsta, unul dintre cele mai frumoase exemple de arhitectură americană din secolul al XIX-lea? Toate astea sunt doar o manieră de a face curte după clasa socială. Ceea ce suntem cu adevărat este că suntem îndrăgostiţi. Poate.

Verdele Parade Hill dădea spre promontoriu şi întinderea apei, care aici se despărţea în două în jurul unei insule mari, dar nelocuite, ascunzând oraşul de pe malul opus (tizul jerpelit al unui oraş din antichitate). Norii ascundeau, apoi dezvăluiau raze biblice de soare, şi totul în jurul lor – copiii frumoşi care vorbeau cu vocabular de adulţi şi-şi aruncau pe spate cozile împletite, farul victorian din depărtare din mijlocul râului ce amintea de încă un imperiu pierdut, mulţimea de bengalezi care făceau capră la grătar lângă şinele de cale ferată, pe fundalul munţilor violeţi care păleau până la albastru, cenuşiu, nimic – totul era iluminat într-un ocru cinematografic care însemna că au dreptul, ba chiar datoria, să se sărute. Făcură asta rapid, apoi încet, ca şi când fiecare din ei ar fi alergat o cursă îndelungată şi epuizantă, la mare altitudine, şi acum trebuiau să se resusciteze unul pe celălalt. Aveau ochii închişi; ea încercă să nu se gândească la nimic în afară de el, şi el încercă să nu se gândească la nimic în afară de ea, împreună încercară să uite de *de ce* şi să se concentreze pe *cum*, şi în mare parte reuşiră, gemând amabil a apreciere pentru ce avea celălalt de oferit, cu degetele mângâind spatele urechilor celuilalt, coama lui deasă, şuviţele ei transpirate care i se lipeau pe gât, în timp ce copiii obraznici de pe banca de alături se amuzau de înflăcărarea lor, băieţii provocându-le pe fete să se „încurce” şi ele cu ei.

— Cum erai la vârsta mea? întrebă Dee când limbile lor deciseră să ia o scurtă pauză.

Ceea ce îi aminti lui Ed de semnificativa diferenţă de vârstă dintre ei. Îşi făcea griji că vorbind despre trecut avea să sune şi să arate bătrân, aşa cum se întâmpla cu toţi povestitorii antici.

— E interesant că suntem lângă un râu, spuse el, pentru că atunci când eram exact de vârsta ta locuiam în Italia şi a fost anul în care am publicat revista aia bilingvă, *Rivers/Fiumi*.

— Despre toate marile fluvii ale lumii.
El oftă.
— Mda, ideea era să explorăm complexitatea societăților interogând fluviile care curgeau prin mijlocul lor. Poate că pe vremea aia nu foloseam termenul „interogație”.
În copilărie, Ed trăise cu frica de a fi certat şi poate că încă se temea de asta. Pentru Ed cel de treizeci şi unu de ani, nimic nu fusese mai grav decât să i se spună că greşeşte. Asta îl învățase revista, cât de dureros e să încerci ceva şi totuşi să rămâi nesemnificativ. Dar spunându-i povestea lui Dee, reuşi să-şi dea seama cât de amuzant era totul. Cât de impregnată de eşec artistic era lumea, chiar dacă artiştii (şi uneori societatea din jurul lor) nu recunoşteau acest eşec. Treptat, începu să facă ceea ce făcea întotdeauna Senderovsky atunci când spunea o poveste – începu să facă haz de personaje, în special de sine însuşi. Imediat ce o persoană obținea o educație liberală, mari porțiuni din viață deveneau o glumă complicată. Poate că pentru asta plăteai atunci când universitatea accepta banii părinților: dreptul de a glumi.
Cum soarele cobora în spatele munților, înțeleseră că nu aveau de ales şi că trebuiau să se întoarcă acasă şi să escaladeze situația. Trecură pe lângă două persoane foarte tinere care stăteau pe capota unei maşini vechi. Să spunem că se „mozoleau” ar însemna să-i punem pe participanți la adăpost de focul aprins în Dee şi Ed. În primul rând, unul dintre sânii tinerei era complet afară din sutien şi era ținut şi mângâiat, „aranjat” în limbajul imobiliar local, de două mâini hoinare, în timp ce ea îl încălecase pe tânăr cu coapsele ei îmbrăcate în denim, cu fesele urcând şi coborând în timp ce se frecau la rece. Erau perfect vizibili din locuințele sociale ale oraşului şi arătau, ca să folosim o expresie profund americană, ca nişte staruri de cinema. Mai trebuie remarcat şi că erau de rase diferite, ea albă, şi el negru. Ed şi Dee procesară asta prin propriile lentile rasiale.
— Moaamă, spuse Dee în cele din urmă. Dragoste tinerească.
Lui Ed îi era greu să respire. Oi fi bătrân, îşi spunea, dar şi eu pot să fac asta.
Se repeziră către maşina lui Dee atât de amețiți de dorință, încât niciunul nu-şi dădu seama că nu purtau măşti. O femeie mai în

vârstă îşi feri copilul din calea lor şi îi certă din ochi. Odată ajunşi la maşină, încercară să se sărute, şi Dee dădu să-i strecoare o mână în sutienul ei, dar Ed spuse:
— Nu, scumpo, te rog, du-ne acasă. Condu cât vrei tu de repede. Îți plătesc eu amenzile.
Dee ieşi din oraş, iar câmpurile de porumb şi livezile de meri căpătaseră o strălucire festivă la apusul soarelui, fiecare secundă părând dureroasă şi arzătoare. Dee îşi desfăcu nasturele de sus al blugilor.
— Bagă mâna acolo, îi ceru.
El se întinse peste schimbătorul de viteze şi încercă să o atingă aşa cum i se ceruse.
— Poate dacă dai scaunul puțin mai în spate, îi spuse.
Depăşiră pe două roți un autobuz şcolar.
— Te bag în...! țipă Dee la şofer. Încerc să mi-o trag aici!
Limba lui Ed era în urechea ei.
— Nu, nu-mi place, îmi pare rău. Sărută-mă pe gât!
Vitezometrul arăta peste 120, şi o voce care părea să fi învățat de curând engleza anunță: „Alertă pentru şofer, trage pe dreapta şi ia o pauză!"
— Nu în seara asta, Satană, spuse Dee, apăsând şi mai tare pe accelerație.
Observă că Ed se lăsase pe spate în scaun şi, respirând greu, îşi pusese mâna între picioare.
— Doamne sfinte, ai de gând să te masturbezi de față cu mine?
— Nu! strigă el. Numai că mă cam deranjează. Vreau să mai degajez lucrurile.
— Oh, ba te rog să da! Mi-ar plăcea să te văd cum o freci.
— Eşti la volan, spuse el, neconvins. Suntem în maşină.
Dee îşi desfăcu centura şi se ridică în picioare. Vocea chițăitoare a maşinii era deja disperată. Fără să țină volanul şi cu piciorul pe accelerație, îşi coborî şortul şi chiloții până la glezne.
— Dă-mi mâna aia, spuse.
— Cum? răspunse el, întinzând mâna spre volan în încercarea de a menține maşina pe drum.
Nu i-ar fi părut rău dacă murea în momentul acela. Ea îi luă mâna şi-i băgă degetele în ea.

— Oh, făcu el. Dee.
— Putem s-o facem în lanul ăla de porumb.
Dee gemu, şi maşina se bălăbăni ca nebună dintr-o parte într-alta a drumului.
— Pot să ne vadă, şopti el, cu două degete suspendate înăuntrul ei, pe când trecură pe lângă un semn pe care scria RUGĂCIUNILE NI S-AU ÎMPLINIT. BINE AȚI REVENIT, PASTORE ED. Toată lumea poate să ne vadă!
— Mă doare-n cur. Să-i fut pe toți.
— Oh, Doamne.
Acum o mângâia cu mişcări circulare, în timp ce-i examina triunghiul blond de deasupra sexului cu mai multă atenție decât o făcuse vreodată în viața lui. Dacă ar fi fost la fel de silitor la universitate, ar fi absolvit cu onoruri (sau pur şi simplu ar fi absolvit).
Maşina hurducăia pe aleea cu pietriş în timp ce Ed încerca să-şi elibereze mâna din fierbințeala ei. (Cu câtă disperare ar fi vrut acum să-şi bage în gură fiecare deget parfumat.) Dee călcă frâna, maşina derapă lateral şi se opri într-o poziție inoportună, blocând simultan toate ieşirile din garaj. Se rostogoliră afară din maşină în timp ce ea îşi ridica chiloții şi şortul cu o mână, pornind în fugă spre cel mai apropiat dintre bungalow-uri, care se întâmpla să fie al lui. Auziră vocea lui Nat de pe veranda acoperită:
— Dee! Ed! A mai rămas mâncare! Mami a făcut borş.
— E-n regulă, cântă Masha către aproape-amanți când trecură în goană prin dreptul verandei. Sunt sigură că au mâncat deja.
Ed îi auzi pe Vinod, Karen şi Senderovsky râzând, dar nu-i păsa.
Vulcanul Kīlauea de deasupra patului lui Ed încă mai dona un şuvoi constant de lavă oceanului Pacific. Imediat ce se închise uşa, se repeziră unul asupra altuia, cu fețele izbindu-se („Au”) când încercau să se apuce mai bine.
— Scuze, dar nu-mi pasă, spuse Dee, rupând în bucăți cămaşa din bumbac a lui Ed. Nu trebuie să mai porți vreodată asta, şuieră ea. O să facem nişte cârpe foarte frumoase din ea. Din toate țoalele tale.
Vederea lui Ed flirta cu întunericul, sângele oxigenat din tot corpul i se îndrepta într-o singură direcție – trebui să-şi

reamintească să respire. Ea îl înghiți cu totul, lingându-l deasupra şi dedesubt, el exploră amândouă orificiile cu degetele şi cu limba – se străduiau atât de tare, că uneori uitau care e natura însărcinărilor lor şi se mulțumeau să respire asupra organelor genitale ale celuilalt şi să-i asculte gemetele. Ed ar fi vrut să ejaculeze, dar se abținu.

— Putem să facem orice? întrebă el. Chestii ciudate?

— De ce mama naibii mai întrebi?

— Pune-ți masca, spuse el.

— Chiar nu-ți place bărbia mea.

— N-am de gând să răspund la asta.

Dee îşi puse masca cu mâini tremurătoare, în timp ce el, la fel de zguduit, rezemă oglinda din baie de idiotul de birou modernist, în aşa fel încât ea să se poată vedea, apoi mătură cu mâna statuile de ananaşi hawaiieni. Se auzi un sunet puternic, şi de la ea, şi de la el, când o penetră de la spate, răsturnată pe birou, goală cu excepția albastrului familiar, de acum totemic, al măştii chirurgicale de pe față.

Oh, nu, îşi spuse Ed. Faptul că i-am cerut să-şi pună masca poate fi interpretat ca o încercare de a-i pune botniță? Sau ca o apropriere a acoperământului de față islamic? Ce înseamnă asta pentru mine ca...

Şi exact atunci avu orgasm.

2

Preşedintele reţelei îl sunase personal pe Senderovsky pentru a-i spune că renunţă în mod oficial la serialul lui. Senderovsky se aştepta la asta după plecarea Actorului.

— Nu e numai asta, spusese preşedintele reţelei. E şi din cauza subiectului. Oligarhi, curve, mite. Pentru spectator, o fostă republică sovietică nu o să pară foarte diferită de America anului 2020.

— Şi tocmai asta îl face să fie pertinent? întrebase Senderovsky.

— Nu, îl face deprimant.

După convorbire, care avusese loc cu o săptămână înainte ca Dee şi Ed să-şi consume relaţia, se plimbase de colo-colo prin camera de zi a casei principale, jelindu-şi pierderea. Da, acum se terminase totul. Chiar şi agenta sa din Los Angeles încetase să-l mai sune, cu rusismele ei prăfuite şi cu referinţele la casa şi familia lui minunată. Banca avea să-i confişte colonia de bungalow-uri. Ei, foarte bine! O să se mute în oraş, în apartamentul lor micuţ şi o să facă... ce? O să scrie un roman? Până şi ideea îi repugna. Îşi imagina cuvintele şi frazele acumulându-se pe ecran, în timp ce porumbeii îşi cântau cu jale cronicile pe pervazul ferestrei. Cu ochii minţii se vedea cum îşi plagiază cele mai bune rânduri din trecut, cum îşi regurgitează tinereţea, acum că viitorul nu mai era decât ticăitul lent şi înfundat al metronomului de pe pianul Steinway. Fusese atât de aproape de a avea propriul său serial de televiziune, de a fi *cineva*. Acum trebuia să pescuiască o slujbă în învăţământ, la început un fel de profesor adjunct, apoi să spere că va apărea ceva cu normă întreagă. Practic, avea să devină Vinod. Cu excepţia faptului că Vinod scrisese ceva genial.

Aşa că Senderovsky umbla îmbufnat prin camera de zi, lovindu-se de pianul lui Steinway, împiedicându-se de lucrurile lui Nat de pe podea. (De când avea un echipament de tras cu arcul?) Întotdeauna spusese ce trebuia pe reţelele de socializare. Plânsese

când îl uciseseră pe omul din Minneapolis. Era ordoliberal. Credea în rolul statului în economia de piață socială şi în redistribuirea bunurilor. În despăgubiri, dacă era nevoie. Dar acum avea să meargă mai departe de atât. Avea să renunțe la toate privilegiile. Nu avea să mai scrie încă un roman pentru ca vocile celorlalți să fie auzite. Dacă avea să fie chemat pentru un discurs sau pentru a-şi face apariția la Hollywood, avea să zboare la clasa economică. Dar, dacă se ținea de jurământul său de sărăcie, cine avea să plătească pentru lucrurile de bază? Cine avea să plătească pentru şcoala lui Nat?

Şi, lucrul cel mai ciudat: pe măsură ce perspectivele sale profesionale se diminuau, Senderovsky îşi privea familia micuță cu ochi proaspeți. Karen, prietena lui cea mai de succes, şi-o dorea pe Nat ca fiică; Actorul o dorise pe soția sa în rol de „slujitoare". Cât de prost să fie pentru a nu aprecia ce avea?

Acum că se mutaseră înapoi în casa mare, Nat înapoi în dormitorul ei micuț (chiar dacă mai dormea ocazional la Karen şi Vinod), iar el şi soția sa, în al lor, asupra lui se lăsase un fel de farmec familial, cel mai bine exemplificat de aromele contradictorii a slăninii de dimineață şi a lumânărilor de sabat din serile de vineri. Într-o seară, după ce Masha spusese *lehadik* pentru *ner shel Shabbat* în sufragerie, se rostogolise peste ea şi-şi băgase nasul în moscul părului ei, iar ea îl prinsese de umerii slăbănogi, amintitori de copilărie, cu mâinile ei calde de la lumânări, şi-l strânsese tare, ca şi când ar fi fost în pericol să-şi ia zborul, apoi mai lejer, pentru că ştia că n-o s-o facă şi nu se mai gândiseră la nimic în afară de strălucirea anumitor obiecte şi de ciudățenia căsniciei şi de confortul casei recăpătate. Pe toată durata scurtului lor interludiu amoros, Senderovsky uitase chiar şi să mai tuşească.

Masha era acum în dispoziție pentru soțul său şi pentru viața comună pe care n-o mai avuseseră de atât de multă vreme. Hotărâse să-şi ia un concediu de la munca cu ruşii bătrâni. Acest lucru se întâmplă în timpul unei vizite la părinții ei, într-o suburbie evreiască a Bostonului. Se dusese acolo cu maşina, împreună cu Nat, o ladă frigorifică roşie şi plină de borş rece şi de baghete (nu avea încredere în igiena restaurantelor de pe drum),

care-i amintise de toate călătoriile din copilărie, de când ajunsese în America, cu treizeci şi şapte de ani în urmă.
Stătuseră, cu măştile pe faţă, în curticica micuţă, ea şi Nat de-o parte, părinţii ei de cealaltă, doi piticuţi fermecători, vorbind către nepoata lor şi angajaţi în trăncăneala nervoasă şi fără sens (*boltovnia*, cum se cheamă în ruseşte) în ritmul rapid pe care-l prefera Nat. O iubeau atât de mult, chiar dacă nu semăna deloc cu ei, aceşti descendenţi al micului trib asudat care avusese partea sa de *tsoris*, de Djordj sau de alt fel, şi acum, din motive academice (mama ei încă mai preda matematică elementară la un mare colegiu catolic) se găseau în apropierea unui oraş istoric american, toţi cu ochii aţintiţi asupra unei fetiţe din Harbin, îmbrăcată într-o tunică verde ca pâlcul de ulmi care umbreau grădiniţa de care erau atât de mândri. (*Nu, ne horoşo je li u nas, priamo kak v derevne* – Nu-i aşa că e grozav aici, exact ca la ţară?)
— Mama ta ajută oameni ca Bunicul Boris şi Baba Galya să se simtă mai puţin furioşi, îi explică Senderovsky lui Nat munca psihiatrică a Mashei, referindu-se la propriii părinţi. Dar oare îi ajuta pe ei ca să-l ajute pe Sendedorvky însuşi? Poate că acesta era adevărul, şi nu minciuna pe care şi-o spunea sieşi – că vrea să uşureze suferinţa cuiva în limba pe care o vorbise Inna. Şi acum părinţii ei, mici şi cărunţi, dar încă vioi şi amuzanţi, ciripeau în faţa ei şi a fiicei ei, şi în non-agresiunea limbajului lor auzea cât de puţin umiliţi fuseseră de experienţa imigrării. Ce noroc fusese asta pentru ea. Noroc pe care-l putea îmbrăţişa, în loc să treacă asupra fiicei ei suferinţa altora. Iar acum soţul ei era şomer, cum putea să nu revină în practica privată? Da, să vândă colonia de bungalow-uri, să se retragă în oraş, să închirieze un birou într-o zonă înverzită a oraşului şi să ajute americani nativi şi albi să vorbească despre vieţile lor atomizate şi să facă pace cu partea lor de vinovăţie istorică. Ce idee, să lucreze cu oameni care chiar îşi doresc o lume mai bună, nu epurări etnice.
Aprinseră lumânarea Yahrzeit de douăzeci şi şase de ore (Atâtea lumânări în viaţa mea, îşi spuse Masha) în curtea din spate, cu toate că mai era o lună până la aniversarea morţii Innei, dar erau împreună acum şi poate că nu era un semn rău să ţină ceremonia mai devreme. Levinii se contraziseră cine să aprindă

lumânarea, şi Masha spuse „Mama trebuie s-o aprindă, desigur”, ceea ce în mod previzibil o făcu pe frumoasa ei mamă să plângă (cum îşi mai dorea Masha să o îmbrăţişeze, cum îşi mai dorea ca virusul să dispară, pentru ca mamele care şi-au pierdut fiicele să poată fi alinate cum se cuvine), ceea ce o agită pe Nat, aşa că Masha o strânse lângă ea în timp ce fitilul se aprindea şi flacăra de un galben palid se ivea între ei ca un suflet nou şi curat.

— Doamne, cât ar fi iubit-o Inna pe Nat, spuse mama ei în rusă în timp ce stingea chibritul.

— Am înţeles ce a spus! ţipă Nat, iar Masha, fiind Masha, în loc să se bucure de fiica ei cea trilingvă, se gândi la întrebarea pe care Nat i-o pusese pe drum: „Crezi că aş putea fi coreeană? Poate că m-ai adoptat dintr-un orfelinat coreean.”

Iar ea răspunsese, cu ochii la drum, cu inima în palme şi în contradicţie cu educaţia şi cu adâncul rezervor de bun-simţ petersburghez: „Cred că asta s-a întâmplat, iubito. Cred că de acolo eşti.”

Se pregăteau pentru cină. Ed avea pe el prima pereche de bermude din viaţa sa, cadou de la prietena lui. Pusese la fermentat varză din Napa şi le servea în cinstea lui Nat o cină cu tematică BTS, constând în orez prăjit cu kimchi, atât de îndrăgit de J-Hope, şi *haembogeo*.

Iar acum trebuie să vorbim despre ce purtau Vinod şi Senderovsky de la brâu în sus. Nu purtau nimic. Dar ambii se simţeau acum atât de confortabil printre prieteni, că aleseseră să cineze în căldura serii îmbrăcaţi numai cu o pereche de pantaloni scurţi pentru latifundiar şi un lungi în carouri pentru prietenul său. Nat se uita când la îmbrăcămintea ca un sarong a noului său unchi şi la trupul musculos, cu cicatrici de la operaţii mai sus de el (tocmai îl privise pe Vinod spărgând suprafaţa apei ca un monstru marin, cu un gâlgâit sonor, în timp ce făcea curse în piscină), când la pieptul accentuat, ca de femeie, al tatălui ei. Ei bine, îşi spuse Masha, ăştia suntem. Fără grija Larei pe capul ei, vederea celor doi prieteni aproape goi, a căror idee de masculinitate ar fi stânjenit cam jumătate din ţară, o relaxa. Masha îşi suflecă mânecile bluzei pentru a scoate la iveală bronzul proaspăt al umerilor şi simţi briza blândă gâdilând-o la

subraţ. Şi Karen era acolo, într-un costum de baie mulat, dintr-o singură piesă, care în ochii lui Vinod o făcea să arate insuportabil de tânără, ca şi când ar fi fost pe punctul să pună mâna pe telefoanele fixe, să formeze numerele şi să petreacă următoarea jumătate de oră discutând un episod din *Familia Simpson* în timp ce la parter părinţii lor îşi strigau furia împotriva sistemului şi unul împotriva celuilalt.

Nat clădea grămezi de kimchi pe *haembeogeo*, cu mâinile roşii de la ardei, delicatele ei papile gustative acceptând iuţeala mâncării preferate a idolului său. Karen şi Masha ştiau că una dintre ele avea să fie nevoită să se ocupe mai târziu de stomacul ei deranjat, şi amândouă sperau în mod egoist că cealaltă va trebui să aline copilul. Ed şi Vinod erau unul lângă celălalt, discutând cu voce joasă despre aspecte ale sexului cu pasiunea unor studenţi care-şi pierduseră abia de curând virginitatea. Senderovsky, ameţit de una din cele patruzeci şi opt de sticle de retsina pe care Ed le comandase pentru a comemora o bucurie publică, lălăia – pentru sine şi soţia sa – un cântec rusesc foarte zgomotos despre o locomotivă care goneşte către socialism. Karen o şcolea pe Dee în tehnologia pentru teleconferinţe pentru cursurile sale din toamnă, posibil în încercarea de a compensa necazurile pe care i le adusese propria tehnologie, în timp ce Nat îşi pusese capul pe umărul gol şi mirosind a clor al lui *emo* a ei, şi începuse un voleu de bine sincronizate pârţuri de kimchi. Misterioasa pasăre cu umeri galbeni ieşise, împreună cu familia sa, la un picnic cu viermişori în pădurea monumentală de lângă verandă. Doi puişori, ameţiţi de lumina soarelui, fericiţi că încă nu avuseseră parte de adevăratul frig al acestui continent, se ciondăneau în timp ce tatăl stătea pe o ramură mai sus, cântând despre călătoria care-i adusese pe toţi acolo; nu tocmai un cântec de dragoste, ci o interpretare a vieţii sale şi a valorii sale de creatură a pământului acestuia, ca părinte, ca iubit, ca migrant, ca pasăre. Şi, dacă e să punem în suspensie convingerile noastre seculare, fie şi numai pe durata unui singur paragraf, ne putem închipui sufletele trecute ale tuturor strămoşilor umani aflate la masă, privind la progeniturile lor, adunate la un loc în jurul lucrurilor familiare, ca varza şi orezul prăjit, şi al celor nefamiliare, ca discul

de carne între două bucăți rotunde de pâine, fericite ca niște părinți în parc atunci când copiii se joacă împreună în liniște și în pace, și nimănui nu-i sunt rănite tinerele sentimente, cu toții întorcându-se acasă cu inocența intactă.
Evident, după logica ficțiunii, ne aflăm acum în punctul maxim. Acest răgaz, această familie fericită, acești patru iubiți noi, acest copil care-și scutură treptat timiditatea, toate trebuie să se îndrepte către distrugere, nu-i așa? Pentru că, dacă ar fi să-i lăsăm pur și simplu extatici și ospătându-se, în timp ce peste tot în lume cei mai puțin norocoși se afundă într-o disperare din ce în ce mai adâncă, în timp ce sute de mii pier din lipsă de noroc, de simpatie, de rupii, ar fi oare o împărțire a fericirii corectă? Așa că oftăm, ne facem cruce, murmurăm un Kaddish, săvârșim câteva *puja* și *wudu*, pregătindu-ne pentru inevitabilul care, în acest caz particular, sosește odată cu scrâșnetul pietrișului de pe aleea de la intrare.

3

Auziră scrâşnetul pietrişului de pe aleea de la intrare. Era sâmbătă şi nu aşteptau niciun fel de muncitori. Senderovsky mai adunase nişte bani pentru gospodărie de la Ed şi Karen (şi niscaiva mărunţiş de la Dee), şi acum complicata maşinărie a proprietăţii funcţiona perfect. Apa fierbinte curgea pe ţevi care nu erau din cupru, tufişurile erau tunse de acum fericitul îngrijitor (folosise o subvenţie de la stat pentru a-şi finanţa o nouă motocicletă), şi furnicile erau măcelărite în masă de o companie de pe celălalt mal al râului (mottoul lor: Ucidem cu pricepere). Cel mai important însă, compania de cablu trimisese un reprezentant care să instaleze routere în bungalow-uri, astfel încât colonişţii să-şi poată relua munca. Senderovsky luă acest lucru ca pe un semn că ar putea rămâne acolo pe termen nedefinit, perspectivă care-l bucura, chiar dacă ştia că va rămâne fără bani înainte de prima ninsoare.

Când comesenii auziră scrâşnetul pietrişului, cei care stăteau cu spatele la alee nu se arătară deloc dornici să se întoarcă şi să-l cerceteze pe noul-venit, să-şi lase distrusă minunata pace, aşa cum o făcea uneori strigătul orgiastic al îndepărtatului tren ce gonea către capitala statului. Ce mai e acum, se întrebară ei. Oaspeţi? Invitaţi? Şi încă într-o zi atât de frumoasă? Cine are nevoie de ei? Sau, cu vorbele lui Senderovsky, la dracu' cu ei!

Masha întinse mâna după poşetă şi rezerva de măşti din ea. Îşi aţintiră privirile asupra vehiculului care se îndrepta către ei, zgomotoasa lui apropiere fiind iniţial ascunsă de fantoma unui măr de mult uscat. Nat, cu ochii ei de vultur, fu prima care înţelese ce se petrecea.

— Ce naiba? strigă ea, cu o expresie care de curând începuse să capete proeminenţă în vocabularul ei nevinovat.

Dee, campioana testelor din cabinetele oftalmologice, fu cea care recunoscu apoi bine-cunoscuta formă neregulată şi se schimbă la

față. Senderovsky sări de pe scaun şi-şi acoperi pieptul cu mâinile, ruşinat ca Adam după prima porție de plăcintă cu măr. Iar Ed râse atât de trist, că Vinod se văzu nevoit să-l bată pe spate în semn de simpatie. Colonişti se priviră unii pe ceilalți, ca pentru ultima dată.

— Pot să vorbesc cu Dee?

Întrebarea era îndreptată către Senderovsky, de parcă ar fi fost tatăl ei şi ar fi fost secolul trecut. Actorul era în picioare în uşa verandei. Era clar pentru toată lumea că avea dificultăți tehnice: era tuns de o mână priceputa, şi cu toate acestea părul îi era învăpăiat deasupra capului ca o torță la o Olimpiadă ratată, iar ochii îi aveau luciul stins al coralului mort, învăluit într-o ceață de alge. Transpirația îi lucea pe frunte, ca şi când ar fi fost răscolită de nişte ştergătoare de parbriz, şi maşina lui, al cărei motor uitase să-l oprească, bolborosea şi zbârnâia în spatele lui ca o ploşniță de câmp la sfârşitul verii.

Dee rămase cu spatele la el.

— N-ar trebui să fii văzut aici, îi spuse ea, tare. Nu e bine pentru niciunul dintre noi.

— Da, te rog pleacă, spuse Ed.

— Mă descurc, scumpete, spuse Dee.

— Atunci măcar cu tine să vorbesc, îi spuse Actorul lui Senderovsky. Am nişte veşti.

— Păstrează distanța, îi spuse Masha soțului ei, întinzându-i o mască.

Intrară în Bungalow-ul Petersburg, iar Senderovsky închise uşa în urma lor. Se comporta ca un paznic de vânătoare care izolează un animal periculos. Îşi puse masca şi deschise ferestrele. Actorul privi în jur la fosta sa locuință şi îşi aminti nostalgic de fiecare moment, din clipa când pusese jos sacul de voiaj, în seara când ajunsese acolo, până când ridicase triumfal acelaşi sac pentru a se muta în casa principală şi a-şi reclama locul de drept împreună cu Dee. Acesta era dormitorul modestelor sale începuturi romantice cu ea, internatul iubirii sale, iar acum iată-l din nou acolo, un bărbat mai bătrân şi complet distrus.

— Am vorbit cu Bob Gilderdash, îi spuse Actorul lui Senderovsky.

Acesta era şeful unei reţele mici, dar prestigioase, rivala discretă a celei care comandase iniţial serialul bazat pe cartea lui Senderovsky.

— I-am trimis scenariile tale. Alea amuzante. E mare fan al lucrărilor tale. A fost la Moscova în 1979 sau aşa ceva, aşa că a fost, evident, dat pe spate. A spus că e un imperativ naţional să difuzeze serialul ăsta, indiferent cine câştigă alegerile. Am citat exact.

Senderovsky digeră vestea. Îl rodea vechea foame, şansa de a fi din nou cineva. Şi cu toate acestea era îngrijorat. În coralul stins al ochilor Actorului plutea un nou şi straniu întuneric. Privirea lui era fixată puţin deasupra umărului lui Senderovsky, deşi Actorul era bine cunoscut pentru contactul vizual indestructibil. Pentru prima oară în vara aceea, Senderovsky hotărî să nu mintă.

— E îndrăgostită de Ed, spuse el. Cred că era îndrăgostită de la început, dar i-a fost greu să recunoască chiar şi faţă de ea însăşi. Ce-ar fi s-o laşi în pace?

Cuvintele lui nu avură niciun efect asupra Actorului, remarcă el. Nu se putea să nu fi văzut pe canelele ei de socializare fotografii cu Dee şi Ed fericiţi. Nu avea cum să nu aibă suficientă concordanţă cu experienţa umană, încât să nu-şi dea seama că zâmbetele acelea aparţineau unor oameni care se doresc unul pe celălalt, care zâmbesc unul pentru celălalt, mai mult decât pentru spectatorii lor.

— Pot face lucrurile să meargă, spuse Actorul. Dacă mă ajuţi, te ajut şi eu pe tine.

— Ar trebui să vorbeşti cu Karen, răspunse Senderovsky. A spus că ar putea exista ceva care să te ajute. Stai de vorbă cu ea. Vezi care sunt opţiunile. Nu credeam să spun asta vreodată, dar arăţi groaznic.

— Pot să rămân peste weekend? întrebă Actorul. Nu ştiu unde altundeva să mă duc. Echipa mea nu acceptă să vorbească cu mine decât dacă păstrez distanţa faţă de Dee. Am luat avionul agenţiei în miezul nopţii.

— Trebuie să vorbesc cu Masha, spuse el. Ar trebui să porţi masca tot timpul.

— Nu am, spuse Actorul. Virusul, vreau să zic.

Îşi lovi palmele între ele de trei ori, în succesiune rapidă, ca la un spectacol de flamenco.
— Ascultă, spuse. Am o idee. Noi trei ar trebui să fugim împreună.
— Eu, tu şi Masha?
— Eu, tu şi Dee. Pot să te fac important. Toate astea – făcu un semn cu mâna de jur-împrejur – ar putea deveni un trecut amuzant, un asterisc pe pagina cu biografia ta. Ai putea fi un jucător important. Sunt pe punctul de a porni o companie de producție. Am lua singuri deciziile.
Senderovsky clătină din cap dintr-o parte într-alta, în stilul mamei lui Vinod, celebrul „da-nu" indian neangajant.
Odată plecată reticenta sa gazdă, Actorul se aşează greoi pe pat şi-şi şterse filmul de transpirație de pe față. Parazitul său secret era cu el de cinci zile, posibil răsărit din valul de aerosol din toaleta unei benzinării din Palm Desert, unde el şi Elspeth se opriseră în mijlocul unei lungi bătălii, încheiată cu ambii pugilişti plângând într-un Alfa Romeo decapotabil, dar cu numai unul dintre ei lovit. Sau poate că nu fusese norul fecal, ci bătrânul care ieşise împleticindu-se şi tuşind din baie, înainte ca Actorul să-i ia locul pe toaletă, cu masca atârnând inutil sub nas. Sau poate că era darul de despărțire al lui Elspeth însăşi care, deşi asimptomatică, tocmai se bucurase de o întâlnire nemărturisită cu un temerar influencer din Los Angeles, cu o igienă inconstantă. Chiar acum, parazitul sonda fiecare sector al Berlinului divizat care era trupul Actorului, căutând o poziție mai bună, o uniune pulmonară cu acest animal neadormit, cu gustul extincției acrindu-i permanent gura.
Actorul se ridică în picioare, simțind prezența lui Dee în apropiere, şi-şi spuse că era momentul pentru tărie morală, nu pentru disperare.
Tuşi o dată, de două ori, simți în stomac de acum familiara chiorăială lichidă şi cum îi vine înapoi pe esofag salata de mazăre cu portocale pe care o mâncase în avion şi aproape că reuşi să ajungă până la baie înainte de a vomita.
În casa principală şi în bungalow-uri erau în plină desfăşurare negocieri aprinse. Pe verandă şi în „camerele de lucru" se țineau

consilii de urgență. Voci care fuseseră calme săptămâni la rândul se ridicau acum brusc. Erau colonişti care plângeau. Sau care-şi reţineau lacrimile. Numai Nat se bucura de întoarcerea lui, de împlinirea profeției ei, de apropierea măreției. O rugase pe mama ei să-l lase să rămână. Ea şi Karen aveau să-i coasă o mască nouă şi elegantă şi apoi să-l izoleze câteva săptămâni. Nat îl vedea ca pe o pasăre rănită.

— Nu-l iubesc şi nu-l vreau, îi spuse Dee lui Ed. Nu mai vorbi despre el ca şi când ar fi un rival. Ca şi când n-aş avea dreptul să aleg.

— Trebuie să mai fi rămas un tăciune, ici sau colo, făcu Ed.

Erau în bungalow-ul ei, înconjuraţi de maşini de scris, a căror prezență le îmbogățea neintenționat vocabularul.

— Ce tăciune?

— Tăciune de dorință. Din partea ta. Pentru el.

— Nu mă lua acum cu „engleza ca a doua limbă".

— Du-te dracului, spuse Ed, surprins că remarca ei încă îl mai putea răni. Mă gândeam la cariera ta.

— Cum poți să spui asta? Se presupune că trebuie să aleg între doi bărbați pentru cariera mea? Între un bărbat pe care-l vreau şi unul pe care nu-l vreau?

Ed îşi dădu seama de gafă şi i se făcu ruşine. Dee ieşi în trombă şi el o urmă în noaptea caldă şi luminată de lună.

— Îmi place că eşti tenace! strigă Ed în urma ei. Te iubesc pentru asta!

Dee porni în fugă în josul aleii şi în bătaia farurilor unui camion care stătea la capătul ei, cu motorul la relanti. I se păru că vede la volan un băiat abia ajuns la vârsta permisului de conducere, cu centura de siguranță desfăcută, cu ochii fixaţi, temători, asupra femeii care apăruse din ceață, alergând către el de parcă ar fi fost gata să se arunce pe capotă, într-un gest mediteraneean exagerat. Şoferul stinse grăbit lumina din plafon şi se adânci într-o umbră infamă, dădu înapoi, ieşi de pe alee şi apăsă pedala de accelerație cu o tinerească lipsă de concesie. Ea fugi după el fără să-i pese. Se putea pune cu oricine. Cu un actor bolnav din dragoste, cu iubitul ei cel laş, cu un ţopârlan cu o puşcă.

— Se joacă cu tine, pur şi simplu, îi spunea Masha soţului ei, în casa mare.
Erau în dormitor, amândoi goi, pentru că de curând încetaseră să mai poarte haine după ce Nat se ducea la culcare însoţită de poza lui Jin şi de prosopul cu Llama Llama, iar dormitorul lor simplu fusese re-erotizat.
— Dar dacă? Dacă! strigă latifundiarul.
— Şşşt! ceru Masha.
De pe hol se auzi cum Nat geme tare. (Era fugărită în vis de o viespe ucigaşă, şi vocea tatălui ei sunase ca şi cum bâzâitul acesteia era foarte aproape.)
— L-am adus unde l-am vrut, continuă Senderovsky.
— Nu e niciodată unde-l vrei tu. E o calamitate. E un pericol. Pentru sine însuşi şi pentru ceilalţi. Are nevoie de ajutor.
— Poţi să-l ajuţi tu.
— Nu sunt sigură că pot.
— Aş putea spune ceva acum. Aş putea pomeni ce ai făcut.
— Când lucrurile erau diferite între noi doi, spuse Masha, când căsnicia noastră exista doar cu numele, l-am spălat în duş şi a terminat în mâna mea, poate de vreo douăzeci de ori.
Senderovsky simţi gelozie faţă de proporţiile sincerităţii ei. Cum putea cineva să spună adevărul cu atâta uşurinţă? De asta exista avertismentul „Nu te căsători cu un psihiatru”.
— Nu eşti obligat să trăieşti aşa, spuse ea, cu toate minciunile şi manipularea. Amândoi ştim de unde provin toate astea. Ai fost minţit din clipa când te-ai născut. Putem să dregem lucrurile, jur. Mă întorc în practica privată.
— Numai dacă vrei asta, spuse Senderovsky, incapabil să recunoască cât de multe era soţia lui dispusă să facă pentru el. Dar tot nu poţi salva colonia de bungalow-uri. Pentru asta avem nevoie de un serial pe post.
— Ştiu cât de mult ţii la locul ăsta, spuse Masha, dar e numai un substitut pentru amintiri. Pentru un timp când ăsta era singurul loc sub soare unde aveai prieteni şi erai binevenit şi iubit, şi toată lumea vorbea pe limba ta. Acum ai prieteni, vorbeşti limba şi nu mai trebuie să suferi de dorul meu, poţi să mă ai în fiecare zi şi-n fiecare noapte.

Senderovsky se întoarse cu spatele la ea şi-şi ascunse faţa în pernă. Tatăl din el, Boris, nu putea tolera lacrimile. Dar lacrimile nici nu veneau, de parcă i-ar fi fost cauterizate canalele lacrimale. Niciodată nu ştiuse cum să reacţioneze la sentimentele celorlalţi.
În copilărie, când mama lui îl strângea în braţe – modul ei de a-i arăta iubirea – chiţăia încântat „Mama, termină!", dar vocea lui îşi pierduse de mult acel registru.
— *Dorogoi*, spuse Masha („Dragul meu"), fă-o pentru tine, dacă nu pentru mine şi Nat. Salvează-te de suferinţa asta interminabilă. E în regulă să renunţi la un vis. Cele mai multe visuri nu se împlinesc. Toată ţara noastră află asta chiar acum.
— Trebuie să repari lucrurile, îi spunea Vinod lui Karen.
Stăteau întinşi, şi ei tot goi, în dormitorul bungalow-ului ei dublu, iar lângă fereastră ţipa o pasăre. Opriseră aerul condiţionat şi se bucurau de parfumul trupurilor lor, aşteptat în total de aproape un secol.
— Mă doare când spui asta, răspunse Karen. Ca şi când tot ce am făcut e monstruos. Am oferit ce cerea piaţa. Au fost întotdeauna cele mai bune practici? Sigur că nu. Niciodată nu se întâmplă aşa. Au existat investitori.
— Nu puteai să faci ceva frumos? întrebă Vinod. Ceva mai puţin coercitiv decât Tröö Emotions?
— Nu voiau ceva frumos. Am încercat un algoritm pentru posesorii de animale de companie. Oamenii erau deja îndrăgostiţi de câinii lor. *Pe bune*, vreau să zic.
— Trebuie să repari lucrurile, repetă Vinod. Ştiu că-ţi face rău să-l vezi cum e. Şi dacă nu-ţi pasă de el, atunci gândeşte-te la Dee şi Ed. N-o s-o lase niciodată în pace. E posedat.
— Niciodată în viaţă n-o să mai am o idee bună, spuse Karen.
— De ce?
— Pentru că de la început n-am avut o idee bună.
— Atunci de ce ai mizat totul pe ceva în care nu credeai?
— Nu ştiu, *Vin*, spuse ea răstit, întorcându-se cu spatele la el. Nu putem fi toţi mulţumiţi să lăsăm societatea să se pişe pe noi de dimineaţa până seara.
El o atinse pe umăr şi pe gât, observând cum îşi încrucişase braţele la piept. Puţinele partenere pe care le avusese îl făceau să

fie nesigur de cum trebuiau purtate certurile între iubiți. La fel ca Senderovsky, era mereu diplomat, însă blândețea lui, sau mai degrabă rezerva lui („micul nostru brahman *bhenchod*", îl numea tatăl lui, chiar dacă făceau parte din casta negustorilor, chiar dacă el însuşi îşi dorise atât de tare sfinţenia), putea părea prefăcută şi deloc de ajutor. Dacă nu mă cert cu ea, îşi spuse, aş putea pierde ocazia să o ajut să-şi aline depresia.

— Mi se pare, începu el, că noi toți trei – tu, eu şi Sasha – suntem produsele eşecurilor afacerilor taților noştri.

— Iubitule, am deja un psihoterapeut, spuse ea. Probabil cel mai bun din oraş. Practic tu eşti toată fericirea mea acum, împreună cu Nat. Nu e nevoie să îți asumi încă un rol. Ține-te de competența ta de bază, care este să fii Vinod.

— Şi cred că încerci să răzbuni greşelile tatălui tău.

Karen se apropie din nou, până când se lipi de el.

— Ia-mă în brațe, spuse ea.

El o luă. Karen avea o burtică nou căpătată, care lui îi plăcea în mod atavistic, un semn că mănâncă bine, împreună cu brațele întărite de înot şi părul lung ca în tinerețe.

— Era aşa un ratat, spuse Karen. Aşa un ratat arătos. La Seul chiar aveau bani, nu mulți, dar destui, şi i-a risipit de parcă ar fi fost Ed sau aşa ceva. A tot deschis magazine unde nu era nevoie, unde exista deja un competitor stabilit de mult. Bayside, Douglaston, până şi nenorocitul de Great Neck? Ce credea, că zâmbetul lui o să-i aducă clienții celorlalți?

Sări în picioare, cu pielea închisă în lumina palidă.

— Tații ăştia arătoşi sunt cei mai răi. Nu sunt în stare să se adapteze. Accepți insultele, accepți jignirile. Faci bani şi taci din gură. El nu şi nu. O singură atingere, şi se făcea ghem ca un împuțit de pangolin. Ştii ce, eu sunt mai coreeană decât el în unele privințe. Era un visător nenorocit, şi apoi Evelyn s-a luat după el cu diploma ei în arte. Tata nu pricepea. Ce sunt afacerile? Luptă corp la corp, zi de zi. Cum îi zice Sasha?

— Stalingrad. Dar, iubito, nu poate fi aşa tot timpul. Nu trăim într-o zonă de conflict.

— Nu?

— La un moment dat zbuciumul se termină. N-are cum să merite.

— Pot să fac orice pe lume în momentul ăsta, spuse ea. Putem călători pe Lună. Ne putem cumpăra un senator din Sud. Putem trăi la cinci mii de kilometri sub apă. Totul este posibil. Acum că te am pe tine.
— Şi dacă totul e posibil, spuse el, atunci trebuie să-l ajuți. Trebuie să acționezi. Asta nu înseamnă că produsul tău e un eşec.
— Produsul meu e un eşec şi jumătate.
— Ajută-l pe el şi n-o să mai fie.
— O să arate ca nişte scuze publice.
— Închipuie-ți ce ar însemna asta, cineva din industria ta care spune lumii întregi: „Am făcut o greşeală. Am sperat să iasă bine, dar a ieşit ca de obicei."
Karen zâmbi, cu amândouă gropițele din obraji activate.
— I-auzi ce spui, spuse ea. Nu te-am auzit niciodată atât de hotărât.
Îl sărută, simțindu-i tuleiele de pe buza de sus, transpirația de pe bărbie, o insuportabilă drăgălăşenie copilărească. Şi el se gândea la acelaşi lucru, cum pe vremuri adormeau cu capul pe umărul celuilalt în paturile lor din copilărie (complet îmbrăcați, evident), cu televizorul mergând. Părinții lor îi văzuseră şi fuseseră şocați, la Karen țipaseră aproape un an după aceea. Dar în cele din urmă se împăcaseră cu ideea. Văzuseră şi la televizor. În țara asta, un băiat şi o fată trecuți de pubertate, pur şi simplu prieteni.
Actorul, carantinat, fusese lăsat singur şi tânjind în Bungalow-ul Petersburg. Masha îi lăsa mâncarea în fața uşii, mult-admiratele ei clătite cu coacăze la micul dejun, iar la prânz resturile festinului pregătit de Ed pentru cină. Odată, Actorul deschise fereastra şi privi afară.
— Mash, spuse el, vino înăuntru şi vorbeşte cu mine. Doar vorbim, nimic altceva.
Dincolo de barba nerasă şi de resturile de suficiență, Masha îi zări paloarea feței şi se feri un pas înapoi. O ființă omenească fusese secată ca o mlaştină din Mesopotamia – şi pentru ce?
— O să te simți mai bine, spuse ea. Karen o să vină să vorbească cu tine. Fii tare, bine?

— Nu vrei să fii prietena mea? întrebă el. Nu vrei să mă ajuți să vorbesc cu ea?
Prin „ea” se referea la Dee, presupuse Masha. Se întoarse şi porni cu pas grăbit, cu ochii aţintiţi asupra etajului casei, unde soţul şi fiica ei jucau un joc de cărţi rusesc numit Nebunul.
Simţea în măduva oaselor cum toamna se răcea brusc şi irevocabil, cum vara putea fi atât de iute înlocuită de necunoscut. O expresie americană: „a trage de timp”. Urmată de o imagine din ţara ei natală: tancurile pe străzi, înaintând în şir. Ştia că Senderovsky avea întotdeauna rezervorul maşinii plin, pentru o evadare peste graniţă, dar graniţa era acum închisă. Sezon de vânătoare sau nu, focurile de armă continuau să răsune pe dealurile îndepărtate, devenind din ce în ce mai puţin îndepărtate. În apartamentul ei cu dulap cu oglinzi din Rego Park, Lara râdea de ea.
— Ce să fac? întrebă Actorul, vorbele ieşindu-i păstoase şi neclare. Cum să fiu?
Erau aşezaţi pe canapeaua din camera de zi a bungalow-ului ei. Toate ferestrele erau deschise, ca precauţie împotriva virusului. Ea îi arăta fotografii, poze reale, pe hârtie lucioasă, cu el însuşi în diverse stadii ale vieţii, multe dintre ele făcute în perioada New Haven, zilele acelea de „dinainte”, atât de proaspete, de răsfăţate, promiţătoare, dar zbuciumate – exact înainte ca big bangul să pună în mişcare un nou univers pentru el şi pentru fanii săi.
— Nu înţeleg, îi spuse lui Karen. N-ar trebui să-mi arăţi fotografii cu Dee? Sau poate imagini comparative cu Elspeth? Alte persoane de care m-am îndrăgostit?
— Nu, răspunse ea. Doar tu.
Fotografiile continuară să curgă. Nu avea idee că există atât de multe în domeniul public. În timp ce le răsfoia, îşi aminti de mama sa. Mama sa atât de frumoasă, care ori nu-l scăpa din ochi, ori nu-l putea vedea în ochi. Mai târziu identificaseră boala de care suferea. Actorul ştia ce e, aşa că nu mai era important şi refuza să se lase definit de asta. O poză pe film, el cu urechi de iepuraş şi tricou cu numele unei staţiuni de schi. Un copil cu unt de arahide pe nas (nu putea fi el, niciodată nu fusese atât de caraghios). Pe bancheta din spate a unei maşini, cu capul pe

braţe, prost dispus. Întotdeauna exista o prezenţă în apropiere, o aluzie la boala ei, şi ce dacă? Îşi impuse să-l iubească pe băieţelul din poze, dar lipsea un ingredient. Pe de altă parte, dacă ingredientul acela n-ar fi lipsit, ar mai fi existat Actorul?

— Gândeşti prea mult, spuse Karen, cu toate că el nu scosese nicio vorbă.

— Ştiu, răspunse Actorul. În meseria mea, excesul de gândire e anatemă.

— Algoritmul caută o vulnerabilitate în ochii tăi. În ridurile obrazului. În privirea ta. În tremurul bărbiei. Persoana la care te uiţi când e pornită aplicaţia e doar un înlocuitor. Când scriam aplicaţia chiar am cercetat Metoda de actorie. Pe scenă, întotdeauna substitui din propria experienţă. Găseşti declanşatorul emoţional. Dee e un substitut. Eşti îndrăgostit de o absenţă. Când te uiţi la fotografie, absenţa e codificată în propriii ochi. O confunzi cu iubirea pentru ea.

— Cred că înţeleg, spuse el.

Karen observă că avea prea multă transpiraţie pe frunte şi nu suficientă energie în ochi. Întregul lui trup se încorda în aşteptarea unui rezultat.

— Nu poţi să înţelegi imediat, spuse ea. Durează ceva. Gândeşte-te la toate astea o vreme.

— E ca şi când toată povestea a fost o capcană pentru mine, spuse el.

Karen se crispă de mirosul răsuflării lui. Şi de faptul că era suficient de aproape ca să-l simtă.

— Faptul că sunt bun la ceea ce fac a transformat asta într-o armă împotriva mea, continuă el.

— Îmi pare rău, spuse Karen. Există aspecte secundare ale tehnologiei.

— Vrei să spui că ai dat-o-n bară.

— Da.

— Intenţionat.

Karen rămase tăcută. Actorul nu mai era în stare să-şi reţină tusea care îl încerca încă de când intrase în încăperea violet, unde şapte băieţi coreeni se uitau la el din de două ori pe-atâtea postere şi duse pumnul la gură. Karen se îndepărtă, politicoasă.

Actorul încerca să-şi reprime şi diareea care-i bolborosea în stomac. O clipă, i se păru că e înapoi la o filmare dintr-un oraş străin, cu aleile sale înguste zumzăind de ceramică glazurată şi de europeni corpolenți, unde în ciuda atenției serviciilor de producție reuşise să mănânce ceva care nu-i priise.

— Trebuie să plec, spuse el. Trebuie să ies de-aici.

Lăsă uşa deschisă când ieşi din bungalow, iar Karen zări o căprioară, perfect încadrată în tocul uşii, cum îşi întinde gâtul ca să ajungă la mărul mic şi verde dintr-un pom. Auzind agitația plecării Actorului, animalul se întoarse, încordându-şi umerii şi coapsele.

Karen o privi cu o jumătate de zâmbet, visând la o legătură, dar căprioara deja dispăruse.

4

Cu toţii păreau celebri, chiar şi oamenii de care Senderovsky uitase, prieteni periferici care se desprinseseră şi-şi formaseră propriile grupuleţe, propriile vieţi urbane sau suburbane. Fie că data imprimată cu litere galbene în colţul din dreapta jos al fotografiei era 1987, 1993, 2022 sau oricare dintre anii intermediari, liceu, facultate, primii ani ai succesului său, Senderovsky, Karen şi Vinod şi zecile, dacă nu sutele de prieteni care cândva orbitaseră în jurul lor erau îmbrăcaţi sclipitor, perfect încadraţi de lentila aparatului de fotografiat (pe vremea aceea, oricine avea în mână un Fuji de unică folosinţă era un fotograf de modă în devenire), zâmbitori, strâmbându-se, arătând cu vârful ţigării aprinse, scoţând limba, râzând la albii indigeni (care întotdeauna păreau în egală măsură şi timizi, şi siguri pe ei), cu blugi lălâi, apoi cu blugi strâmţi, purtând pălării *kawaii* din Japonia şi pozând în faţa unor cabine telefonice cu o doză de Cola aşezată pe Bell Atlantic, sau ţinând în poală farfurii cu ceea ce pe atunci se numea mâncare etnică (mâncare la fel de „etnică” pe cât erau şi ei), şi păroşi şi înspăimântători şi drăgălaşi şi privind iritaţi în depărtare, toate feţele acelea de beţivi şi de asiatici îmbujoraţi, şiruri îngrijite de cărţi înconjurate de pahare cu scrum de ţigară în ele, dezvăluind burice şi haine sintetice, îmbrăţişându-şi coafeza împrumutată din Osaka, examinând tatuajele unor prieteni mai aventuroşi, alăturându-se unor formaţii al căror nume includea fie „Pale”, fie „Fire”, citind *Geek Love* pe nisipul sărăcăcios de pe Rockaway Beach, stând turceşte pe capota unui Oldsmobile – şi cu câtă grijă era făcută fiecare fotografie, pentru că developarea filmului costa bani, aşa că nu apăsai pe buton la întâmplare, prin urmare toţi participanţii se străduiau să se adune, să formeze un tablou, să încerce să cuprindă lumea întreagă.

— Nu-mi amintesc deloc aşa vremurile alea! exclamă Senderovsky. Credeam că erau zilele cu coliere de scoici şi

sandale Teva. Credeam că nu făceam decât să încercăm să ne integrăm. Dar eram formidabili! Arătam formidabil. Nu numai tu, Karen, cu toții. Isuse, Vinod, erai îmbrăcat în Christian Dior vintage!

Asistenta lui Karen trimisese o jumătate de duzină de cutii de pantofi pline cu fotografii, cea mai mare parte a arhivei ei predigitale, şi acum toți trei erau pe veranda acoperită, după cină, lucirea oranj a lumânărilor scoțând în evidență portocaliul epocii, portocaliul puloverelor de schi din poliester, portocaliul părului lui Karen din 1999.

— Ce ciudat, continuă Senderovsky tare (era beat), când te gândeşti că întotdeauna am scris despre noi printr-o lentilă comică, dar realitatea de pe teren era atât de diferită. Eram copii fericiți în vremuri fericite. Cel puțin pentru noi erau fericite.

(De cum spuse asta, se gândi la viitorul destinat fiicei sale, ce fel de maturitate avea să-i permită să aibă, dacă avea să-i permită.)

— Cred că se vede o progresie clară aici, spuse Vinod, pufăind un cui. După 1991 se pare că munca lui Karen cu noi începe să dea roade.

— Mda, nu te-ai născut pur şi simplu atât de încântător, făcu Karen. Mai țineți minte cât timp mi-am petrecut la cumpărături cu voi doi la Screaming Mimi?

— Îmi aduc aminte că s-au petrecut o grămadă de bani, replică Senderovsky.

— Şi că trebuia să-ți facem cinste cu scoici şi cartofi prăjiți la Florent după aia, spuse Vinod, ca „onorariu al succesului".

Luă o poză din cutie, o ridică pentru a o lăsa mângâiată de vânt. Dispoziția i se strică imediat.

— Asta e petrecerea pe care a dat-o Suj pentru Sasha când i-a apărut prima carte? întrebă el. Aia la care a reapărut Masha.

— Şi la care l-ați cunoscut pe Ed, spuse Karen. Vă aduceți aminte cum la început ați zis că e un labagiu arogant?

— A fost *şi* petrecerea la care adjunctul primarului, sau aşa ceva, era la noi în baie, trăgând cocaină pe nas, spuse Senderovsky.

Întotdeauna pomenea acest detaliu (eronat) de parcă ar fi surprins cel mai bine ultimul moment cu adevărat nebunesc al

trecutului său, tranziția de la petrecăreț la burghezul respectabil şi căsătorit.
Fotografia în chestiune îl arăta pe Senderovsky în picioare, lângă un ziarist rus beat, de cel puțin doi metri înălțime, care-i oferea (din motive acum uitate) o armură din plastic, în timp ce emoționatul autor – cu doar câteva ore înainte, cartea lui primise o recenzie fulminantă în ziare – cuprindea cu brațul o femeie indiană subțire şi cu o expresie suferindă, îmbrăcată într-un tricou şi nişte blugi lălâi, care zâmbea cu buzele, dar nu şi cu ochii.
Vinod apropie fotografia. Cei trei prieteni întotdeauna avuseseră relații cu persoane din patriile celorlalți. Senderovsky petrecuse trei ani alături de Suj, o indiancă Sindhi bogată şi blândă, în casa din Fort Greene pe care ea şi Sasha o renovaseră cu grijă şi pe care părinții i-o cumpăraseră ca „investiție". Vinod fusese cu profesoara coreeană cea dificilă. Chiar şi Leon Wiśniewski al lui Karen era de origine est-europeană, chiar dacă nu de-a dreptul rus. Şi chiar în seara aceea, Senderovsky avea să se reîntâlnească cu fata de care fusese îndrăgostit încă din copilărie şi, după multe remuşcări şi greşeli, avea să o părăsească pe femeia care, aşa cum recunoştea întotdeauna, dăduse pentru el „cea mai bună petrecere din viața mea".
Vinod nu ştia de ce fotografiile de la petrecerea aceea îl răneau atât de tare, sau de ce era atât de supărat în numele lui Suj. La urma urmei, nu el fusese cel respins. Următoarea fotografie îi înfățişa pe cei trei prieteni, pierduți în mijlocul petrecerii zgomotoase pe care nici chiar cele patru etaje ale casei nu o puteau cuprinde. (Într-un final, fusese chemată poliția şi non-primarul adjunct sărise pe fereastră.) Senderovsky era în centru, încercând să pară *cool*, dar privirea lui spunea că întregul eveniment, întreaga aplecare către celebritate erau deja peste capacitățile lui; Vinod, la stânga lui, arătând prima pagină din secțiunea literară a ziarului, pe care Senderovsky poza în cel mai serios mod posibil ca romancier rus, cu mâna sub bărbie (arăta de parcă se pregătea ca în clipa următoare să abolească sclavia); şi la stânga lui Karen, cu gropițe în obraji şi cu ochii sticloşi şi cu (foarte posibil) urme de narcotic pe o nară, rezemată de

sărbătoritul proaspăt autor atât de drăgălaş, de parcă tocmai l-ar fi cunoscut şi s-ar fi îndrăgostit de el pe loc, cu trupurile lor unite într-o jumătate a fotografiei, pe când în cealaltă trunchiul lui şi al lui Vinod erau depărtate, cu braţul lui Senderovsky aruncat de gâtul lui Vinod ca şi când s-ar fi sprijinit de un fotoliu dintr-un hotel.

Vinod puse fotografia jos. Prietenii lui continuau să pălăvrăgească, amintindu-şi de prietena lui Suj care absolvise o facultate de artă din Ohio şi a cărei poreclă, atribuită foarte perspicace, recunoşteau ei, era Gen, materie pe care acum o preda, culmea, tocmai la New Haven.

Senderovsky pusese un playlist numit „Sunetele Sahelului", dar ritmurile din Mali nu-l făceau pe Vinod să se simtă cu nimic mai bine. Ar fi vrut să-şi dea seama de ce brusc era atât de deprimat. Se uită de la unul dintre prietenii săi la celălalt. Karen purta mască de când stătuse de vorbă cu Actorul în bungalow-ul ei (şi de asemenea spălase şi dezinfectase toate suprafeţele din camera de zi, deşi această formă de transmitere a virusului nu mai era considerată probabilă), tifonul albastru ascunzând forma de pescăruş în zbor a buzelor ei.

Prin contrast, Senderovsky nu era mascat. Şi Vinod simţi cum în el înfloreşte furia din cauza feţei goale a prietenului său, în timp ce latifundiarul sărbătorea din nou cea mai grozavă seară din viaţa sa, pe care o datora unei indience naive, şi asta cu numai doi ani înainte de a-i spune lui Vinod că romanul său e prea „înglodat în istorie", prea formal şi distant şi îngrozitor de lipsit de umor.

„Formal şi distant" fuseseră şi cuvintele pe care le folosise pentru a descrie comportamentul lui Suj pe când încerca să obţină permisiunea prietenilor pentru a se descotorosi de femeia alături de care trăise mai mulţi ani, pe banii căreia trăise şi cu care, la un moment dat, intenţionase să se căsătorească. O abandonase numai pentru a putea să o culeagă pe Masha de pe culmile trecutului îndepărtat. Chiar şi pe atunci, îşi amintea Vinod, o îndemnase pe Masha să se orienteze către mult mai rentabila radiologie, în loc de psihiatrie.

— Uite, Karen! strigă Vinod. Licurici!

Pajiştea unde stătea zilnic turceşte, cu materialul de lectură şi contempla irealitatea era acum fosforescentă de insecte.
— Ştii, şi eu am amintiri frumoase legate de licurici, spuse Senderovsky.
Aşa cum se aştepta Vinod, începu să povestească despre verile petrecute în Crimeea. Vinod se ghemui lângă Karen aşa cum ea se lipise de Senderovsky în fotografia triumfului.
— Dă-mi un sărut, spuse el. Au ieşit licuricii. E ora giugiulelii.
Ea îl îndepărtă blând, încercând să nu răsufle în direcţia lui.
— O să fie tot aici şi peste o săptămână, spuse ea.
În ochii ei, insectele aducătoare de nostalgie păreau programate. Erau aproape prea perfect aleatorii în sclipirile lor, un algoritm hipnotic menit să încurce trecutul cu prezentul.
— Nu vrei să mă săruţi?
Vinod vorbi cu accentul său bolovănos, încercând să sune romantic şi *filmic*.
— Trebuie să fiu atentă, spuse ea prin mască. Arăta atât de bolnav, adăugă, referindu-se la efortul de deprogramare a Actorului, din urmă cu câteva zile. Cred că avea diaree. Ăsta nu e unul dintre simptome?
— Bine, atunci nu mă săruta, spuse Vinod.
— Trebuie să am grijă de tine, spuse Karen.
Îşi frecă ochiul stâng. Se freca la ochi de două zile. Era ca şi când o insectă şi-ar fi făcut culcuş sub pleoapa ei de jos şi refuza să fie evacuată.
— De ce? Nu sunt invalid.
— Măi, copii, făcu Senderovsky.
Încă de când Actorul revenise, numai pentru a dispărea din nou, Dumnezeu ştie unde (îşi lăsase Lancia acolo), atmosfera pe moşie se schimbase. Bunăvoinţa şi armistiţiul dintre colonişti erau supuse inspecţiei şi reviziei. Poate de aceea se aflau pe verandă în miez de noapte, încercând să-şi potolească emoţiile.
Când luminile se stinseră şi Karen închise numeroasele dispozitive din jurul său, Vinod se apropie de canapeaua din camera de zi unde ea se autocarantinase şi-i cuprinse cu braţele trupul adormit. Karen sforăi fioros în îmbrăţişarea lui, mai tare decât îşi amintea el din copilărie, dar îi găsi gura împroşcătoare şi

i-o sărută. Visând, Karen îl împinse la o parte şi, cu un pufnet de adolescentă, se întoarse către spătarul canapelei. Se frecă de stofa acesteia cu ochiul care o mânca şi gemu nefericită. Vinod se aplecă şi-i mirosi părul şi respiraţia încă proaspătă de la pasta de dinţi. Plămânii săi cândva suferinzi se umplură de ea, iar el se întoarse în pat oarecum sătul, dar simţindu-se tot singur. Dacă petrecerea de debut literar a lui Senderovsky însemna mai mult decât îşi amintea el? Dacă era prea bătrân ca memoria să mai coopereze cu el, ca să înţeleagă ce însemnau de fapt fotografiile acelea lucioase? Nu puteau fi atât de rudimentari pe cât sugerau zâmbetele artificiale pe care posteritatea le dădea drept reale. Dacă fusese luat de prost, iar şi iar?

Pe partea ei de pat era o bucată de hârtie, un fragment dintr-o lecţie pe care Karen i-o preda lui Nat, cele mai importante fraze în coreeană, scrise în engleză şi în hangul: „Mă doare capul, mă dor ochii, mă doare gura, mă dor picioarele, e prea puţin, e prea mult, nu-mi place.”

5

Vinod stătea în mijlocul pajiştii sale, pe carpeta braziliană, citind *Un erou al timpului nostru*. Ediția aceea a romanului rusesc din secolul al XIX-lea începea cu o varză de introducere scrisă de Senderovsky, în care acesta spunea mai ales cum şi-ar dori un viitor al literaturii fără eroi chipeşi. Stoluri de păsări se instalaseră în ulmi, deasupra capului blândului cititor şi trăncăneau ore în şir, doar pentru ca apoi să se oprească, de parcă cineva ar fi spus ceva jenant.

În ultima săptămână, Karen dezvoltase – dacă acesta e cuvântul corect – conjunctivită, şi acum ca precauție locuia pe canapea, la distanță de ceilalți colonişti, inclusiv de iubitul ei. Pe Vinod asta îl scotea din minți. Dacă era să se izoleze de el, măcar să ia dormitorul bungalow-ului, unde el o putea servi credincios cu mâncare şi băutură şi putea dormi el pe canapea. Şi, în plus, dacă e vorba despre virus, conjunctivita nu afecta în special copiii? Şi, în plus, Karen nu-şi pierduse gustul sau mirosul ca cei mai mulți dintre cei afectați; încă mai putea aprecia mâncărurile gătite de Ed pe care Masha i le lăsa în fața uşii de la intrare. Şi, în plus, ar fi trebuit să nu-şi mai scarpine ochiul; Vinod ar fi fost încântat să-i schimbe compresele reci, dacă l-ar fi lăsat. Şi, în plus, asistenta ei deja comandase picăturile cu steroizi, cu ajutorul rețetei scrise de Masha.

În ziua aceea, conjunctivita se agravase, şi Karen intră într-o stare de teroare egalată numai de o bruscă senzație de oboseală cleioasă, de parcă nu-şi putea depărta degetele unul de celălalt sau desprinde dinții de sus de cei de jos, cu atât mai puțin să ridice mâna să se scarpine la ochi. (Şi exact asta avea nevoie urgentă să facă, să-şi scoată ochii ca ăla cum-mă-sa-l-cheamă, nenorocitul de rege grec antic.) La dracu' cu „şi în plus"-urile lui Vinod. Se expusese Actorului care, idiot nenorocit şi fără minte, adusese chiriaşul secret în colonie. De ce-l ascultase pe Vinod şi-l ajutase pe Actor? De ce-l lăsase Senderovsky să se întoarcă, în

primul rând? De ce nu pusese Masha punct întregii chestii? Poate că încă mai avea sentimente pentru el, în poşeta aia demodată cu paiete pe care o numea inimă.
Şi, desigur, partea esenţială a întregii poveşti: dacă n-ar fi fost produsul lui Karen, nimic din toate acestea nu s-ar fi întâmplat. Dacă măcar Vinod ar asculta-o, dacă s-ar duce să locuiască în casa mare, sau dacă ar ocupa bungalow-ul Big Island, acum că Ed coabita cu Dee. Dacă măcar i-ar putea da lui Nat încă o lecţie de coreeană. Limba avea nevoie de întreţinere constantă, iar nenumăratele filme cu Bomi Caracatiţa Ortografică, care deseori făcea greşeli amuzante, dar instructive, nu aveau să fie suficiente. Dacă propria mamă ar fi fost mai strictă în privinţa asta, în învăţatul limbii materne, ar fi fost acum o persoană diferită, mai mândră. Poate că totul ar fi ieşit bine.
Vinod auzi agitaţie mai sus pe deal, provocată de oameni, nu de păsări. Până acum îşi cunoşteau unii altora vocile şi îi auzea pe Dee şi Ed certându-se în public, împreună cu vocea de mezzosoprană panicată a lui Senderovsky. Ce se petrecea? Mai era mult până la cină. Deci trebuie să fie vorba despre Karen. Poate că i se înrăutăţise starea. Ar fi trebuit să rămână lângă ea, în camera din faţă a bungalow-ului, oricât de poluată ar fi fost, chiar dacă ea l-ar fi gonit.
Se ridică şi cartea îi căzu din mână. Se întinse să o ridice, coperta strident colorată rămânând suspendată în iarbă, dar mâna nu apucă nimic. Se întinse după carpetă, dar aceasta era acum prea departe. Cum era posibil? Era chiar *acolo*. Ridică mâna după ea, dar nu reuşi decât o fluturare a braţului, ca şi când carpeta ar fi plecat la şcoala de covoare, şi el, părintele îngrijorat, şi-ar fi luat rămas-bun. Ziua părea acum imposibil de lungă, de parcă ar fi făcut parte dintr-un calendar extraterestru. Trebuie să fi trăit în aceeaşi zi timp de săptămâni în şir, ca un locuitor de pe Venus. Hotărî să inspire aerul umed, dar mângâiat de vânt al verii din jurul său, însă acest act simplu, contractarea pieptului, pauză, destinderea pieptului, părea acum să aibă prea mulţi paşi ca să-i poată urma într-un timp atât de scurt.
În partea de jos a câmpului vizual îi licăreau culorile migrenei. Ştia ce are de făcut: să-şi târâie paşii de pe pajişte către

bungalow-ul lor, dar acest lucru părea acum pe jumătate imposibil, ca şi când ar fi trebuit să emigreze la deal fără documentele necesare. Făcu câțiva paşi, apoi se rezemă de terenul dinaintea sa, cu palma întinsă pentru a-şi opri căderea. Pulpele îi ardeau, cineva trebuie să i le fi mângâiat cu mâna fierbinte, dar când se răsuci, cu gâtul ca într-o menghină dureroasă, pentru a privi în spate, nu era nimeni care să-i țină tovărăşie (chiar şi soarele era acoperit de nori dantelați). De ce trebuia să urce dealul ăla până la grupul de bungalow-uri pastelate, care-i arătau toate dosul? De ce să nu aranjeze o siestă pe proaspăt cosita pantă catifelată? Care era scopul întregului chin? Karen, trebuia să ajungă la Karen. Continuă să urce, cu mâna întinsă dinaintea lui, ca o formă de asigurare în caz că se prăbuşea. Când ajunse la treptele de cedru ale verandei acoperite, primul avanpost al civilizației, îi trebuiră câteva secunde ca să-şi dea seama unde anume era.

Odată deschisă uşa bungalow-ului lor, spera că se va prăbuşi în încăperea umbrită şi răcorită de aerul condiționat. Dar aerul părea cald şi arzător şi deloc plăcut. Iubita lui era întinsă pe canapea, sub o pătură, cu picioarele în şosete japoneze ieşindu-i la un capăt, cu o compresă pe ochiul stâng care-i amintea de monedele din aur puse pe ochii morților.

— Karen! strigă el.

Numai că nu era un strigăt. Era un scâncet stins. Ea se mişcă, chinuit. Din nou, aşa cum se întâmplase în cea mai mare parte a vieții lui, erau împreună, dar separați. Cel puțin Karen era încă în viață. Vinod intră în camera lor şi să prăbuşi pe pat. Trebuia să scoată ceva de pe fundul valizei. Teancul subțire de documente legalizate, împreună cu un teanc mai gros de articole imprimate în studioul lui din Elmhurst în primele zile ale epidemiei. Nu trebuia decât să găsească puterea de a o face.

Karen descoperi documentele trei zile mai târziu. Vinod zăcea pe burtă în dormitorul lor. Ea avea ochiul bolnav închis şi purta mănuşi chirurgicale, o mască şi una dintre vizierele de plastic pe care asistenta ei le comandase pentru toți cei din colonie, la instrucțiunile Mashei. Valiza lui era deschisă şi părea răvăşită, un

torent de lenjerie de corp neagră şi de ciorapi albi găuriți pe care Karen intenționase să-i înlocuiască la venirea frigului.
— Vinod, spuse ea.
Un murmur. Karen auzi un şuierat lung, acordeonul închis în pieptul lui.
— Vinod! strigă, scuturându-l de un picior.
— Acoperă-mă, spuse el.
Trupul îi tremura uşor, la intervale regulate, în special în jurul subsuorilor şi la coapse, ca şi când ar fi fost un câine înspăimântat.
— Ți-e frig? întrebă ea. O chem pe Masha să se uite la tine. Ce e asta?
Puse mâna pe hârtiile împrăştiate în jurul lui.
— Sunt pentru tine, spuse el.
După fiecare cuvânt avea nevoie de o scurtă pauză. Înțelegea acum expresia „a-ți trage răsuflarea". El nu şi-o putea trage. Continua să se îndepărteze de el. Acum, că era oarecum treaz, nu putea sta nemişcat. Muşchii îi erau în flăcări, muşchii lui cei noi, întăriți de înot şi de sport. Ce risipă nenorocită. În miezul verii, cu ea în brațe, cu Senderovsky recunoscându-şi minciuna, înghițise momeala mitului pe care i-l vindeau, mitul unui Vinod sănătos, de om de succes, activ sexual. Ha! Toate drumurile duceau la picioarele lui tremurânde, la plămânii lichefiați.
Ea puse o pătură peste el şi o strânse în jurul umerilor şi picioarelor. Deasupra teancului de hârtii era un formular tipărit. VINOD S. MEHTA, citi ea. Şi apoi amestecătura de cifre care alcătuiau adresa unui apartament ieftin din Elmhurst. Şi apoi cu litere mari: DEPARTAMENTUL SĂNĂTĂȚII DIN NEW YORK. Medical Orders of Life Sustaining Treatment (MOLST)[18].
— Oh, lua-te-ar dracu', spuse ea. Să te fut de idiot nenorocit!
În coconul pe care i-l crease ea, Vinod continua să respire, deschizând gura pentru ceea ce părea o inspirație exagerată, pentru ca apoi să se oprească, păcălit, ca mâna unui copil din

[18] Directivă medicală pentru tratament de menţinere în viaţă. (*N. trad.*)

oraşul său natal, dată la o parte de pe portiera unui ambasador aşteptând la semafor.
— Mă duc s-o aduc pe Masha chiar acum, spuse ea, dar Vinod n-o mai auzi.
Urca scările, cu mâna pe familiara balustradă din lemn de tec. Îşi dădu imediat seama unde era şi *când*, salonul enorm din faţă şi bucătăria de la parter, plină ochi cu petrecăreţi flămânzi, mobila grea peste tot, dar absenţa nimicurilor naţionale tipică imigranţilor, pereţii lungi şi goi fiind un miracol în sine. Îi auzea pe prietenii de la facultatea de arte ai lui Suj şi Gen vorbind despre cooperative alimentare şi descoperirea sexuală continuă. Îi auzea pe prietenii lui şi ai lui Senderovsky de la colegiul din oraş, studenţi în primul an la drept la instituţii locale, cei trei fraţi filipinezi care înfiinţaseră o formaţie indie şi apoi intraseră toţi trei în publicitate, o mică turmă de asistenţi sociali şi profesori aspiranţi, behăind cu accentul lor non-manhattanez.
— Vinod! strigă unul dintre ei în trecere, o faţă înceţoşată, şuviţe de păr închis la culoare, un lanţ de aur, acelaşi accent intact ca al său. Unde te duci, *yaar*?
— Ajută-mă, spuse Vinod. Cu cât urc mai multe trepte, cu atât mai multe...
Înaintea lui se tot adunau trepte, de parcă ar fi încercat să urce o scară rulantă care cobora.
— Stai să o chem pe Suj, spuse Lanţ-de-aur. Între timp, de ce nu iei o pauză?
— Nu! spuse Vinod. Trebuie să continui să urc.
Continuă să urce, cu treptele multiplicându-se în faţa lui. Ceilalţi continuau să coboare, veseli, strigând, oameni aparent fericiţi, cu feţele înceţoşate de vacarm, dar el era singurul care urca. De ce nu putea să se întoarcă şi să coboare împreună cu ei la petrecerea zgomotoasă de la parter?
O mână îl apucă de cot. Era Suj. Avea sub ochi aceleaşi cearcăne cumplite ca el, cearcănele pe care Karen încerca să le tempereze cu cremele ei.
— Hai să ne aşezăm, îi spuse ea lui Vinod.
Uitase de accentul ei de elită. Studiase la Goldsmiths o vreme.

— Trebuie să ajung la etaj, spuse el. Ai putea să faci ceva cu scările, te rog? E casa ta.
— De ce? Ce e la etaj? întrebă ea.
Îl ținea de mână. Avea degetele lungi şi subțiri. Pielea ei se dovedi fierbinte la atingere, ca şmirghelul lăsat de nisipul deşertului, iar el îşi trase mâna.
— Apă, spuse stins.
— Ce e la etaj, Vinod? repetă ea.
— Hai să urcăm împreună şi să aflăm, spuse el. Putem forma o echipă.
— Ca o echipă de investigații? spuse ea. Ce prostuț eşti. Nu privi în sus.
Dar el privi. Tavanul dispăruse. Nori urbani, rapizi, treceau nestingheriți către interiorul continentului, promițând ploaie. El începu să tremure, iar Suj îl cuprinse într-o îmbrățişare. Mirosea a alcool şi a humus.
— Vinod, spuse ea. Ar fi trebuit să te duci la o facultate mai bună. De ce nu i-ai lăsat în urmă?
— Pentru că ştiam că odată şi-odată o să-i prind din urmă, spuse el.
Acum ea-i şoptea la ureche, avea o respirație caldă şi mirosind alcool, alinătoare dar puternică.
— Niciodată n-o să-i prinzi din urmă pe oamenii ăştia, spuse ea, acum cu un accent mai pronunțat, matern. Niciodată, niciodată, niciodată.
Mergea prin Meatpacking District, către apartamentul lor de pe Washington Street, într-un bloc aglomerat cu cinci etaje. În brațe căra ceva imposibil de greu şi de fierbinte. Îl puse jos. Îl examină. Butoane. Ventilatoare. FRIEDRICH.
— Sasha! strigă către etaj. *Bhai!* Am cumpărat un aparat de aer condiționat. Ajută-mă să-l aduc sus.
Sasha ieşi la fereastra apartamentului lor de la etajul cinci – părul creț până la umeri, ochelari cu rame de baga, expresie țâfnoasă de douăzeci de ani.
— La ce ne trebuie? strigă el. E septembrie.
— Acum prinzi prețuri bune. Ajută-mă! Mor aici.
— Mă uit la un meci, joacă Mets.

— De când?
— Ieri am descoperit sporturile. Sunt formidabile. Oh, rahat. M-ai făcut să pierd un eseu. Stai acolo. Îți arunc gunoiul din frigider.
— Nu, trebuie să aduc ăsta sus. De ce nu vrei să mă ajuți?
— Ia liftul!
— Nu avem lift.
— Sigur că avem lift. Ce-i cu tine?
Trase de cablul aparatului de aer condiționat până în vestibulul soios. Se simțea de parcă în orice moment ar fi putut să se scape pe el. Privi de jur-împrejur la imitația de marmură din hol. Imitație de aur, imitație de piele, imitație de marmură. Ce viață avea. Totul era tăcut, cu excepția sunetului chinuit al propriei respirații. Duse mâna la gură; nu ieşea din ea niciun tub. Scările erau la stânga, dar erau închise cu un semn care anunța SCĂRI DEFECTE, FOLOSIȚI LIFTUL.
Iar acolo unde n-ar fi trebuit să existe unul era un lift, o cutie mică, albă şi zornăitoare, care nu avea niciun sens într-o clădire cu cinci etaje de vechimea aceleia. Târî de cablu aerul condiționat înăuntru şi apăsă butonul etajului cu cotul.
— Țineți liftul! strigă o voce. Vă rog, domnule!
Vinod întinse mâna ca să împiedice liftul să se închidă. Uşile oftară şi se deschiseră, lăsând la iveală un bărbat corpolent, gâfâind, într-un tricou cu Mets. Intră şi-l privi cu ochi blânzi pe Vinod, cu ochi de „unchi”, îşi spuse Vinod, dintr-un motiv sau altul. Ocupa cea mai mare parte din cabina liftului, dar Vinod se simțea în siguranță cu el în preajmă. Nu-şi dorea să fie singur într-un lift, acel prototip de sicriu urban.
— La ce etaj? întrebă el.
Bărbatul zâmbi, cu ochii la Vinod.
— La ce etaj, domnule? întrebă Vinod din nou.
Îi plăcea că-şi spuneau unul altuia „domnule”. Formalism într-o țară informală. O politețe de modă veche. Bărbatul nu răspunse, ci începu să se apropie de el, încet, încet, încet, câte o jumătate de pas ca o capră temătoare, până când Vinod îi putu simți dulceața densă şi complicată a mirosului trupului.
— Trebuie să ajung la etaj acum, spuse Vinod. Am cumpărat un aparat de aer condiționat la reduceri.

Dar foarte curând simți stomacul şi pieptul bărbatului, moi şi îmbietoare ca nişte perne, rezemându-se de el, împingându-l către perete, blând, dar insistent, de parcă ar fi încercat să demonstreze ceva cu trupul lui.

— De ce? întrebă Vinod. De ce faceți asta?

Dar bărbatul continuă să se împingă în el, în timp ce puținul aer era scos din plămânii lui Vinod, în timp ce îl privea întruna şi zâmbea cu zâmbetul acela tomnatic al său, cu buzele apropiate de ale lui Vinod ca pentru un sărut. Continuă să se împingă în el, fără dorință, dar cu întreg trupul, ca şi când i-ar fi administrat un masaj vertical, iar oricât încerca Vinod să se extragă din masa aceea atotcuprinzătoare şi aplatizantă nu reuşea. Şi oricât ar fi încercat să protesteze, nu putea. Asta era cel mai înspăimântător: nu putea vorbi. Şi nu putea duce mâna la gură ca să verifice dacă are sau nu tub. Îşi dădu seama, în ultima clipă, că liftul se mişca în jos, dincolo de subsol, către centrul pământului.

Patru mâini îl conduceau către baie. Purta mască, dar fără *lungi* şi fără chiloți. Ridică privirea. Karen şi Masha purtau măşti şi viziere de protecție, iar în lumina roşie a becurilor incandescente arătau a marțieni. Se cutremură de frică, uitând să se ruşineze de Masha, deşi i se legăna ca un metronom între picioare.

— Am avut un accident? şopti el.

— Nu, eşti în regulă, scumpule, spuse Karen.

— Ai citit materialele pe care ți le-am lăsat? şuieră el. MOLST şi articolele? E legalizat.

— N-ar trebui să vorbeşti, spuse Masha. Concentrează-te pe respirație.

— Petrecerea aia, spuse Vinod. Ce s-a întâmplat la petrecerea pentru Sasha? În Fort Greene?

— Am aranjat totul, spuse Karen. O să te faci bine.

— Nu! încercă el să țipe.

— Şşşt.

Îl aşezară pe toaletă.

— Nu, nu, nu, nu, nu.

Fiecare sunet pe care-l scotea trupul lui îi era străin, avea nevoie de traducere.

Pe veranda acoperită, Masha şi Senderovsky stăteau pe o latură a mesei, Karen şi ochiul ei bandajat pe cealaltă, procurori în confruntare cu acuzatul. Dar, mai corect spus, Masha era procurorul, iar Senderovsky ar fi trebuit să fie în boxa acuzării, alături de Karen. Numai boala ei îi ținea de părți opuse ale mesei, deşi Karen susținea că datorită picăturilor cu steroizi era acum pe cale de vindecare, iar restul simptomelor se atenuaseră. Măcar dacă s-ar fi putut spune acelaşi lucru şi despre prietenul lor.
Senderovsky, cu mască pe față, era redus la o pereche de ochi umezi care rătăceau pe lemnul verandei, pe canapeaua unde avuseseră loc atâtea întâlniri intime la lumina lumânărilor, după cină, cu prietenii săi (cu doar o săptămână în urmă, cu doar o săptămână în urmă!) şi asupra nenorocitei de adunări de licurici de dincolo de ea. Acum, soția lui şi Karen purtau măşti din plexiglas ca doi participanți la o convenție a sudorilor.
În cele din urmă, privirea i se opri asupra bungalow-ului Lullaby, gol şi întunecat, şi-şi aminti prima conversație pe care o avusese cu prietenul său, imediat după sosirea acestuia. Vinod îl întrebase de romanul său din cutia de sandale Teva, iar Sasha îi spusese că vorbeşte ca şi când şi-ar lua rămas-bun. Ar fi vrut să strige la cele două femei: „A venit aici să moară!".
— Ce mai prieteni, spunea Masha. Ce grijulii. Ați făcut tot ce era imaginabil pentru a-l îmbolnăvi. Toți trei pretindeți că sunteți unul pentru celălalt familia pe care niciunul n-a avut-o, dar voi doi sunteți exact ca familiile din care proveniți.
Karen nu era obişnuită să fie atacată aşa. Asistenta ei avea un asistent care îi filtra atacurile malițioase din mediul online. Suportase o viață întreagă să i se vorbească de sus, să fie făcută în toate felurile şi să vadă cum degete de toate culorile trăgeau de colțuri de ochi în încercarea de a crea imitații urâte ale ochilor ei frumoşi. Dar acum era acuzată de – ce anume? Că l-a ucis pe bărbatul pe care-l iubea? Că şi-a omorât cel mai bun prieten?
— Vinod mi-a spus că trebuie să-l rezolv! strigă Karen, referindu-se la Actor. A spus că e datoria mea. Că trebuie să o fac şi pentru Dee şi Ed. Asta a spus, Masha, îți jur. Am ținut toate ferestrele deschise. Am stat pe canapea, la distanță unul de altul.

— Deci după ce o viață întreagă ai ignorat tot ce a spus Vinod, după ce ai făcut pe sora mai mare, ai ales momentul ăsta să-i onorezi dorințele. Iar tu – se întoarse către soțul ei – i-ai permis să se întoarcă aici. Chiar ai crezut că o să facă un serial cu tine? Un serial despre un fiu de oligarh cu o circumcizie nereuşită? Cine s-ar uita la aşa ceva pe lumea asta?

— Deci noi suntem singurii vinovați? întrebă Karen. Ai fi putut să-l opreşti pe Sasha să-l primească înapoi. E şi proprietatea ta.

Continuară aşa o vreme, până când pe masca de plastic a lui Karen începură să apară stropi de salivă. Senderovsky nu reuşea să înțeleagă furia soției sale față de ei. Ce se întâmplase era bun făcut. Nu se putea cere o reluare. Trăiau în vremuri excepționale. Era Geneza pe dos, speciile dispăreau una câte una, cerurile se închideau deasupra capetelor. Şi acum cineva trebuia să plătească. Vinod avea să treacă de la o prezență materială la amintirea tristă şi înfrumusețată a unui timp istoric, la sclipirea unui bliț Fuji în arhiva fotografică a lui Karen.

Dar pe Senderovsky nu l-ar fi deranjat o soartă asemănătoare pentru sine. Nu-şi dorea în mod special să moară, dar era pregătit să o facă. Era pregătit ca proprietarul camionetei negre, bruta aceea cu braț alb şi şapcă roşie, să urce treptele de cedru, să aţintească arma masivă către el şi numai către el şi să descarce întreaga forță a armamentului în pieptul lui flasc. Fie ca povestea să culmineze pe veranda aceea ridicol de pretențioasă, în sunetele Sahelului răzbătând de la radioul cel roşu, în strigătele misterioasei păsări cu umeri galbeni. Şi-a ucis cel mai bun prieten, ar putea spune ferparul din ziar, în locul sumarului sumarei sale cariere. Sasha Senderovsky: mincinos, hoț de cutii Teva, proprietar al proprietății blestemate.

Chiar înainte de a li se alătura soției şi prietenei sale, Sasha văzuse primele zvonuri despre reapariția şi dispariția Actorului pe proprietatea sa croindu-şi drum pe rețelele de socializare (oare dăduse din casă polițistul statal?), unde fusese etichetat şi aproape acuzat de răpire sau chiar mai rău. Îşi parcase maşina de-a curmezişul, la capătul aleii, ca măsură de protecție (de parcă fanii Actorului n-ar fi putut să o ocolească pur şi simplu şi să

conducă pe iarbă), şi-i ceruse îngrijitorului să construiască un gard ad-hoc.
Karen răsfoia acum documentele lui Vinod cu mâinile ei înmănuşate, sub luminile galbene ale verandei.
— I-am cerut avocatului meu să să uite prin toate astea, spuse ea. Dar presupun că Vinod poate face orice vrea. În afara cazului în care-l declarăm lipsit de discernământ sau ceva de genul ăsta.
— Chiar mă întrebi pe bune chestia asta? spuse Masha. Găseşte-ţi un alt afurisit de psihiatru!
— Bine, atunci ce ziceţi de asta, propuse Karen. Acceptăm refuzul resuscitării, dar îl convingem să revoce partea cu intubarea.
— De partea aia îi e frică, spuse Senderovsky. De intubare.
Cum fusese astmatic în copilărie, înţelegea teama lui Vinod de ventilator. Ideea de a se trezi şi de a descoperi că ai un tub pe gât, întinzându-se în jos, către centrul fiinţei tale, pe căi rezervate pentru respiraţie şi mâncare şi băutură şi strigăt (cum ar fi „Ajutor!”), de a fi la mila unei maşini care pompează, de a avea mâinile legate – un spectacol al ororilor medievale sub aparenţa unui spital antiseptic.
— A venit aici să moară, spuse Senderovsky în cele din urmă. Practic mi-a spus asta când a sosit aici. Şi-a calculat şansele. De asta avea hârtiile alea cu el tot timpul.
— Asta a fost atunci, spuse Masha. Dar i s-a schimbat viaţa. Acum e îndrăgostit. Ar trebui să poată lupta pentru...
Acum căzdea în clişeu. Ideea de a *lupta* cu o boală sau de a *lupta* pentru dragoste era pur şi simplu militarismul american care o ia razna. Poţi face unele chestii pentru a-ţi îmbunătăţi şansele împotriva unui lucru cum e virusul acesta, dar dacă e să mori, atunci mori. Poate că asta era esenţa teancului de hârtii al lui Vinod.
— Cred că ştie că, după stadiile incipiente ale iubirii cu mine, totul se duce dracului, spuse Karen.
— Acum vorbeşte depresia din tine, replică Masha.
Karen răsfoi din nou hârtiile şi citi la întâmplare din porţiunile subliniate de Vinod.
— „O durată de viaţă de patruzeci şi opt de ani pare scurtă, dar cu numai un secol în urmă... Dacă ne uităm la extrasele evaluate

de specialişti... Peste optzeci la sută dintre pacienţii intubaţi... Pentru mulţi dintre cei care au supravieţuit, printre efectele pe termen lung se numără paranoia... O moarte vie."
— Statisticile astea s-au schimbat acum, spuse Masha. Au apărut tratamente noi, eficiente, în special pentru persoanele cu sisteme imunitare compromise.
— Le poţi administra, ca medic? întrebă Karen.
— Nu sunt pneumolog.
— Mulţi medici fără experienţă relevantă au fost aduşi la muncă.
— Sub conducerea unora care ştiu ce fac. În spitale. Cineva trebuie să-i măsoare constant nivelul de oxigen. Trebuie să existe acces la tratamentul intravenos. Un pulsoximetru. Un monitor. Steroizi, dacă se ajunge la asta.
— Deci, spuse Karen, crezi că ar trebui să fie internat în spital?
— Isuse Cristoase, da! strigă Masha. Serios, ce mama dracului e cu voi, oameni buni?
Senderovsky tuşi în pumn.
— Iar tu – i se adresă ea lui Karen – n-ar trebui să fii printre oameni, nici chiar în aer liber. Am un copil mic. Ai uitat? Nu eşti îngrijorată pentru ea?
— Dacă ajunge în spital, n-o să-l mai vedem niciodată, spuse Senderovsky.
— N-ai de unde să ştii asta, răspunse Masha.
— Care e ultimul lucru pe care l-a scris, o întrebă Senderovsky pe Karen. Citeşte-l.
— Cu toţii l-am citit deja, spuse Masha. Încetează să mai fii melodramatic.
Karen privi cu tristeţe cuplul Levin-Senderovsky. În cele din urmă, îşi spuse ea, o să se împace şi o să se ducă la culcare împreună şi o să se aibă unul pe celălalt. Iar eu o să mă întorc la cum erau lucrurile înainte de a sosi aici. Înapoi în apartamentul de pe White Street şi la zumzetul de dimineaţă şi de seară al jaluzelelor care se ridică şi se coboară automat şi la oglinda din alabastru din hol, în care pot să exersez cum se spune bună şi la revedere.
— „Amândoi vă doriţi să deţineţi controlul", citi Karen din finalul cererii lui Vinod către ea şi Senderovsky, „aşa că de ce v-aţi dori

să mi-l răpiți mie? De ce să nu-mi permiteți să-mi păstrez demnitatea la final? Tot ce-mi doresc este să nu mor singur. Tot ce-mi doresc este să fiu alături de prietenii mei."
— Ei bine, cu toții murim singuri, spuse Masha. E tragic. Cea mai mare tragedie a vieții noastre, cu excepția faptului de a ne fi născut. Şi, apropo, cât de des l-ați văzut pe Vinod înainte de a se întâmpla toate astea? Cât de des l-ați întrebat ce mai face? În afara dăților când i-ați oferit bani, pe care ştiați că n-o să-i accepte niciodată. Doar ca să vă simțiți voi mai bine.
— Ce ştii tu? o întrebă Karen pe Masha. Niciodată n-o să ştii ce înseamnă o prietenie ca a noastră.
— Şi tu n-o să fii niciodată mamă cu adevărat, spuse Masha.
— Nici tu, răspunse Karen.
Senderovsky întinse mâna să-şi consoleze soția. Vocile furioase se loveau de pereții splendidei sale verande, conversația nu se mai termina, exact ca la părinții săi, care erau capabili să se războiască până dimineața, alimentați de un degetar de vodcă şi câteva ceşti de ceai. Încă se mai gândea la moartea prietenului său, şi la a sa. Se presupunea că trebuiau cu toții să se obişnuiască cu asta, cu noul aspect ştiințific, dar nu reuşea că găsească rostul acelei distrugeri capricioase. Era un om cumsecade, o gazdă jovială, un ordoliberal autoproclamat. Cu patru luni în urmă, sub acoperirea primăverii, întâmpinase în colonia sa cinci oaspeți de o calitate excepțională.
Cum se ajunsese aici? Cum?

6

— Căsătoria e moment memorabil. (O voce cu accent rusesc.) Extra memorabil cu Sistemul Superior de Album de Nuntă Senderovsky.

Vinod se îndreptă în direcția vocii, în semiobscuritatea cețoasă a depozitului neaerisit, cu sandalele Teva lipăind pe podelele cenuşii şi prăfoase.

— Dar mai întâi lăsați să spun despre şurub! E şurub special, de oțel inoxidabil, care, după ce legat, permite la pagini album de nuntă să se deschidă de tot. Alo? Duamna Fernandes? Alo?

Domnul Senderovsky se uită nedumerit la receptor, din care tonul de secol XX izvora într-o linie lungă şi neîntreruptă. Vinod îşi dădu seama că ceva nu era deloc în regulă. Nu-şi făcuse bine treaba. Duse mâna la gură ca să caute tubul.

— Futu-i ciapa mă-sii, spuse domnul Senderovsky, netezindu-şi ultima şuviță de păr peste țeasta ca un sâmbure de măslină. Sasha spus la mine că pont bun. Mama la coleg de clasă măritată petrolist. Fernandes nu e spaniol, e filipinez.

— Nu mi-am făcut treaba, spuse Vinod, cu voce tremurândă. Nu am reparat aparatul de etichetat.

— Ai, futu-i, spuse domnul Senderovsky. Ai, căcat. Ce să faci? Oricum vară proastă. Nimeni nu căsătoreşte. Prea cald. Climat economic greu din cauza la Clinton. Părțile se desfac, dar centrul ce face? Centrul nu se mai poate ține. Kaput. Toată industria de albume de nuntă... (flutură din mâini, indicând starea industriei). Dar oameni ca noi, noi ştim ce e ghinionul, *nu*, Vinod? Ce ziceam noi când au venit inginerii indieni la Leningrad: *hindi*, *russi*, *bhai*, *bhai*. Frate, frate. Aşa că şi în America suntem toți *bhai*. *Bhai* în ghinion!

— Domnule Senderovsky, pot să dau nişte telefoane de marketing? Am lucrat la accent, cum mi-ați spus.

— Nu, nu, eşti puternic. Tu ridică cutii.

— Dați-mi voie să dau un singur telefon.
— Nu, nu, ai accent prea apărat.
— Prea apăsat?
— Da, nu asta am spus?
— Mi s-a părut că ați spus...
Auziră soneria şi se priviră unul pe celălalt.
— N-am făcut programare, spuse domnul Senerovsky, uitându-se la pagerul agățat de curea. Poate idiot de Sasha, fumător de marijuana, şi-a uitat cheile. Stai aşa, ai făcut tu programare?
— Cum aş putea? Nu mă lăsați nici să mă apropii de telefon.
— Atunci e client surpriză!
Domnul Senderovsky se repezi târşâit către îndepărtata uşă de la intrare.
— Rahat prăjit! Poate anunț din *Village Voice* funcționat!
Vinod se uită la pupitrul de profesor de şcoală publică de la care angajatorul său îşi conducea disperata afacere, iar alături de acesta erau telefonul şi scaunul pliant pe care stătea Sasha cea mai mare parte a verii, ca un cățel plătit cu salariul minim, absorbind opiniile politice şi nefericirea tatălui său. Spațiile acestea mici şi înghesuite, de imigranți, erau preferatele lui Vinod, fie că era vorba despre „bufetul" unchiului său, unde băştinaşii sau proaspăt-căzuții-din-camion puteau să mănânce cu trei dolari ouă condimentate, înghesuiți la tejghea; sau despre falimentarul magazin de computere al tatălui său, unde amândoi frații săi munceau, în aşteptarea birourilor de pe Wall Street, dar unde nu era loc şi pentru Vinod, brahmanul *bhenchod*; sau despre acesta, cel mai revoltător dintre gambituri, o afacere cu albume de nuntă oferind tehnologia patentată a „şurubului special", care abia se târâia în zorii epocii internetului.
— Vinod, se întoarse accentul rusesc, ți-a venit prietena.
Prietena? Domnului Senderovsky îi plăceau foarte mult glumele pe tema virginității lui Vinod. O vară întreagă la birou – în anul doi de facultate parcă, nu? – fusese petrecută dezbătând dacă sexul oral constituia sau nu intrarea sa în rândul bărbaților. Oare să fi fost...?
Karen intră pe uşă, purtând aceeaşi cămaşă strâmtă pe care o purtase la prima lor cină la dacea, acum asortată cu nişte

pantaloni scurți de blug care-i scoteau în evidență mușchii coapselor, luciul genunchilor.
Se apropie de Vinod. El îi simți apropierea și caruselul de sentimente care i se pornea pe dinăuntru de fiecare dată când era lângă el. Întinse mâna să-i atingă umărul seminud, ca o pasăre care-și atinge fratele de cuib cu aripa. Dar acum se întâmpla ceva diferit.
Ea îi cuprinse amândoi obrajii cu palmele fierbinți și-l sărută pe gură, îl sărută cu toată tinerețea ei reprimată și cu tot sufletul ei încă inocent, iar el îi simți genunchiul în vintre. Vinod nu se putea opri din sărut, dar își dădu seama că era angajatul mercurialului domn Senderovsky și că nu reparase aparatul de etichetat. O dădu la o parte (chiar făcuse așa ceva?) și se întoarse către șeful său, care examina fără rușine pieptul lui Karen.
— *Uka-uka*, îi spuse el lui Karen. Am avut vizită de la Coreea de Nord la institut la Leningrad odată. Oh, ce femei în kimono au venit.
— *Hanbok*, îl corectă Karen.
— Da, sigur, da' n-am mâncat niciodată. Probabil e gustos.
— Domnule Senderovsky, e aproape patru și jumătate, spuse Karen. E-n regulă dacă Vin pleacă mai devreme azi?
Domnul Senderovsky oftă pentru a semnala că e în favoarea iubirii.
— Mergi, mergi, spuse el. Fac reducere la salariu.
— Spuneți-i lui Sasha că ne găsește la Florent, spuse Karen.
— La restaurant gay? Numai dacă nu vă convertesc la obiceiurile lor grecești.
Râse, cu dinții de aur în colțurile gurii sale sovietice.
Mergeau acum pe piatra cubică a străzilor din Meatpacking District, călcând în băltoacele de sânge și seu care făceau cartierul ceea ce fusese cândva, o splendidă felie de viață americană înghesuită între o autostradă condamnată și un cartier de case cu etaj. Dar acum altfel le mânjea sângele lui sandalele, iar ei, bascheții – pentru că acum se *țineau de mână*. Vinod își aminti cum reality-show-ul japonez al lui Ed se învârtea aproape exclusiv în jurul momentului în care doi protagoniști se prindeau de mâini. Dacă atingerea ei n-ar fi atât de fierbinte, aproape de

combustie; dacă aerul umed al oraşului l-ar lăsa să respire în timp ce privea afişele din jurul său:

ŞUNCĂ COMPLET GĂTITĂ
IEPURE 1.89 LIVRA
MIEL ÎNTREG 99c LIVRA

— Ascultă, spuse Karen. Am minţit despre Florent. Ne întâlnim cu Sasha mai încolo. Hai să mergem la tine şi să ne futem.
Vinod nu putea spune nimic. Avea gâtul uscat şi picioarele acoperite de emisiile altor animale. Cealaltă viaţă a sa, viaţa paralelă, fusese bună, să zică cine ce-o vrea. La patruzeci şi opt de ani, văzuse India şi Italia şi, în ultimul moment, pe iubita sa dezbrăcată. Dar viaţa asta era aproape prea mult. Numai gândul la femeia asta dură şi serioasă, în floarea tinereţii, frecându-se de el pe unul dintre cele două paturi rabatabile gemene care constituiau peste şaptezeci la sută din apartamentului lui şi al lui Senderovsky (mai rămânea loc pentru un reşou, un lampadar, un televizor cu video şi minifrigiderul în care păstrau gunoiul). Se apropiau de clădirea lui urâtă. Vinod zdrăngănea brelocul cu Mehta Computers – Dealer Autorizat Apple (de fapt, nu erau autorizaţi). Vinod se aplecă şi-i şopti iubitei sale la ureche:
— Karen. Ascultă. M-am gândit la ceva. La mai multe lucruri.
— Întotdeauna te gândeşti, iubire. Când ajungem sus poţi să foloseşti nişte apă de gură.
— Dacă m-aş fi dus la New Haven? Dacă v-aş fi lăsat în urmă? Mi-aş fi luat doctoratul? Aş fi publicat? Dacă aş fi apărut la radioul naţional, ca Sasha? Dacă aş fi creat o personalitate amuzantă sau serioasă sau ceva între cele două?
— Şşşt, spuse ea. Nu vorbi despre astea. Nu faci decât să-ţi oboseşti plămânii.
— Sunt atât de emoţionat, că nu pot respira.
— Şi eu te vreau destul de tare, spuse ea.

Dar ochii îi erau trişti şi gropiţele de neînţeles.
— Suj spunea că n-o să pot niciodată să te prind din urmă.
— Suj? Asta e verişoara ta aia curviştină din Connecticut?
— Doar o altă voce din capul meu.
— Ce-ţi spun eu mereu?
— Gândesc prea mult. M-am născut în vremurile greşite. N-o să vă ajung niciodată din urmă, nu-i aşa?
— Eşti pe punctul de a pune mâinile pe pieptul meu şi o să ne futem aşa de lent, că n-o să mai ştii să vorbeşti.
— Oh, Doamne, făcu el.
Chiar spusese Karen vreodată asemenea chestii? Fie şi irlandezilor ei înalţi, cu viză H-1B? Dar chestia cu apa de gură era la fix. Se chinui să deschidă uşa exterioară a clădirii, apoi intră în holul cu imitaţie de marmură. Ascensorul cel nou îl aştepta. Intră în incinta înăbuşitoare, excitat şi ameţit. Se întoarse. Karen nu era acolo.
Becul din lift pâlpâi şi temperatura din jur deveni bej, aspră, colonială. Cineva striga: „Ţineţi liftul!"; nu era ea. Ştia cine este. Ce-ar fi dacă n-ar ţine uşa? Nu, asta ar fi nepoliticos. Întotdeauna ţinea uşa; altfel n-ar mai fi Vinod Mehta. Bărbatul cel corpolent, purtând un tricoul cu Mets, se strecură înăuntru, cu ochii lui de căprioară şi gura lui senzuală. Era inutil să se retragă, dar Vinod o făcu oricum. Mirosul dulceag al agresorului său umplu liftul. Liftul oftă şi se mişcă din loc. Din nou, uitase să verifice dacă are sau nu tub.
Se târa din nou în sus pe scări şi, pentru fiecare treaptă cucerită, se prezenta o alta. Zgomotul petrecerii de jos dispăruse. Nu mai existau nici petrecăreţi care să coboare scările în fugă. Tot ce exista erau treptele din faţa sa şi sarcina pe care o implicau ele. Mai exista o prezenţă pe lângă a lui, iar el îi simţea pocnetul palmelor pe trepte.
Era Masha. Masha cea din 2001. Fata dinainte de Senderovsky, unghiulară, cu ochi strălucitori, cu părul roşcat tuns bob şi faţa aproape sefardică. Arăta ca eroina unui film în care Actorul îşi dorea cu disperare să joace, un film pe care blogurile mai puţin importante l-ar fi caracterizat drept „dificil, dar edificator".
— Vinod, spuse ea. Vorbesc ruseşte.

Era adevărat. Deşi Vinod nu învățase niciuna dintre limbile celor doi prieteni ai săi, din gura frumoasei şi tinerei Masha ieşea o bălmăjeală slavică, cu iz nefericit.
— Te înțeleg! spuse Vinod. Întotdeauna te-am înțeles.
— Şşşt, nu aşa tare, continuă ea, revărsând consoane sibilante.
— Toată lumea-mi spune să tac, spuse Vinod. Dar nimeni nu mă ajută.
— Cum putem să te ajutăm?
— Tu eşti doctorul. Care e părerea ta?
— Nu sunt decât în anul doi la medicină.
— Dar trebuie să ai *o* părere.
— Vino cu mine la New Haven. Ia-ți doctoratul. Nu pierde vremea cu clovnii ăştia.
— Dar ea mă iubeşte acum. Am reuşit.
— Aşteaptă până ajungi în capătul de sus al scărilor.
— Ce e acolo?
— *Uka-uka*.
— Ăsta nu e un cuvânt adevărat. Vorbeşti ca tatăl lui Sasha.
— Au.
Pronunțat *a-ouu*.
— Du-te jos, la bucătărie, Masha. El te aşteaptă acolo. O să se dea atât de *cool*, dar în clipa în care o să te vadă o să aibă totul plănuit. Aşa e întotdeauna. Un bărbat cu planuri. O canalie. Senderovsky. O s-o părăsească de parcă ultimii trei ani nici n-au existat. O să uite de câte ori a plâns în brațele ei, când i-au respins cartea de nouă ori.
— Întotdeauna m-am simțit prost pentru ce i-a făcut lui Suj, spuse tânăra Masha. Păcatul meu originar.
— N-a fost vina ta.
Oftat adânc. Acum ochii ei cenuşii păreau spălăciți, ca blugii la mâna a treia pe care-i vindeau şi revindeau tot timpul în țara ei natală.
— O glumă peste altă glumă peste altă glumă, spuse ea.
— Viața ta? încercă el să ghicească.
— La asta m-am înhămat. Măcar, pentru o vreme, am avut bani. Şi, la început, el era foarte seducător. Cu mine, cu spectatorii lui.

Nici măcar nu părea că se străduieşte. Ai fi zis „Mamă, individul ştie ce face!”.
— Când se termină treptele, Masha? Nu vreau decât să ajung la etaj. Nu vreau decât să mă trântesc într-un pat, pe cearşafuri răcoroase.
— Ştiu, scumpule, spuse Masha.
Încetase să se mai târască. Ochii i se umplură de lacrimi.
— Ce mult aş vrea să poţi, spuse ea.
Se opri şi el din târât şi o luă pe după umeri.
— O, Mashenka, spuse el. *Kak mne jal tebia*.
— Nu, spuse ea. Să nu-ţi pară rău pentru mine.
Arătă cu degetul în sus. Sub tricoul ei, Vinod zări părul neîngrijit de la subraţ. Pe vremea aceea, Masha era pe propria ei lungime de undă, pe cât de liber putea fi un imigrant din generaţia lor. Îi urmări degetul ridicat, cu implicaţiile sale de pictură renascentistă biblică, de *Sf. Ion Botezătorul* al lui da Vinci, cu zâmbetul său abundent.
— Încă un lucru, scumpule, spuse ea dându-i cu ambele mâini o bucată de ţesătură. Nu eşti în siguranţă aici. Tu şi Karen ar trebui să purtaţi măşti.
Îi puse masca pe faţă şi-l sărută pe frunte.
Treptele se terminară, ajunsese la capăt, iar acum se trezi sub o pereche de picioare monstruos de mari, încălţate în bocanci. Masha dispăruse. Petrecerea se reluase. Pe scări alergau oameni frumoşi, ţipând ca apucaţii. În picioare, dominându-l, era ziaristul rus cu faţa ciupită de vărsat care se pregătea să-i ofere în glumă lui Senderovsky armura de plastic. Bărbatul privi în jos către faţa mascată a lui Vinod:
— Ce-i asta? întrebă el. Răzbunătorul mascat?
— Acum unde mă duc? întrebă Vinod.
Rusul arătă în direcţia dormitorului lui Suj şi al lui Senderovsky şi vorbi din al treilea ochi, cu buzele nemişcate:
— Cie căcat, spuse el. *Azta* tre’ să vezi.

7

— Aşa deci, spuse ea. Hai să avem discuţia.

Erau îmbrăţişaţi, Dee încă cu masca ei albastră pe faţă, o unică lumânare aruncând umbre pe pereţi, alternând între romantic şi sinistru.

— Stai să ghicesc. Vrei să am o carieră, ca atunci când mă prezinţi la petreceri să poţi spune: „Soţul meu Edward lucrează pentru un ONG".

— Nu, bobo[19], făcu ea, scoţându-şi masca, dar lăsând-o să atârne de o ureche. Nu mă mărit niciodată. Dar nu crezi că ar fi timpul să plecăm? Vreau să zic, locul ăsta e în ruină. A fost amuzant când ne adunam cu toţii la cină, dar acum că suntem toţi carantinaţi? Şi de ce vrei să găteşti pentru toată lumea, ca şi când ai fi bucătarul nostru sau aşa ceva?

Îşi aminti că Actorul îl numise pe Ed master cheful lor.

— Şi categoric e mai sigur în oraş. Vreau să zic, trei persoane au fost deja infectate. Vinod încă e contagios.

Ed îşi puse capul în locul dintre umărul şi gâtul ei. Oftă.

— Simt că le datorăm ceva. Poate nu amândoi. Dar *eu* îi datorez ceva lui Vinod.

— În reality-show-ul japonez, imediat ce două persoane se cuplează, părăsesc casa.

Ed luă paharul de pe noptieră, una dintre ultimele sale fandoseli, şi luă o gură din whiskey-ul de optsprezece ani vechime pe care-l cumpărase deunăzi ca să sărbătorească aniversarea de trei săptămâni. Îi dădu şi ei o înghiţitură şi privi condensul pe care îl lăsă pe pahar.

---

[19] Individ care ţine la valorile contraculturii anilor '60 şi la materialismul anilor '80. (*N. red.)*

— Am stat de vorbă cu Karen mai devreme, spuse Dee. Ne-a dat voie să plecăm. A spus că nu mai putem face mare lucru pentru el.

Pe fereastra care dădea spre pajiştea din faţă se vedeau faruri apropiindu-se. Îşi schimbară încet culoarea, un alb lăptos, apoi un galben roşiatic, apoi un portocaliu pâclos, ca explozia unei bombe cu hidrogen la mulţi atoli distanţă, în Pacific. Sunetul pietrişului scrâşnit care de obicei însoţea farurile lipsea acum; intrusul ocolise gardul din placaj şi acum venea drept prin marea de iarbă. Dee sări din pat şi-şi mută posteriorul alb la fereastră, lângă al lui Ed. Rămaseră acolo, goi, privind.

Nat avea auzul fin şi, în plus, avea şi somnul uşor, o adevărată Levin-Senderovsky. Şoapta ciudată a cauciucurilor plutind pe iarbă o trezi imediat, aşa că se repezi la fereastră. De jur-împrejurul coloniei de bungalow-uri, senzorii de mişcare aprindeau luminile în timp ce camioneta neagră se apropia, o umbră printre umbre.

Ultimele două săptămâni fuseseră grele pentru Nat. Încă de când se îmbolnăvise unchiul Vinod, mami părea pornită să o pedepsească. Chiar cu o zi înainte îi spusese lui Nat: „Să termini imediat cu tonul ăsta, că *altminteri*...” Mami nu spunea niciodată asemenea chestii americane.

Nat avea un vis care se repeta, care era poate prea simplu explicat de propria biografie. Se făcea că se naşte într-un vid, la naşterea ei nu erau prezenţi părinţii, ci numai o femeie cu mască chirurgicală ce ascundea un bot lung şi înspăimântător ca de vulpe, iar apoi solitara Nat îşi petrecea întreaga viaţă (aşa scurtă cum era) căutând-o pe mami. Pe fiecare continent, întâlnea copii în haine tradiţionale, care râdeau de ea şi îi spuneau că e ciudată pentru că nu are mamă sau prieteni şi că poate să se ducă pe Covoraşul Tăcerii şi să rămână acolo. Visul avea întotdeauna un final fericit: Mami era găsită, ordinea era restabilită şi o farfurie cu blini cu marmeladă era servită pe masa lor din sufragerie, înapoi în oraş. Dar, în ziua următoare, inexplicabilul continua să-i alimenteze coşmarurile, ca atunci când o auzise pe mami spunându-i lui Karen-*emo*:

— Dacă e un puci? Dacă militarii iau puterea? Dacă trebuie să părăsim țara?
Iar mătuşa Karen răspunsese:
— Am oameni care ne pot duce în Coreea într-o clipă. Nu-ți face griji. O să fim în siguranță.
Nat ghicise cum se scrie „puci” şi descoperise că înseamnă „încercare de răsturnare violentă a guvernului”. Aşa că, pe lângă faptul că unchiul Vinod e bolnav şi că toți mâncau cinele gătite de unchiul Ed singuri în bungalow-urile lor, sau pe verandă cu capetele în mâini, mai exista şi posibilitatea de *violență* şi *răsturnare*.
Iar acum o camionetă de culoare închisă se îndrepta către bungalow-uri, călcând sub roți pajiştea verde-albăstruie. Nat deschise fereastra şi strigă:
— Atenție, Steve! Steve! Vine drept spre locuința ta de iarnă!
Toți coloniştii, cu excepția lui Vinod, erau acum afară, cu hainele aruncate în grabă pe ei. Ed, înarmat cu o lanternă grea, avea o expresie de haiduc, ca de altfel şi Senderovsky, în halatul lui de casă, cu pumnii strânşi din cauza amintirilor atavistice ale pogromurilor trecute.
Actorul se mutase mai încolo pe drum, în tabără internațională, tabără pe care el şi Dee o exploraseră cândva săptămâni în şir, găsind noi şi nepotrivite locuri în care să facă dragoste. Acesta era testul suprem. Trebuia să trăiască între „cele mai fericite” amintiri ale vieții sale şi apoi să găsească o cale de a le înlocui, una câte una. Trebuia să ia locurile sfinte în care fusese cu Dee şi să le dea la schimb pentru el şi arta lui. Trebuia să îmbrățişeze absența care avea să fie mereu în centrul vieții sale, pentru că deja fusese ales. Nu de către Dee, nu de către Elspeth, nici de către un nenorocit de algoritm comercial. În tabără exista o scenă, chiar lângă drum, scena pe care o folosiseră pentru prima lor tăvăleală. Scândurile erau strâmbe şi era plină de prezervative şi de mingi de fotbal pe jumătate distruse, dar asta o făcea şi mai importantă. Nu era o scenă, ci o adevărată chemare.
În întunericul nopții, pornea în căutare de provizii. Se strecura până la Casa de pe Deal cu sacul de călătorie, căutând căi de a evita luminile automate de lângă bungalow-urile lui Dee şi Ed. În

bucătărie, la lumina lanternei, îşi umplea sacul cu antricoatele de porc şi cu sardinele lui Ed, cu salamurile şi cu cornişonii lui, până când se îneca în grăsime. Coloniştii veneau tot timpul să se servească cu resturi. Odată trebuise să evite o Masha somnoroasă, care stătea în cămară şi mânca pâinea challah pe care Actorul intenționa să o fure. Se ghemuise sub chiuveta din bucătărie, ascultând-o cum mormăie pe limba ei.

Înapoi în tabără, mânca cu mâna mâncarea rece şi delicioasă, apoi dormea mulțumit cea mai mare parte a zilelor fierbinți de sfârşit de vară. Revendicase toate locurile în care făcuseră dragoste. Casa din copac, de lângă drumul principal, clopotul în stil japonez care anunțase cândva orele de masă pentru tineretul internațional, terenul de tenis cu fileul trist şi pleoştit şi zgura arzătoare, băile gemene, acoperite de pânze de păianjen, care încă mai puțeau a omenire, chiar şi după atâția ani de neîntrebuințare, podeaua Casei Muzicii, cu abțibildurile care explicau unor argentinieni aspiranți cum se dansează tangoul. Furase o pernă şi o plapumă sovietică cu aspect complicat din dulapul Mashei (plapuma ar fi fost foarte bine întrebuințată şi în zborurile cosmice) şi le transformase într-un sac de dormit ad-hoc, astfel că în fiecare noapte găsea un alt loc în care să închidă ochii, un loc în care să reconstruiască lumea cu absența ei, o absență a tuturor celor de care nu mai avea nevoie. Acum putea reveni la cel care era. Un bărbat serios, cu o chemare.

Pe scenă, în întunericul nopții, după ce un cuplu local de vârstă mijlocie care se strecurase până acolo într-un SUV coreean maltratase scena cu sunete pornografice, lăsând în urmă dovezile profilactice ale infracțiunii, după raidul în stil comando în bucătăria lui Senderovsky, dar înainte de masa pe care şi-o oferea ca pe o recompensă, îşi trecea în revistă rolurile, de la regizor tehnic în *Oraşul nostru* în liceu, la Iago în facultate, până la skinhead-ul absolut, capabil de mântuire, din *München am Hudson* şi geniul neînțeles, în stil Karen, din *Terabyte*, ultimul său eşec. Umbla de la un capăt la celălalt al scenei, cu vocea bubuind, spre nemulțumirea coioților de pe deal, până când ajungea să şoptească în loc să declame, să-şi târşească picioarele în loc să ia în stăpânire scena. Oriîncotro s-ar fi întors, dădea de

noua absență, iar când privea în jos, la propriul corp, sau când își zărea fața în oglinzile din băile gemene, vedea cum aspectul său se substituise muncii și, prin urmare, adevărului.
Fusese bun de la început sau ascensiunea lui fusese doar noroc? Avea nevoie de imaginație pentru a-și asuma munca pe care o făcea, dar oare se bazase prea mult pe carismă și magnetism? Și magnetismul fusese cel care câștigase în cele din urmă? Repetă rolul din *Morning Glories*, de când avusese numai optsprezece ani și dansase pe jumătate gol cu pălăria aia ridicolă pe cap, prostindu-se. Nu implicase niciun fel de imaginație, doar nevoia de a captiva. Nu era nimic altceva decât un avatar costisitor. Era un debușeu. Fiica lui Senderovsky avea poate șapte sau opt ani. Dar nu-i păsa decât de formația aia de băieți coreeni, pentru că de asta avea nevoie pentru a evada din reacționismul mamei sale. El nu dorea să fie o evadare pentru alții. Voia să fie flexibil. Să se miște prin lume ca un anonim, ca o femeie din echipa regională de vânzări lunecând prin barurile din aeroporturi în epoca dinaintea virusului, întotdeauna în mișcare, întotdeauna ea însăși. Asta însemna actoria. Nu aveai nevoie să-ți captivezi spectatorii, aveai nevoie să fii tu însuți captivat.
Camioneta neagră apăru la o săptămână de la începutul exilului său. Se ancoră ca o barcă de cealaltă parte a drumului, lângă obeliscul în stil egiptean care enumera țările pe care foștii ocupanți le numeau patrie. Șoferul opri motorul, iar Actorul își amuți propria interpretare a lui Yorick din *Hamlet*, ca să-l privească pe intrusul tăcut. După ce termină, după ce Hamlet nu mai exista, camioneta își aprinse farurile o dată, de două ori, apoi întoarse și porni către șoseaua statală.
Camioneta veni în fiecare noapte, de fiecare dată în mijlocul spectacolului, de fiecare dată după ce Actorul descoperise un adevăr despre rolul pe care-l juca. La început, fu deranjat de întrerupere, apoi ajunse să o considere la fel de naturală ca șoaptele ierbii în vântul nopții. Pentru că acesta era un act de comunicare și trebuia să existe un public. Iar publicul lui era proprietarul unei camionete urâte și triste, un suflet disperat care pornea în fiecare noapte în căutarea lui. El – ceva din aspectul vehiculului reflecta o masculinitate oprită din dezvoltare – părea

atât de departe, încât nici chiar cu geamurile coborâte nu-l putea auzi pe Actor. Probabil că-l vedea pe Actor cel mult ca pe o siluetă măruntă pe o scenă aproape surpată. Şi apoi îşi aprindea farurile de două ori când se termina spectacolul, fără aplauze, doar recunoaştere. O dată, de două ori. Mulţumesc, noapte bună.

Actorul începuse pe lună nouă, care-i oferea suficientă lumină naturală cât să nu cadă de pe scenă, dar când luna începu să descrească, şoferul îşi aprinse farurile, îndreptându-le nu direct către Actor, ci peste asfaltul spart al drumului de ţară. Iar Actorul fu recunoscător în tăcere. I se părea că-l vede acum pe ocupantul cabinei camionetei. Uneori i se părea tânăr şi ciupit de vărsat, alteori chel şi cu faţa suptă şi oficială, membru cu jumătate de normă al consiliului municipal. Pentru Actor, întruchipa toate aceste lucruri, o proiecţie, o substituţie, iar când veni momentul ca Actorul să părăsească tabăra de vară, când Dee fusese eliminată şi el însuşi reconstituit, se îndreptă către farurile aprinse, cu mâinile ridicate în semn de predare.

Urcă în cabină şi se uită la trupul de lângă al său. Un simplu trup ca al lui, o entitate care respira, cu temporarul său drept de folosinţă asupra vieţii. Avea trăsături, desigur, favoriţi roşcaţi înconjuraţi de masca simplă din pânză, ceva care ar fi putut fi o cicatrice se ţitea de sub guler, dar era greu de atribuit o vârstă proprietarului camionetei – patruzeci? cincizeci? –, care avea un blond nordic nedeterminat sub o şapcă roşie care nu semnifica nimic politic, ci doar un serviciu de îndepărtat rădăcini de copaci, undeva la limita statală. Nu-şi spuseră niciun cuvânt. Şoferul arătă către mască.

— Oh, cred că am avut deja virusul, spuse Actorul.

Şoferul rămase tăcut şi privind înainte, până când Actorul îşi puse masca imprimată, un dar de la Dee. Motorul porni, ferm, puternic, ascultător, un rămas-bun american. Merseră în tăcere până la Casa de pe Deal, lunecând fără efort peste iarba din faţa casei. Actorul nu încercă să aibă contact vizual când coborî din vehicul. Ar fi fost jignitor, având în vedere tăcerea. Dar şoferul aprinse lumina în cabină şi vorbi în cele din urmă în aerul din faţa sa, cu o voce care era produsul ţigărilor, cu trupul sprijinit de volan, chinuit de reumatism.

— Nu te-am filmat eu în noaptea aia, cu prietena ta, spuse el. E un tip de peste râu care face chestia asta.
— Mă bucur că n-ai fost tu, spuse Actorul.
Şoferul privi înainte, cu farurile oglindite în ochii nedormiți. Vorbi încet, ca şi când ar fi exersat o limbă străină în fața oglinzii, cu accentul căzând uneori pe cuvântul greşit.
— Chestiile de la început, alea îmi plac cel mai mult, spuse el. Când încă erai dornic. Când erai tânăr. Ce bucurie pe fața ta atunci. Era o binecuvântare. Fuseseşi binecuvântat. Universul sărbătorea felul în care se potriveau toate, talentul tău, zâmbetul tău, foamea ta. Felul cum ne arătai că suferi. Sinceritate şi eleganță. Poți să încerci să cauți ceva mai bun dincolo de astea, dar n-o să găseşti. Când se întâmplă ceva extraordinar, nu renunța la el. Nici pentru altcineva, nici pentru lume. Dar asta fac oamenii. Uită. Renunță.
Actorul încuviință din cap. Văzu luminile aprinzându-se în casa principală şi în bungalow-uri. Înainte de a închide portiera, se înclină scurt, rigid, cum făceau în reality-show-ul japonez. O dată, de două ori.
Mulțumesc, noapte bună.
Coloniştii erau martorii a două evenimente separate. Mai întâi, reîntoarcerea Actorului după încă o absență prelungită. Stătea înaintea lor, la capătul aleii, cu barba luminată până la proporții biblice, ținând la picioare geanta de la podgoria californiană disprețuită de Ed.
Celălalt eveniment era camioneta neagră huruind prin iarbă pentru a reveni pe drumul de dincolo de pajişte, cu luminile farurilor scriind deja următorul capitol al odiseei sale. Nat, care avea ochi de vultur, zări cuvântul SUPERDUTY inscripționat pe fundul vehiculului.
— Pune-ți masca peste nas! strigă Masha la Actor. Nu te apropia!
Actorul îşi ajustă masca, cu privirea la pietrişul aleii. Ridică ochii către spectatori şi o găsi pe Dee, îmbrăcată într-un furou minuscul din satin albastru, pe care i-l cumpărase Ed pentru că se asorta cu culoarea măştii. Luminată din spate de lămpile de grădină cu halogen, cu părul în halou, cu trupul subțire şi tremurând, ar fi trebuit să fie insuportabil de privit pentru Actor.

Dar el se mulțumi să zâmbească, iar întunericul îi împiedică pe colonişti să se bucure de ridurile pe care fața lui le făcea când zâmbea, de frumoasa eroziune a figurii sale.
— Dee, nu simt nimic! strigă el. Dee, am lucrat la mine.
Nat se aplecă peste pervaz ca să audă mai bine scuzele Actorului. Îşi dorea să alerge în curte şi să se arunce în brațele lui.
— Cine era în camioneta neagră? strigă Senderovsky. E cel care ne-a urmărit?
— E un om de treabă, răspunse Actorul, tot strigând. M-a ajutat. Nu ne vrea răul.
— Cum putem să credem ceva din ce spui? strigă Ed.
Rămaseră cu toții împietriți, în impas. Actorul voia să se apropie. În definitiv, erau prietenii lui. Îşi petrecuseră împreună cea mai mare parte a carantinei.
— Am venit să-mi repar greşelile, țipă el. Față de fiecare dintre voi.
Numără câți sunt.
— Unde e Vinod?
Tăcerea continuă, nemişcarea, urmată de scrâşnetul tălpilor pe pietriş. Karen alerga exact aşa cum o învățase antrenorul ei de pe Coasta de Vest, propulsie elegantă, precisă, brațele legănându-se pe lângă ea, până când strânse pumnul drept care luă contact ferm cu bărbia Actorului.
Mai primise lovituri de pumn în glumă, în spatele camerei, şi la început aşa o percepu şi pe aceasta, vesel: o joacă, o glumă între prieteni, între egali chiar, având în vedere succesele lui Karen în viață. Dar brusc se trezi cu capul poziționat într-un unghi nefiresc față de gât şi de restul corpului, iar picioarele făcură un dans rapid în susul şi-n josul aleii până se opriră, universul cunoscut se aplecă, iar capul li se alătură picioarelor pe pământ.
În timp ce-şi recalibra reacțiile, o auzi pe fetiță alergând către el, plângând, şi la numai câțiva metri, pe mama ei prinzând-o, luând-o pe sus, strigătele ei asurzitoare auzindu-se peste şoaptele confuze ale publicului redus, dar fascinat:
— Natasha! NU!
Şi îşi spuse: Încă sunt iubit.

La câteva zile după cea de-a doua (şi ultima) reapariţie a Actorului şi resechestrarea lui în interiorul bungalow-ului Petersburg, Karen îi servea lui Vinod bârfele şi cina. Ed pretindea că nu poate să gătească un dal cum trebuie, sau altceva din Gujarat sau sudul Indiei, dar reuşise să condimenteze la standardele lui Vinod un biryani de legume întotdeauna excelent (îl făcea şi cu iaurt, şi cu lapte, în stil Lucknow), şi acum papilele lui gustative îl cereau la fiecare masă, fiindcă din fericire nu-şi pierduse niciodată complet gustul sau mirosul. Dar ce n-ar fi dat pentru paratha şi murături. Pentru Karen, pofta lui de mâncare însemna că a trecut de punctul critic, cu toate că tuşea cu regularitate şi avea o paloare albăstruie, ca ştampila electorală folosită de ţările sărace pentru a împiedica votul multiplu. De asemenea, avea şi scaune moi după fiecare a doua masă şi prezenta privirii ei iubitoare o pereche de ochi obosiţi, ca de înecat. Odată, când încerca să spele colacul toaletei după ce-l murdărise, căzuse şi se lovise tare la coloană de peretele băii şi rămăsese aşezat acolo, ameţit, cea mai mare parte a zilei. De atunci, Masha şi Karen îl ţineau la pat, cu toată pofta lui de mâncare în revenire, iar Karen îl însoţea la baie.

— Dee mi-a spus că ea şi Ed fac sex foarte pervers, bârfi Karen. Ca un fel de *cosplay* sau aşa ceva. Ea poartă mască chirurgicală în timp ce o fac.

— Oh.

— O să revenim şi noi la asta. Imediat ce te simţi bine.

El zâmbi.

— Fără măşti, spuse. Vreau să-ţi văd faţa dragă.

Ea observă ce roşii îi sunt gingiile şi cum ochii par prea mici pentru orbitele lor. Îi venea greu să se uite la el şi să nu-l îmbrăţişeze. Încă şi mai greu să şi-l imagineze ca adult, evoluând prin viaţă pe propriile puteri din nou. Băiatul pe care-l certase şi-l îngrijise ca o mamă (sau cel puţin ca o soră) cu trei decenii în urmă se întorsese la ea. În loc să-i dea cu cremă la ochi, acum îi ungea buzele crăpate cu vaselină. Dar Vinod nu era complet învins; privirea lui era încă vag masculină. Odată, ea ieşise din baie goală, se aşezase pe pat să-şi pună lenjeria şi-l observase privindu-i trupul, examinând felul în care se încreţea şi atârna. Colăceii de deasupra şoldurilor ei, de zi cu zi, muncite, menite

unui scop biologic pe care niciodată nu-l luase în considerare, îi ofereau lui pretextul pentru a încerca următoarea respirație imposibilă. Karen se ridicase, îşi ferise timidă privirea (pentru că era secretul ei, îşi dăduse seama în momentul acela, că în ciuda numeroaselor ei aventuri era îngrozitor de timidă), pusese mâinile de o parte şi de alta şi-şi depărtase buzele pentru el.
— Scumpete, şuieră el într-o altă zi. Am visele astea oribile. N-o să-ți vină să crezi ce se întâmplă. Unul după altul. Am nevoie de ceva care să-mi distragă atenția. Nu pot să mă concentrez la o carte.
Ceea ce nu spuse era că-i e greu să citească despre oameni care erau încă în floarea vieții.
— Când nu pot să adorm la loc, am nevoie de ceva prostesc.
— Te rezolv, iubitule, spusese Karen.
În primăvara şi vara aceea deveni imposibil să se uite pe fereastră fără să îşi pună întrebări despre fizică, despre multiversuri care se prăbuşesc unul în celălalt, despre linii temporale care se frâng ca ghețarii antarctici. Oare chiar se întâmplau toate astea: măşti şi tirani, spray-uri cu aerosoli şi clovni cu pistoale? Senderovsky şi familia şi oaspeții lor se izolaseră în biosfera lor pentru patru luni de siguranță, până când întoarcerea Actorului făcuse o breşă, dar ceilalți găsiseră alte metode de a face față. Una dintre aceste metode era întoarcerea în anii 1980.
Karen găsi pe computer compilații de reclame din perioada aceea, şi acum tusea flegmatică ce se auzea din dormitorul interior al bungalow-ului era contrapunctată de muzică instrumentală veselă, de lătrături de câini care cereau mâncare mai bună şi de lăudăroşenii despre gumă de mestecat şi maşini „produse cu mândrie” chiar aici, în SUA. Vinod nu mai putea de mult să doarmă pe spate sau pe o parte, pentru că mucusul lipicios şi nenorocit îi circula prin piept şi prin trahee, dar acum putea ațipi doar stând în capul oaselor în timp ce reclamele îl împingeau într-o semiuitare, în loc de anihilarea pură şi lentă a liftului de pe strada Washington.
Ridică mâna, ştii bine, ridică mâna, ştii bine, ridică mâââna dacă eşti Sigur.

Ridică mâna, eşti uscat acum, ridică mâna, ştii de ce acum, ridică mâââna dacă eşti Sigur.
Încrezător, încrezător, uscat şi sigur, ridică mâna, ridică mâna
Dacă eşti Sigur.
Cântase versurile acelea cu Senderovsky în zilele lor de liceu („încrezător, încrezător, uscat şi sigur!"), pentru că amândoi imigranții fuseseră acuzați de colegii de şcoală elementară că nu miros cum trebuie să miroasă un american. (Karen râsese întotdeauna de încurcătura lor indo-sovietică.) Reclama încă fascina. Cowboy, polițiste, cadeți navali, viitori suporteri ai actualului preşedinte, cu toții ridicau mâinile, arătându-şi încrezători subsuorile deodorizate, fiecare dintre ei „Sigur" că mirosul lor nu este doar acoperit, ci *dispărut*, lipsit de orice pestilență ca o bucată de plastic sau, în cel mai rău caz, atins de o părere de aromă de zahăr procesat, ca un ambalaj de granola Quaker Oats din aceeaşi perioadă. Iar în cadrul final, însăşi Statuia Libertății îşi flutura subsuoara abia acoperită de haine, pentru ca atât nou-veniții, cât şi băştinaşii să o poată mirosi, pentru că deşi se născuse franțuzoaică, acum era americancă, uscată şi sigură, încrezătoare dincolo de orice rațiune.

„Jim e cel mai frumos băiat din lume."
„Zâmbetul ei îmi încălzeşte sufletul."
„Dinții ei sunt atât de frumoşi."
„Ador un zâmbet frumos şi luminos."
„Îmi place fluorul. Îmi plac dinții albi, iar prospețimea e un plus."
„Close-Up mă ajută să mă simt proaspătă, mai ales dacă o să-l sărut pe Jim."
„Close-Up mă ajută să mă apropii de Lisa."
Lisa şi Jim şi părul lor frumos şi dinții lor frumoşi se sărutau acum. Se sărutau cu toată concentrarea cu care mama lui toca cartofi dulci pentru *undhiyu* de iarnă sau cu care tatăl lui încerca să vândă un computer Apple Lisa unui american nebănuitor. („Nu vreau să vă grăbesc, domnule, dar închid în zece minute.") În timp ce se sărută, Vinod îi simte pe părinții săi urmărind reclama

peste umărul lui, scandalizați, amândoi gândind: *Ăştia doi sunt măcar căsătoriți,* baka? Iar tânărul Vinod îşi spune: De ce are Jim nevoie de Close-Up ca să-l ajute să se apropie de Lisa? Dacă ar fi el în locul lui Jim, ar săruta-o pe Lisa chiar dacă ar avea limba în flăcări (cam cum era a lui de două săptămâni încoace).
„Nu e vina mea, mamă. Tenişii miros."
„Mama ei o iubeşte. De unde ştie? Pentru că-i spune Skippy."
Şi acum le simte în fundul gâtului, lacrimile care alimentează umiditatea care-l îneacă, lacrimile pentru mama americană pe care niciunul dintre ei trei n-a cunoscut-o, poate o mamă pe care *nimeni* n-a cunoscut-o. În copilărie fusese atât de afectat de reclamele acelea, se uitase la ele cu gura căscată, cu sufletul strâns, chiar în timp ce frații lui se băteau pe mocheta din fața canapelei din piele artificială, numindu-se unul pe celălalt „*chutiya* motherfucker" ca nişte copii hibrizi din Queens ce erau.
„Bain de Soleil pentru un bronz ca la San Tropez."
„Preşedintele Reagan a hotărât să dea o mână de ajutor Americii weekendul acesta."
„Sună la 1-800-453-400 ca să afli dacă te califici pentru tichete de mâncare. Mesele nu trebuie să fie un moment dificil."
„Ții pasul cu Commodore? Căci Commodore ține pasul cu tine."
„În seara aceasta, la ora 11, o mare victorie pentru comunitatea homosexuală."
„Numele meu e Tio Sancho şi am făcut un taco care nu se dezintegrează."
Tio Sancho se vedea că nu era indian, dar era pe cât de indian se putea da la televizor. Acum Vinod îşi amintea cum încerca să-şi găsească propria față pe ecranul televizorului părinților lui, să identifice un corespondent al său care să mănânce granola Quaker Oats, a cărui mamă să-i facă sendvişuri dezgustătoare cu Skippy şi care să stea cu ochii ei de vultur pe unica lui pereche de Adidas şi duhoarea acestora. Ocazional, negrii erau lăsați să apară în reclame, mai ales dacă erau la fast-food sau la un spectacol cu un public de culoare numeros. Şi din când în când, o zărea pe *ea*. Ea era fata est-asiatică solitară, dulce şi bine crescută, întotdeauna la sfârşitul unui potpuriu de copii albi zvânturatici, care se delecta cu neobişnuită grație cu indiferent ce

mizerie de mâncare era subiectul reclamei. Poate că o lăsau să-i curgă puțină brânză din colțul gurii, mai mult din cauză că e tânără decât din rea-voință.
Chiar şi atunci, chiar înainte de a o fi întâlnit pe Karen, Vinod era atent la aceste apariții, la fetele acelea care erau diferite, non-albe, dar care, spre deosebire de el, nu erau detestate de producătorii de reclame. Şi de fiecare dată când vedea o față ca aceea, se întreba cum ar fi fost să fie prieten cu fata aceea, care cu siguranță avea şi ea un tată care vindea computere Texas Instruments şi o mamă care gătea mâncare ce nu se potrivea cu maioneza Hellmann's şi care mirosea prea înțepător pentru a fi adusă la şcoală într-un *thali* sau un *dosirak* sau chiar într-o caserolă cu *Fat Albert and the Cosby Kids*. Dar acum se întreba dacă fata asiatică de la sfârşitul reclamelor nu cumva se afla acolo nu pentru a vinde dulciurile sau ce-o fi fost, ci mai degrabă pentru a vinde America. Ca Statuia Libertății arătându-şi subsuoara la sfârşitul reclamei la Sure, fata vorbea mai degrabă despre idealul de Americă al Războiului Rece – uite pe cine am lăsat să intre aici! Asiatici muncitori! În vreme ce prezența cuiva ca Vinod, într-unul dintre puloverele sale albe cu răscroială în V (toți trei frații le purtau la ocazii speciale, drăgălaşi foc) ar fi putut deruta publicul. Păi nu e tipul ăla tuciuriu care ne vindea un taco indestructibil?
Gândindu-se la fata asiatică, Vinod sucombă unei dureri mari şi puternice. Nu dorea să retrăiască trecutul, nici să-l imortalizeze, dar cu fiecare respirație şuierătoare se apropia de sfârşit, şi sfârşitul însemna că nu-şi dădea voie să-l înțeleagă. Şi acesta era darul pe care Senderovsky şi-l făcuse sieşi, darul de a sta în fund şi de a se înțelege pe sine. Oare brahmanul *bhenchod* nu merita ceva asemănător?
Dar acum se întorsese la autocompătimire, care era singurul lucru pe care voia să-l evite la fel de tare ca vâjâitul şi clipocitul ventilatorului. Din nou, îşi şopti în gând: Am văzut Italia şi India, minunata, parfumata Indie şi pe iubita mea fără haine pe ea.
Oh, mitica mea Karen din pauza de reclame de la CBS, cu surâsul tău de amfitrioană-campioană şi cu buclele tale negre şi mătăsoase şi cu nasul tău micuț şi cu gropițele tale în tehnicolor

în obraz şi râsul tău Dolby şi mama ta în fundal, mult în spatele camerei, privindu-şi copila cum filmează obosită, în timp ce răsfoieşte un exemplar din *Golf Digest*, trebuie să ajungem acasă înainte de şase, *yobo* aşteaptă să-i gătesc cina.

Deschise gura, dar nu-i putu striga numele. Ea era fata de pe ecran, cu brânză în colțul gurii, iar el nu putea decât să-şi mişte buzele şi să spere că ea îl aude peste timp.

8

Vinod era aşezat pe veranda acoperită, cu o canulă de oxigen în nas. Karen era alături de el, pe canapeaua impermeabilă, ţinându-l de mână sau agitându-se cu butelia de oxigen. O „scenă" fusese delimitată cu ajutorul unor conuri rutiere portocalii pe terasa naturală de mai jos, iar pe o laterală fuseseră aşezate, la o distanţă corectă unele de celelalte, scaune pe care le ocupau studenţi de la colegiul progresist şi unii dintre membrii echipei Actorului din Los Angeles. Agenta lui Senderovsky avea o ţigară electronică ce-i atârna din gură şi părea revigorată de lunile de izolare din apartamentul din Bel Air. O echipă de filmare înregistra evenimentul, şi în spatele spectatorilor erau amplasate boxe, aşa încât actorii să poată fi auziţi prin intermediul microfoanelor-lavalieră.

Pajiştea verde era punctată de maşini închiriate, de berline locale, precum şi de o camionetă neagră, parcată departe, lângă drum, ocupantul ei privind cu binoclul, respirând discret, cu sufletul plin de respect, gata să se îndrăgostească de artă.

Vinod observă fragmentat scena atât de memorabilă, căci ochii, creierul şi sistemul său digestiv nu reuşeau să se pună de acord asupra importanţei ocaziei.

— S-ar putea să fie nevoie să mă duci la baie, îi şopti el lui Karen.

Apăru Actorul, salutat cu aplauze. Părea să-şi fi recăpătat magnifica ambivalenţă pe care i-o remarcase Vinod în primăvară, înainte de Tröö Emotions. Era îmbrăcat cu pantaloni lungi şi o cămaşă largă ce amintea de un ţăran rus din stepă.

— Reprezentaţia din această seară, *Unchiul Vanea*, de Cehov, îi este dedicată lui Vinod Mehta, spuse Actorul, care se află deasupra noastră, la loc de onoare. Vinod, ne auzi bine?

Karen se aplecă spre el.

— Auzi bine? Ştiu că e o surpriză.

Vinod oftă în urechea ei, şi Karen strigă:

— Suntem în regulă!

— Am trăit alături de Vinod şi de remarcabilii săi prieteni cea mai mare parte a carantinei, spuse Actorul. Aşa cum unii dintre voi, cei care sunteţi activi pe reţelele de socializare, ştiţi, m-am şi îndrăgostit de cineva de aici. (În public se auziră râsete.) Asta... nu s-a terminat prea grozav. Dar acum sunt bine. Suntem în regulă, aşa cum tocmai a spus Karen. Ah, şi trebuie să spun că Vinod este unul dintre cei mai grozavi oameni pe care i-am întâlnit vreodată. Cu zeci de ani în urmă, fără să ceară niciun fel de recunoaştere ca autor, a scris un roman incredibil despre cum e să creşti ca imigrant indian în America. Sunt sigur că va apărea curând la o librărie independentă din cartierul vostru.
— Nu este despre un imigrant indian în America, şopti Vinod.
— Cu excepţia mea, reprezentaţia din seara asta a piesei preferate a lui Vinod va fi susţinută de actori amatori, colocatarii mei, câteva persoane din oraşul învecinat şi studenţi. Rolul lui Aleksandr Serebreakov, profesor pensionar, va fi jucat de Ed Kim. Rolul Elenei, soţia lui de douăzeci şi şapte de ani, va fi jucat de Dee Cameron...
— Asta e imposibil, îi şopti Vinod lui Karen, care-i aranja canula din nas. Sunt intubat? Sunt mort?
— Repetă de două săptămâni, spuse ea. A fost ideea lui. Îi pare atât de rău că te-a îmbolnăvit. Dacă eşti obosit, putem merge acasă. Se şi filmează. Sasha zice că o să ajute la vânzarea romanului tău. Trebuie să semnezi un consimţământ.
— Rolul lui Ilia Teleghin, proprietar scăpătat, va fi jucat de Sasha Senderovsky. Rolul Marinei, dădacă bătrână, va fi jucat de Masha Levin-Senderovsky. Şi în fine, rolul lui Ivan Voinițki, mai cunoscut drept unchiul Vanea, va fi jucat de mine. Sunt de asemenea şi regizorul acestei piese. Acum, înainte de a începe, daţi-mi voie să citesc numele recentelor victime ale violenţei poliţieneşti.
După ce actorul citi o duzină de nume, separate de pauze dramatice, Nat apăru pe scenă într-un caftan ca un sac, cusut de Masha special pentru ea. Ca toţi actorii, nu stătea cu faţa către camere, ci se uita direct la unchiul Vinod. Acesta zâmbi, absent, dar cu afecţiune, către copilul care citea de pe pagină aceleaşi cuvinte pe care le citise şi el, pe aceeaşi pajişte, pe covoraşul său,

nu cu multă vreme în urmă: „O grădină. Se vede o aripă de casă, cu terasă. Pe alee, sub un plop bătrân, o masă pregătită pentru ceai. [...] Ora trei după-masă. Cerul înnorat."
Norii refuzau să coopereze cu indicațiile scenice. Soarele îi bombarda cu nemiloasa *razgar leta*. În ciuda machiajului profesionist aplicat, cât de curând actorii aveau să-şi transpire largile haine căzăceşti.
O Masha adusă de spate intră în scenă, purtând o perucă căruntă. Se aşează pe un scaun şi începu să tricoteze un pulover imaginar. Începu să vorbească cu un accent rusesc care lui Vinod i se păru fals. De ce ar face asta, când vorbeşte aproape perfect limba piesei? Vinod închise ochii şi, până îi redeschise, Actorul se materializase pe scenă sub forma unchiului Vanea; îşi ciufulise părul şi-şi mototolise cămaşa. Acestea se presupuneau a fi în conformitate cu tumultul din sufletul lui Vanea, dar lui Vinod îi păru rău pentru Actor. Întotdeauna avea să arate prea bine pentru rolurile pe care şi le dorea cu adevărat (nu e de mirare că jucase chiar rolul livezii de vişini în versiunea berlineză a piesei), şi criticii aveau să-l pedepsească pentru frumusețea lui. Cu câtă disperare îşi dorea să se poată transforma într-un lucru stângaci şi bâlbâit, ca maşina pe care o conducea, şi cât de izbitor îl contrazicea aspectul feței sale.
Iar acum Senderovsky însuşi apăru în rolul lui Teleghin Ciupitul, proprietarul scăpătat, cu fața ciupită de vărsat, de la care-i venea şi porecla.
TELEGHIN (Senderovsky)
Soția mea a fugit de la mine cu iubitul ei chiar a doua zi după nuntă, din cauza înfățişării mele nu prea atrăgătoare.
Era replica pe care Senderovsky era făcut să o interpreteze, dar cu toate acestea sună absolut exagerat, comic, incapabilă de a exprima tragedia Ciupitului, care contrasta puternic cu non-tragedia proprietarului scăpătat modern, cu o soție devotată şi un copil plin de curiozitate, a cărui reputație era încă neatinsă. Singurul lucru care dădea credibilitate personajului era tusea persistentă, de neredus la tăcere, copilul speriat care lua în stăpânire trupul îngrijit al adultului.

Piesa era bună. Actorul purtase cu aplomb pălăria de regizor şi reuşise să scoată un joc decent de la toți cei implicați. Dar pe Vinod îl luă somnul, aşa că încercă să-şi concentreze atenţia din ce în ce mai scăzută asupra conversațiilor dintre iubiți şi cei care sperau să obțină iubirea. Era atras în special de Ed în rolul egocentricului profesor Serebreakov şi de Dee în rolul Elenei, tânăra lui soție. Ed vorbea cu formalismul care-i fusese inculcat încă de la naştere, iar ea aluneca, fără urmă de caricatură, în accentul sudic din profunzimea ființei sale. Era ca şi când ar fi vorbit două limbi diferite, în luptă una cu cealaltă.

ELENA (Dee)

Vorbeşti de bătrâneţea ta ca şi când noi toți am fi vinovați de ea.

SEREBREAKOV (Ed)

Tu eşti cea dintâi căreia trebuie să-i fie silă de mine.

(*mai târziu*)

ELENA

Mai aşteaptă. Ai răbdare! Peste cinci-şase ani am să fiu bătrână şi eu.

Vinod remarcă felul în care Dee îşi valorifică dispreţul interior, zilnica nemulțumire față de ea însăşi. Mai târziu, Actorul îi făcu avansuri lui Dee, numai pentru a fi respins iar şi iar (aici spectatorii se agitară la vederea celor doi amanți deja celebri pe rețelele de socializare).

UNCHIUL VANEA (Actorul)

Trecut nu am, mi l-am irosit prosteşte pe fleacuri, iar prezentul e groaznic şi stupid. Astea-s viața şi dragostea mea. Unde să le pun, ce să fac cu ele? Sentimentele mele se prăpădesc fără folos, ca o rază de soare care bate într-o groapă. Şi mă prăpădesc şi eu.

ELENA (Dee)

Când îmi vorbeşti despre dragostea dumitale, mintea mi se-ntunecă şi nu ştiu ce să-ți răspund. Iartă-mă, dar nu-ți pot spune nimic. Noapte bună!

Vinod şi-ar fi dorit ca Cehov să-i fi dat mai multe replici lui Dee aici, căci refuzul ei cerea parcă mai mult. Dar suferința Actorului se vedea limpede. Aşa cum se scrisese în ziarul *Neue Zürcher Zeitung* din Zürich, chiar în ziua când piesa fusese pusă pe serviciile de streaming (scuzați slaba calitate a traducerii

automate): „Îl vedem împărţit în două; tehnologia l-a transformat în iubitul ei, şi apoi s-a chinuit din greu să facă iubirea aceasta să dispară. Dar acum, iată, încă o dată, s-a supus chinurilor iubirii şi respingerii, şi a făcut-o ca un profesionist. Nu este plăcut, dar este edificator să-l urmăreşti pe acest interpret rafinat cum se chinuie şi se zvârcoleşte. Este precum pasagerul din ultima maşină care intră în tunelul Gubrist, visând cu ochii deschişi la lumina mult-aşteptată, dar în fiecare clipă rămânând nemişcat, nerezolvat."

Iar acum, în ciuda tuturor eforturilor, Vinod aţipi, chiar când camera fixată pe verandă îl înregistra, cu pleoapele apropiindu-se una de cealaltă, cu capul căzut pe umărul lui Karen, în timp ce ea îi manevra binoclul. Dar nu-şi pierdu complet conştienţa. O muscă bătrână care se încălzea la soare se aşează pe coapsa lui. Nu zbura, nu bâzâia, se mulţumea să stea acolo satisfăcută, vie în prezenţa universului. Vinod nu dorea să fie prea jainist în privinţa ei, dar refuză să o gonească, chiar dacă se mişca atât de încet, pentru că ar fi putut cu uşurinţă să-i pună capăt vieţii. Se bucură de prezenţa muştei bătrâne, poate oarbă, chiar când se încheie actul al doilea şi începu cel de-al treilea. Auzi un tril generos şi întoarse capul, încet, chinuit, ca să vadă cum o pasăre cu pieptul alb îl priveşte cu expresia unui vânzător dintr-un magazin. Un pui de gaiţă albastră în zbor se lovi uşor de una dintre plase, un strop de inocenţă pierdută. Nicio piesă nu putea concura cu veverița cenuşie cocoţată sus pe o creangă, recitând un monolog frenetic, fără vreun spectator anume. Lumea era atât de plină de plăceri, că era imposibil să şi-i imagineze pe programatorii din Bangalore Interstellar ca fiind altceva decât esteţi. Ar fi vrut să se ridice, să se ducă până la scenă şi să-i îmbrăţişeze pe actori, să le mulţumească pentru spectacol şi să-i îndemne să se ducă la iubiţii sau la copiii lor, care ce are, şi să-l lase pe el să fie bâzâit de muşte şi urmărit de lumea păsărească.

— Nu vrei să te uiţi prin binoclu, iubire? întrebă Karen.

— Lasă-mă o clipă, spuse el. Îmi face plăcere asta.

Dar nu vorbea despre piesă. Tuşi un minut sau două, cu tot trupul zgâlţâindu-se în căldura verii, dar când privi în jos bătrâna muscă cenuşie era tot pe piciorul său. Se agăţa de el cu toate

membrele ei lipicioase, chiar dacă fiecare tuse trebuie să i se fi părut un cutremur cumplit. Cât de săracă ar fi lumea, se trezi că-şi spune, dacă n-ar exista muşte.
După aceea, Actorul îl vizită pe Vinod pe terasă, Masha şi echipa de filmare purtând măşti şi viziere de plastic. Puse un genunchi la pământ în faţa lui Vinod, ca şi când l-ar fi cerut în căsătorie. Era pe punctul de a ţine un discurs, dar răul pe care i-l făcuse bărbatului cu aspect bătrânicios, care acum şedea în faţa lui, prăbuşit şi gâfâind, cu butelia de oxigen alături şi canula în nas, îl izbi în mediul familiar al verandei acoperite, cupola plăcerii burgheze a meselor lor elaborate. Secătuit de interpretarea sa (pe care o aprecia drept insuficientă), începu replicile pe care le exersase:
— Vinod, pentru ceea ce ţi-am făcut...
Dar imediat ce o spuse, îl izbi ridicolul poziţiei sale şi abia avu timp să facă semn echipei să oprească transmisia înainte de a începe să plângă. Nu era plânsul pe care i-l văzuseră pe ecran sau pe scenă, ci o tânguire bolborosită, frântă în jumătăţi de vaiete urâte, care amintea de femeile credincioase lângă un mormânt, când le loveşte convingerea bruscă, aproape întâmplătoare, că nu se vor mai reîntâlni niciodată cu cel drag, indiferent ce spun cărţile sfinte, şi că de acum începe singurătatea lor adâncă. Actorul scăpase din ghearele Tröö Emotions, numai pentru a cădea în capcana propriei sale umanităţi absolute. Găsise, în sfârşit, ceea ce căutase.
Bărbatul dinaintea lui era nemişcat, indiferent la suferinţa lui. Se uita în jos, la cracul pantalonului. La ce privea aşa fix? Poate că suferise un atac?
— E adevărat, îl întrebă Actorul pe Vinod, că tu ai fost cel care i-ai cerut lui Karen să mă repare? Că tu ai fost cel care ai obligat-o să o facă?
— Oh, taci din gură, spuse Karen. Nu pasa vinovăţia.
— N-ar fi trebuit să te întorci, spuse Vinod.
Continuă să se uite fix la musca de pe piciorul său, întrebându-se dacă nu cumva murise între timp. Apropie mâna de ea şi-i atinse forma surprinzător de moale. Aripile se ridicară. Vinod zâmbi.

— Mi-ai spus cândva că ai vrea să-l joci pe arogantul de Serebreakov, îi spuse Vinod Actorului. În schimb, l-ai jucat pe Vanea.
— Mi-am pierdut sentimentul propriei importanțe, spuse Actorul. Am simțit că sunt pregătit pentru provocare. Am învățat privindu-te pe tine. Înțelegându-ți smerenia. Cum am fost?
— Eşti Serebreakov, spuse Vinod. Dar nu eşti distrus sau neajutorat. Eşti bun la ceea ce faci.
— Dar ce fac?
— Poate e mai bine să nu afli, spuse Vinod.
Actorul ridică privirea spre el. Se uită peste umăr, să se asigure că nu se filmează. Se ridică, uitând să scuture praful inexistent de pe genunchi.
— Ar trebui să pleci, îi spuse Karen. Să pleci de aici definitiv. Vara e pe sfârşite. Staţiunea se închide.
Acum, Actorul îşi dori să-i răspundă la lovitură, să-i dea un dos de palmă, dacă nu un croşeu de stânga. Pentru că totul începuse cu ea, nu-i aşa? Un clic mic al unei camere foto pe telefonul mobil. În loc de asta, coborî de pe terasă, camera şi microfonul din nou ridicate şi îndreptate în direcția lui. Pe treptele de cedru se intersectă cu Dee şi Ed, încă în hainele lor ruseşti, ținându-se de braț.
— Joel, îi spuse Dee, vrei să vii cu noi în oraş?
El o privi perplex, ca şi când nu i-ar mai fi rostit niciodată numele cu voce tare.
— Da, răspunse el. Sigur. Ar fi grozav. Maşina mea s-a defectat.
— Poți să vii cu noi, spuse Ed. Avem loc pentru tine şi poate un bagaj.
— Bine, spuse Actorul.
Se uită la cei doi îndrăgostiți, examinându-i cu o privire proaspătă, întrebându-se fără răutate dacă vor supraviețui ca pereche în anii grei care urmau, în oraş, cu măşti.
— Dacă mă primiți, spuse el.
— Vrei să pleci şi tu, te rog? o întrebă Vinod pe Karen. Vreau să vorbesc cu Masha.

Masha se aşează pe balansoarul alb, de dimensiuni adulte, dar cumpărat special pentru Nat, mişcarea lui agitată fiind menită să compenseze lipsa fraţilor sau a prietenilor de joacă.
— Cum te simţi? întrebă Masha. A fost prea obositor?
— A fost bine, spuse Vinod, dar nu se va termina bine.
— Îmi pare rău, nu te aud, spuse Masha, ajustându-şi viziera şi masca.
Îşi scosese peruca căruntă, dar era în continuare îmbrăcată cu caftanul, şi era îndoită de spate ca şi când n-ar fi reuşit să iasă din rolul bătrânei dădace.
— N-o să se termine bine pentru mine, repetă el, mai tare.
Jos, pe pajişte, Senderovsky îşi asumase rolul de agent de circulaţie şi manevra un şir de maşini Subaru ca să iasă de pe iarbă şi s-o apuce pe poteca de pietriş. Camioneta neagră era deja de mult plecată.
— Trebuie să le ţii piept, când o veni vremea, spuse Vinod.
— Ce vrei să spui? întrebă Masha.
— Sasha şi Karen.
— Nu pot să le ţin piept, spuse ea. Când am fost vreodată în stare să le ţin piept? Şi ai directiva medicală.
— Karen o să găsească o cale. Şi Sasha o să-i ţină partea. Inspiră adânc: Ştiu de un bărbat, i-au amputat amândouă picioarele, braţul drept, degetul de la mâna stângă...
— Ţie n-o să ţi se întâmple asta. Şansele să se întâmple...
— A murit oricum. Două luni conectat la ventilator.
— Karen vrea să aducă cei mai buni specialişti.
— O să mă ducă la spital cât ai zice peşte.
— Sunt zile când dai semne de însănătoşire.
— Nu dispare. Persistă. Nivelul de oxigen poate scădea în orice clipă. Ritmul cardiac poate s-o ia razna.
— Toate astea sunt motivele perfecte să primeşti cea mai bună îngrijire.
— Mashenka. Ascultă-mă. Te-am văzut într-un vis. M-ai ajutat să urc scările.
— Te agiţi prea tare. Trebuie să te duci acasă să te odihneşti. Toată chestia asta a fost ridicolă. Nu pot să cred că m-au obligat să joc.

— Ai fost foarte bună.
— N-am fost.
— Bine. Dar nu eşti actriță. Eşti Mashenka. Trebuie să mă ajuți. Trebuie să-mi promiți. Spune: „O să le țin piept.”
— Vinod.
Neajutorarea lui o făcu să se simtă din nou de unsprezece ani. Aterizată în nebunia aeroportului, având în păr mândra ei *bant* în culorile țării ei, cu cărucioarele strălucitoare de bagaje, cu reclamele la produse care nu aveau cum să existe, cu lipsa caschetelor cu embleme socialiste deasupra mustăților ofițerilor de la imigrări. Era din nou atât de mică. La fel de mică cum era el. Vinod, cândva profesor suplinitor şi bucătar de fast-food. Când te apropii prea tare de proscrişii unei țări, te ucid. Numai prin asociere. Asta înțelegeau în mod intrinsec bătrânii ei pacienți sovietici, toate Larele: țara aceea era un teren de execuție. Asociindu-se cu ucigaşii, sperau să fie cruțați.
— O să fac tot ce pot, spuse ea.
Se întrebă cum putea împiedica sentimentul acela să se transforme în simple vorbe, „fraze oficiale”, cum li se spunea în rusă. Era şi ceea ce-şi spuneau unii altora colocatarii din reality-show-ul japonez. *O să fac tot ce pot*. Ca muncitor, ca iubit, ca influencer. Şi apoi eşuau oricum.
Ea şi Karen îl ajutară să coboare treptele de cedru şi să meargă spre bungalow, şi Vinod le simți căldura reverberând în căldura nopții. Se gândi la cuvintele unchiului Vanea: „Sentimentele mele se prăpădesc fără folos, ca o rază de soare care bate într-o groapă”, şi-şi spuse: Nu, nu şi ale mele. Pentru mine, nu e încă fără folos.

9

Reflectorul se fixă asupra lui Dee, moderatoarea, cu rochia ei cu bretele subțiri şi bretonul tuns scurt. Zâmbetul ei era în realitate doar o ridicare din umeri, cu dinții dezveliți – doar că el îl accepta oricum.

— Sunt încântată să vă urez bun-venit la seria Alte Voci/Alte Ţărmuri, spuse Dee. În seara aceasta avem aici două dintre cele mai importante voci de imigranți ale națiunii noastre, Sasha Senderovsky, scriitorul cărții *Casa cu terasă*: *Dacea damnării*, şi nou-venitul Vinod Mehta, cu romanul său de debut, *Dragostea înseamnă să renunți la teamă*. Să începem cu domnul Mehta.

Reflectorul se întoarse la Vinod. Acesta îşi puse palma în fața ochilor, ca să-i ferească de lumină.

— Vă rog, spuse el. Poate cineva să facă lumina mai mică?

Lumina refuza să se disipeze. Vinod se ridică, cu trupul trosnind audibil, iar cineva din public râse.

— Eu... eu n-am pregătit nimic, regret să vă spun. Sunt nepregătit.

Alte râsete din direcția amfiteatrului plin pe sfert, de data aceasta răutăcioase. Brusc, lumina se mută de la el la Senderovsky, care sări încântat în picioare, cu un teanc de hârtii în mână.

— Mulțumesc, Vinod, spuse Senderovsky, trăgând de gulerul maletei lui scriitoriceşti. Dacă nu are nimeni nimic împotrivă, voi citi mai mult din *Casa cu terasă*.

Pe când scriitorul rus făcu întocmai, intrând în spațiul teatral din care îşi declama orice operă (accente dramatice, pauze comice exagerate), Vinod oftă atât de durere, cât şi de uşurare. Lumina reflectoarelor se mutase de pe el. În absența ei se simțea în siguranță. Cu toate acestea, mai era şi celălalt lucru: lumina reflectoarelor se mutase de pe el. Îi simțea lipsa.

— Îmi pare rău că trebuie să te opresc, îi spuse Dee lui Senderovsky, dar vrem să lăsăm timp şi pentru o conversație între voi doi.

— Oh, spuse Senderovsky. Pot măcar să termin de citit actul întâi? Nu ştiu cât de multe are de spus Vinod.
Se aşează, demoralizat.
— Vinod, ai scris această carte când aveai aproape treizeci de ani, spuse Dee. De ce ţi-a luat atât de mult să o publici?
— Pot să răspund eu la asta! interveni Senderovsky. În timpurile sovietice, unii scriitori nu-şi publicau cărţile, ci preferau să scrie *la sertar*, cum spunem noi în rusă. Aşa şi Vinod. A ţinut-o la sertar.
— Deci e disident? întrebă Dee.
— Da! spuse Senderovsky. E un disident al complexului divertismentului literar american. E disident al turbo-capitalismului care transformă cuvintele în dolari.
— N-am putea oare să-l ascultăm pe Vinod însuşi?
— Bine, bine, spuse Senderovsky. E *bhenchod* în toată firea acum. Chiar a făcut şi *uka-uka* cu prietena noastră comună.
Îşi puse mâna streaşină la ochi ca să se ferească de reflector şi cercetă publicul.
— E şi ea aici astă seară?
— Vinod, spuse Dee, nu vrei să spui şi tu ceva?
Reflectorul se fixă din nou asupra lui. Îi văzu în primul rând pe fraţii săi, cei doi *crorepatis* cu vestele lor de bancheri, cu degete păroase, cu ceasuri inutil de complicate la mâini, cu sclipirea luminoasă a ochilor lor inteligenţi care spunea că viaţa e comerţ şi comerţul e viaţă. În minte i se înfipse un gând răzleţ: După cum merge lumea, oare o să ajungă de la Londra şi de la San Francisco la timp pentru înmormântarea mea?
21 mai 2017.
3 octombrie 2018.
Zilele când muriseră tatăl, respectiv mama lui.
Şi la numai patru zile după mama lui, şi mama lui Karen. Un orfan şi o aproape-orfană, amândoi aproape singuri acum. Dar cum putea Senderovsky, cu toate cărţile şi protestele lui familiale, să fie altceva decât fiul părinţilor săi?
— Vinod, îl îndemnă Dee, cu flacăra ariană a ochilor ei.
Vinod se întoarse către Senderovsky:
— Am văzut cum e viaţa ta şi nu mi-am dorit asta.

— Nu ți-ai dorit asta? întrebă Senderovsky. Ce era de nedorit? Timp de douăzeci de ani am mers din succes în succes. Am fost de neoprit. Suntem băieți din Queens. Ce, ar fi trebuit să stăm cuminți şi să lăsăm lumea să decidă pentru noi?
— Chiar şi aşa, nu mi-am dorit-o.
— Şi uită-te la tine acum, spuse Senderovsky.
— *Dragostea înseamnă să renunți la teamă* este despre perioada în care părinții tăi s-au curtat unul pe celălalt, în India, i se adresă Dee lui Vinod, dar pune aceleaşi întrebări pe care le pun şi cărțile lui Senderovsky despre părinții lui. Cum au ajuns aşa cum au ajuns? Cât de mult e vina istoriei şi cât a lor înşişi?
Abia acum, Vinod văzu ce era pe masa de sticlă din fața lui, lângă carafa cu apă şi vaza cu flori artificiale. Deschise cutia Teva. Înăuntru, văzu manuscrisul. *Hotel Solitaire*, de Vinod Mehta. Apucă o mână de pagini de la început şi se ridică, apoi porni către podium.
— Stai aşa, stai aşa, spuse Senderovsky. Ar trebui să conversăm unul cu altul acum. Nu poate să înceapă pur şi simplu să citească din cutia de pantofi! Stai aşa.
Dar Vinod începu să citească şi, cu fiecare cuvânt solemn, cu fiecare descriere a locului şi a timpului, simțea alături de el absența părinților, televizorul din anii '80 care urla în culori în fața lui, vinilinul canapelei care i se lipea de pulpe, bucătăria din spatele său, golită de vocile lor obosite, anxietatea lor zumzăind ca un nerv ciupit. Până la urmă, romanul lui nu era despre istorie, ci era despre ei doi, agățându-se unul de celălalt în timp ce mareea timpului se repezea asupra lor, şi apoi se retrăgea. Era despre spumegarea elegantă a valului pe nisip, în timp ce se retrăgea înapoi de unde venise.
— Îmi pare rău, îi spuse Karen de pe scaunul pe care îl ocupase Dee.
Era îmbrăcată într-un hanorac pe care scria MEDITEAZĂ şi arăta ca şi când tocmai ar fi apărut pe stradă, în drum spre spălătoria de haine.
— Îmi pare rău să te întrerup, iubire. Dar ne-a expirat timpul.
Se întoarse către spectatori:
— Să îi aplaudăm pe aceşti doi prieteni!

Luminile se aprinseră cu un pocnet urât de circuit electric; sporiră în temperatură şi intensitate până când estompară tot ce era în jurul lor, până când totul fu învăluit în lumina cinematografică nucleară a anilor 1980 (*A doua zi*, *Urzeli*, *Testament*). Lumina continuă să-l cuprindă pe Vinod, care acum auzea ceva ca elicea unui elicopter, rotindu-se, zburându-i hârtiile de pe masă către public. Ce trebuia să facă? Care-i erau instrucţiunile? Încă din clasa întâi avusese instrucţiuni. Nu putea pur şi simplu să stea acolo şi să fie învăluit în lumină. Nu de asta-l aduseseră părinţii în ţara asta, ca să fie scăldat în lumeni. Dar apoi spectatorii şi scena şi lumina însăşi dispărură şi Vinod era...

Întins în pat lângă ea. Patul era ud fleaşcă de transpiraţia lor şi Karen îşi ştergea de pe coapsă o picătură perlată de spermă, cu unul dintre prosoapele subţiri pe care mama lui Senderovsky i le cumpărase din camioneta unui ucrainean.

— Fir-ar să fie! făcu Karen. Pe bune, ar trebui să cumperi un aer condiţionat.

Vinod ştia ce să răspundă la asta.

— Imediat ce se ieftinesc, în septembrie.

— Nicidată nu pot să-mi dau seama care dintre voi e mai zgârcit, tu sau Sasha. Că veni vorba, mi se pare că aşteaptă afară să terminăm. Ca un câine.

Vinod îi cuprinse sânul şi-l examină în lumina cenuşie a anilor 1990. Poluarea gălbuie, cerul înnorat deasupra portului şi, în mâna lui, venele albastre şi subţiri, coborând către terminaţia violet a sfârcului ei moale, cu indentaţia ca o gropiţă în obraz.

— Stai, şopti el. Încă un pic de timp împreună.

— Nu vrem să avem pe cap un rus ţâfnos. Şi nu se întâmplă în fiecare zi ca Florent să ne organizeze masa pe chei.

— Cum? Ce se întâmplă?

Karen îşi trăgea pe cap tricoul în culori de neon cumpărat la concertul Stereolab, îşi băgă picioarele într-o pereche de boxeri de-ai lui şi puse deasupra o fustă mini din catifea. Vinod se ridică în picioare. Pe fereastră se vedeau schelele a ceea ce avea să devină cândva un parc turistic, cum putrezesc ca o versiune foarte americană a ruinelor romane, iar duhoarea de sânge şi seu

de la fabricile de conserve de carne îi asaltă nările. Pe biroul pe care-l împărțea cu Senderovsky stătea ca o călugăriță ucigașă o lampă cu braț flexibil, alături de teancurile de hârtie care erau manuscrisele respective ale primei (și, în cazul lui Vinod, și ultimei) lor cărți. Forma rectangulară și masivă a unui Macintosh Colour Classic Pro, inițial produs pentru piața austral-asiatică zumzăia industrial, drive-ul de dischetă ciripind dement, de unul singur. Vinod își aminti de tatăl său și de mama lui Senderovsky tocmindu-se pe prețul lui până târziu, în noapte – „Cine o să câștige, indianul sau evreica?" îi șoptise Vinod prietenului său în timp ce beau bere în camera de alături, agitați, fiecare dintre ei sperând că părintele său va încheia pe o notă elegantă, va renunța la ultimii cincizeci de dolari care stăteau între ei ca o lamă de cuțit însângerată. În cele din urmă, la trei dimineața, domnul Mehta se ridicase ca un piton și strigase din toți rărunchii la rusoaică:

— Din cauza lui fii-tu a rămas Vinod în oraș! Și la ce universități fusese acceptat! Le aruncă pe toate la gunoi pentru un colegiu din oraș.

Iar mama lui Senderovsky se mulțumise să spună:

— *Pfiuuu*. Termină cu isteria. Nu e fii-meu. E îndrăgostit de fata aia orientală.

Karen deschise ușa de la intrare – singura ușă – și dezvălui un Senderovsky ca un cățeluș, așteptându-i.

— Cât poate să-ți ia să ai un orgasm? se plânse el. Toată clădirea v-a auzit.

— Nu uita să duci gunoiul din frigider, spuse Karen.

Sasha oftă și deschise frigiderul, unde un sac de gunoi plin cu cutii de mâncare chinezească îl aștepta înghesuit pe un singur raft, conturul cutiilor de carton și al mânerelor din metal perfect vizibil prin teaca lui de polietilenă.

Ieșiră în arșița asfaltului și porniră către chei, trecând pe lângă șiruri de break-uri hasidice, ai căror ocupanți erau satisfăcuți de zeițe transgender.

— Asta înseamnă muncă adevărată, și-l aminti Vinod pe Senderovsky declarând odată, așezat la o masă la Florent, să i-o sugi cuiva care crede că n-ar trebui să existi.

Vinod observă că el şi Karen mergeau acum înainte, mână transpirată în mână transpirată, cu Senderovsky în urmă, de parcă ar fi fost un copil sau cineva aflat în grija lor. La fiecare câțiva paşi, Vinod privea înapoi la prietenul său, care-şi arunca picioarele înainte, cu mersul acela ciudat al lui, de parcă picioarele n-ar fi fost decât o proiecție a sa şi ar fi vrut să le arunce ca pe o pereche de pantofi. Vinod se simțea vinovat pentru Senderovsky-cel-neiubit din această nouă formație, pentru faptul că în această versiune Karen îl dorea pe el, iar nu pe vreun băiat alb care flirta cu ea la Cooler, de pe 14th St. Faptul că el şi Senderovsky erau amândoi singuri fusese multă vreme cea mai trainică legătură dintre ei. Se întrebă cum avea prietenia lor să supraviețuiască în acest univers.

Ca să ajungă pe chei, traversară şoseaua prăfoasă şi nereglementată, cu maşinile ei americane supradimensionate. Cheiul, în direcția căruia sufla vântul dinspre o stație de tratare a gunoiului, mirosea ca splendidul cur al oraşului. Copii transgender, care pe atunci erau numiți altfel, se adunau în grupuri timide în jurul cheiului, şi mai era şi câte o studentă rătăcită care citea *Geek Love*.

— Uite, spuse Karen.

Vinod văzu acum ce-i aştepta la capătul cheiului: o masă acoperită cu o față de masă din in, lângă care stăteau în picioare trei chelneri frumoşi de la Florent, îmbrăcați în pantaloni eleganți şi cu cravate.

— Măi, măi, spuse Vinod. Cum ai reuşit asta?

— Tu ai reuşit, spuse Senderovsky, sumbru. Întotdeauna ai fost tu.

O dâră aurită, din mucuri de țigară şi prezervativele nopții trecute, unele dintre ele purtând urme de ruj, marca poteca până la masă şi la chelneri. De cum se aşezară, soarele căzu de pe cer şi fu înlocuit de o noapte instantanee, cu aerul din jurul lor sufocant şi plin de efluvii imposibil de identificat, amintiri din Bombay-ul mult iubit. Tabla de şah a turnurilor gemene, parțial luminate, sclipea în întunericul timpuriu ca un început de magie pe un computer Texas Instruments.

De obicei, chelnerii erau ireverenţioşi şi vorbăreţi, la fel ca Florent Morellet însuşi, sofisticatul nebun travestit, cu paradele lui de Ziua Bastiliei. Un chelner – Miguel, parcă? – flirta întotdeauna cu Vinod, îi făcea masaje nesolicitate, dar timid apreciate, îl numea afectuos Scurt Circuit 2 (de mai multe ori). Însă în seara aceea, chelnerii erau supuşi şi potoliţi, ca proletariatul est-european. Ridicară la unison capacele argintii de pe felurile de pe masă, pentru a dezvălui mâncarea lor obişnuită: midii à la Provençale cu cartofi prăjiţi, salata cu brânză de capră, rillette. Apărură ca prin magie carafe cu Beaujolais rece. Copiii de la capătul cheiului, care ascultau la un casetofon „Groove Is in the Heart" îi priveau ca pe nişte staruri de cinema, orbindu-i cu blițurile camerelor. Karen şi Senderovsky începură să mănânce frenetic, cartofii se înecară curând în balta de aioli, midiile apucate cu degetele mânjite de ulei şi supte voios. Când se răsplăteau cu mesele acelea, întotdeauna îşi spuneau: *Brânză de capră! Aioli! Crustacee! Rillette! Cât de sofisticaţi suntem! Ce drum lung am făcut din Queens până aici!* Dar acum, Vinod nu se putea gândi decât la mirosul sexului ei pe degetele sale.

— Copii, spuse Vinod, putem să ţinem un toast? Copii?

Dar nu-i dădeau nicio atenţie, îşi leorpăiau midiile, ungeau felii de baguette fierbinte cu brânză sfărâmicioasă de capră şi cu rillette mătăsos, beau carafele de Beaujolais ca pe apă şi cereau chelnerilor să le mai aducă altele, imediat.

Un camion de gunoi de la depoul din apropiere trecu pe şosea spre oraş şi, când trecu, tot cheiul se zgudui. Vinod simţi că-i rămâne o midie în gât, numai că nu mâncase niciuna.

— Copii, hârâi el, cum rămâne cu toastul nostru? Nu vreţi să ciocniţi cu mine?

Karen bagă mâna în geantă şi scoase un teanc de fotografii dintr-un plic cu emblema Kodachrome.

— Nu! Nu vreau să mă uit la fotografii! spuse Vinod. Trăim cel mai bun moment acum, aici. De ce sunteţi aşa de agăţaţi de trecut? De ce?

În tăcere, Karen îi întinse o fotografie exact când un nou camion de gunoi trecu pe şosea, iar de data aceasta cheiul se zguduia de-a binelea, pescăruşii îşi luau zborul de jur-împrejurul lor.

Chelnerii se înclinară în semn de rămas-bun şi porniră spre siguranța şoselei murdare de ulei, la început în ordine, apoi luând-o la fugă. Dar Senderovsky şi Karen rămaseră acolo, aşezați, uitându-se cu o mână la fotografii, desfăcând cochiliile midiilor cu cealaltă, ca nişte automate.

— Copii, trebuie să plecăm de aici! le zise Vinod.

Se uită în jos la fotografie. Era una de la petrecerea de la vila lui Suj. El, Senderovsky şi Karen se țineau de braț, Vinod ținând sus recenzia romanului, cu fotografia celui mai bun prieten pe ea.

— Asta nici măcar nu s-a întâmplat încă! strigă Vinod la prietenii săi. Karen, încă nu poți să ai fotografia asta. Karen, toate la timpul lor, bine? Karen, te iubesc! Te rog, fă ceva, te rog!

Acum cheiul se mişca dintr-o parte într-alta ca pe nişte talazuri enorme, şi în jurul lor explodă o furtună de aşchii, chiar în timp ce prietenii lui continuau să stea acolo, scoțând midiile din cochilii şi cercetând trecutul.

Bine, îşi spuse Vinod. Bine, atunci o să murim cu toții împreună. Dacă aşa e să se termine, atunci aşa se termină. Sub tălpile lui, stinghiile de lemn se separară, şi dedesubt zări râul întunecat, scăldat într-o sursă de lumină pe care n-o putea identifica, prea puternică pentru a fi luna, insuficient de întunecată ca să fie eternitatea. Sticlele de vin alunecară în maelstrom, apoi masa se răsturnă şi dispăru. Încercă să o prindă pe Karen de mână, dar îi tot scăpa, şi nu apuca nimic decât fotografii ale viitorului, toate acele fețe cunoscute, toate acele zâmbete tinereşti şi sinistre.

Se auzi o trosnitură. Apoi: imponderabilitate. Nu ajunse niciodată să simtă îmbrățişarea râului.

— Trebuie să fii celebrul Vinod.

Era în vârful scărilor. Tot urcatul ăla dăduse roade în cele din urmă. Se uita în jos, cercetând scena din salon. Suj i-o prezenta pe Gen (pantaloni de trening, tricou sport, bandană împotriva transpirației) Mashei, care stătea îngrămădită cu unii dintre studioşii ei prieteni de la Medicină. Dar unde era Senderovsky? Vinod întoarse capul. Un Ed tânăr îi zâmbea.

— Numele meu e Ed, spuse el. Sunt un văr foarte, foarte îndepărtat al lui Karen, am venit în vizită din Europa.

Făcu semn cu mâna către încăperea pe care Suj o decorase pentru a-i servi lui Senderovsky drept bibliotecă. Era lambrisată cu puțin prea mult nuc şi avea pe rafturi numeroase volume masculine. Angajatul de la primărie, pe care toți îl numeau primarul adjunct, era adormit pe podea, strângând la piept unul dintre picioarele masivului birou Chippendale (o reală eroare de judecată tipică pentru un imigrant) din centrul încăperii, în timp ce Evelyn, sora mai mică a lui Karen, făcea liniuțe de narcotic pe masa de cafea la fel de gargantuescă.

— Unde e Karen? îi întrebă Vinod.

Evelyn ridică o bretea de sutien care scăpase de sub rochia de vară, iar Ed îşi aranjă țeapăn cravata.

— Cine ştie? spuse el. E un spirit liber, vară-mea.

— E cu unul dintre băieții ăia irlandezi?

Evelyn se uită la el. Era mai frumoasă decât sora ei; ochii îi străluceau întotdeauna cu o combinație numai potrivită de furie şi nevinovăție.

— Sunt încă în viață, să ştii, spuse ea. Nu că lui Karen i-ar păsa. În anul doi, când m-am îngrăşat puțin, îmi zicea Pinot. Adică corpolentă.

— Evident că-i pasă.

Vinod se lăsă într-un genunchi şi o apucă de mână.

— Te iubeşte. A încercat să te găsească. Tatăl tău e în siguranță, în Florida. Şi toți frații fac mişto unii de alții. Şi eu sunt cel mai mic din familie şi am fost umilit în mod constant. Amândoi frații mei sunt mai realizați decât mine. Sunt *crorepatis*, adică soți ai multor crores. O crore înseamnă zece milioane de rupii, adică vreo sută patruzeci de mii de dolari.

Evelyn îi oferi o hârtie de un dolar rulată.

— Nu fac asta, spuse Vinod. Vreau să-mi păstrez controlul.

— Zi mare pentru Senderovsky, declară Ed. Îi apare mutra în ziar, o întâlneşte pe Masha, mă întâlneşte pe mine. Dar ce o să ți se întâmple ție, Vinod?

Vinod se sprijini de birou, care conținea mai multe romane de Evelyn Waugh, o lucrare academică despre educația copilului şi manuscrisul celei de-a doua cărți la care lucra Senderovsky, cea despre fiul oligarhului.

— Nu ştiu, spuse el. Nu ştiu ce să fac. Sasha intră într-o nouă clasă socială. Nu vreau să fiu doar prietenul care-l face să se simtă mai bine de fiecare dată când are un eşec.
— Atunci spune-i asta, spuse Evelyn. Nu te mai purta ca un copil.
— Nu ştiu unde este, răspunse Vinod. La parter nu e. Nu reia legătura cu Masha. Asta ar trebui să facă.
— E în camera de oaspeți, spuse Ed. Te aşteaptă. Tu eşti oaspetele.
Evelyn trase pe nas pudra de pe masă, într-un echivalent nazal al leorpăitului de tăiței japonezi. Fața ei era ca o hartă a depresiei, în ciuda plăcerii care-i tălăzuia prin sept.
— Chestia asta nu se încheie până nu te duci în camera de oaspeți, spuse Ed. Şi e cazul să se termine odată, nu?
Holul era gol, cu toate că Vinod auzea pe cineva plângând în baie, lacrimi dureroase de femeie tânără. Se apropie de camera de oaspeți, pe uşa căreia fusese aplicat în grabă un semn, CIOCĂNIȚI ÎNTÂI. Nu avea nevoie să ciocănească. Clanța părea fierbinte la atingere. Înăuntru era întuneric, atât de întuneric. Era înainte ca telefoanele să lumineze nopțile, înainte ca toate obiectele din mâinile noastre să piuie şi să strălucească. Camera de oaspeți era goală, cu excepția patului cu baldachin (alte fițe de arivist). Afară, Vinod auzi cum un autobuz frânează încet şi zgomotos, pentru a lăsa să urce o femeie bătrână care mergea spre Atlantic Avenue. Vinod cunoştea bine sunetul, căci rămăsese de multe ori peste noapte acolo, cu toate că locuia numai zece străzi mai încolo, într-un studio ieftin. Podeaua de sub picioarele lui Vinod vibra de zgomotul petrecerii. Gen probabil că pusese Spice Girls, întotdeauna un moment didactic pentru ea. Nu avea de ales, trebuia să se apropie de pat.
Nu avea de ales, trebuia să remarce cum Karen – chiar în presupusul avânt al pasiunii, chiar cu toate drogurile care-i curgeau prin vene – îşi împăturise tricoul cu Throwing Muses şi fusta de la Juicy Couture ca şi când ar fi fost cameristă la Hotelul Prieteniei Între Oameni al lui Senderovsky.
Îşi amintea acum. Sunetele puternice pe care le făcea prietenul său rus, sunetele de surpriză (*Aaah! Naah!*), de parcă ar fi fost cu un secol în urmă şi inspectorii țarului ar fi năvălit peste el în izbă.

Ea sălta uşor pe el, de parcă ar fi încercat să aşeze la locul ei o piesă deplasată. Avea ochii închişi şi se mişca încet, fără sunet, resemnată cu munca grea. Vinod rămase acolo, o fantomă, şi în locul furiei lăsă pacea să curgă peste el ca nişte valuri de lumină. Şi ce dacă? Oamenii se răneau unii pe ceilalţi şi cel mai tare o făceau membrii familiei între ei. Asta era adevărata lui familie. Nu era o exagerare. Reuşise să ajungă în capătul de sus al scărilor; văzuse ce era de văzut. Acum căpătase dreptul să se ridice către un loc mai minunat. Încheiase ciclul, iar acum nu mai avea decât răsuflarea care creştea în el, fiecare inhalaţie limpede, curată, a lui. Iar când deschise ochii, Karen stătea dinaintea lui, o siluetă albastră şi ireală, cu transpiraţia lucind în triunghiul dintre sâni şi stomac.

— E în regulă, iubitule, spuse ea cu respiraţia ei proaspătă. Are pana mai puternică decât sabia.

Iar când el nu răspunse nimic, ea se aplecă şi-l sărută pe obraji, de trei ori, în stil slav.

— Îmi pare rău, spuse ea, dar fac tot ce pot ca să te salvez.

El privi în jos, spre pat. Prietenul lui dispăruse. Şi cu toate că mâna lui încă îi simţea căldura atingerii, şi ea dispăruse.

Mergea pe străzile din centrul oraşului. Toate semnele erau familiare, străzi numerotate, bulevarde cu nume, dar casele nu erau. Din când în când, zărea câte un bloc de apartamente de pe vremuri, dar cele mai multe fuseseră înlocuite cu case de fermă, câteva în stil Federal, în stilul desuet colonial şi, uneori, în cel gotic rural. Pajişti splendide mergeau de la aceste case până la marginea străzilor pustii. Aşa ceva nu e posibil, îşi spuse Vinod. Cum poate oraşul să susţină o asemenea densitate scăzută? Cine locuieşte în casele astea? Îi atrase atenţia o casă în stil colonial olandez, construită complet din stuc, ca să reziste intemperiilor. Semăna cu casa mare de pe moşia prietenului său, dar fără veranda acoperită din spate. Oare să îndrăznească să se apropie de fereastră, să arunce o privire?

Vinod păşi pe iarbă în perechea lui de *chappals* fără ca cineva să-l oprească. Aerul oraşului recent reproiectat era proaspăt şi curat, ca şi când ar fi angajat furtuni rurale care să-l primenească în fiecare noapte cu dulceaţa lor. Vinod se apropie de porticul

modest. Se uită înăuntru pe fereastră. Primul lucru pe care-l văzu fu propria reflexie. Era tânăr şi bine făcut, pe frunte avea o tikka de la templu. În camera de zi atât de familiară, mai mulţi sadhu raşi în cap, pictaţi şi îmbrăcaţi în portocaliu erau adunaţi în jurul pianului Steinway al Mashei. Recitau sloka-uri în sanscrită, folosind capacul închis al pianului ca să bată ritmul. Vinod rămase în picioare, transportat, cu gura uscată. Bărbaţii sfinţi erau pierduţi în *Mahabharata*, în partea în care, dacă Vinod îşi amintea corect, şerpii lumii erau însemnaţi pentru sacrificiu, cu toate că până la sfârşit continuau să trăiască printre noi – pentru că aşa era universul. Pe Vinod îl impresiona faptul că avea ceva în comun cu aceşti asceţi în galben-şofran. Ar fi vrut să li se alăture, să-şi adauge vocea nesigură la certitudinea lor. Ar fi vrut să înveţe câteva dintre versurile de opt silabe şi să se piardă în ritmul lor. În acelaşi timp, îşi făcea griji că trupurile lor rău mirositoare aveau să păteze pianul Mashei, şi aceasta avea să-şi facă o părere proastă despre indieni. Chiar atunci, unul dintre membrii congregaţiei, imposibil de spus ce vârstă avea din cauza culorilor care-i acopereau faţa, îl privi pe Vinod cu curiozitate în ochii cruciş. Nu zâmbi, nu dădu din cap, dar privirea lui spuse *Intră*.

Vinod făcu un pas înapoi. Se întoarse pe călcâie. În faţa sa, pajiştea mare şi verde, presărată cu crengi albe de copac şi flancată de familiara alee cu pietriş, iar dincolo de ea străzile noului orăşel rural. Din poziţia sa de pe deluşor, acum vedea mori de vânt, din cele în vechiul stil olandez, călare pe puţinele blocuri de locuinţe rămase. Era liber să plece. Dar dacă pleca în largul acestei lumi, pe cine avea să întâlnească. Pe cine cunoştea el, de fapt, în afara locuitorilor acestei case, Casa de pe Deal?

Vinod deschise uşa şi intră. Era în vestibulul vechiului său bloc de pe strada Washington. SCĂRI DEFECTE, FOLOSIŢI LIFTUL. Cine-l aştepta la etajul cinci? El? Ea? Amândoi împreună, lipiţi de sudoarea verii, cu dragostea pentru el şi perfidia lor? Uşile liftului se deschiseră. Păşi înăuntru, simţi mirosul de ţigară şi reziduul floral al femeilor. Uşa începu să se închidă.

— Ţineţi uşa! auzi el. Vă rog, domnule!

Şi dacă n-o ţinea? Şi dacă urca singur cu liftul? Fără bărbatul cel gras? Fără ca acesta să-i stoarcă aerul din plămâni.

Aşa o să facă. O să lase uşa să se închidă.
— Entitate responsabilă pentru asta, şopti Vinod. Sper şi mă rog să-mi dai voie să ajung la capăt şi să ies din ceea ce ai creat.
Uşa continuă să se închidă, dar încet, ispitindu-l cu propria sa cumsecădenie.
— Vă rog, domnule, țineți uşa! Vă rog! Trebuie să...
Îşi ținu mâna pe lângă trup.
— Entitate responsabilă pentru asta, începu el să intoneze ca un sadhu, dar într-o limbă cu totul nesfântă. Sper şi mă rog...
— Domnule, vă rog. Ea mă aşteaptă. Soția mea mă aşteaptă. Familia mea.
Entitate responsabilă. Mâna i se ridică pentru a opri uşa. Uşa îi izbi mâna de cadrul de oțel al liftului. Un frison de durere, neaşteptat. Uşa se deschise, apoi se izbi din nou de mâna lui. Vinod exclamă de durere. Oh, te rog, oh, te rog, oh, te rog. În urechi îi răsună o ultimă sloka, toți sadhu rugându-se pentru el acum, vocile lor galbene ca şofranul urcând. De ce? De ce erau atât de mulți şerpi pe lume, când fuseseră însemnați pentru anihilare? Uşa liftului i se înfipse în mână, prin piele, până la os, dincolo de os, în inexistență. Şi nu se putea îndepărta, şi nu se putea salva.

10

Karen şi Senderovsky ieşiră din spital. Intrarea lui semăna cu un Hyatt de provincie aglomerat, şi semicercul aleii era plin de Suburban-uri negre. Oameni în costume de chirurgie violet se mişcau în jurul lor cu un rost vizibil, legitimaţiile lor fluturând în briza de septembrie.

Trecură pe lângă o clădire portocalie şi urâtă, marcată ca fiind BIROUL MEDICULUI LEGIST al oraşului. Karen se opri să vomite într-un tomberon. El îi îndepărtă reverele sacoului pe care-l purta peste rochia în dungi, cele mai ceremonioase haine în care o văzuse vreodată şi făcu la fel şi cu părul ei.

Trecuse o lună de când licuriciul metalic aterizase brutal pe pajiştea casei, cu proiectoarele aprinse, cu elicea stârnind vârtejuri de pietriş, iar bărbaţii cu targa se apropiaseră de bungalow-ul lui Karen, unde Vinod fusese sedat, directiva sa medicală fiind ignorată de prietenii săi. Nu li se permisese să-l vadă în ultimele sale momente, în schimb li se dăduse o pungă de plastic cu efectele lui personale: un tricou de la colegiul din oraş la care studiaseră el şi Sasha, un *lungi* în carouri, un telefon mobil plin ochi de mesaje disperate de la rude de pe tot globul şi un ceas japonez placat cu aur. Fuseseră sfătuiţi să nu deschidă punga timp de şapte zile. Karen îşi dădu seama că se îmbrăcase ca să primească o pungă.

Îşi continuară drumul în tăcere pe lângă pavilioanele medicale din sticlă, încotro îi îndemnau picioarele: în centrul oraşului. Trecură pe lângă un grup de blocuri de locuinţe înalte, din cărămidă roşie, care semănau cu cele în care crescuseră ei, de cealaltă parte a râului, apoi traversară o stradă largă şi urâtă care modifica priveliştea de la blocuri ieftine şi spitale la un bulevard cu restaurante şi baruri. Mesele teraselor tavernelor greceşti şi ale localurilor mexicane erau înţesate cu studenţi şi proaspeţi absolvenţi care petreceau printre şiruri de ferigi şi ornamente din plastic. Găsiră un gastrobar filipinez lângă o pistă de biciclete

aglomerată, fermecați de un semn care se adresa bicicliştilor care treceau în viteză: ATENȚIE, TREC FILIPINEZI.
Trecuse o săptămână de când familia Levin-Senderovsky se întorsese în oraş pentru ca Nat să se pregătească de reluarea Academiei Bunătății. Senderovsky fusese şocat de şirul de felicitări de Sfântul Valentin de pe biblioteca micii şi întunecatei lor camere de zi, ultimul vestigiu de normalitate din februarie.
— Ți-e foame, dragule? întrebă Karen. N-ai mâncat de aseară.
Alintul îl impresionă pe Senderovsky.
— Nu ştiu de ce, spuse el, dar cred că şi numai vederea mâncării o să mă facă să plâng.
— Atunci să comandăm, spuse ea. Pentru că trebuie să mergem mai departe.
Apăru un chelner chel şi stresat, cu obligatorii ochelari cu rame pătrate, şi Karen comandă meniul de sus până jos. Curând, masa lor era plină de pansit de peşte afumat şi adobo de pui în unt şi orez prăjit în untură de crab şi coaste de porc înecate în ketchup cu banane. Se uitau la felurile de mâncare, la bogăția lor aburindă, de parcă cineva le-ar fi insultat pierderea.
— Ai făcut tot ce ai putut, spuse Senderovsky. Amândoi am făcut.
— Dacă vrei să rămânem prieteni, spuse Karen, nu vreau să te mai aud vreodată vorbind despre ce am făcut.
Senderovsky încuviință din cap.
— Cum am putea să nu fim prieteni? întrebă el. Ce sens ar mai avea orice?
— Mănâncă, mănâncă, spuse ea.
— De ce aşa grasă? completă el gluma mamei ei.
Râseră amândoi. Râsul risipi ceva. Începură să mănânce cu adevărat, carnea de porc se desfăcea uşor de pe coaste, lumpia crocante, umplute cu vită Shanghai trosneau între dinți.
— Hai s-o facem, spuse Senderovsky. Hai să semnăm actele.
— Acum?
— Nu vreau să se termine ziua asta fără ca ceva din viața mea să avanseze. Vreau să fiu mai aproape de tine.
— Îi trimit un mesaj asistentei mele.
— Îi scriu Mashei.
— Poate s-o aducă pe Nat? A ieşit de la şcoală, nu?

— Ştii cui ar trebui să mai scriem? Lui Dee şi lui Ed. Ed tocmai a cumpărat un apartament la cinci străzi de aici.
— Dar spune-le că nu facem comemorarea azi. Nu astă-seară, bine? Ridicăm un pahar în cinstea lui şi atât. Promite-mi, Sash. Şi, te rog, spune-i Mashei să nu fie dură cu mine.
Căldura verii tocmai fusese abrogată, iar acum pe cerul oraşului se arcuiau două raze de lumină albastră – era momentul acela din an. Masha îi zări pe soţul ei şi pe Karen mai sus pe stradă, în micul lor adăpost ca de Sucot.
— Karen-*emo*, Karen-*emo*! ţipă Nat.
Bicicliştii zburau pe lângă ele, strigând în căşti despre afaceri imobiliare sau valute sintetice.
Karen alergă către Nat şi fu aproape dărâmată de o femeie tânără într-un scaun cu rotile care se îndrepta în viteză către nordul oraşului, cu jumătate din chipul ei hotărât acoperit cu o mască neagră. Karen ridică copilul în braţe fără efort, în ciuda faptului că oraşul adăugase deja ceva la greutatea ei. Asta era ideea: să o poată ridica pe Nat.
— Trebuie să folosim totul în avantajul nostru acum, îi spusese Masha soţului ei, în seara de după ce toţi oaspeţii lor plecaseră din Casa de pe Deal, după ce Vinod fusese luat cu elicopterul.
Îi explicase teza ei despre lumea în care avea să crească Nat, o lume a corupţiei, a falsităţii şi a declinului, chiar dacă preşedinţia ar fi trecut în alte mâini.
— Nu spun că ar trebui să avem custodie comună sau aşa ceva. Dar s-o lăsăm pe Karen să facă parte din viaţa ei.
Senderovsky îi vorbise despre planul lui de a-i vinde lui Karen proprietatea la dublul valorii ei, dar, ca parte din înţelegere, să continue să o folosească drept a doua lor locuinţă, chiar dacă Karen ar fi putut construi încă o „casă principală”, ceva din lemn, în stil californian, lipită de a lor. Karen şi Masha ar fi fost co-părinţi, în timp ce Senderovsky, îşi spuse Masha, ar fi furnizat o prezenţă conversaţională de fundal, un om bun la toate, dar pentru cuvinte. Imediat ce se semnau actele şi banii pentru casă erau transferaţi, avea să se întoarcă la scris romane, „unele mai serioase”, îşi promisese el.

Nat călărea acum pe umerii lui Karen, țipând încântată de schimbarea de altitudine, iar Masha auzi râsul lui Dee răsunând pe stradă şi văzu silueta dezdandificată a lui Ed, un simplu locuitor al oraşului, fericit, ignorant şi suplu, cu brațul pe după umerii frumoasei sale tovarăşe, cu masca coborâtă pe bărbie.

— Karen-*emo*, de ce eşti îmbrăcată aşa frumos? o întrebă Nat.

— Să-i spunem? şopti Karen către Masha, care scutură din cap.

— Încă nu.

Dar Nat începuse deja să trăncănească veselă despre cum fusese la şcoală. Karen angajase un consilier care s-o ajute să-şi facă prieteni, cu toate că era contrar politicilor Academiei Bunătății (o donație nesolicitată din partea lui Karen tocmai le dublase activele), şi acum că BTS creştea în popularitate, Nat era privită ca autoritatea supremă cu privire la formație.

— Adei Morelo-Schwartz îi plac şi ei BTS, țipă Nat, dar nici măcar nu ştia că numele lor înseamnă *Bang-tan Sonyeondan*, sau Bulletproof Boy Scouts. Cum poți să nu ştii asta?

— Fii drăguță, *sladkaia*, spuse Masha. Nu uita ce ți-a spus domnişoara Franco când e vorba să-ți faci prieteni. Oferă şi primeşte.

— Ascultă tot timpul, adăugă Karen. Continuă să schimbi informații.

Dee şi Ed îl acaparaseră pe Senderovsky şi-i puneau întrebări cu concentrarea pe care o au proaspetele perechi.

Ed:

— A suferit?

Dee:

— A fost sedat tot timpul ăsta?

— O să fie incinerat?

Dar Senderovsky se mulțumea să ofteze, să ridice din umeri şi să desfacă carnea de porc de pe coaste. Nu avea răspunsuri. Le spuse că vor primi un link pentru o comemorare virtuală marți la prânz, la o oră convenabilă pentru un frate în San Francisco şi unul la Londra.

Rămaseră acolo, între ferigi şi banda de biciclete, pasându-şi unii altora farfuriile cu mâncare, înconjurați de fețe care semănau cu

ale lor. Masha tocmai remarcase că în dimineața aceea soțul ei încetase să mai tușească.
— Mă simt foarte hygge acum, spuse Ed.
— Te rog încetează să mai folosești cuvântul ăsta, spuse Dee, pe ton sever. Nu e nimic hygge în ceea ce ni s-a întâmplat nouă azi.
Nouă, își spuse Senderovsky. Chiar și înapoi în oraș, erau în continuare membri ai coloniei lui de bungalow-uri. Vara lui 2020 avea să-i unească pentru totdeauna. Își reaminti să-și sune agenta pentru *Hotel Solitaire*. Vinod nu voise ajutorul lui pentru a găsi o editură care să-l publice, dar avea să-i ignore încă o dată instrucțiunile.
Nat căutase termenul danez *hygge* pe telefonul lui Karen.
— Știu ce înseamnă „confort", dar ce e „con-vi-vi-a-li-ta-te"?
Băură o băutură alcoolică cu pepene proaspăt, îndulcită cu sirop de pandanus și o margarita cu miere de calamodin. Trecu pe acolo și asistenta lui Karen și se dovedi că ea și Dee (cu care semăna până și la șoldurile miniaturale și coccisul proeminent) participaseră la același program la universitate, cu toate că nu se bucurase de tutelajul alcoolic al lui Senderovsky. Asistenta le dădu lui Karen, Mashei și soțului acesteia să semneze un teanc de acte care aveau să o unească pe șefa ei și mai tare cu familia Levin-Senderovsky.
— Sunt notar public, spuse ea veselă, când Masha se întrebă dacă n-ar trebui să fie prezent un avocat.
Și pentru asta băură: un viitor comun. Supraviețuirea, în perpetuitate, a Casei de pe Deal, cu loc în ea pentru ei toți și, într-o bună zi, spuse Karen, „poate chiar și pentru prietenii lui Nat sau pentru iubiții sau iubitele ei".
Ploaia începu să cadă brusc din cerul greu. Dar orășenii, mascați sau nu, nu acceptară această intruziune. Pe tot cuprinsul terasei filipineze se deschiseră umbrelele, sfidătoare, și mâncarea și băutura și râsetele continuară chiar și când lumea se îneca în jurul lor.
Când ploaia conteni și noaptea începu să tremure, iar ora de culcare a lui Nat se apropie (un tantrum era doar o chestiune de timp), restaurantul puse „Everyday People" al lui Sly, în timp ce ambulanțele urlau în drum spre oraș, pe lângă ferigi și ornamente

din plastic, către spitalul aflat la doar zece cvartale distanţă, iar un val de reggae dintr-o maşină parcată peste drum intră în competiţie cu boxele restaurantului. („Cât de 1990!”, exclamă Karen.)

Şi, cu toate că era interzis, se ridicară să danseze împreună lângă banda de biciclete, cu băieţii de la livrări gonind cu treizeci de kilometri la oră. „Nu sunt mai bun şi nici tu nu eşti/suntem la fel orice-am face”, cântau primitoarele voci afro-americane din boxe, şi acum dansatorii chiar credeau că toate afirmaţiile acelea sunt adevărate şi că o să continue să se amestece şi mai tare cu compatrioţii şi compatrioatele lor (Ed ceruse în sfârşit cetăţenia, la îndemnul lui Dee), că vor fi iertaţi şi acceptaţi şi trimişi, cu feţele descoperite, în lumea largă, de la Bogotá la Berlin la Bombay, unde alţi oameni, la fel de fericiţi, vor dansa cu ei.

Numai Masha rămase la masă, cu palmele peste actele legalizate, apărându-le de întoarcerea ploii, privind-o pe fiica sa, care nu era obişnuită cu sunetele muzicii soul din anii ’60, cum dansează spasmodic, încercând să ţină pasul cu adulţii care încercau să-şi arate fericirea şi neaşteptata plăcere prin propriile gesturi stângace şi zâmbete forţate, imitaţii a ceea ce fuseseră cândva, înainte să se întâmple toate câte se întâmplaseră. În Margarita ei era prea multă miere, aşa că, în loc să o termine, ridică paharul şi îi spuse cu voce tare numele, lucru care provocă o mică perturbaţie în aerul de septembrie din jurul ei, dar care adeveri realitatea vieţii lui, de parcă sunetul numelui lui ar fi conţinut tot ce era legat de el. Numărând şase persoane, dintre care trei erau familia ei, făcu semn chelnerului, îşi puse masca şi ceru exact jumătate din notă. Îi aştepta un apartament mic, cu tavane joase, dar era pe de-a-ntregul al lor, cumpărat din munca lor, plătit încet, în stil american. În sfârşit, venise vremea să meargă acasă.

Mulţumiri

Sunt încântat să mă reîntâlnesc cu redactorul meu, David Ebershoff, care m-a călăuzit printre multe poveşti de iubire super triste şi adevărate şi care a vămuit micile şi marile eşecuri ale prozei mele.
Random a fost editura care mi-a publicat ultimele cinci romane şi doresc să le mulţumesc numeroşilor oameni din turnul acela înalt şi prietenos care mi-au citit şi promovat munca, începând cu Andy Ward şi Robin Desser, care împreună m-au ajutat să cârmim barca aceasta când încă lua apă. Enorme mulţumiri lui Gina Centrello, Avideh Bashirrad, Maria Braeckel, Denise Cronin, Barbara Fillon, Ruth Liebmann, Leigh Marchant, Carrie Neill, Darryl Oliver, Paolo Pepe şi Melissa Sanford.
Denise Shannon este agenta mea de peste două decenii şi este întotdeauna prima care îmi citeşte lucrarea, cu ochi critic, dar binevoitor. Le mulţumesc ei şi celorlalţi cititori ai acestei cărţi: Doug Choi, Dr. Jonathan Gross, Paul La Farge, Krys Lee, Suketu Mehta, Sarah Stern, Ming Loong Teo şi Alex Turner-Polish. James Baluyut m-a îndrumat pentru pasajele în care Ed a făcut *vitello tonnato*, pe care-l recomand călduros.

La preţul de vânzare se adaugă 2%,
reprezentând valoarea timbrului literar.